༄༅། །བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས།།

*Tibetan Buddhist Resource Center*

## Text Scan Input Form - Title Page

| | | | |
|---|---|---|---|
| ***Work:*** | W8LS75609 | ***ImageGroup:*** | I8LS75718 |
| ***LCCN:*** | n/a | ***ISBN:*** | n/a |

| | |
|---|---|
| ***Title:*** | རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།<br><br>rje btsun yig cha phyogs bskrigs/ |
| ***Author:*** | ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན<br><br>chos kyi rgyal mtshan |
| ***Descriptor:*** | n/a |
| ***Original Publication:*** | n/a;n/a |
| ***Place:*** | ser shul/ |
| ***Publisher:*** | ser shul mtho rim nang bstan slob gling / |
| ***Date:*** | 2017 |
| ***Volume:*** | 16 |
| ***Total Volumes:*** | 20 |
| ***TBRC Pages:*** | 2 |
| ***Introductory Pages:*** | n/a |
| ***Text Pages:*** | n/a |
| ***Scanning Information:*** | Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138. |

བོད་བཅུ་དྲུག་པ།

# མཛོད་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ། སྟོད་ཆ།

## མཆིམས་མཛོད་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན། གནས་དང་པོ་གསུམ།

སེར་ཤུལ་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་།

1 རིག་གནས་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་རྩ་འགྲེལ་དང་སྙན་ངག་གི་སྡོམ་ཚིག

2 བསྡུས་ཆུང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

ཡོངས་འཛིན་བསྡུས་གྲྭ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས།

3 བསྡུས་འབྲིང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

ཡོངས་འཛིན་བསྡུས་གྲྭ་ཆེ་བ།

4 བསྡུས་ཆེན་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

རྟགས་རིགས་དང་གྲུབ་དོན་ས་གསུམ།

5 གཞུང་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

ཕར་ཕྱིན་གྱི་དོན་དབུ་ནས་བདེན་གཉིས་བར།

6 གཞུང་རྙིང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་གྱི་དོན་སྨད་ཆ།

7 ཟུར་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

དྲང་ངེས་སེམས་ཙམ་སྐོར། ཀུན་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དོན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན།

8 ཟུར་རྙིང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ། སྟོད་ཆ།

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གྱི་དོན།

ཕར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ།

9 ཟུར་རྙིང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ། སྨད་ཆ།

ཕར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྐབས་བཞི་པའི་སྟོད་ཆ།

10 ཕར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

ཕར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྐབས་བཞི་པའི་སྨད་ཆ།

ཕར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྐབས་ལྔ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར།

པོད་བཅུ་དྲུག་པ།

# ༄༅། །མཛོད་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

## སྟོད་ཆ།

སེར་ཤྲུལ་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་གིས་བསྒྲིགས།

# བསྡུ་སྒྲིག་གསལ་བྱེད།

དེ་ཡང་སྤྱིར་འཛམ་གླིང་འཛིན་མའི་ཁྱོན་འདིར་མི་རིགས་སོ་སོས། རང་རང་གི་མི་རིགས་དེའི་ཐུན་མིན་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྐད་བརྡ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར། ལེགས་བྱང་སོགས་གང་ཐད་ནས་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཉམས་པ་སླར་གསོའི་ཚ་ཧྲབས་འཕྲུར་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། རང་ཅག་གངས་ཅན་བོད་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་། སཾསྐྲིཏའི་སྐད་ལ་ཡང་འགྲན་བཟོད་པའི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཟད་ཆོས་རྒྱལ་སྐུ་དྲིན་ཅན་ཚོའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ཐུགས་སྟོབས་ཀྱིས་བཀའ་ཡིས་བཅད་ཅིང་། སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་བ་ཁྱད་དུ་བསད། སྙོམ་པ་དང་དུ་བླངས་ཏེ་ནང་འདྲེན་བྱས་པའི་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་ཟབ་རྒྱས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བཀའ་བསྟན་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་། བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པ་འདི་ལ། ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བྱོན་ཟིན་པ་རྣམས་དང་། འཚོ་གཞིས་ཀུན་གྱིས་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་དང་དེ་ཡང་འཆད་ཉན་ཙམ་དུ་མ་སོང་བར་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་བཞེས་ཐོག །བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་བླ་ན་མཐོ་བ་ཞིག་གནང་སྟེ་དུས་ད་ལྟ་ཡང་ཡུལ་གྲུ་གཞན་ན་མེད་ཅིང་འཛམ་གླིང་ན་ངོམས་རིན་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་གཏེར་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་རང་ཅག་གི་སྐད་ཡིག་འདིའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ལ། མེས་པོ་གོང་མ་ཚོས་ཤུལ་དུ་བཞག་པའི་སྐད་ཡིག་གཞི་རྩར་བཟུང་བའི་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་བཀའ་བསྟན་གཞུང་

ལུགས་དང་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་འདི་དག་རྩ་བ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་དང་། མི་རབས་རྗེས་མ་ལ་རྩིས་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་འགན་ཁུར་ལྷི་མོ་ཞིག་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཕྲག་ཏུ་བབ་པ་སྨོས་མེད་རེད། དེ་ལ་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་ལ་མཛད་རྗེས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སེར་ཤུལ་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་སོ་བདུན་པ་༧ཁྱབ་བསྟན་སྙན་གྲགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་རིམ་པ་གོང་མའི་ཆོག་མཆན་འོག །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་སེར་ཤུལ་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་འདི་གསར་འཛུགས་དབུ་འབྱེད་གནང་ཞིང་སྔོར་དངོས་ཀུན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པ་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་མཛད། དེ་བཞིན་ལས་སྣེ་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་དགོངས་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་མོ་ཁྲི་པ་ངག་དབང་ལེགས་འོངས་མཆོག་གིས་གཙོས་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་དགེ་རྒན་དུ་མས་སློབ་བུ་རྗེས་འཛིན་གྱིས་མཚོན་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གཟིགས་སྐྱོང་ལྷོད་མེད་གནང་ཞིང་། སློབ་གླིང་གི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཀྱིས་སློབ་གླིང་སྤྱིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། རྒྱུགས་སྤྲོད་ལམ་ལུགས་གསར་བཟོ་བྱས་པ་མ་ཟད། ཚོགས་ཆོས་ར་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དག་གི་ཕྱག་བཞེས་སམ་ལག་ལེན་དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱུན་བཟང་དར་སྤེལ་དང་། ལྷག་པར་གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་དཔེ་ཁྲིད་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ལས་ད་ཆར་ཐུན་མོང་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་རྟགས་དང་བཅས་པའི་འཆད་ཉན་ཆ་ཚང་ཞིང་། ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གྱི་གོ་རིམ་དང་སྒྲིག་འཛུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ཚད་གཞི་སོགས་གང་ཐད་ནས་བོད་ཁམས་ཡོངས་སུ་ཕྱུས་ཀ་ཅུང་ལེགས་པའི་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཚོད་དུ་སྣང་། ད་ལམ་སློབ་གླིང་འདིའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམ་པས་གཟིགས་ཀློག་སྤྱོད་བདེ་དང་། སྒྲིག་གཞི་ལྟར་གྱི་སློབ་ཚན་གཏན་ཁེལ་ཡོང་ཐབས། འཆད་ཉན་གྱི་གོ་རིམ་དང་རྒྱུགས་གཞི་སོགས་དེང་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མང་པོ་ལ་གཞིགས་ཏེ། གནད་ཡོད་ཀྱི་དགེ་རྒན་རྣམ་པས་དབུ་ཁྲིད་འོག་རིག་གནས་པ་དང་སློབ་གཉེར་བ་

མང་པོས་ཕྱུར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱིས་ཞུ་དག་སོགས་ལ་འབད་བརྩོན་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་མཐར། སློབ་གླིང་གི་སྒྲིག་ལམ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་ཚན་ཆེད་སྒྲིག་གི་སློབ་དེབ་བཀོད་སྒྲིག་ཞུས་པའི་ཁོངས་ནས། མཛོད་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་《སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གསུང་མཛོད་རྩ་བ་གནས་དང་པོ་གསུམ། 《མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་མཆིམས་མཛོད་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་གནས་དང་པོ་གསུམ། ཟུར་ལྷའི་སློབ་ཚན། 《རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་གསུང་བློ་སྦྱོང་སྙན་ངག་སྒྲ་རྒྱན། མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བཅས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔེ་སྐྲུན་ཞུས་ཡོད།

## གསལ་བཤད།

དང་པོ། ཞུ་དག་གི་གོ་རིམ་ཁྲིད་ནས་དཔེར་ན། རྣམ་བཞག་དང་རྣམ་གཞག་སོགས་དང་། ཚིག་ལྷུག་གི་སྐབས་སུ་གའི་རྗེས་སུ་བར་སྟོང་ཡོད་པ་རྣམས་ལ། ཤད་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་པ་རྣམས་གཅིག་གྱུར་དང་། ཊཱི་ཀ་དང་ཊཱི་ཀཱ་སོགས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་གཅིག་གྱུར་བཟོས་ཡོད་ལ། པ་དང་བའི་ཐོབ་ཐང་ཐད་ནས་ཕལ་ཆེ་བ་ཞིག་མ་དཔེ་དང་བསྟུར་ནས་སོར་འཇོག་དང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ཡིག་ནོར་འགའ་ཞིག་ནོར་བཅོས་བྱས་མོད། ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་མ་དཔེ་ལ་ཞིབ་བསྟུར་ཐོག་རང་སོར་བཞག་པ་ལས་བཅོས་བསླད་གང་ཡང་ཞུས་མེད།

གཉིས་པ། འདིར་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོའི་མིང་འདོགས་སྟངས་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་བཞིའི་སློབ་ཚན་ལ་ཁག་བགོས་ཞུས་ཤིང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཟུར་ལྷའི་སློབ་ཚན་གལ་ཆེ་བ་རེ་ཡང་བསྣན་ཡོད། སྔགས་ཀྱི་འཛིན་གྲྭ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དེབ་ཁོངས་གསང་ཆེན་རྒྱུད་གྲྭ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་གྱི་གཞུང་ཆེན་གནད་ཆེ་བ་ཁག་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་འཛིན་གྲྭ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དེབ་ལ་བོད་ཁམས་ལ་གྲགས་ཆེ་བའི་རིག་གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐོར་གདམ་གསེས་ཀྱིས་ཕྱོགས་

བསྒྲིགས་ཞུས་ཏེ་ཁྲིན་འཛིན་གྲྭ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སློབ་དེབ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུས་ཡོད། ས་བཅད་འཛོག་སྟངས་དང་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྟངས་ནི། གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་གི་ཞལ་རྒྱུན་ལྟར་ནང་གསེས་གཞུང་ཚན་རེ་རེར་བརྗོད་བྱའི་གནད་ཚང་བའི་མཚན་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དཀར་ཆག་གསར་བསྒྲིགས་ཞུས་ཡོད།

གསུམ་པ། སློབ་གཉེར་བ་ཚོས་རྩོད་གཞུང་གི་སློབ་དེབ་འདི་གཞིར་བཞག་སྟེ་ལོ་འཁོར་རེ་རེའི་རྩོད་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གྲུབ་ངེས་པ་མ་ཟད། དེ་དག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་གང་ལ་གཟིགས་རྟོག་གནང་དགོས་པ་དགེ་རྒན་སོ་སོར་བཀའ་འདྲི་དང་འབྲེལ་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱིས་ཟུར་ལྟའི་དཔེ་དེབ་འཚོལ་གློག་དགོས་པ་དང་། དཔེ་ཁྲིད་རྒན་རྣམ་པས་ཀྱང་སློབ་དེབ་འདི་དག་གཞིར་བཟུང་གིས་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོའི་རྩོད་གཞུང་གི་དཔེ་ཁྲིད་དང་གཞུང་རྫོགས་མཚམས་སྐྱོམས་བསྒྲིགས་གནང་སྟེ་སློབ་མའི་ཤེས་སྦྱོད་ལ་ཕན་ཐོགས་ངེས་སུ་འགྱུར་ཐུབ་པའི་རེ་བ་དང་བཅས།

སེར་ཤུལ་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་གི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན།

# དཀར་ཆག


མཆིམས་མཛོད་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན། གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ། ............ 1

མཆོད་བརྗོད། ............ 1

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། ............ 2

མཆོད་པ་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ............ 2

ཆོས་མངོན་པ་དང་མཛོད་བཤད་པ། ............ 10

དགོས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་སྟོན་པས་གསུངས་པར་སྒྲུབ་པ། ............ 15

བཤད་པ་དངོས་པ། ............ 24

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ............ 24

འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ............ 27

འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ............ 35

གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ། ............ 35

གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ། ............ 37

འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ............ 37

ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ............ 43

ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རང་བཞིན། ............ 43

དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་བཤད་པ། ............ 44

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ། ............ 51

གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ། ............ 58

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ། ............ 64

མདོར་བསྡུས་པའི་དོན། ............ 67

ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤོང་། ...... 69

ཕུང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་བསྟན་པའི་དགོས་པ། ...... 70

ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས། ...... 74

ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ། ...... 78

དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྡུ་བ། ...... 82

ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་ཕུང་པོར་བསྡུ་བ། ...... 82

དེ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བ། ...... 86

ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། ...... 93

བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཤད་པ། ...... 93

རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། ...... 99

དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཤད་པ། ...... 101

བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། ...... 105

རྫས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཤད་པ། ...... 108

མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། ...... 115

ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། ...... 117

གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ། ...... 126

གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པ། ...... 128

དང་པོ་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ...... 128

དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། ...... 128

དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ། ...... 133

དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། ...... 135

རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། ...... 137

དབང་པོའི་འཐོབ་གཏོང་བཤད་པ། ...... 145

དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ། ...... 152

འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ...... 159

སྤྱིའི་དོན། ......159

གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ། ......163

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ། ......168

མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྤྱི་དོན། ......168

ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། ......174

ཞར་ལ་མ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་བཤད་པ། ......182

སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བསྟན་པ། ......183

འདྲ་བ་ལྔ་བུའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། ......189

སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ། ......192

མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ......194

ཐོབ་པ་བཤད་པ། ......194

མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ། ......205

སྐལ་མཉམ་བཤད་པ། ......210

འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་བཤད་པ། ......211

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ། ......213

འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ། ......215

སྲོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ། ......226

མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་བཤད་པ། ......229

མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་བཤད་པ། ......233

ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ། ......235

རྒྱུ་དྲུག་བཤད་པ། ......237

འབྲས་བུ་ལྔ་བཤད་པ། ......254

རྐྱེན་བཞི་བཤད་པ། ......261

དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་རྒྱས་བཤད། ......276

གནས་གསུམ་པ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ། ······ 294

སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ། ······ 294

ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ······ 294

འགྲོ་བ་ལྔ་དང་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས། ······ 301

རྣམ་ཤེས་གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་གནས་པ་བཤད་པ། ······ 304

གང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་གནས་བཤད་པ། ······ 310

གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་བཤད་པ། ······ 312

བར་སྲིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ། ······ 318

སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ། ······ 323

ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིར་བཤད་པ། ······ 329

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ······ 333

གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ། ······ 333

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ། ······ 337

རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ······ 338

མདོའི་དོན་བཤད་པ། ······ 340

རྒྱུན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ། ······ 342

རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ། ······ 351

སྲིད་པ་བཞི་བཤད་པའི་དོན་བསྡུ་བ། ······ 352

གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ། ······ 354

འཆི་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། ······ 358

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ། ······ 362

སྣོད་བཅུད་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་བཤད་པ། ······ 362

སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ། ······ 376

འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ། ······ 414

## ཟུར་ལྟའི་སློབ་ཚན།

ཟློ་སྦྱོང་སྙན་ངག་སྒྲ་རྒྱན། ······ 436

མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད། ······ 440

# ༄། །མཆིམས་མཛོད་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན།

## གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ།

མཆིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས།

### མཆོད་བརྗོད།

༄། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་བྷི་དྷརྨ་ཀོ་ཥ་ཀཱ་རི་ཀཱ་བྲིཏྟི་ཨ་བྷི་ཨ་ལཾ་ཀཱ་ར་ནཱ་མ། བོད་སྐད་དུ། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྣམ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་ཀྱང་བདག་གི་རྣམ་པ་ཀུན་མ་གཟིགས། །ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཁྱོད་འགྲོ་ལ་ཐུགས་རྗེའི་གཞན་དབང་གྱུར་ཀྱང་འགའ་ལའང་ཆགས་པར་མ་གྱུར་ལ། །བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་གཞན་བདེ་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་རྟག་ཏུ་མི་གཡོ་བཞུགས། །སྣ་ཚོགས་གསུང་གིས་འགྲོ་རྣམས་ཆོས་མངོན་དྲི་མེད་ལ་སྦྱོར་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །ཐར་པའི་རིན་ཆེན་གླིང་འགྲོའི་གྲུ། །ཆོས་མངོན་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་འཆད་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས། །གང་ཕྱིར་འདི་ནི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བཤད་ཟིན་མོད། །ཉུང་དང་གསལ་བས་རྟོགས་དཀའ་རྣམས། །རྟོགས་སླའི་ཕྱིར་ནི་བདག་གིས་འབད། །ཕལ་ཆེར་འདོད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །གཞན་ཡང་བློ་གྲོས་གསལ་མིན་ཕྱིར། །ཡང་ན་ཕྲག་དོག་གིས་དཀྲུགས་ཕྱིར། །དེས་ན་རང་ཉིད་གོམས་ཕྱིར་ཡིན། །འདི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་ན་རིག

པའི་གནས་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་རང་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པས་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་པའི་མིག་གཅིག་པུར་གྱུར་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས། དེ་འོག་རྣམ་པར་གྲགས་པ་ནི། །སྐྱེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་བྲམ་ཟེ་ནི། །ཡི་གེའི་དང་པོ་བ་བསྟན་པ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་དེ་གཙོ་བྱེད། །ཅེས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དེས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་མདོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་། ཐེ་གྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྣམས་རྫོགས་པར་བསྡུས་ཏེ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་ནས་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་ལུགས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་འོངས་པ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་དགག་པའི་ཚིག་གི་ཟུར་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ།

མཆོད་པ་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།

**【རྩ་བ།】**

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་བྷི་དྷརྨ་ཀོ་ཥ་ཀཱ་རི་ཀཱ། བོད་སྐད་དུ། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ཞིག་ཀུན་ལ་མུན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགྲོ་བ་དྲངས་མཛད་པ། །དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། །ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ། །

འདི་ཡང་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བཤད་པ་དགོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་

བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་(ལའང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ།)ནི་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། (འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ།)འདི་ཡང་དོན་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་། བསྡུས་པ་དང་། ཚིག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་དགོས་པ(འི་དོན་)ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་ནི་གནས་སྐབས་(དང་མཐར་ཐུག་)ཀྱི་དགོས་པ་(གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་)གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོན་པའི་ཆེ་བ་ཤེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པའོ། །མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པས་ནི་སྟོན་པའི་ཆེ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱག་འཚལ་བས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། གཉིས་ཀས་དམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་། ཆེ་བ་ཤེས་པས་དེ་ལ་གུས་པས་དེའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་རྫོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། དམ་པར་ཤེས་ནས་དེའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཞུགས་པས་མཐར་མྱང་འདས་ཐོབ་པས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ཐར་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་འདོད་པས་རང་གི་སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་འཚལ་བ་རྩོམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཊཱི་ཀ་ལས་ཕྱག་འཚལ་བ་རྩོམ་པ་ནི་རང་གི་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་བྱས་ནས་བྱ་བ་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། དེ་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གུས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གུས་པར་བྱས་ཏེ་དེའི་གསུང་རབ་མཉན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གུས་པར་བྱས་ཏེ་མཉན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི

བའི་མཚན་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དགོས་པ་ནི་དེར་ཟད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཀའ་ལ་གུས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གུས་པའང་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་ཚིག་དོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ(ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ།)འི་དགོས་པ་(ལ་གཉིས་ལས་རང་དོན་)ནི་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ནི་དམ་བཅས་པའི་ཁུར་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཞན་དོན་བརྩེ་བ་ཅན་རྣམས་སྲོག་ཕྱིར་ཡང་། །རང་གི་ནུས་པ་སྟོད་པར་མི་བྱེད་དེ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཁུར་ཁྱི་འཁུར་བ་དག །ཉམ་ངའི་ལམ་དུ་ནམ་ཡང་འདོར་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །(གཞན་དོན་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པས་འཇུག་སྒོ་ཟེ་ཤེས་པའོ། །)བསྡུས་པའི་དོན་ནི་ཚིགས་བཅད་འདིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

(གསུམ་པ་)ཚིག་གི་དོན་ལ་(གཉིས་ལས་མཆོད་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ལ།)གང་ཞིག་ནི་སྤྱིའི་སྒྲ་ཡིན་ཡང་(ཚེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་སྐབས་དང་ཤུགས་དང་ལྡན་བྲལ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲ་དང་སྦྱར་བ་བཞི་ལས་འདིར་ནི།)ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲ་སྦྱར་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཀུན་ལ་མུན་པ་གཏན་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་དོག་དཀར་ཤམ་གོས་དཀར་པོ་གྱོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྲིད་ལས་ཤོག་ཅེས་བརྗོད་ན་བྲམ་ཟེ་ལྷ་སྐྱིད་ཁོ་ན་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྨྲས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་འཆད་པ་ན་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་བསྟོད་པ་མི་བྱེད་པས་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་སྒྲ་ཁྱེ་བྲག་ལ་གོ་བ་དང་། བེའུ་དང་བཅས་པའི་བྲུས་མ་འོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟར་ལྡན་བྲལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་སྒྲ་ཁྱེ་བྲག་ལ་གོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འཆད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ནི་སེན་ཧྲ་པ་འོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲ་མེད་པའི་རྩོམ་པ་ཡིན་ན། འདིར་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ལ་ཇི་ལྟར་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་རང་དོན་ལ་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།)ཀུན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལས་བྲམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཇི་སྙེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་མུན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། (རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྨོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།)གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་ལ་འདོད་མོད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། རིང་དང་ཕྲ་སོགས་ཤེས་པ་ལས། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་ཞེས་བྱེ་བྲག་དབྱེའི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་མིན་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲོལ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་རྣམ་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ལ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཀུན་རིག་ཅེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ། །དེ་ཕྱིར་འཛིན་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཡུལ་དང་། དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འོ་ན་དེ་གང་ཡིན་ན། དེ་ནི་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཤེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་འདུས་བྱས་ལ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས་འདུས་མ་བྱས་དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ནི་སྤོངས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་མུན་པའི་བྱེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པས་མུན་པ་མ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ལའང་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་མུན་པ་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེ་བྲག་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ

བཞི་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།)དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ནི་(མདོ་ལས།)གནས་བརྟན་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སྟོན་པས་(ཤཱ་རིའི་བུ།)ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་སམ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་ན། གསོལ་པ། མ་འཚལ་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་གྱིས་བསྐལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི་གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་རང་གི་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། དུས་ཀྱིས་བསྐལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་ཁང་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྔོན་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་མི་ཤེས་པ་ནི་དཔེར་ན་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གནས་བརྟན་སྒྲ་གཅན་ཛིན་གྱིས་རྨ་བྱའི་མདོངས་ནི་གཅིག་ལ་ཡང་། །རྒྱུ་ཡི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །ཀུན་མཁྱེན་མིན་པས་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་ཤེས་ཀུན་མཁྱེན་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་མི་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་(ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མུན།)པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། །(ངེས་ཚིག་ནི་སྐྱེ་བོ་ལོང་བ་དང་འདྲ་བར་ལྡོངས་པར་བྱེད་པས་ན་མུན་པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས་མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མུན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་མཐོང་བར་ནུས་པ་ལ། །ཇི་ལྟར་གེགས་ནི་བྱེད་པ་ཡི། །མུན་པ་དེ་བཞིན་མ་རིག་པ། །དེ་ཉིད་མཐོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གྲངས་ནི་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། རྨོངས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྤང་བྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མུན་པ་ཁོ་ན་སྨོས་པ་ནི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བཅོམ་པའི་ཚུལ་ནི་མུན་པ་དེ་དག་ཇོམས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་ནས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གཏན་ནས་བཅོམ་ཞིང་སྤངས་པ་ཡིན།)གཏན་ནས་བཅོམ་པ་ནི་གཉེན་པོ་བརྙེས་པས་ཕྱིས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་

བསྟན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཉོན་(མོངས་པ་ཅན་གྱི་མུན་པ་)སྒྲིབ་སྤངས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་(བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་སྤངས་པས།)ཉམས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི།)ཤེས་སྒྲིབ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྨོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ལ་མུན་པ་བཅོམ་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱིས་གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཡུལ་དང་། དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །)དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་མཐར་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཆོས་གཅིག་མངོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་ང་མི་སྨྲའོ་ཞེས་པ་དང་། མདོ་གཞན་ལས། ཆོས་གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་པར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་ང་མི་སྨྲའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཉོན་སྒྲིབ་ནི་ངོ་བོའང་སྤངས་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་མིག་ལ་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤོངས་ཤིག་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་མིག་དེ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་སྤངས་པ་ཙམ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཏན་ནས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྗོད་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དེ་དག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་བཅོམ་པས་ནི་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའང་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གེགས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤངས་པ་ཡང་གཉེན་པོ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོའང་ཇི་སྙེད་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་(དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ཡེ་ཤེས་བཞིའམ་ལྔར་འདོད་ཀྱང་སྔེ་པས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །)ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་

སློབ་དཔོན་གང་སྤྱིལ་ཀུན་ལའི་སྐྲས་སྤྱངས་པ་དང་། གཏན་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤུགས་ལའང་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤངས་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་འཁོར་བའི་ཞེས་པ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་དུ་འཁོར་བས་ན་འཁོར་བ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་འཆི་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་འབྱིང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། གཡོ་ཞིང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་དགོས་པས་རྒྱལ་བར་དཀའ་བས་འདམ་དང་འདྲ་སྟེ་འཁོར་བ་ནི་སྲིད་པ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བརྣན་པས་འགྲོ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་དགོས་པས་རྒྱལ་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་འདམ་མོ། །དེར་བྱིང་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་དྲངས་མཛད་པ་ནི་དེ་ལས་ཐར་པར་མཛད་པའོ། །(གཞན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། འོ་ན་གཞན་གྱི་དོན་དེ།)ཐབས་གང་གིས་བྱས་ཤེ་ན། དོན་བཞིན་སྟོན་པ་སྟེ་ཐར་པའི་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པས་ཡིན་ནོ། །(སྟོན་པ་ཐུགས་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པས་བདེན་བཞིའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱག་བརྐྱང་བས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཁོར་བ་ལས་དྲངས་ཀྱི་ཐབས་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་བ་དང་འགྲོ་བ་ལ་ཐ་དད་མེད་པས་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲ་མི་འཐད་དོ། །ཞེ་ན། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དྲངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །)འདིས་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་དང་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཁ་ཅིག་ཁྱབ་འཇུག་གི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མཐུ་དང་། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུས་འགྲོ་བ་དྲངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ན་རྫུ་འཕྲུལ་དང་དམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་མཐུ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་མཐུ་ནི་ནུས་པ་སྟེ་ནོར་བུ་དང་སྨན་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པས་རིམས་ནད་སེལ་བ་ལ་སོགས་པས་དྲངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་བསལ་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་བསྟན་པ་མེད་པར་འཁོར་བ་ལས་འདྲེན་པ་ནི་

གང་གིས་ཀྱང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། སྡིག་པའི་ཟུག་རྔུ་གཙོད་མཛད་པའི། །ལམ་ནི་ཁྱོད་ལ་ངས་བསྟན་བྱ། །ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་མཛད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་འཁྲུ་བར་མི་མཛད་ལ། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་ཀྱང་ནི་སེལ་མི་མཛད། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྤོ་བས་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་ཞི་བ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། བརྩེ་བས་བསྟན་པའི་ཕྱག་བརྒྱང་ནས། །ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྲུན་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ངན་འགྲོ་དང་། །སྲིད་པ་དག་ལས་འདྲེན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་(གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི།)རང་གཞན་གྱི་དོན་(ཐབས་དང་བཅས་པ།)ཕུན་སུམ་ཚོགས་(པ་གསུམ་དང་ལྡན།)པའི་སྟོན་པ་དེ་ལ་(ཚུལ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མགོས་བཏུད་ནས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེས་མཚོན་ནས་སྒོ་གསུམ་གུས་པས།)ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་མཆོད་པར་བརྗོད་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྤྱིལ་གྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་སློབ་མ་དག་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དེའི་བསྟན་པ་དང་སློབ་མ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་འདམ་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །(གཉིས་པ་བརྩམས་པའི་དོན་ནི་གང་གིས་གང་ཇི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ཚིག་གི་དོན་ནི།)དེ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་ནས་(ཅི་བྱེད་ཅེ་ན།)ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་(ཏུ་)བཤད་(པར་)བྱ(འོ། །)ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་དང་མཛོད་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། བསྟན་བཅོས་ནི་ཤཱསྟྲ་ཞེས་པའི་ཤཱ་ས་ནི་འཆོས་པ་དང་། ཏྲ་ཡ་ཏི་ནི་སྐྱོབ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་ལས་འཆོས་ཤིང་ངན་འགྲོ་དང་སྲིད་པ་ལས་སྐྱོབ་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས། ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། །ངན་འགྲོ་སྲིད་ལས་སྐྱོབ་པ་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་

སྐྱོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

## ཆོས་མངོན་པ་དང་མཛོད་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། །འདིར་དེ་དོན་དུ་ཡང་དག་ཆུད་ཕྱིར་རམ། །འདི་ཡི་གནས་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་མངོན་མཛོད། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཆོས་མངོན་པ་དང་དེའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་དོན་དང་ལྡན་པའི་མཚན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་(ཆོས་མངོན་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་པ་དང་། ངེས་ཚིག་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།)ཆོས་མངོན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པ་དང་། བརྡར་བཏགས་པའོ། །དང་པོ་ནི་(མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི།)ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་(སྐྱེ་ཟག་པ།)མེད་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་ཕུང་པོ་ལྔའམ་བཞི་དང་བཅས་པའོ། །དྲི་མ་ནི་འདིར་ཟག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའོ། །(གསུམ་པ་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་པ་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་པ་ནི་རྗེས་འབྲང་བཅས་ཞེས་པའི།)རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་(ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འབྲལ་བར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས།)ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བསམ་གཏན་གྱི་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ན་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་སྟེ། ཟག་

མེད་ཀྱི་སྙོམས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་། དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་བཏང་སྙོམས་རྣམས་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ལ། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ན་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་པ་སྟེ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་ཅིང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ལྡོགས་མེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག་ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་བདེན་པ་ལ་འབང་དམིགས་ལ་གཟུགས་མེད་པས་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད་ཅེས་འབྱུང་བས་མཐོང་ལམ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མ་ཐོབ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མི་ཐོབ་ལ། ཐོབ་ན་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱེད་དེ། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྣ། །ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་གིས་ཟིན་ཅིང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་ལམ་བསྐྱེད་སླ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(འདིར་རྣམ་ཤེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་འཁོར་དུ་བསྟན་ཀྱང་སྤྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་འཁོར་འཆོལ་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་མིའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་ཚེ་ཡིག་མཁན་གཙོ་བོ་བཞིན་ནོ། །)དེའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །རྟེན་པའི་དོན་ཡང་ལམ་དེ་དག་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྗོད་ཀྱི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བརྟར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་གང་

དང་། དེ་དག་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་(ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་མངོན་པ།)གང་ཡིན་པ་སྟེ། (རིམ་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་བརྗོད་བྱའི་མིང་གིས་རྒྱུ་དང་རྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བཏགས་པ་བ་ཕུང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ལ།)སྐྱེས་ཐོབ་ནི་(དེར་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་སྟེ་དེ་ནི།)ཁམས་གསུམ་ག་དང་ས་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་དོ། །རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ནི་མེད་དེ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ན་ནི་མེད་དེ། ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་སྦྱོར་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཤེས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ནའང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མིང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས་ན་(དམིགས་པ་མཚུངས་དགོས་པས།)རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིང་གི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་(ཆོས་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དང་།)སྒྲ་དོན་སྣང་བའི་རྟོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་འདོད་གཟུགས་ན་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་ན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་མེད་ན་སྒྲ་དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་པན་ཚུན་དུ་བརྗོད་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དོ། །བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། བསམ་བྱུང་ནི་(མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་དགོས་པས་ཡིད་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ཞིང་།)ཁ་ནང་དུ་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། གོང་མ་དག་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པས་(སེམས་པར་རྩོལ་ཞིང་།)སེམས་ནང་དུ་བལྟས་ན་སྒོམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་བྱུང་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཅིང་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དོ། །སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ལ་མེད་དེ། དེ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་། བསམས་

པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ་གང་གི་ཚེ་དེ་དག་སེམས་པར་རྩོམ་པ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དག་གོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྩེ་གཅིག་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་འགྱོད་པ་མེད་པ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བདེ་བས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་ཡིད་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ལ་འདི་ངོ་བོ་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ།)འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སྒོམ་བྱུང་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་ཞེས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒོམ་བྱུང་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཉན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ལ་སྒོམ་བྱུང་ཡང་ཟག་བཅས་ལས་ཟག་མེད་འབྱུང་བས་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་སོ། །)འདི་དག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་

ཚད་མར་གྲུས་ནས་དཔྱད་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་བཞི་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྟན་བཅོས་ལ་ནི་(ཁ་ཅིག་ན་རེ།)གཙོ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དེ། (མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཆེ་བ་)འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་པུ་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ།)གང་དག་བསྟན་བཅོས་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་འཁོར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཏེ་ཕུང་པོ་གཉིས་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསྟན་བཅོས་ལའང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ནི་(ཡན་ལག་ཡིན་པས།)འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།)ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་འབྲས་བུའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྒྱུའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ནི་གཞུང་གི་ཆོས་མངོན་པ་(དང་གསུམ་དུ་འགྱུར་)སྟེ། དང་པོ་ནི་དོན་དམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་དག་ནི་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་མིང་གིས་རྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེའི་སྒྲ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

(བཞི་པ་ནི།)ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དྷརྨ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྷཱར་ཞེས་པ་འཛིན་པས་ན་ཆོས་དང་། ཨ་བྷི་མུ་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་། ཨ་བྷི་ཀྵ་ན་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དང་། ཨ་བྷི་བྷཱུ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། ཨ་བྷི་ས་མ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ན་མངོན་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་

མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་དང་། ཆོས་རེ་རེ་ལ་འང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མངོན་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། བརྩད་པ་དང་རྩོད་པའི་གཞི་ལ་སོགས་པས་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་མངོན་པར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། མདོའི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། མངོན་དུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། ཟིལ་གནོན་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཆོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་མཛོད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིར་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཏེ་གཅེས་གཅེས་རྣམས་ཆུད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པའི་མཛོད་དེ་རལ་གྲི་གང་དུ་གཞུག་པ་དེ་ནི་རལ་གྲིའི་ཤུབས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འབྱུང་བའི་གནས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་པས་ན་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ་མངོན་པའི་མཛོད་ནས་ཕྱུང་བའི་ནོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་རལ་གྲི་གང་ནས་འཕྱིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཤུབས་ཡིན་པ་འམ། མཛོད་ནས་ཕྱུང་བའི་ནོར་འཁའ་འདི་བདག་གི་མཛོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

### དགོས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་སྟོན་པས་གསུངས་པར་སྒྲུབ་པ།

**【རྩ་བ།】**

ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས། །གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། །ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྲིད་མཚོ་འདིར་འཁྱམས་ཏེ། །དེ་བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ། །

ད་ནི་དགོས་པ་དང་དང་པོའི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་

ཆོས་མངོན་པ་བསྟན། འདི་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྨྲས་བསྟན་ན། འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་འཆད་པར་གྲུས་ཤེ་ན་ཞེས་འབྱུང་བས། (གལ་ཏེ་དགོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་མ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ནི་འཇུག་པ་དང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པར་མི་རིགས་པས་དགོས་པ་གང་དང་ལྡན་ཞིང་དང་པོར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་སུ་ཞིག་གིས་གསུངས་ཤེ་ན།)བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་གསུངས་པ་དང་། དེ་གསུང་པ་པོའི་སྟོན་པའང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། སྟོན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་མཉན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འགྲེལ་པའི་དོན་ནི་དགོས་པ་གང་དང་ལྡན་ཞིང་། སྟོན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སུས་གསུངས་ན་འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་འཆད་པ་ལ་གྲུས་ཤིང་སྤྲོ་བར་བྱེད་ཅེ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ལན་དུ་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་དགོས་པ་དང་། བསྡུས་པ་དང་། ཚིག་གི་དོན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་པ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དམ། །ཡང་ན་ལས་ནི་འགའ་ཞིག་ལ། །ཇི་སྲིད་དགོས་པ་མ་བརྗོད་པ། །དེ་སྲིད་དུ་ནི་སུ་ཞིག་འཛིན་ཞེས་དགོས་པ་སྟོན་པའི་ངག་ལས་ཚད་མའི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་ཙམ་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མཐོང་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚིག་ནི་ཤེས་པར་མི་ནུས་ལ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བྱ་རོག་གི་སོ་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བརྩམ་པར་རིགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་སྐབས་འགོག་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དགོས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་རྩོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་

དོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞེན་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་དག་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ངག་རྩོམ་པར་བྱེད་དེ། ཕྱིར་ངག་ཙམ་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐད་དུ་དོན་དང་མི་ལྡན་པའི་ངག་འགོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཤང་ཀ་ར་ནན་ད་ནི་གཞུང་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ། ལུགས་གསུམ་པོ་འདི་དག་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ངག་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ངག་འདི་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། རིགས་པ་མེད་པའི་ཚིག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཚོམ་ཡང་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་དུ་ངག་མི་དགོས་སོ། །གཞུང་མཛེས་པར་ཡང་མཆོད་བརྗོད་དང་བཤད་པར་དམ་བཅས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་དགོས་པ་མེད་ལ། དེ་དག་གིས་མཛེས་པར་མི་བྱེད་ན་དེས་ཀྱང་མཛེས་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་དུ་མའང་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པས་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པར་ཞེན་ཆེར་འཛིན་པ་ནི་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ངག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོད་བརྗོད་དང་བཤད་པར་དམ་བཅས་མཛེས་པར་བྱས་ཀྱང་དགོས་པ་སྟོན་པའི་ངག་གིས་ཀྱང་མཛེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་གཅིག་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བར་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྡུས་པའི་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་གང་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ངེས་ཚིག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གྲུབ་པའི་ཚད་ནི་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་མིང་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་ངག་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་

དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བཙུན་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང་། དེ་དག་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་དགོས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་རྗོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དགོས་པ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངག་ཙམ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་དང་། དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་པར་སླ་བས་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ན་བསྟན་ཞེ་ན། འདིར་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཡོད་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་དམ། ནུས་ཀྱང་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དམ། འདོད་བྱ་ཡིན་ཀྱང་མ་འབྲེལ་ལམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་དུལ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་མེད་པ་ཉིད་དམ། དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཉིང་དགོས་ཀྱི་ནོམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། དེ་དག་ཐབས་འདི་དང་མ་འབྲེལ་ལམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཀག་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ན་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དེ། གང་ལྟར་ཡང་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ངག་གིས་དོགས་པ་དེ་དག་སེལ་ན་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་རྟགས་དང་དཔེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པས་རྟག་འཛིན་མི་སེལ་ན་དགོས་པ་སྟོན་

པའི་ངག་གིས་ཀྱང་མི་སེལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པས་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རྟོགས་པ་བསལ་ནས་ཡང་དག་པའི་ཚད་མའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དཔྱད་པ་ནི། འོ་ན་བརྗོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་གཅིག་ཡིན་ཏེ། འདིའི་བརྗོད་བྱ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་ལ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་འདོད་ན་ནི་བཟ་དང་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་རྟོག་གིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གྲོལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། གང་ཕྱིར་མིང་བཅས་བརྗོད་བྱ་ཡི། །ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་བརྟགས་ཡིན་པས། །སྒྲ་དོན་དག་གི་འབྲེལ་བ་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ངེས་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་གཞན་དག་འདོད་མོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ལྟར་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིང་དང་མཚན་མ། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྫས་གྲུབ་ཡིན་པས་དེ་བརྗོད་བྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་དང་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚིག་གི་དོན་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་ནི་སློབ་མས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་(ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མ་བསྟན་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ།)གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆེད་དམ་དོན་དུ། ཆོས་མངོན་པ་(བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་ཁོ་ན་བསྟན་ཅི་དགོས་ཤེ་ན།)སྡེ་བདུན་པོ་འདི་ནི་

འཇིག་རྟེན་ལྷ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་དགོས་པ་དེའི་ཆེད་དུ་ཆོས་མངོན་པ་གསུང་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མི་འབྱུང་ཞིང་(འོ་ན་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅིང་ཡོད་ན་ཕན་ཡོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།)མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་(གང་གི་ཕྱིར།)ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱུ་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བ་སྐྱེ་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་ལ་དེ་དག་ཉེ་བར་མ་ཞི་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུང་ལས་བསགས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁྱམས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མ་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ལྡོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལམ་བཞིར་གོམས་པར་བྱས་པས་དགོས་པའི་དགོས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་བསགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷག་བཅས་དང་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀུང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྗེས་འགྲོ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དྲངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཁྱམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་གསུམ་སྒྲ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཟང་སྤྱོད་ལས། དུས་གསུམ་གཤེགས་པ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཀུན་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །(དེས་ན་དགོས་པ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་བོ། །དེར་མ་ཟད་ཆོས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་དང་པོར་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །)

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་བཅོམ་

པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པས་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ནི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་དྲི་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུང་དེ་དང་དེ་ལས་དང་པོ་སིལ་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་བཙུན་པ་ཀ་ཏྱའི་བུ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་ནི་ཕྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱིས་ཀྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་མདོ་དེ་དང་དེར་སིལ་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་སྡེ་ཚན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕ་རོལ་གྱི་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ན་རེ་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མི་འདོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་རྫས་སུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དུ་མ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་པ་ནི་མང་པོ་ཞིག་གྲགས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བསྡུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་གང་གིས་བྱས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཏྱའི་བུས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྷ་སྐྱིད་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཤཱ་རིའི་བུས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མོའུ་འགལ་བུས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་གསུས་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོས་བྱས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་སྡོམ་དུ་བསྡུས་པའོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཤཱ་རིའི་བུས་བྱས་པར་འཆད་དོ། །དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་མདོ་ཚད་མར་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་འོ་ན་མདོ་ལས་དགེ་སློང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག

པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། (སྡེ་བདུན་པོ།)འདི་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ནི་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་(སྡེ་བདུན་བཀའ་ཡིན་མིན་དཔྱོད་ཅིག །མངོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པར་ཐེད་མི་འདོད་པས་དེས་ན།)མདོ་སྡེའི་ཁྱད་པར་གང་དག་ལས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པས་རྩེ་ཞིང་སྤྱོད་པས་སམ། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་རིག་པས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལའང་གང་དག་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཁ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། གང་དག་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ནུབ་ཕྱོགས་པ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ལས་གཞན་དག་ན་གནས་པ་རྣམས་ནི་ཉི་འོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་དག་མདོ་ཚད་མར་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིང་གཞན་དཔེས་སྟོན་པ་ཞེས་kyང་བྱའོ་ཞེས་ཊཱིཀ་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །

འདིར་གལ་ཏེ་ཆོས་མངོན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་ནི་འཕགས་པ་གང་ལ་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་ཅིང་མངོན་དུ་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་ལྷག་བཅས་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་ནི་འཕགས་པ་སྐྱུར་ཚུད་ཐལ་སྐྱོ་གསོལ་ཏེ་གྲོངས་པ་དང་། འཕགས་པ་འཆར་ཀ་གཟུགས་འཚོང་མའི་གནས་སུ་དབྱུ་བཅད་དེ་བཀྲོངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དུག་མདས་བཀྲོངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་kyང་ཞབས་ལ་སེང་ལྡེང་གི་ཚལ་པ་ཟུག་པ་དང་། སྐུ་རོ་རྒྱབ་བསྟུང་བ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐོག་པས་སྐུ་མཚལ་ཕྱུང་བ་

ལ་སོགས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་པར་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་ཕྱིར་(ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་འགྱུར་བས།)འགྱུར་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་སོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་ནི་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་དེ་དག་གང་གི་ཚེ་(སྐུ་ཚེ་བཏང་པའམ་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དང་།)ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་ནི་ལྷག་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། ལུས་ཞིག་ཚོར་བ་བསིལ་བར་གྱུར། །འདུ་ཤེས་འགགས་ཤིང་འདུ་བྱེད་ཞི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནུབ་གྱུར་པ། །འདི་འདྲ་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་ལ། (དེ་ལྟ་ན་ལྷག་མེད་ཐོབ་པ་ན་ཕུང་པོ་ལྷ་ག་འགག་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁེགས་སུ་ཆུག་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་ཁེགས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟགས་འགོག་མི་འཇུག་པས་སོ། །ཟག་མེད་ནི་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་གོ་ཞེ་ན་ཇི་ལྟར་མ་ཚང་སྟེ། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད་ཅེས་སོགས་དང་འགལ་བས་སོ། །)ཐེག་ཆེན་པ་ནི་ཉན་རང་གི་ཐར་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཐར་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་ལ་སེང་ལྡེང་གི་ཚལ་པ་ཟུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་ཚེ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་མཁྱེན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་གཏན་ནས་མེད་པ་ཉིད་དེ། སྲིད་ཞིའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་(དང་། གཟུགས་སྐུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།)རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཞེད་དོ། །

འོན་ཀྱང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ལ་ལྷག་བཅས་དང་། ཆོས་སྐུ་ལ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་དེ། སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཕུང་པོར་བཅས་པའི་མྱ་ངན་འདས། །ཐུབ་སྐུ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕུང་པོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་སྐབས་སུ་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བས་བརྗོད་བྱ

དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བས་དགོས་པ་དང་། མེད་པར་ཞེས་པ་ནས་དེ་བས་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བརྗོད་པས་དགོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ལ། འབྲེལ་བ་ནི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་ལྟའོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། མཁས་པ་དེས་ནི་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་གཉིས་འཐོབ་སྟེ། རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འཕེལ་བ་དང་། གཞན་ལ་འབེལ་བའི་གཏམ་བརྗོད་པས་དྲི་བ་ཐམས་ཅད་ལུང་སྟོན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

## བཤད་པ་དགོད་པ།

## ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །

ད་ནི་བཤད་པ་དགོད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་བརྗོད་བྱའི་ཆོས་རྣམས་(གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ།)གང་ཞེ་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་(གསུམ་པ་)གཞན་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྤྱིལ་གྱིས་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ན་སྟེ་རྣམ་པར་བརྟག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་དང་། འཇིག་རྟེན་དང་དེ་

ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་པོ་ན་བསྟན་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་དང་བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འདིས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །

རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནི་ཀུན་འབྱུང་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དུས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཟག་པ་ནི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པ་ནི་(དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྲིད་པ་དང་ལྟ་བས་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་སམ་ཉོན་མོངས་རྣམས།)གནས་ཐོད་པས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའམ། ཟག་པ་རྣམས་(ཀྱང་རྐྱེན་)དེ་དག་ལ་འཕྲོད་ཅིང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རམ། (རྐྱེན་)དེ་དག་ཀྱང་ཟག་པ་ལ་འཕྲོད་ཅིང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་སུ་གསུངས་པའི་ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ནི་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཟག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བདག་རྐྱེན་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་དེས་སྲིད་པའི་རྒྱུར་ཀུན་ནས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་འཕྲོད་པའམ། ཡང་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་པ་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཟག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་ན་དེ་དག་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གཅིག་ལ་འདུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་རེས་ཡིན་ན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་དྲུག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་ཅི་

རིགས་པར་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །(ཟག་པ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ན་དེར་འགྱུར་བས། དགེ་སེམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཟག་བཅས་དང་ཕྱི་རོལ་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བས་སོ། །)

འདིར་ཁ་ཅིག་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཟག་པས་དམིགས་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། དཔེས་སྟོན་པ་ཟག་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པའང་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་(བས་ཁྱབ་ཆེས་)བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་ན་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་(བས་སྣ་ཕྱི་ཁྱབ་ཆུང་)བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །(ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་ནི་ཟག་པའི་དམིགས་པ་མིན་ནོ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྐྱེ་ཡང་དེ་དག་ཞི་བས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་གོང་མ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ། །)ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་དེར་མ་ཟད་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་འདིར་ཡང་སྦྱར་ཏེ། ཟག་པའི་གནས་མི་ཐོད་པ་དང་། ཟག་པ་རྣམས་དེ་དག་ལ་མི་མཐུན་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཟག་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གསུམ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་གནས་མའི་བུའི་སྡེ་པ་དག་འདུས་མ་བྱས་མྱང་འདས་གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་འདུས་མ་བྱས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་སྨྲ་བ་དག་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་འཆད་དོ། །ཅི་སྟེ་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་དུ་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བརྗོད་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་དང་གང་སྤེལ་ནི་ལམ་གྱི་སྒྲ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡང་ཟག་མེད་དུ་དོགས་

པར་འགྱུར་བས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་བདེན་པའི་སྒྲ་སྨོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་གྲུབ་ཟིན་བཞིན་དུ་རྗོམ་པ་ནི་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲགས་པ་ནི་དོན་གྱི་གོ་བས་ངེས་པར་འགྱུར་གྱི་མ་གྲགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཚོར་བ་ལ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་སྟོན་པ་དག་དགྲ་བཅོམ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཟག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཀྱང་ཡིན་(པའི་ཕུང་པོ་གསུམ།)པར་འདོད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མིག་སོགས་དང་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

## འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པའོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། །སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པ། །འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་དང་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག

པ་གཉིས་སོ། །ཅི་སྟེ་ན། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་ལམ་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་སུ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཟག་བཅས་སྤངས་པ་ལ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ངོ་བོ་གསར་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྟག་པའི་རྫས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་པ་གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བདག་མེད་པ་ལ་འདོད་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་སྡེ་པ་དག་གིས་མི་འདོད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་འདོད་པས་ན། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལོགས་པ་ནི་མེད་དོ། །

(གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།)འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་(མཚན་གཞི་)ནི་(འདུས་མ་བྱས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྫས་གྲུབ་དང་།)མཚན་ཉིད་(ནི་གང་ན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཡོད་པས་)མི་སྒྲིབ་པ་ཅན་(རྟེན་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པས་)ཏེ། བསྒྲིབ་བྱ་དང་སྒྲིབ་བྱེད་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་འོ། །འོ་ན་ནི་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་ཐོགས་མེད་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ནམ་མཁར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་གཞན་དག་གི་འགྲོ་བ་དང་སྡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་སོ་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་གིས་དགག་བྱའི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བ་ལའང་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །)སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་(ལྡན་པའི་རྫས།)ཟག་བཅས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ནམ་མཁའ་ལའང་མི་སྒྲིབ་

པ་མ་ཚང་བར་འགྱུར་ཏེ། རླུང་ལ་སོགས་པ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་ལ་གེགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མི་གནས་ན་ནམ་མཁའ་རླུང་གི་རྟེན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སྤྱང་དགོས་སོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་དང་བྲལ་བས་གཟུགས་ཀྱི་གོ་འབྱེད་པ་ཙམ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནི་མདོ་ལས། ཀྱེ་གོའུ་ཏ་མ་ས་ཅི་ལ་རྟེན་ལགས། བྲམ་ཟེ་ས་ནི་ཆུ་ལ་རྟེན་ནོ། །ཀྱེ་གོའུ་ཏ་མ་ཆུ་ཅི་ལ་རྟེན་ལགས། བྲམ་ཟེ་ཆུ་ནི་རླུང་ལ་རྟེན་ནོ། །ཀྱེ་གོའུ་ཏ་མ་རླུང་ཅི་ལ་རྟེན་ལགས། བྲམ་ཟེ་རླུང་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རྟེན་ནོ། །ཀྱེ་གོའུ་ཏ་མ་ནམ་མཁའ་ཅི་ལ་རྟེན་ལགས། བྲམ་ཟེ་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ཏེ་བྲམ་ཟེ་ནམ་མཁའ་ནི་རྟེན་མེད་པ་སྣང་བ་མེད་པ་དམིགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་ས་ཆུ་དང་། ཆུ་རླུང་དང་། རླུང་ནམ་མཁའ་ལ་རྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(སྒྲའི་དོན་ནི་གོ་འབྱེད་པའོ། །)གལ་ཏེ་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་གོ་ས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་ན་ནམ་མཁའ་འང་གཟུགས་ཅན་དང་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མེད་ན་ནམ་མཁའ་རེས་འགའ་བ་དང་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་ས་ན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེ་མེད་ན་དེ་ན་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་གཟུགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་སེམས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ(འི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་རྫས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི།)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་(དགག་བྱ།)ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བ་(ས་ཐོབ་པར་བྱ་བའམ་ཡང་ན་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པའོ། །སྒྲ་དོན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།)རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་

རྫས་(མཚན་ཉིད་དེས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དང་། རང་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པ་བཞི་བསལ་ཏེ། དང་པོ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་བཞི་བྲལ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མིན་པས་སོ། །)ཏེ། རྩ་བར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཚིག་དེ་མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དག་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་ལྡན་པའི་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་(དེས་ན་ཁྱབ་ཆུང་ངོ་། །)ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་(ཞི་རགས་ཅན།)གྱི་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་(ཅིས་)ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ་(དགོས་)བ་ཡིན་ཏེ། (འདས་པ་དེས་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །)དེས་ན་མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མཚན་གཞི་བསྟན་ལ། གང་བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་འགོག་པ་གཞན་བཞི་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་བརྟགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཕལ་ཆེ་བའམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་(དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཅི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར།)འགོག་པ་དེ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། (འགྲེལ་པ་ལས་ལྡན་པའི་རྫས་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ་བྲལ་བའི་རྫས་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྙེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ལྡན་པའི་རྫས་ནི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ་དེས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་དེས་ན་ལྡན་རྫས།)སྤང་བྱ་(རིས་ལྔ་པོ།)སོ་སོ་བ་རྣམས་ཀྱི་(ལྡན་པའི་རྫས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་བྲལ་བའི།)འགོག་པ་འང་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་

ལྟ་མ་ཡིན་པར་འགོག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པའང་མངོན་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལམ་ཕྱི་མ་རྣམས་བསྒོམས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་(དང་གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་གཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །)དེས་ན་(མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་)འགོག་པ་ནི་ཐ་དད་(པ་གྱ་དགུ་ལ་སོགས།)ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །

(གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤངས་པ་ནི།)འོ་ན་ལུང་བར་མའི་ཆོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། (རང་གི་སྟོར་གྱི་ཚིག)ཚེ་དང་ལྡན་པ་ས་གས་དགེ་སློང་མ་ཆོས་སྦྱིན་ལ་འཕགས་མ་འགོག་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ས་ག་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་གསུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་(ཅིང་མང་པོ་ཉིད་)ཡིན་ན་ནི་འགོག་པ་དེ་དག་འདྲ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་འདི་ནི་(སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་རྟག་པས།)འགོག་པ་ལ་འདྲ་(བར་བྱེད་)བའི་རྒྱུ་(གཞན་ཡོད་པ་)འགོག་པ་དང་། འགོག་པ(རང་ཉིད་)འང་འགའ་ཞིག་གི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན། (ཏེ་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་དེས་ན།)འགོག་པ་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་ཙམ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འཆད་མོད་ཀྱི། འགོག་པའི་རྫས་དག་དུས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ལ་ཐ་དད་པར་འབྱུང་བར་འདོད་ན་མི་རྟག་པ་དང་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དང་དུས་དང་རྫས་རིས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྨྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སྤང་དགོས་སོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་འགོག་པ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་མདོ་ལས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་བདེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྫས་སུ་ཡོད་དེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འགོག་པ་གཉིས་པ(འི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ་མདོ་ལས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཙམ་ཡིན་ན་རེས་འགའ་དེའི་རྐྱེན་ཉེ་བའང་སྲིད་པས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་གཏན་དུ་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་འགོག་བྱེད་རྫས་སུ་ཡོད་ཟེར་བ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད།)ནི་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་གང་རུང་སྟེ་(རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས།)ཆོས་མ་འོངས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་སྟེ། རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཏན་དུ་བྲལ་(དེ་ཡང་དཔེར་ན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་རྟེན་པ་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ལྷག་མ་ལྔ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་ཡང་བརྟགས་མིན་འཐོབ་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལན་གཉིས་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཚེ་དེ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་བཟློག་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མེད་པར་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་ངེས་པར་འགོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །)བའོ། །(སྒྲ་དོན་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་མེད་དགག་གམ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །)དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྙོམས་འཇུག་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་། བརྟགས་མིན་ཏེ་འགོག་པ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་སེལ་ཏེ། དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་གནས་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་(སྨྲས་ཟིན་པས།)སྐྱེ་བ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སེལ་ལོ། །གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པས་ནི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། ནམ་མཁའ་སེལ་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་(ཀྱི་དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཡང་།)རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་བྱས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པར་སྟོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་མིག་(ཤེས་)

དང་ཡིད་གཟུགས་སྔོན་པོ་ལ་གཡེངས་པའི་ཚེ་(སྔོན་པོ་དེ་ལས་)ཡུལ་གཞན་(སེར་པོ་སོགས་དང་སྒྲ་སོགས།)ལ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་(དེ་ཡང་ད་ལྟ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དུ་མའི་གོ་མི་འབྱེད་པས་སྔོན་པོ་འཛིན་པ་ལས་གཞན་པའི་དེ་མ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ན་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་སྔ་སྟར་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་ནི་འདས་པར་གྱུར་ལ། དབང་ཤེས་ལྔ་ནི་ད་ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འདས་པ་ལ་དམིགས་པའི་མཐུ་མེད་པས་སོ། །)བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་འགྲེལ་པར་མུ་བཞི་གསུངས་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ན་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་དགག་བྱའི་གཞི་ནི་(འགོག་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མུ་བཞི་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་མུ་གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི་འོ་ན་གང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བརྟགས་མིན་གྱིའང་ཡིན་ནམ། གང་བརྟགས་མིན་འཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིའང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་མུ་བཞི་ལས་མུ་དང་པོ་ནི།)ཟག་བཅས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་ཡིན་པ་བརྟགས་འགོག་ནི་འཐོབ་པར་རུང་ལ། བརྟགས་མིན་ནི་འཐོབ་པར་མི་ནུས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(དང་བརྟགས་མིན་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་པའི་དགག་བྱ་ནི་ཟག་མེད་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པས་(ཉེས་པ་མེད་ཅིང་སྤང་བྱ་མིན་པས།)གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྐྱེན་མ་ཚང་བས་གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་(དང་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་(འདུས་མ་བྱས།)ཟག་མེད་(འདུས་བྱས།)སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། (འདུས་མ་བྱས་ལ་འགོག་པ་གཉིས་མི་སྲིད་དེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།)ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་གཏན་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་འདུས་བྱས

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅི་སྟེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི། མི་སྐྱེ་བ་དང་འདུས་བྱས་གཞི་མཐུན་པ་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་མ་འོངས་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པས་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པ་གཉིས་པོ་རང་ཉིད་རང་གི་དགག་བྱར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དགག་བྱ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །(འདིར་གཉིས་ཀ་འཐོབ་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་མིན་གྱི་འདི་ལྟར།)འདིར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྔོན་ལ་ཐོབ་ལ་ཅིག་ཤོས་ཕྱིས་ཐོབ་པ་(དད་མོས་ཀྱིས་སྒོམ་སྤང་སྤངས་ན་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་ལ། ཉམས་པ་སྲིད་པས་བརྟགས་མིན་གྱི་ནི་དབང་པོ་འཕོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ནའོ་ཡང་།)དགྲ་བཅོམ་པ་གཟུགས་གཅིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་གཡེངས་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །(དབང་ཤེས་ལྔ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་སོར་བརྟགས་པ་འཐོབ་པོ། །)སོ་སོར་བརྟགས་མིན་སྔར་ཐོབ་ལ་ཅིག་ཤོས་ཕྱིས་འཐོབ་པ་ནི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ(འི་ཕུང་པོ་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་ལ། དེའི་བརྟགས་འགོག་ནི་སྒོམ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་འཐོབ་པ།)ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་ཐོབ་པ་ནི་(མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་མཐོང་སྤང་དང་།)མཐོང་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པ(འམ་ན་དེ་དག་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་དང་མོས་ཀྱང་འདོད་པར་ཚེ་གྱུར་པའམ་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་གཅིག་ཅར་འཐོབ།)ལྟ་བུའོ། །(འདི་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བར་གྲོལ་བ་ལ་ཅི་སྟེ་མི་མཚུངས་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་སློབ་པ་ཡིན་པས་འཐོབ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །)གཉིས་ཀ་མི་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བའི་མུ་བཞི་ཡང་བཤད་དོ། །(དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མུ་བཞི་བརྩི་བའི་གཞི་ནི་འགལ་འབྲེལ་མེད་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལྟ་བུ་ལ། ཕུང་གསུམ་སེལ་བས་མུ་ཐ་མ་གཉིས་མེད་ཅིང་། བརྒྱུད་འགལ་སྦྱོ་སེར་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་བོ་འགལ་བས་མུ་གསུམ་པ་

མེད་ལ། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་ལ་མུ་དང་པོ་གཉིས་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མི་དུ་ལྟ་བུ་ལ་མུ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་བཞི་རྩིས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའོ། །སྒྲ་དོན་ནི་མུ་ཞེས་པ་མཐའ་སྟེ། དྲི་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་ལན་མཐའ་བཞི་པོ་ནར་ངེས་ཀྱི་ལྷག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །)

## འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

## གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ།

ད་ནི་གསུམ་པ་འདུས་བྱས་རྒྱས་བཤད་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས་དེ་དག་གི་སྤྱིའི་དོན་ནི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་(གྲངས་ངེས་པ་དང་།)རྣམ་གཞག་དང་། འབྲེལ་དང་། (གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་།)གནས་གང་ནས་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ལས། དང་པོ་ལ། སློབ་དཔོན་གང་སྤྱིལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས་ཞེས་མདོར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གནས་དང་པོ་གཉིས་སོ། །ཟག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་གསུམ་སྟེ། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ལྔ་དང་། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཇི་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་གནས་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལས་བསྟན་པ་དང་ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ། །ཟག་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ། གང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གང་ཟག་དང་། གང་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་གསུམ་དང་། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། གང་གིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྙོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ་

ཞེས་འཆད་དེ། དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་ཡིན་ནོ། །

སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་དམིགས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྙེད་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཇི་ལྟ་བ་སྟོན་པ་གནས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་རྣམས་དང་། ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟོན་པ་གནས་དྲུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་ཕྱི་མ་གཉིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་གནས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་དང་པོ་བཤད་དོ། །དེར་མིང་ཙམ་སྨོས་པའི་དབང་པོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གཉིས་པ་བཤད་དོ། །དེ་དག་ཏུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཙམ་སྨོས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་བསྟན་པ་དེའི་རྒྱུ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་བཀག་ནས་དངོས་སུ་ལས་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་བཞི་པ་བཤད་དོ། །ལས་དེ་ཡང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་རྒྱུ་ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གནས་ལྔ་པ་དེའི་རྗེས་ལ་བསྟན་ཏོ། །ཕྲ་རྒྱས་དེ་དག་སྤོང་བྱེད་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་དྲུག་པ་བཤད་དོ། །དེར་སྨོས་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་གནས་བདུན་པ་དེའི་རྗེས་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བསྟན་པ་ལས་ཐུན་མོང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་གནས་བརྒྱད་པ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་གནས་གང་ནས་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

# གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ།

## འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

**【རྩ་བ།】**

འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། །དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་། །ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས། །གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །ཕུང་པོའང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་། །ལྟ་གནས་སྲིད་པའང་དེ་དག་ཡིན། །

གཞུང་གི་དོན་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདུས་བྱས་མདོར་བསྟུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་ཞེས་གང་སྨྲས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་སྨོས་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ།(འདུས་བྱས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ་དེ་ལ་ལྟ་ལས་གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྐྱེན་གཅིག་གིས་ནི་ཀུན་བཏུས་པ། །གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། སྐྱེས་རབས་ལས། རྒྱུ་གཅིག་གིས་ནི་ཀུན་འགྲུབ་པ། །གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས། རྒྱུ་རྐྱེན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་འདུས་ཤིང་སྤྲད་ནས་བྱས་པས་ན་འདུས་བྱས་དང་། ཆོས་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པར་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ལས་ལུང་སིལ་བུ་ལས་མཚན་ཉིད་འཛིན་ལ་ཆོས་ཤེས་བརྗོད་ཅེས་པས། འདིར་ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་གོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའོ། །གང་དག་ཕྱེ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་བསལ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་

པོ་རྣམས། སྔ་མ་དག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མ་བསྡུས་སོ། །ཇི་སྙེད་སྐྱེ་བའི་གྲངས་ནི་ལྔའོ། །དེ་སྙེད་སྐྱེ་བའི་གྲངས་ངེས་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལྔར་གྲངས་ངེས་ཏེ། བྱིས་པ་ཕལ་ཆེར་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་དང་གཟུགས་སོགས་ལ་བདག་གིར་འཛིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་གཟུགས་ནི་བྱེད་པ་དང་ལས་སུ་བྱ་བར་བདག་དང་འབྲེལ་ལོ་སྙམ་པ་དང་། ཚོར་བ་ནི་བདག་གིས་མྱོང་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་མཐོང་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སེམས་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས་ཕུང་པོ་ནི་ལྔ་ཁོ་ན་སྟེ། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མང་བའམ་ཉུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་བདག་གིར་འཛིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ལྔ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་འདུས་བྱས་ལ་གཟུགས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་འདུས་བྱས་གཟུགས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་དོན་ནི་ཅི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་རྫས་ཐ་དད་པའམ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་པའམ། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའམ། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཞེ་ན།)གང་དག་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སོགས་པའི་སྒྲས་བཟུང་བ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདུས་བྱས་ནི་རྐྱེན་རྣམས་ཕྲད་ཅིང་འདུས་ནས་བྱས་པ་སྟེ་རྐྱེན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་ཞིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདྲ་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ནུ་མ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་དང་རིགས་མཐུན་པས་མི་འཛོ་བ་བཞིན་གྱི་ལུས་ལ་གནས་པ་ལའང་འོ་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་នོ། །ཀུང་གི་སྒྲ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་

བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཕུང་པོ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་ཕུང་པོ་འདི་དག་རྫས་གཅིག་པའམ། ཐ་དད་པའམ། གཅིག་པ་བཀག་པའམ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་རྫས་ཐ་དད་པར་འདོད་དེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་རགས་པ་དང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀའང་རྫས་སུ་འདོད་དོ། །ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་དང་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཅིང་དེ་དག་ནང་ཡང་ཐ་དད་པར་འདོད་དོ། །མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་kུང་ཕུང་པོ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་ཡོད་པས་ལྷས་བྱིན་གྱི་ལུས་ཞེས་པ་ལྟར་ཕུང་པོའང་ཡིན་ལ་གཟུགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་གཞི་མཐུན་པའི་བསྡུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྦྱར་རོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ནི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་རྫས་སུ་ཡོད་ཀྱི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་ཀྱི་རྫས་སུ་མེད་དོ། །རྟུལ་དང་སྐད་ཅིག་མ་རྫས་སུ་ཡོད་ཀྱི་རགས་པ་དང་རྒྱུན་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོའང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་ལ་ཕུང་པོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་གཞི་ཐ་དད་པའི་བསྡུ་བ་སྟེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་ལའང་སྦྱར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པར་མེད་ལ། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་། རྒྱུན་ཡང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོའང་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཊཱི་ཀ་དག་ལས་ཆོས་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མདོའི་དོན་དང་མདོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་མདོ་རྣམ་པར་འཆད་པ་ཡིན་པས་འདིར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དུས་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དག་བརྗོད་དོ་ཞེས་

འབྱུང་བས་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གང་དག་འདུས་བྱས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་དུས་གསུམ་དུའང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་དག་སོང་བ་ནི་འདས་པའོ། །འགྲོ་བ་ནི་ད་ལྟར་བའོ། །འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ལ་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། གཏམ་ནི་(ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲའམ།)ངག་གོ། །དེའི་གཞི་སྟེ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་མིང་ངོ་། །དེ་ལྟ་ན་མིང་དེ་ཁོ་ན་གཏམ་གྱི་གཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་(གཏམ་གྱི་)གཞི་(ངག་དེའི།)གཞི་(འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད།)དང་བཅས་པ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཏམ་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ངག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་(མིང་།)དེས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་ངག་གི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་མིང་ཡིན་དོན་ནི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཏམ་གྱི་གཞིའོ། །)འདུས་མ་བྱས་མིང་གི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་པ་ཉུང་བའི་ཕྱིར་གཏམ་གྱི་གཞིར་མ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གཏམ་གྱི་གཞི་རྣམས་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་པར་དྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བྱའི་མྱ་ངན་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་འདས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་སོ། །འོ་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བྱ་མ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ལུང་བར་མ་ལས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དོན་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རིག །ཅེས་འབྱུང་བས་དེ་ཡང་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདིར་གཞི་ནི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཁྱད་

པར་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་འདུས་བྱས་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོའང་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ་རྩྭ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་ནོ། །(ཡང་ན་ཉེར་ལེན་ལ་རག་ལུས་པས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལུས་པའི་མི་ལ་རྒྱལ་པོའི་མི་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །)ཡང་ན་དེ་དག་ལས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་ནོ། །(དེས་ན་ཕུང་པོ་ཡིན་ལ་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་མུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས།)ཡང་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་(འཐབ་མོ་ལྟར་རང་གཞན་ལ་གནོད་པས་འཐབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན།)འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་(སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས།)སྡུག་བསྔལ་དང་། (ཟག་བཅས་རྒྱུར་གྱུར་པ་འདི་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བས།)ཀུན་འབྱུང་དང་། (འཇིག་ཅིང་རབ་ཏུ་འཇིག་པས་སམ་གཉེན་པོས་ཀྱང་འཇིག་པས་ན།)འཇིག་རྟེན་དང་། ལྟ་བའི་གནས་དང་། (མདོ་ལས་སྲིད་པ་གང་ཞེ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཟག་བཅས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྱུང་བས་ན།)སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བའང་དེ་དག་(གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དོན་དང་མཐུན་པ།)ཡིན་ནོ། །རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་ལ་གནོད་པས་འཐབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། རྒྱུར་གྱུར་པའི་(ཟག་བཅས་ཀྱི།)ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་(ཟག་བཅས་ཀྱི།)ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པས་རྒྱུར་གྱུར་པ་འདི་ལས་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མདོ་ལས་དགེ་སློང་དག་གང་ཁ་ཅིག་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་(ཟག་བཅས་འདི་ལ།)

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ(འི་སྒོ་ནས་གནས་པས་ན། དཔྱ་བཅོམ་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའང་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྱུང་བས་སོ། །)དང་། ཡང་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ནའི་གནས་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་ལྟ་བ་ཁོ་ནའི་གནས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཞིག་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་རྣམ་གྲངས་མེད་པར་བརྟན་པར་འཛིན་པ་དེ་ལ་གནས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེའང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དེ་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་མེད་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཚོམ་ལ་ནི་གཞན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་བརྟན་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས། དུས་ཀུན་པ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །རྣམ་གྲངས་མེད་དང་མི་གཡོ་བ། །ལྟ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དང་། །མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །(དེ་ལྟ་ན་ལམ་བདེན་ཡང་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བདེན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པ་འཇིག་རྟེན་དང་། ལོག་ལྟས་དམིགས་པ་དང་། སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བས་སྲིད་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་དང་པོ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པས་འཇིག་པ་ཡོད་ཀྱང་གཉེན་པོས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་ལྟས་དམིགས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་དང་མི་ལྡན་ཞིང་སྒྲ་འཇུག་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་དྲེ་ཁོ་

ན་ལ་ས་སྙིངས་ཉལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །)

## ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

## ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རང་བཞིན།

**【རྩ་བ།】**

གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། །ལྔ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། །

གསུམ་པ་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང༌། དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྡུ་བ་དང༌། ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། དགོས་པ་དང༌། གྲངས་ངེས་པ་དང༌། གོ་རིམས་ངེས་པ་ལྔའོ། །དང་པོ་ལའང་ལྔ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཕུང་པོ་དང༌། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྔར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྔ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དང་བཅུ་གཅིག་པོ་ཉིད་དོ། །གཞན་དུ་བཅོ་ལྔ་བཤད་པ་ནི་རིག་བྱ་བཞི་ལོགས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དོ། །དེའི་དོན་གཟུགས་ཅན་(ནང་།)ཕྲད་པ་ལས་(སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ།)རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མི་འདྲ་བ་སྐྱེ་བའི་གནོད་པ་བྱར་རུང་བའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཐོགས་པ་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་བཤད་དེ། ཡུལ་དཔྱད་པ་དང༌། རིག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་འདི་ནའོ། །ཕ་བི་ནི་ཕ་བི་ནའོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་

གནོད་པ་བྱར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །(སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པས་རེག་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པའི་གནོད་པ་བྱ་རུང་ཉིད་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་གང་ཡུལ་ལ་གཟུགས་འདི་དང་འདྲིའོ། །གཟུགས་འདི་ལྟ་བུ་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མཉམ་པར་བཞག་པའམ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་བརྒྱ་བར་འཛིན་པའོ་ཞེས་ཡུལ་ཆ་དང་བཅས་པར་བློ་ལ་སྣང་བ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པར་ལྟོས། །)

འོ་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆ་མེད་ཅིང་གནོད་པར་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་དག་(རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན།)གཅིག་པུ་བ་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་མང་དུ་ཚོགས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལའང་(དེ་སྐོར་བྱེད་ཀྱི།)རྒྱུ་རིག་བྱེད་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་(ཤིང་སྡོང་པ་གཡོས་ན། དེའི་གྲིབ་མ་གཡོ་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཤིང་ལོག་ན་དེའི་གྲིབ་མ་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་རིག་བྱེད་ལྡོག་ན་བརྟེན་པ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡང་ལྡོག་པར་ཐལ་བས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཞེས་སོ། །)རམ། དེའི་རྟེན་འབྱུང་བ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སུ་རུང་ངོ་ཞེས་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་གཟུགས་སུ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

## དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །མིག་ལ་སོགས་གཟུགས་དང་བ་རྣམས། །གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ། །སྒྲ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །རོ་ནི་

རྣམ་དྲུག་དྲི་རྣམ་བཞི། །རིག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་པོ་གང་དག་སྨོས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་སྟེ། མདོ་ལས་དགེ་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་(དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་)གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་སྨོས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དང་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ལུགས་སྔ་མ་ནི་མདོ་སྡེ་དང་མཐུན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་མཐུན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ། གང་སྤེལ་ནི་ལུགས་སྔ་མ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཕྱི་མ་ནི་གསུང་རབ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །(འོན་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དམིགས་པས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཡིད་ཤེས་དང་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཡིད་ཤེས་ལས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པས་ཕྱི་མ་ཉིད་འཐད་དོ། །)དེ་དག་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། །མིང་གི་དོན་ནི་ལྟ་བར་བྱེད་པ་དང་ཉན་པར་བྱེད་པ་དང་སྣོམ་པར་བྱེད་པ་དང་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་རེག་པར་བྱེད་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་བརྡ་འདོད་རྒྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་ལྔ་བཤད་པ་(ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ།)ནི་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་གཟུགས་ནི་བསྡུས་ན་ཁ་དོག་དབྱིབས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཁ་དོག་ལ་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག

སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་ཕྱེ་བྲག་སྤྲིན་དང་། དུ་བ་དང་། རྡུལ་དང་། ཁུག་རྣ་དང་། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མ་དང་། སྣང་བ་དང་། མུན་པ་སྟེ་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཉིས་དང་། རིང་པོ་དང་། ཐུང་ངུ་དང་། ལྷམ་པ་དང་། ཟླུམ་པོ་དང་། མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། ཕྱལ་ལེ་བ་དང་། ཕྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དབྱིབས་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་རྡུལ་ནི་རྡུལ་ཚུབ་བོ། །ཁུག་རྣ་ནི་ལྷོ་ཝུར་མའོ། །གྲིབ་མ་ནི་གང་ན་གཟུགས་རྣམས་སྣང་བ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་གང་གིས་ཡུལ་ཉི་མ་དང་བར་དུ་ཆོད་པ་ན་གཟུགས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །མུན་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །ཉི་མ་ནི་ཉི་མའི་འོད་དོ། །སྣང་བ་ནི་ནོར་བུ(ཟླ་བ་དང་སྐར་མ་དང་མེ་དང་།)ལ་སོགས་པའི་འོད་དོ། །ལྷམ་པ་ནི་གྲུ་བཞིའོ། །ཟླུམ་པོ་ནི་རིལ་རིལ་པོའོ། །དབྱིབས་མཉམ་པའམ་ངོས་ཡངས་པ་ནི་ཕྱལ་ལེ་བ་དང་། མི་མཉམ་པའམ། ངོས་དོག་པ་ནི་ཕྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སླའོ། །འོ་ན་ལྗང་ཁུ་དང་ནག་པོ་དང་དུར་ཁ་དང་སྐྱེར་ཁ་ལ་སོགས་པ་འདང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སེར་པོ་དང་འདྲེས་པའི་སྔོན་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ནི་ལྗང་ཁུ་དང་། དམར་པོ་དང་འདྲེས་པའི་སྔོན་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ནག་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་འདྲེས་པའི་སེར་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དུར་ཁ་དང་། དཀར་པོ་དང་འདྲེས་པའི་སེར་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་སྐྱེར་ཁ་དང་། དཀར་པོ་དང་འདྲེས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སྔོ་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་(ཐག་རིང་པོ་ནས་བཻ་ཌཱུརྻའི་རྫིག་པ་ལྟར་སྣང་བའོ། །)ཅིག་ན་རེ་སྟེང་ན་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་རྡུལ་ཕྲ་མོ་དང་རགས་པ་སྟེ་དབྱིབས་གཉིས་དང་། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ། ཁ་དོག་གི་གཟུགས་གཉིས་ཏེ་བཞི་བསྣན་ནས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྲིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འཆད་ན་འདི་ཧུངས་པར་སླས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆུ་དང་མེ་དང་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་སུ(སྔོ་སེར་དམར་དང་དཀར་བ་དང་། །སྣང་

མུན་སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་། །རྡུལ་དང་ཁུག་རྣ་ཉི་མ་དང་། །གྲིབ་མ་རིང་ཐུང་ལྷམ་པ་དང་། །ཀླུམ་པོ་མཐོན་པོ་དམའ་བ་དང་། །ཕྱལ་ལེ་ཕྱལ་ལེ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་བཅུ་གཉིས་ཁ་དོག་ཡིན། །བཞི་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་སྟེ། །བརྒྱད་པོ་དེའི་བྱེ་བྲག་གོ། །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད། །)འདུས་པས་མི་འབྱེད་ན་ནི་འོ་ན་སྤྲིན་ལ་སོགས་པའང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་རྡུལ་དང་ཁུག་རྣ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲིབ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་མ་གྲུབ་པོ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། འདི་དག་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཤད་ཀྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་(གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གང་།)ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་མེད་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྣང་མུན་ཏེ་བརྒྱད་དང་། དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་མེད་པ་(དབྱིབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི།)ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་(ལུས་ཀྱི་ལས།)རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་། གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་(ནི་དེ་མ་གཏོགས་པའི་དབྱིབས་རྣམས་དང་།)སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་(གཞན་དག་མུ་དང་པོ་ནི་སྣང་མུན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བས་དེ་དག་ཀྱང་མུ་གསུམ་པར་འདོད་དོ། །དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལ་རྩི་བས་མུ་བཞི་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་བསམ་པ་ནི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ནི་དབྱིབས་ལ་མི་ལྟོས་ལ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་འཛིན་པ་ནི། ཁ་དོག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་གི་ལྷག་མ་འཛིན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་ངོ་སྙམ་པ་ཡིན་ནོ། །)ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་པས་ཁ་དོག་གི་རྡུལ་གྱི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་ལས་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་(ཡིད་ཀྱིས་བརྟགས་ནས།)འཇོག་གི་དབྱིབས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་མ་ཡིན་པའི་དབྱིབས་འབའ་ཞིག་པ་(ཁ་དོག་གམ་རེག་བྱ་མ་གཟུང་བར་མིག་གིས་འཛིན་པ།)མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྒྲ༷་ནི༷་རྣ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཏེ་དེ་ནི་རྣམ༷་པ༷་བརྒྱད༷་ཡོད༷་དེ༷། འདི་ལྟར་(དབང་པོ་

ཐ་མི་དད་པར་འདྲེས་པ།)ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དོན་རྫོད་པར་བྱེད་པ་དང་། (དེ་ལས་བཟློག་པ།)སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་རྫོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་(རྣ་བར་སྙན་པ་དང་མི་སྙན་པས།)ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་རྔ་ལས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སླའོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྔའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་མི་འདོད་དེ། འབྲས་བུའི་གཟུགས་གཅིག་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྔ་དང་ལག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བ་ནི་དེ་དག་རྐྱེན་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྟེན་ནི་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རོ༷་ནི༷་ལྕེའི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། དེ་ནི་རྣ༷མ་པ་དྲུ༷ག་གོ། །མངར་བ་དང་། སྐྱུར་བ་དང་། ལན་ཚྭ་དང་། ཚ་བ་དང་། ཁ་བ་དང་། བསྐ་བའོ། །དྲི༷་ནི་སྣའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་། ང་བ་གཉིས་ལས་རེ་རེ་ལའང་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་རྣ༷མ་པ་བཞི༷འོ། །དེ་ལ་མཉམ་པ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་ང་བ་གཉིས་ཤས་ཆུང་བ་དང་། མི་མཉམ་པ་ནི་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་ང་བ་དང་མཉམ་པ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མཉམ་པ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། གཞན་དག་ནི་མཉམ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་དོན་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་རེ༷ག་བྱ༷་སྟེ། དེ་ནི་(དབྱེ་ན་རྒྱུའི་རེག་བྱ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་འཇམ་རྩུབ་ལྗི་ཡང་གྲང་བ་བཀྲེས་སྐོམ་བདུན་ཏེ།)བཅུ༷་གཅི༷ག་གི་བད༷ག་ཉི༷ད་དོ༷། །གང་ཞེ་ན། རྒྱུའི་རེག་བྱ་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་འཇམ་པ་དང་རྩུབ་པ་དང་ལྗི་བ་དང་ཡང་བ་དང་། གྲང་

བ་དང་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་གྲང་བ་ནི་གྱིར་འབྱུང་བ་(བཞི་ལས་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ།)ཆུ་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་དྲོ་བ་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །བཀྲེས་པ་ནི་ཕོ་བའི་ནང་དུ་འབྱུང་བ་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་ཟས་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །སྐོམ་པ་ནི་མེ་ཤས་ཆེ་བ་ལས་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་སྐོམ་འདོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཟས་འདོད་པ་དང་སྐོམ་འདོད་པ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སླའོ། །གལ་ཏེ་(དེ་ལྟ་ན་)ལུས་ནང་རེག་པ་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའང་རེག་བྱར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་ནི་རེག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་(རེག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས།)ལུས་ནང་རེག་པར་སྣང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱུའི་རེག་བྱ་དང་འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་ལ་(ལུས་ཀྱི་)དབང་པོས་རེག་(པར་བྱ།)པ་ལ་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་(གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཞི་ལས་ཡུལ་དབང་དེ་དག་ཁམས་དང་ས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།)ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་འདོད་པ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་དྲི་རོ་དང་བཀྲེས་སྐོམ་རྣམས་མེད་དེ། ཁམ་གྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(ལུས་དང་རྟེན་རྣམས་འོད་ལྟར་དང་བའི་ཕྱིར་དང་གདགས་པ་ལས་གོས་ཀྱང་སྲང་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལྷོ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ་གོས་རེ་རེ་ནས་མི་འཇལ་ཡང་བསྡོམས་པ་འཇལ་བས་སོ་གྲང་བ་རྟུལ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན།)གྲང་བའི་རེག་པ་ནི་ཡོད་དེ། གནོད་པར་བྱེད་པའི་རེག་བྱ་མེད་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་དེ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཕན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ན་གྲང་བ་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །(ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཕན་བྱེད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བས་ཕན་མི་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་དེས་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་རེག་བྱ་ལས་གཞན་པའི་རེག་བྱས་ཕན་འདོགས་པ་མེད་དོ། །)དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ན་ནི་དེ་དག་མེད་དེ། གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས་པ།)ཡུལ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་རེས་འགའ་མང་པོས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པའང་ཡོད་དེ། ཟ་འོག་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་དུ་མས་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །རེས་འགའ་ནི་གཅིག་གིས་དུ་མ་སྐྱེད་པའང་ཡོད་དེ་དུང་གི་གཟུགས་གཅིག་གིས་སྐྱེས་བུ་དུ་མའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱེད་པ་དང་དུ་མས་དུ་མའང་སྐྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡུལ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དབང་པོ་དང་ཕྲད་ནས་འཛིན་པས་ཡུལ་གཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་སྐྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། གང་གཅིག་དང་ཕྲད་པའི་ཡུལ་(ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས།)དེ་གཞན་གྱི་དབང་པོ་དང་མི་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཕྲད་ན་དེའི་རྣམ་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་བྱས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཤིན་ཏུ་མང་ན་འབྱུང་བཞི་དང་འཇམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྷན་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། (ལྟོ་བ་བཀུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་འཛིན་པར་བསམས་ནས།)གཞན་དག་ན་རེ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱེད་པ་དང་མང་པོས་གཅིག་སྐྱེད་པ་ནི་ཡོད་དེ། གཅིག་དང་ཕྲད་པ་དང་མང་པོ་དང་ཕྲད་པའི་དབང་པོས་དེ་དག་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མང་པོས་མང་པོ་སྐྱེད་པ་ནི་ཤེས་པར་སླའོ། །(གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྔོ་ལྡའི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པ་ནས་རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་གི་བར་གྱི་ཚོགས་པ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་གྱི་རྫས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པས་ནི་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྫས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་དག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི་རང་གི་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་དེར་དོན་དུ་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དོན་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །དུ་མའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན་ནི། །དབང་པོ་ལས་རྟོགས་སྲིད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །)དེ་བཞིན་དུ་(གསུམ་པ་ཞར་ལ།)དབང་པོས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ(འི་ཚུལ་ནི་)འང་དབང་པོ་(བཞི་ནི་)རིལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་། ཕྱོགས་

གཅིག་གིས་སྐྱེད་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་དབང་རིལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་ནི་ཕྲད་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ན་ལུས་རིལ་པོ་རེག་བྱ་དང་ཕྲད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབར་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་ལུས་རིལ་པོ་མེ་དང་ཕྲད་ན་ལུས་ཞིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་འཛིན་པས་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡུལ་དག་གིས་རྣམ་ཤེས་གང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་མ་ཕྲད་པར་འཛིན་པ་དག་ནི་ངེས་པ་མེད་ལ། ཕྲད་ནས་འཛིན་པ་དག་ནི་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བས་ལྟར་སྐྱེད་དོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །(བཞི་པ་ལྟེ་ལུས་གཉིས་སྤྲིར་ཡུལ་དང་ཕྲད་ན་རྣམ་ཤེས་གང་ལྟར་སྐྱེ་དཔྱད་པ་ནི།)འོ་ན་ལུས་དང་ལྟེའི་དབང་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡུལ་དང་ཕྲད་ན་རྣམ་ཤེས་གང་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ན་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་ལ། ཡུལ་མཉམ་པ་དང་ཕྲད་ན་ནི་ལྟེའི་རྣམ་ཤེས་ལྟར་སྐྱེ་སྟེ། ཟ་བར་འདོད་པས(དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་གོ་ཕྱེ་ནས།)རྒྱུད་གཏད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

## རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །དགེ་དང་མི་དགེ་རྗེས་འབྲེལ་གང་། །འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་། །ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་ཁམས་རྣམས། །འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྲུབ། །སྲ་གཤེར་དྲོ་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །ཆུ་མེ་ཡང་ངོ་རླུང་ཚོགས་ཁམས། །ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འདྲ་བའང་ཡིན། །དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། །སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད། །

ད་ནི་གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་(ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད།)ནི་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་ལས་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་སེམས་དང་། (དེས་རིག་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ལ།)སེམས་མེད་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་པོའི་ཡང་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། (དེས་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ། །)ཡང་གི་སྒྲས་གཟུང་བ་མ་གཡེངས་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་སྟེ། རང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཚེ་ནའང་(གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ།)འབྱུང་ཞིང་། ངོ་བོ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡང་རུང་བར་ངེས་པ་སྟེ། (ལུང་མ་བསྟན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །)རྒྱུན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་(དང་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ལའང་དེ་ཙམ་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པ་དང་རྟེན་པ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་སྒོ།)འབྱུང་བ་ཆེན་(པོ་བཞི།)པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །འོ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སེམས་མེད་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་མེད་ནི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ལྟར་ན་སུམ་ཅུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། །སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་(འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ།)ཀུན་གཞི་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་མེད་པས་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་བཤད་ཅིང་། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་དང་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་སེམས་མེད་དྲུག་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ལྔ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མ་འགགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་མེད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཀུན་གཞིའང་འགགས་པས་དོན་དམ་པའི་སེམས་མེད་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དང་། སྨྱོ་བ་དང་སེམས་འཁྲུགས་པ་ལའང་འཁྲུལ་བའི་སེམས་མེད་ཅེས་སེམས་མེད་བཏགས་པ་བ་དང་བདུན་བཤད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པར་འདོད་པར་འགྲེལ་པ་དང་། ལས་གྲུབ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལ་

སོགས་པར་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དུལ་ལྷས་སྐྱེ་པ་ཐ་དད་ཀླག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་གནས་བརྟན་པའི་སྐྱེ་པ་གསུམ་གའང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་སེམས་དང་བཅས་པར་འདོད་པར་བཤད་མོད་ཀྱི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་ཕྱིར་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་སེམས་མེད་གསུམ་པོ་ནར་འདོད་དེ། སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་སེམས་མེད་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྨྱོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཡེངས་པའི་སེམས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་གཞུང་གོང་འོག་ཀུན་དུའང་སེམས་མེད་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་མེད་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ན་གཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་རྟེན་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་(པས་རིག་བྱེད་མིན་པ་མེད།)ཕྱིར་དང་། (འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ།)མཉམ་གཞག་སེམས་བཅས་མ་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡང་ཡིན་པའོ་ཞེས་འདིར་སེམས་མེད་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གང་བ་སྤེལ་བས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པ་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་སློས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་གཞག་སེམས་བཅས་མ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་གཉིས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདིར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དངོས་ལ་བསམ་གྱི། ཐོབ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། །སྙིད་པས་བདུན་ཡོད་ཅེས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལའང་ཡོད་པར་བཤད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྒྱུན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུའོ། །དེ་ལ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་ཚེ་རྒྱུན་འབྲེལ་བས་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་སེལ་ཞིང་། དགེ་མི་དགེ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་སེལ་ལོ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་པས་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་བསལ་ནས་གཟུགས་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་བསམ་པ་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཁ་ཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་ལྟར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་གནས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདོད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་དང་ཊཱི་ཀར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་དག་ཀྱང་ཡུལ་ན་མི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། གནས་བཞི་པར་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟིན་དང་། །ཞེས་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་མེད་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་ལྟར་ཡུལ་གང་ནའང་མི་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འཁྲུལ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །)

འདི་དག་གི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི་ལས་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །(སྒྲ་དོན་ནི་འགྲེལ་པས་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཡང་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བྱེད་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་རང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་བསམ་པ་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་ཅིང་གོ་བར་མི་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དགག་པ་གཉིས་ལས་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་བྲམ་ཟེ་དང་མི་འདྲ་བ་ལ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་མི་འདྲ་བས་འདྲ་བ་ལ་དགག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་གང་ཞིག་གཟུགས་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྒྲ་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་གཟུགས་དང་

གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་དང་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་གསུམ་ཀ་ཡིན་པ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལྟ་བུ། གཟུགས་དང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་མུ་བཞི་བཤད་དོ། །)

དོན་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་ནི། འདི་ལ་མ་ཚང་བསྟན་བཅོས་འགལ། །ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྒྲ་ལྟག་བརྗོད་ཁྱད་པར་དུ། །བྱ་བ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བ་དང་། རྒྱུན་ནི་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་བསྟན་བཅོས་ལས་རྫས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་དང་། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དགོས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ(ལ་མེད་པས་དེ།)དེར་མི་འགྱུར་བས་ཉམས་པ་དང་། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཚེ་འབྲེལ(པར་ཡོད་)པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན(དགེ་མི་དགེ་བའི།)རིག་བྱེད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་ན་དེ་མིན་པས་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སེམས་གཡེངས་པ་ན་འབྲེལ་བར་བསྟན་པས་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཚེ་འབྲེལ་བར་གོ་བའི་ཕྱིར(རང་འགྲེལ་གྱི་)ཡང་གི་སྒྲ་ལྟག་པ་བརྗོད་པ་དང་། (སེམས་མེད་ལ་ཡོད་པས་ནི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་དགོས་ཏེ་མི་དགེ་བ་མ་སྤངས་ན་སྡོམས་འཇུག་གཉིས་མི་འབྱུང་བས།)བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ནས། (སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་རྒྱུན་མིན་ན་ཕྱི་མའང་མིན་པས་རྒྱུན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་བསྟན་བཅོས་དང་མི་འགལ་བ་དང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་མཉམ་གཞག་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། རིག་བྱེད་ལ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་ཁོ་རང་དགེ་མི་དགེ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་ལ། ཁམས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་ན་ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་པས་ཁོ་ཐོགས་མེད་དུ་གྲུབ་པས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་།)རང་གི་ལུགས་ཀྱི། བྱས་

པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། །སེམས་པའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འདོད། །ཅེས་དེའི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །ལུགས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱིའང་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན་ཧིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་སོ་ན་གནས་སོ། །(དེས་ན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་ན་སྐྱོན་མེད་དོ། །)

གཉིས་པ་ཞར་ལ་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རྒྱུར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་ནི་སའི་ཁམས་དང་ཆུའི་ཁམས་དང་མེའི་ཁམས་དང་རླུང་གི་ཁམས་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལས་འབྲས་བུའི་གཟུགས་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནས་ནམ་ཡང་མ་བྱུང་མ་སྐྱོང་བས་ན་འབྱུང་བའོ། །ཆེན་པོ་ནི་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས་ནི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་བརྟེན་པ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་། གཟུགས་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཆེན་པོའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཁམས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ལས་གང་ཞེ་ན་འཛིན་པ་དང་སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ་སྡུད་པ་དང་སྨིན་པ་དང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་གི་ལས་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་(འབྱུང་བ་རེ་རེ་ལའང་གཞན་གསུམ་གསུམ་གྱི་ལས་དམིགས་ཤིང་ལས་ནི་ངོ་བོ་ལ་མ་འབྲེལ་བས།)འབྱུང་བ་གཅིག་གི་ཚོགས་པ་ནའང་བཞི་ག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། (ལས་དང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནི་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ལས་དང་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལས་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། དུས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །)འདི་ལྟར་སའི་ཚོགས་པ་ན་ཆུ

དང་མེ་དང་རླུང་དག་ཡོད་དེ། སྤྱད་པ་དང་སྨིན་པ་དང་བསྐྱོད་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་འདེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གང་སྣང་བ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ལ། མི་སྣང་བ་ནི་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཀྱི་ངེས་པར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

ས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྲ་ཞིང་འཐས་པ་དང་། རླན་ཞིང་གཤེར་བ་དང་། དྲོ་བ་ཉིད་དང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་རྣམས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ནི་མེ་ལ་སོགས་པ་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་བརྗོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རེག་བྱར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་འགྲེལ་པ་ལས་ས་ལ་སོགས་པ་དང་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་གསུང་རབ་ལས་ནི་རེག་བྱ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲར་བརྗོད་དེ་ས་སྔོན་པོ་དང་གྲུ་བཞི་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་གསུང་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའང་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བཻཌཱུརྱའི་མིག་མངས་རིས་སུ་བྲིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སའི་ཁམས་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པར་མ་ཟད་ས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆུ་དང་མེའི་ཁམས་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་གྲགས་ཏེ་ཆུ་སྔོན་པོ་རིང་དུ་འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེ་དམར་པོ་གྱེན་དུ་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དེ་ན་ལྟུགས་འབབ་ས་གཞི་སྟེ། །འབབ་བའི་མེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མར་ནི། །མེ་ལྕེ་དག་གིས་ཁྱབ་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས། དེ་ནས་ཨརྐ་རྐྱལ་གྱི་འོད་ལྟར་སྔོ། །ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གནམ་སྟོ་བཞུ་བ་བཞིན། །ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཆུ་འཁྲམ་བལྟར་མི་མཐོང་། །གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་མཚོ་འཛིང་ནང་དུ་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རླུང་གི་ཚོགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གཡོ་བའི་

རིག་བྱ་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའང་རླུང་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། ལུས་ལ་རླུང་རེག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་རླུང་ལའང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལའང་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། རླུང་སྐྱ་བོ་བར་སྣང་དུ་སླེབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡོད་དེ། རླུང་སྒོ་སྐྱ་གཞུའི་དབྱིབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། གང་དག་སྔར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་བསྟན་པའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུར་འདོད་དེ། དེ་དག་ཉིད་སྐྱེ་བའི་སྒོ་དང་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཁོ་ནས་རིག་བྱེད་མིན་པ་བསལ་ལོ། །)

## གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

ཚོར་བ་མྱོང་བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། །མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན། །དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །

ད་ནི་གཉིས་པ་གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ་ཚོར་བ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མྱོང་བའམ། ཁ་ཅིག་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་མྱོང་བ་ལ་འདོད་དོ། །དབྱེ་བ་ནི། (ངོ་བོའི་སྒོ་ནས།)བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་མམ། ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཅས་པ་ལྔར་དབྱེའོ། །རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས་སམ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཚོར་བའི་ཚོགས་དྲུག

གོ། །གལ་ཏེ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཚོར་བར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་རིག་པ་ཙམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་ནི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ། །དབྱེ་བ་ནི་(ངོ་བོའི་སྒོ་ནས།)དོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུག་གོ། །(དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་བྱིས་པ་བརྡ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་ལ་མི་མཁས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་འགོག་བདེན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྲིད་རྩེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲོ་བཏགས་མིང་གི་མཚན་མ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་དང་། གསལ་བའི་མཚན་མ་དང་བཅས་པས་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཐ་སྙད་ལ་མི་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པར་བསྲེ་མི་ཤེས་པས་སྒྲོ་བཏགས་མིང་གི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྣང་བས་སྒྲོ་བཏགས་མིང་གི་མཚན་མ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་གཉིས་མེད་པ་དང་། སྲིད་རྩེ་རྒྱུ་བ་མི་གསལ་བས་གསལ་བའི་མཚན་མ་མེད་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་འདོད་ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཆུང་ངུའི་འདུ་ཤེས་དང་གཟུགས་ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཤེས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་པ་དྲུག་བཤད་དོ། །)ཡང་ན་འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་རྒྱ་ཆུང་ངུ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་གསུམ་དབྱེའོ། །གལ་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་མཚན་མར་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་མཚན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། འདུ་ཤེས་མེད་ན་འང་འདུ་ཤེས་སེམས་ཀྱི་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལའང་རང་ཉིད་གསལ་བ་དང་

མི་གསལ་བ་དང་སེམ་གདུང་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི་མཚན་མ་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་པ་ནི་བདག་གཉིས་སུ་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པས་སྐྱོན་གཉིས་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་དོ། །འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཏེ། དབྱེ་བ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་དང་། ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་གཉིས་སོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱི་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་འབྲས་བུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

འདིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་སེམས་ལས་ཐ་དད་པའམ་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྐལ་ལྡན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྣང་བའམ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྣང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དགེ་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོང་བ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་ན་བེམ་པོའམ་དངོས་མེད་དང་མཚན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །བཙུན་པ་ཤྲཱི་ལཱ་ཏ་ན་རེ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཕུང་པོ་གཞན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཀྱི་གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཙུན་པ་ཀུ་མཱ་ལཱ་ཏ་ན་རེ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རེག་པ་དང་སེམས་པ་བཞི་ནི་སེམས་ལས་ཐ་དད་ལ། གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་នོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བསྡུ་བ་ལས། དགེ་སློང་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཙམ་ཞིག་རྫས་སུ་འདོད་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མིན་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྐྱོན་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པར་མཛད་དེ།

དེའི་དོན་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་ན་ཕུང་པོ་ལྔར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོར་བཏགས་པར་འདོད་ནའང་སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཐ་དད་མེད་ན་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་སེམས་མི་འགྲོལ་ལོ། །གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་རིག་པ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ། །དད་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སྐྱོན་འདི་དག་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་དེར་བཤད་པ་ན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་སྔ་ཕྱི་བ་དག་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་གཅིག་ཡིན་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་དུས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སེམས་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་དང་ཁོང་ཁྲོ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་སེམས་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་མི་དགེར་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དགེ་མི་དགེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུའང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་འབྲས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་སེར་སྐྱ་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །སེམས་སྔ་

མ་ལས་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་མ་བྱུང་བས་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མཚུངས་ལྡན་ལྷན་མཚུངས་པར་གནས་པ་ལས་སྔ་ཕྱི་བ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་དེ་དག་ཐ་དད་ན་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེའི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནི་སེམས་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ན་ཁྱད་པར་སྣང་ན་ནི་དེ་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྣང་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་མི་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཁྱད་པར་སྣང་བ་ན་ངོ་བོ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་ལའང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ལ་ངོ་བོ་སྣང་བ་ན་ཁྱད་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་ཞེན་ལ་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ལ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མི་སྣང་ཡང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བའི་ཕྱིར་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡིན་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་དམིགས་རྣམ་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་ལ། སེམས་བྱུང་ནི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པར་ནི་གཉིས་ཀའང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་དང་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་སྟངས་ཐ་དད་པ་སྟེ། སེམས་ནི་ཡུལ་རིག་པ་ཙམ་དང་། སེམས་བྱུང་ནི་ཡུལ་དེའི་ཁྱད་པར་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་འཛིན་སྟངས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བློའི་འཛིན་སྟངས་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཡུལ་ལས་ཡིན་པས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་

ཕྱིར་དང་། རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀུང་མེད་པར་ཐལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ལན་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཡང་ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དག་ཀུང་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མེད། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། རྟོག་མེད་ཡིན་ན་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་རྣམ་དང་རྫས་ཀུང་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀུང་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྣང་བའམ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྣང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དགེ་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལ་བྱུང་བ་བརྗོད་ནས་དེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཞག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་སུ་གཞག་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

# རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན། །ཁམས་བདུན་དག་ཏུའང་འདོད་པ་སྟེ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ཡིད། །དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །དྲུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྒྲུབ་ཕྱིར། །ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད། །

ད་ནི་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །དེ་ལ་ནི་སྡེ་པ་དག་གིས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་སློབ་དཔོན་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་དེ་དག་དང་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་བརྒྱད་འདོད་དེ། རྒྱན་མཐུག་པོའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཟླ་བ་སྐར་ཚོགས་དང་། །ལྷན་ཅིག་མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྷན་ཅིག་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པ་ནི་དེ་དག་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་དང་དགུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དགའ་བོ་དང་ཀླུའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཚོམས་ལས། གང་ཞིག་ལུས་མེད་ཕུག་ན་གནས། །རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཅིག་པུ་རྒྱུ། །གདུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་འདུལ་བྱེད། །དེ་ནི་བྲམ་ཟེར་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པུ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ་ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྫས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་དབང་པོའི་སྒོ་ཐ་དད་ལས་འབྱོན་པ་ལས་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་མངོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ནུས་ཕྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིངས་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས། །ཞེས་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ཕུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། །རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལའོ། །ཞེས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ནི་ཚོགས་དྲུག་ལས་གཞན་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྟན་པའང་བདག་ཆད་པའི་འཇིགས་པ་ཅན་རྣམས་དྲང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་འགའ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སེམས་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་མཐས་གཏུགས་པའི། །ས་ཡང་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །རྟེན་གྱི་ལུས་ནི་གཡོ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་འདོད་པ་ལ་ནི་དེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྗོད་ན་ནི་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགུ་པ་མ་ཡིན་no། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལའང་འདོད་ན་ནི་དེ་དག་འཕགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་། དོན་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་ཆོས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྲམ་ཟེའི་ཚོམས་ལས་ལུས་མེད་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ཕུག་ན་གནས་པ་དང་། རིང་དུ

འགྲོ་བ་དང་། གཅིག་ཕྱུར་རྒྱུ་བ་དང་གདུལ་དཀའ་བའི་སེམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཆིང་བ་དང་གྲོལ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་རེ་རེ་བར་གསུངས་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྡུ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྡུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་ནི་ཇི་ལྟར་གྲུས་པ་བཞིན་འདོད་པར་བྱའོ། །

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་མཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱང་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་སྒོའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དག་ཏུའང་འདོད་པ་སྟེ། བདུན་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་མེད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་འདས་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་(རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི)རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བཏགས་ནས་ཡིད་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །(དེ་ལྟ་ན་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་ཡིད་པན་ཚུན་འདུས་པས་ཡིད་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ། དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་འདས་མ་ཐག་པས་ད་ལྟར་བ་དང་སེམས་བྱུང་བསལ་ལོ། །ཡིད་ད་ལྟར་བ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་ན་ཁམས་ཏེ་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་ཕར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ཤེས་ལྔ་ནི་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པས་ཁམས་སོ་སོ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་སྐྱེད་པས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་འཇོག་གོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ཁམས་ནི་གསུམ་ག་ཐ་དད་ལ། ཕྱིའི་ཁམས་ནི་རིགས་དང་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རིགས་དང་

སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་དེ། ཆོས་ཁམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ནི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །གང་གི་དེ་མ་ཐག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པ་དེ་ནི་དེའི་རྟེན་ཡིན་གྱི་བར་དུ་ཆོད་པ་ནི་དེའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འདི་ནི་གཞན་མ་འོངས་པ་གང་ཞིག་བར་མ་དེས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་འདས་ན་ཡུན་རིང་ཡང་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སེམས་ལྡང་བའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །)དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་ཞེ་ན། དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྐྱེན་གྱི་རྟེན་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་བདག་རྐྱེན་ནི་མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་བསྟན་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་རྐྱེན་མེད་པ་ཉིད་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་བས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་ཁམས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ནས་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁམས་སུ་འཇོག་ན་གྲངས་བཅུ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིན་ན་ནི་བཅུ་བདུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ནི་རྫས་དྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གོས་དམར་པའི་སྡེ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་སྙིང་གི་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

## མདོར་བསྡུས་པའི་དོན།

**【རྩ་བ།】**

ཕུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྡུས། །རང་

གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། །གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྡན་ཕྱིར། །

བཞི་པ་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་(ཕུང་པོས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ལ། དེ་བས་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན།)གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་བསྡུས་ཏེ། འདིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལན་གཉིས་བསྡུས་སོ་ཞེས་ཊཱི་ཀ་ལས་བཤད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཇི་ལྟར་བསྡུས་ཤེ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལས་གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་བསྡུས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཆོས་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྡུས་པར་ནི་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་དེ་དག་རང་གིས་རང་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྟོན་པས་འཁོར་བསྡུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རེས་འགའ་བསྡུས་ཀྱང་རེས་འགའ་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་བསྡུས་པ་ཡང་དག་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །(གལ་ཏེ་སྡུད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་བསྡུ་བྱ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་བསྡུས

པ་དེ་དག་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་ལྟར་རང་གིས་རང་བསྡུས་པའི་བསྡུ་བ་མཚན་ཉིད་པའམ། འོན་ཏེ་སྟོན་པས་བསྡུ་དངོས་བཞིས་འཁོར་བསྡུས་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྡུས་པའི་བསྡུ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་རང་གིས་རང་བསྡུས་པའི་བསྡུ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི་བཏགས་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བསྡུ་བྱ་དེ་དག་སྡུད་བྱེད་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །)

## ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤང་།

**【རྩ་བ།】**

**མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི། །རིགས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས། །འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད། །མཛེས་བྱའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་བྱུང་ངོ་། །**

ལྔ་པ་ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི་འོ་ན་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཁམས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་གཉིས་པོའང་མིག་གི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་འདྲ(ཞིང་མཚན་ཉིད་གཅིག)བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་སུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་གཉིས་གཉིས་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གྱི་ལུས་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་དབང་པོ་གཉིས་ལ་སྲིད་པ་དང་བཅས་པས་ལས་བསགས་པའི་ཕྱིར་དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱིས་མཛེས་པར་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རྣམ་ཤེས་གསལ་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་དེ་

ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གཉིས་ཀ་འང་བཤད་དོ། །

## ཕུང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

**【རྩ་བ།】**

སྤུངས་དང་སྐྱེ་སྒོ་རིགས་ཀྱི་དོན། །ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན། །རྨོངས་དབང་འདོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་དུ་མ་སྤུངས་པའི་དོན་ནི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ཆོས་དུ་མ་ཚོགས་ཤིང་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། ནང་གིའམ། ཕྱིའི་འམ། རགས་པའམ། ཕྲ་བའམ། ངན་པའམ། གྱ་ནོམ་པའམ། ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའམ། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་སོ། །ནང་གི་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་ནི་ཕྱིའི་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ནང་དང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ནི་ཐོགས་བཅས་དང་ཐོགས་མེད་དམ། ཡང་ན་རྡུལ་ལ་སོགས་པ་ལྟོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྲ་རགས་སུ་གཞག་གོ། །ངན་པ་དང་གྱ་ནོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །རིང་བ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའོ། །ཉེ་བ་ནི་ད་ལྟར་

བྱུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་འདི་ཡོད་དེ། རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡིད་ལ་རྟེན་པའམ། ཡང་ན་ལས་ལས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །བཙུན་པ་ནི་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ལ། རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བའོ། །ངན་པ་དང་གྱ་ནོམ་པ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་འོང་བའོ། །རིང་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་ཡུལ་མི་སྣང་བ་དང་སྣང་བ་ཅན་ནོ། །ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིང་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་རྟེན་གྱི་ལུས་ཉེ་རིང་ལས་ཡིན་ལ། རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ལས་ནི། དང་པོ་གསུམ་དུས་དང་། ཕྱི་ནང་རྒྱུད་དང་། ཕྲ་རགས་རྣམ་པ་དང་། ངན་པ་གྱ་ནོམ་འགྲོ་བ་དང་། ཐག་ཉེ་རིང་ཡུལ་གྱིས་བསྡུས་པ་ལ་བཤད་དོ། །དབུས་མཐའ་ལས་ནི། ཐོག་མ་དུ་མ་ཉིད་དང་ནི། །བསྡུས་དང་ཡོངས་སུ་ཕྱེ་བའི་དོན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཕུང་པོ་རྣམས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་སྤུངས་པའི་དོན་གྱིས་ཕུང་པོར་བསྟན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་ཕྱེ་བའི་དོན་གྱིས་ཕུང་པོར་གཞག་པའོ། །

གལ་ཏེ་ཚོས་དུ་མ་སྤུངས་པ་ཕུང་པོ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་རྡུལ་ཕྲ་མོ་གཅིག་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། (བྱ་བའི་ཁུར་ཁྱེར་བའི་དོན་དམ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ནི་ཕུང་པོའི་དོན་ཡིན་པ་ལ། དེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡང་ཕུང་པོ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་བྱ་བའི་ཁུར་ཁྱེར་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་འདས་པ་སོགས་རེ་རེའང་ཕུང་པོ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་སྐྲ་དང་སྤུ་དག་གོ་ཞེས་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡང་ཁམས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་དང་ཡང་ན།)དེ་དག་ཀྱང་ལྷོག་པའི་ཆ་དུ་མ་སྤུངས་པའམ། ཡང་ན་དེ་དག་ཚོགས་པ་ཕུང་པོ་ཡིན་གྱི་གཅིག་པུ་ནི་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕུང་པོའང་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཚོས་མངོན་པ་བ་ཞིག་ཕུང་པོ་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་ལྟ་ན་ནི་དེ་

རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་དང་ཕུང་པོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འོན་ཏེ་མི་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་དང་ཕུང་པོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་པའི་དོན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མིག་སོགས་དྲུག་ནི་བདག་རྐྱེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་དྲུག་ནི་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུའི་དོན་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ཉན་རང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་རང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤུངས་པའི་དོན་དང་སྐྱེ་བའི་སྒོའི་དོན་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །(དབུས་མཐའ་ལས་ནི་ཚོར་དང་དོན་རྣམས་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི། །ཉེར་སྤྱོད་འབྱུང་སྒོ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་ཚོར་བའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་ལ། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་ལས་གཞན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་ཉིད་ལས་འཛིན་དང་གཟུང་དང་དེ་འཛིན་པའི། །ས་བོན་དོན་དེ་གཞན་དུ་འདོད། །ཅེས་འཛིན་པའི་ས་བོན་གྱི་དོན། ནང་གི་ཁམས་དྲུག་དང་། གཟུང་བའི་ས་བོན་གྱི་དོན། ཕྱིའི་ཁམས་དྲུག་དང་། གཟུང་བ་དེ་དག་འཛིན་པའི་ས་བོན་གྱི་དོན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཞན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ། ཁམས་ནི་ས་བོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིན་པའི་ཁམས་དང་གཟུང་བའི་ཁམས་དང་དེ་དག་འཛིན་པའི་ཁམས་དྲུག་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་དོ། །)

གསུམ་པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་གསུངས་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་མེད་པས་དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་འདུས་བྱས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་

ལྷ་མོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་རྨོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དབང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་དེ་དག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དང་སོགས་པས་བསྡུས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་རྨོངས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྔར་བསྟན་ཏེ། སེམས་བྱུང་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་རྨོངས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་རྨོངས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏེ་གཟུགས་ལ་ཁམས་བཅུ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཁམས་བདུན་དུ་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཤེས་པར་དཀའ་མོད་ཀྱི་རྟོག་གེས་བརྟགས་ན་འདི་ལྟར་སྣང་སྟེ། གང་ཞིག་སེམས་བྱུང་ལ་རྨོངས་པ་དེ་ནི་རྨོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཕྲ་བ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་རྨོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་རྨོངས་པ་དེ་ནི་རྨོངས་པའི་རྣམ་པ་འབྲིང་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རགས་ཤིང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་རྨོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་རྨོངས་པ་དེ་ནི་རྨོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཕྲ་བ་དང་རགས་པ་དང་རིགས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྨོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་བསྟན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་རིལ་འཛིན་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ལྡོག་ཅིང་། དེ་ལོག་པས་དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཡང་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་(འགོ་སྨོས་པས་གོ་བ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་(ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རང་གིས་དེའི་ཞར་ལ་རྟོགས་པས།)དང་། འབྲིང་པོའི་(རྣམ་པར་སྤྲོས་ན་གོ་བ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་(བསྟན་ཏེ་ཁམས་ཞར་ལ་རྟོགས་པ།)དང་། རྟུལ་པོའི་(ཚིག་ལྷུར་ལེན་པ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་(རྒྱས་པར་མ་བཤད་ན་མི་གོ་བ་དེ།)བཤད་

དོ། །ཡང་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པ་ཚིག་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པ་འབྲིང་ལ་དགའ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་འདོད་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

## ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས།

**【རྩ་བ།】**

རྩོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་། །འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཕྱིར་རིམ་རྒྱུའི་ཕྱིར། །སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་སོགས་ཤིག་ཕུང་པོར་གཞག །ཕུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། །དོན་དུ་མི་རུང་ཕྱིར་མ་བཤད། །

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྔ་ཉིད་དུ་ངེས་ཤེ་ན། རེ་ཞིག་གཟུགས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ནི་དངོས་པོ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། གཟུགས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཕུང་པོ་སོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་ཅེ་ན། ཚོར་བ་(དང་འདུ་ཤེས་)ནི་ཁྱིམ་པ་(དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་)ཕྱོགས་(གཉིས་)ཀྱི་རྩོད་པའི་རྩ་(བ་དེའི་རྒྱུ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་རྩོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ལ་གཉིས་ལས་འདོད་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་པའི་གཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཚུ་དང་ཞིང་འཁྲུག་བྱུད་མེད་དང་རང་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཚོར་

བ་བདེ་བའི་རོ་མྱོང་བར་འདོད་པ་དང་རང་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་བཟང་ངན་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པར་འདོད།)བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པ་(དང་ལྟ་བ་)ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་(རིམ་པ་ལྟར་)ཚོར་བའི་རོ་མྱོང་བར་འདོད་(པ་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་)པས་(ཆུ་དང་)ཞིང་དང་(འཐྲིག་དང་རྩོད་མེད་དང་)ཁང་པ་དང་ནོར་དང་(རང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཅིང་སུན་དབྱུང་བའི་)ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་(དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་)རྣམས་རྩོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་ལས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ཆེན་པོ་ཤྲཱ་ཝ་སྟིའི་ཆུ་བོ་སྦྲིབ་པ་ཅན་གྱི་འདམ་པ་ཅན་གྱི་ཆུ་ངོགས་ན་བཞུགས་པའི་དྲུང་དུ་བྲམ་ཟེ་ལག་ན་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འོངས་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་གཏམ་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ནས་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ལ་སྨྲས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་ལ་བྲམ་ཟེ་དང་། ཁྱིམ་བདག་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པར་གྱུར། སྨྲས་པ། བྲམ་ཟེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་རྒྱུས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པ་ནས། ཁྱིམ་བདག་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པའི་བར་དུ་གྱུར་ཏོ། །སྨྲས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན། འོ་ན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གང་གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པར་གྱུར། སྨྲས་པ། བྲམ་ཟེ་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་རྒྱུས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པར་གྱུར་ཏོ། །སྨྲས་པ། ཀཱཏྱཱ་ན། དེ་ལྟ་ན། དེ་ལྟ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པར་ཡོད་དམ། སྨྲས་པ། བྲམ་ཟེ་ཡོད་དེ། བདག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་འདས་སོ། །སྨྲས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་དེ་ད་ལྟ་གང་ན་བཞུགས། སྨྲས་པ། བྲམ་ཟེ་དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་མཉན་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་བྲམ་ཟེ། ལག་ན་དབྱུག་པ་ཅན་དད་ནས་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་འདོད་པ

དང་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱག་བཙལ་ནས་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་ཐུགས་ལ་གཞག་ནས་སློབ་དཔོན་སྣ་ཚོགས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་རྩོད་པ་མི་མངའ་བར་བསྟོད་པ་ལས། འདོད་པ་མི་སྣང་འབྲེལ་མེད་ཅིང་། །ལྟ་བའི་དྲྭ་བ་བཅོམ་གྱུར་པས། །དེས་ན་རྩོད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། །རྩ་བ་མེད་པར་ག་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །)འདུ་ཤེས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པས་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྩོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཉིས་པོ་རྩོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལས་གསོག་ཅིང་། དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡིན་པས་དེ་དག་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རགས་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཕུང་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་བཤད་ལ་ཕུང་པོར་མ་བཤད་ཅེ་ན། ཕུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་མ་བཤད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པས་དེ་དག་དེའི་དོན་དུ་མི་རུང་ལ། ཕུང་པོ་དྲུག་པར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་སྤུངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་ཀའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞིའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དཔེར་ན་བུམ་པ་ཆག་པ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཕུང་པོ་ཞིག་པ་ཡིན་པས་ཕུང་པོར་མི་འོས་སོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་ཁམས་

དང་སྐྱེ་མཆེད་ལའང་ཏ་ཙང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་དོན་དུ་ནི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །(ཕུང་པོ་ལྔའི་གྲངས་ངེས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །)སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ནི་བཅུར་དངོས་པོ་ལ་ངེས་ལ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིད་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ལ་བཅུ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་དང་སེམས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་སེམས་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་སྦྱར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ལྔ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྔ་བསྟན་ཏེ། བདག་གི་གཞི་ལུས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་ལྔ་ནི་ལུས་དང་ཡུལ་ལྔ་ནི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ལོངས་སྤྱོད་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལུས་དང་གཟུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཐ་སྙད་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་འདོགས་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། དད་སོགས་ནི་བླང་བྱ་དང་། ཆགས་སོགས་བླང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་དེ་དག་གི་གནས་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་ཏུ་གཟུང་བ་ལས་ནི་དེ་དག་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དྲུག་སྐྱེ་བའི་སྒོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དྲུག་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་ཡུལ་དྲུག་གོ། །མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དྲུག་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་བཅོ་

བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་དྲུག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་གིས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གནས་དང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དེས་ནི་འདི་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་བའི་གཞི་ལྔ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། རྣམ་ཤེས་དྲུག་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱུ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

## ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ།

**【རྩ་བ།】**

རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། །སྣོད་སོགས་འདོད་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྔ། །འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་དོན་ཕྱིར་བཞི། །གཞན་ནི་ཆེས་རིང་མྱུར་འཇུག་ཕྱིར། །ཡང་ན་ཇི་ལྟར་གནས་བཞིན་རིམ། །ཐེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། །ཆོས་མང་བ་དང་མཆོག་བསྡུས་ཕྱིར། །གཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །གཅིག་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བཛོད། །

ལྔ་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་རེ་ཞིག་ཕུང་པོ་ལྔའི་རིམ་པ་ནི་ཐོག་མར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་པས་རགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཚོར་བ་རྒྱུ་བ་རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (གཟུགས་ནི་ཀུན་ལས་རགས་ཏེ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་བསྟན་དུ་ཡོད་པས་སོ། །བཞི་ལས་ཚོར་བ་རགས་ཏེ་རྐང་པས་ཚོར་རོ་ཞེས་སོགས་རྟོགས་སླ་བས་སོ། །གསུམ་ལས་འདུ་ཤེས་རགས་ཏེ་ཕོ་སོགས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པས་གཉིས་པས་རྟོགས་

སླ་བས་སོ། །གཉིས་ལས་འདུ་བྱེད་རགས་ཏེ་བདག་བདེ་བར་བྱའོ་སྡུག་བསྔལ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པས་རྟོགས་སླ་བས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ནི་ཀུན་ལས་ཕྲ་སྟེ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་རིག་པར་འབྱུང་བས་རྟོགས་དཀའ་བས་སོ། །)རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ནི་འདིར་རྟོགས་པར་སླ་བ་དང་དཀའ་བ་ལ་བརྗོད་དོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྐྱེ་བོ་དག་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་དགའོ། །དེ་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་ལ་རོ་མྱང་བའི་ཆགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་ནི་(གཙང་བདེ་སོགས་སུ།)འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ཀྱང་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྣོད་དང་སོགས་པའི་སྨྲས་གཟུང་བ། ཟས་དང་ཚོད་མ་དང་བྱན་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །(གཟུགས་ནི་ཚོར་བའི་རྟེན་ཡིན་པས་སྣོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ནི་རོ་མྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ཚོར་བ་ལ་དེའི་མཚན་མར་འཛིན་པས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚོད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཚོར་བ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་ནས་ཉེ་བར་གཏོད་པའི་ཕྱིར་བྱན་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་ཚོར་བས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ནི་ཟ་བ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྣོད་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །)

ཡང་ན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་ཕྱེ་སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ཚོར་བས་ཕྱེ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་། གཉིས་པ་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་སེམས་བདེ་དང་། བཞི་པ་ན་བཏང་སྙོམས་ཡོད་པས་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ལ་སྲིད་རྩེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཙམ་གྱིས་ཕྱེ་(སྟེ་དེས་ཚེ་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེན།)ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གོ་རིམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །འདི་དག་གིས་ནི་གྲངས་ངེས་པའང་འགྲུབ་བོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལས་ད་ལྟར་བའི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་སྔོན་ལ་བསྟན་ལ། ཡིད་ནི་དུས་གསུམ་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བཤད་དོ། །ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་དོན་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་(དང་པོ།)བཞི་སྔོན་ལ་བསྟན་ལ། ལུས་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བཤད་དོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་གཞན་མིག་དང་རྣ་བ་གཉིས་ནི་རྒྱང་རིང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྔར་སྨོས་ལ། སྣ་དང་ལྕེ་ནི་ཕྲད་ནས་འཛིན་པས་ཡུལ་ཉེ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བཤད་དོ། །(དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས།)མིག་ནི་རྣ་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱང་རིང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྔར་བཤད་དོ། །(སྣ་ལྕེ་གཉིས་ཀྱིའང་།)སྣ་ནི་ལྕེ་བས་ཆེས་མྱུར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྔར་བཤད་ལ་ལྕེ་ནི་དེའི་ཕྱི་ལ་བཤད་དོ། །ཡང་ན་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་དེ། མིག་ནི་དང་པོ་ན་གནས་པ་ནས་ལུས་ཕལ་ཆེ་བ་འོག་ན་གནས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིས་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ན་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཤེས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་ནི་རྒྱུའི་གོ་རིམ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གའང་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཡིན་ཡང་དེ་དག་སོ་སོར་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་དགུ་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་མིག་གི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱིའི་སྒྲས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་གཅིག་པུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དེ་རྟགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམག་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་མིག་གི་ཡུལ་ནི་བསྟན་དུ་འང་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་

པས་གཟུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དེའི་སྒྲས་བརྗོད་དེ་མིའི་མཆོག་གིས་རྒྱལ་པོ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དེ་གཟུགས་སོ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་འཆད་དོ། །གཞན་དག་ན་རེ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་རགས་པའི་ཕྱིར་དང་། (རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཤའི་སྤྱན་ནི་བདག་ཅག་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལྷའི་སྤྱན་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྤྱན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ས་པའོ། །འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། གང་གི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི།)ཤ་དང་ལྷ་དང་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སུ་བརྗོད་ན་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།) ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ནི་གཞན་དག་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་སྨོས་ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཆོས་ཞེས་སྤྱིའི་སྒྲས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཏེ་མིང་མེད་ཉིད་མིང་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་བསྡུ་བྱའི་ཆོས་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་དེར་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་པུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

## དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྡུ་བ།
## ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་ཕུང་པོར་བསྡུ་བ།

**【རྩ་བ།】**

ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་རྣམས་ཐུབ་པས་གསུངས་དེ་དག །ཚིག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཅེས་ཟེར། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན། །སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །

གཉིས་པ་དེ་དག་གཞན་ཡང་འདིར་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས་ལས་ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་ཕུང་པོར་བསྡུ་བ་ནི་གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཟད་པར་དང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་བཤད་པ་(དེ་དག་དང་། མདོ་གཞན་དག་ལས་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་འབྱུང་ན།)དེ་དག་འདིར་སྨོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་ན་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་ཡོད་(པས་དེ་དག་ཏུ་གྲངས་མ་ངེས།)པར་འགྱུར་ལ་བསྡུས་ན་ཇི་ལྟར་བསྡུས་ཤེ་ན། དེའི་ལན་ལ་(གཉིས་ལས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཕུང་པོར་བསྡུ་བ་ནི།)ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག་གང་རྣམས་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པས་རྣ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཚིག་གམ་སྒྲ་(ངག་གི་རིག་བྱེད།)ཚིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདོད་པས་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་ལ། ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གང་ཞེ་

ན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་དང་གསུང་དང་བརྗོད་པ་དང་དབྱངས་དང་ངེས་པའི་གསུང་དང་གསུང་གི་ལམ་དང་གསུང་དབྱངས་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཚོགས་དང་ཚིག་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་བཀོད་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་གཞག་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀར་འདུས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

སྡེ་པ་གཞན་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་དེ། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོས་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་མངོན་སུམ་དུ་གཟུང་ངོ་། །གཉིས་ནི་དགེ་སློང་དག་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཁྲིར་མ་འདུས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བཟུང་ཞིང་། གཉིས་ནི་དགེ་སློང་དག་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གཅིག་སྟོན་པའི་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་ནས་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི་རིམ་གྲོ་མི་བྱེད་པའི་གོང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དེས་མ་གཟུང་བར་ཤེས་ལ། དེའི་གོང་དུ་ཆོས་ཉུང་དུ་གསུང་པར་ཡང་མི་འཐད་པས་དགེ་སློང་དག་ལས་གཟུང་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་སྔར་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་གནས་བརྟན་ཀུན་དགའ་བོས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གང་དག་གཟུང་བ་རྣམས་ནི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་པ་གཞན་གྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བརྒྱད་ཁྲིར་འདོད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེའི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་ཤཱ་རིའི་བུས་ཉེ་བར་བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཚད་དང་མཉམ་(ལ་དེ་ལ་ནི་ཤློཀ་དྲུག་སྟོང་ཡོད།)

ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཤློཀ་དྲུག་སྟོང་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ་གཞན་ནི་ཕལ་ཆེར་ནུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་(བམ་པོ་ས་ཡ་ཕྲག་གཅིག་དྲུག་འབུམ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་།)ཤློཀ་ལེའུར་བྱས་པ་དུང་ཕྱུར་ཕྲག་བཞི་དང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །(སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན།)ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་གིས་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་གྲངས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ལ་ཤློཀ་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལས། བགྲང་བའི་ཚུལ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་ཤློཀ་ལེའུར་བྱས་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་དང་འབུམ་ཕྲག་བཞི་བཅུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཤློཀ་ལེའུར་བྱས་པའི་ཚད་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡི་གེའི་འབྲུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཉིད་དོ་ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་བརྒྱད་བཞི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་བཤད་པས་བོད་ཀྱི་ནི་ཚིག་བར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་སྡེ་ཚན་རེ་རེ་(རྫོགས་པར་)སྟོན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རེ་རེ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ཡིན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་གྲངས་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོ་ན་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་དང་ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ལ་སོགས་པའི་(སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི།)སྤྱོད་པ་(འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ།)ཐ་དད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་(མི་སྡུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་བརྒྱད་ཁྲི།)གསུངས་སོ། །ཉིའི་སྒྲ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རམ། ངེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་འཆད་དོ། །ལུགས་ཕྱི་མ་འདི་སློབ་དཔོན་རང་གི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །

བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་དེ་དག་ཆ་མཉམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྤྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་དང་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས་སྟོང་

ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་གང་ཡིན་པས། །རྒྱལ་བ་གང་དག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི། །ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོ་དེ་དག་གིས། །བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། །ཞེས་པ་དང་། ཀློག་ཐོབ་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འང་མ་འདུས་པར་གསལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། ཐེག་པ་བླ་ན་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྷའི་དབང་པོའི་གླང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀུར་བར་འོས་པའི་སྣག་ཚས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་འདྲི་བར་ནུས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་དག་ལས་ལྷས་བྱིན་གྱིས་གླང་པོ་ཆེ་ལྔ་སྟོང་གིས་བཀུར་བར་བྱ་བའི་གླེགས་བམ་རྣམས་ཁ་ཏོན་དུ་བཟློད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། (སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྡོངས་རྒྱ་མཚོའི་སྣོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གི་བླ་མ་དགེ་སློང་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིན་གྱིས་ཐོས་ཤིང་གཟུང་ལ་ཤེས་པའི་ཀུན་ནས་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་འདྲི་ན། སྣག་ཚ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆུའི་ཕུང་པོ་ཙམ་དང་། སྨྱུག་མའི་ཕུང་པོ་རི་རབ་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཙམ་ཟད་པར་གྱུར་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལས་ལེའུ་རེ་རེ་ཙམ་དང་སྣོ་རེ་རེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རེ་རེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཚིག་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་རེ་ལས་ཟད་པའམ་མཐར་ཕྱུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།)དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་གྱིས་མདོ་སྡེ་སྡོམ་གྱི་གླང་པོ་ཆེའི་ཁལ་དྲུག་ཁྲི་རྙེད་ཁ་ཏོན་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་སྙེད་ཅིག་གསུངས་ན་དེ་དག་ད་ལྟར་གླིང་འདི་ན་མི་སྣང་བས་གང་ན་བཞུགས་ཤེ་ན། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཁ་ཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ན་རྣམ་པར་སྤྱོད་ཅིང་། གཞན་ཕལ་ཆེར་ཀླུ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ན་སྤྱོད་དེ། སློབ་སྤྲིངས་ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་བཟང་ལ་འཕེན་མེད་པ། །རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་ཀླུ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞིན་གུས་མནོས་ནས། །སའི་གཏིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་སེལ་བར་མཛད། །ཅེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཡང་དག་

བསྡུས་པའི་གཞི་ཉམས་ཕྱིར། །མཐའ་དག་མིན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྟོན་པ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བྱེད་བཤེས་ཞེས་བྱ་བས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། །དགེ་སློང་ཡང་བསད། བཀའི་གླེགས་བམ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་བསྲེགས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་དང་སྔར་པོ་ཉི་མའི་དངོས་གྲུབ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་བསྡུས་པའི་གཞི་ཉམས་པར་བྱས་པས་ཕལ་ཆེར་ནུབ་ལ། བཞུགས་པ་རྣམས་ལའང་མ་ཚང་བ་ཡོད་པས་མཐའ་དག་མི་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ཊཱིཀ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་དག་ནི་ནུབ་སྟེ་འདི་གཅིག་པུ་ལུས་སོ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་དྲུག་ཚང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་ནི་ནུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ལུང་ཆོས་བཅུའི་བར་དུ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ལས། ད་ལྟར་བཅུའི་བར་སྟོན་པར་སྣང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

## དེ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བ།

**【རྩ་བ།】**

དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། །ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་དཔྱད་དེ། །ཇི་སྐད་བཤད་པར་བསྡུ་བར་བྱ། །བྱ་ག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཤེས་བྱ། །སྣང་དང་མུན་པ་དག་ཡིན་ལོ། །ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྐྱེ་བའི་རྟེན། །

གཉིས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་ནི་ཇི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དག་ཕུང་པོར་བསྡུས་པ་དེ་བཞིན་དུ(གཞན་ཡང་བསྡུ་བར་བྱའོ་ཞེས་སྦྱར་ཏེ་གང་གང་དུ་ཇི་ལྟར་བསྡུ་ཞེ་ན་ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་དང་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཞེས་པ་དང་། ཅི་རིགས་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་དཔྱད་དེ་ཞེས་པ་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཏོ། །རིམ་པ་ལྟར་མདོ་དག་གཞན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་

དང་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྤར་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཅི་རིགས་པར་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་དཔྱད་དེ་གང་ཞིག་གང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དེ་དེར་བསྡུ་བར་བྱའོ། །)མདོ་གཞན་དག་ལས་གསུངས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་དཔྱད་དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་(སྤར་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས།)ཇི་སྐད་བཤད་པར་བསྡུ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་(གསུམ་ལས་ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་ཕུང་པོར་བསྡུ་བ་ནི་མདོ་ལས།)རེ་ཞིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྔ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལུས་ངག་གི་སྤོང་བདུན་ཡིན་པས་གཟུགས་སུ་འདོད་ཅིང་། གཞན་ནི་(ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་མོས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས།)ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་(བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །)བའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་(མི་སློབ་པའི།)མོས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཐ་མ་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་བཞིའམ་ལྔས་ཀྱང་བསྡུས་ཏེ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དེ་དག་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །)མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའང་སེམས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པར་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་ཏེ། འགྱོད་པ་དང་དད་པ་དང་འདུན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཕུང་པོ་བཞིས་བསྡུས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་ངེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་མ་ངེས་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་འཕགས་པ་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་

ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྡུ་བ་ནི།)ཡང་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་བཤད་པའི་དང་པོ་བརྒྱད་ནི། ཟད་པར་བཅུའི་བརྒྱད་མ་ཆགས་ཞེས་འབྱུང་བས་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག་ཅེས་འབྱུང་བས་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བཞི་པ་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །ཡང་མདོ་ལས། འདི་ལ་དགེ་སློང་ལ་སྟོན་པའམ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་བླ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་ན་འདི་ལ་སྟོན་པའམ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་བླ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་ཅིང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེའོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་ཡིད་དགའ་བ་སྐྱེའོ། །ཡིད་དགའ་བར་གྱུར་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ན་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བར་གྱུར་ན་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པ་ལྟ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ན་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་བྱུང་ན་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་རྒྱས་

པར་སྟོན་པ་དང་། སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ལའང་རྒྱ་ཆེར་སྤྲར་ནས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་ཁ་ཏོན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བའོ། །ལུས་སྦྱངས་པ་ནི་ལུས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །བདེ་བ་སྐྱོང་བ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་(ཤེས་ཤིང་།)མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་སོ། །ཡིད་འབྱུང་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བ་ནི་ལམ་གྱིས་སོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་នོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གྲོགས་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པས་སྒྲ་དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །ཡང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་ཅིང་སོ་སོར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་མེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུས་བསྡུས་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་རོ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ཡིད་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བ་ན་ཡོད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ནི་གཟུགས་མེད་པས་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །

(གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཁམས་སུ་བསྡུ་བ་ནི།)ཡང་ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ནི་སྟུད་བྱེད་སྟར་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །(བཅོ་བརྒྱད་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ཞེ་བཞིའི་སྡོམ་ནི། དྲུག་ཚན་གསུམ་དང་བཞི་ཚན་གཅིག །གསུམ་ཚན་དྲུག་དང་གཉིས་ཚན་གཉིས། །ཞེས་སོ། །)དེའི་རྗེས་ལ་ཁམས་དྲུག་བཤད་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་རེག་བྱའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ་སྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་བཤད་པས་སྒོ་དང་སྐར་ཁུང་ལ་སོགས་པའི་བུ་ག་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་ཐ་དད་དེ་མདོ་ལས་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེ་ན། ལུས་འདིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནང་ལ་བརྟེན་པ་ནམ་མཁར་གྱུར་པ་མི་གསལ་བ་ཁྲག་དང་ལྷགས་པས་མ་ཁྱབ་པ་སྟེ་དཔེར་ན་མིག་གི་བུ་ག་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེ་ན། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནམ་མཁར་གྱུར་པ། མི་གསལ་བ། གཟུགས་སུ་གྱུར་པ་ལས་མ་ཁྱབ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་སེམས་ཁམས་ལྔ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཟག་མེད་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །)དེ་ཡང་ཉིན་མོ་སྣང་བ་དང་མཚན་མོ་མུན་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་སོ་ལོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་སྟེ་(རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པ།)ཐོགས་བཅས་ཉེ་འཁོར་བ(འི་གཟུགས་)ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་འདི་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་དང་མུན་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་ཉེ་འཁོར་བ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལྟར་ན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདུས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དེ། (ཟག་མེད་སྲིད་པ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ།)ཁམས་དྲུག་པོ་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་རྟེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཁམས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འདུས་སོ། །(ཁམས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་སྲིད་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ནི་སྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ས་བོན་ནོ། །དེ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་སྐྱེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་སྐྱེ་སྒོ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ཡང་སྲིད་རྒྱས་པའི་ས་བོན་གྱི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །དེ་དག་ལས་འདིར་གཉིས་ཁོ་ན་འཆད་པ་ནི་ལ་ལ་བཤད་ཟིན་ཅིང་ལ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་བཞི། །དུས་གསུམ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་བཞི། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་དང་། །འདུས་མ་བྱས་དང་འགོག་ཁམས་ཏེ། །བཤད་ཟིན་སོ་བཞིའོ། །ས་སོགས་ལས་གཞན་དྲུག་ཚན་དང་། །དུས་གསུམ་འགོག་པ་ལས་གཞན་པའི། །གསུམ་ཚན་འཆད་འགྱུར་ཉེར་དྲུག །ཅེས་གསུངས་ལ། ཡང་ན་འཕྲོ་ལུས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་བསྐང་བའམ། ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རོ། །)དེའི་རྗེས་ལ་འདོད་པ་དང་གནོད་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་གནོད་སེམས་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་བཤད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཞེ་སྡང་བ་དང་། །སེམས་ཅན་ལ་ཐོ་འཚམ་པའི་རང་བཞིན་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་བྱུང་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་སྙིང་བརྩེ་བའི་རང་བཞིན་གཉེན་པོའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་མ་རིག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་གསུངས་པའང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། དང་པོ་ལྔ་ནི་ཚོར་བ་དང་དྲུག་པ་ནི་

འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བཞི་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བཞི་པ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྡུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་དྲི་རོ་དང་སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་བཞི་དང་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བཅུ་བཞི་དང་ཐ་མ་གསུམ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། འདིར་འགོག་པའི་ཁམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ངན་པ་དང་བར་མ་དང་གྱ་ནོམ་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་ཆོས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྡུས་སོ། །ཐ་མ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྡུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཁམས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་(ཐ་མ་གསུམ་)ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཁམས་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཏེ་དེ་དག་ལ་མཁས་ན་མཁས་པ་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སྟོང་ཆུང་ངུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་གཉིས་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་

གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་བཅུ་བཞིས་བསྡུས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

## ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།
## བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་པུ། །ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ། །ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་སྒྲ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམ་གསུམ། །འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞི་འོ། །དྲི་དང་རོ་དང་སྣ་དང་ནི། །ལྕེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། །གཟུགས་མེད་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི། །ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །

གསུམ་པ། ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད་ན་རབ་དབྱེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། རྫས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་བརྒྱད་དུ་བསྡུ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ། བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་

པའི་དྲི་བ་ནི་འོག་མ་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ལན་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་འདིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་པུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདི་ནི་འདི་ནའོ། །ཕ་བི་ནི་ཕ་བི་ནའོ་ཞེས་(སྒྲས་བསྟན་པས།)མིག་གི་དབང་པོ(འི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མིག་ཤེས།)ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ཡང་ན་ཆོག་གིས་གཞན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་(པར་)ཤེས་(པ་)སྐྱེད་པ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག་པ་ནི་བསྟན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་པུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཁམས་བཅུ་བདུན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །(མདོ་ལས་ཀྱང་དགེ་སློང་གཟུགས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ། གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དགེ་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །དགེ་སློང་ཆོས་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཅིག་གིས་མ་བསྡུས་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །)

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་(སྒྲིབ་པའི།)ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐོགས་པ་ནི་རྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། (ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དེ་དག་སྒྲིབ་པ་ལ་ཐོགས་སམ་ཞེ་ན་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཡུལ་ཐོགས་སྒྲིབ་མི་ཐོགས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་ལྔའོ། །གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔའོ། །བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའོ། །ཡུལ་ཐོགས་དག་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་སམ་ཞེ་ན་ཆོག་ཕྱི་མ་དང་སྦྱར་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལའང་ཐོགས་ཏེ་ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །ཡུལ་ལ་ཐོགས་ལ་དམིགས་པ་ལ་མི་ཐོགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔའོ། །)དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་གཞན་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་དག་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་རྟགས་(ནས་གཟུགས་ཅན་གཉིས་པ་མི་འབྱུང་)པའོ། །(རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའང་རང་རང་གོ་སར་ཐིབ་མ་བཤིབས་ནས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །)གཉིས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་

རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་གི་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཛིན་གྱི་གཞན་ལ་མི་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་འོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །འོ་ན་འདིར་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཡུལ་ཐོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གདགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་མིག་ལ་ཆུ་དང་སྐམ་ལ་ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་མུ་བཞི་དང་། མཚན་མོ་དང་ཉིན་པར་ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་མུ་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་དང་སྒྲིབ་ཐོགས་ཀྱི་མུ་བཞི་དང་། ཡུལ་དང་དམིགས་ཐོགས་ཀྱི་མུ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་ཀྱང་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་ཡུལ་ལོ། །བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་བཞིའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ངོ་བོར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། གང་ཞེ་ན། ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་པའི་གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཟུགས་དང་སྒྲ་(གཉིས་ནི་དགེ་མི་དགེར་ཡང་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས།)མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་ལྔ་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་སྒྲ་མ་གཏོགས་པ་ནི་དེ་དག་དགེ་མི་དགེར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕྱིར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་དངོས་པོར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེའི་མཚན་ཉིད་བླང་དོར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མིག་གསལ་བ་

ལ་སོགས་པ་བླང་བྱ་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དོར་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་དེ་དག་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གཞན་བཅུ་པོ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་ནི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སེམས་དགེ་མི་དགེས་ཀུན་ནས་བསླང་བས་ཀུན་སློང་གིས་དགེ་མི་དགེ་དང་། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་དང་། (རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་ཀྱང་།)རིག་བྱེད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་(རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད།)ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་གྲོགས་མ་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དགེ་མི་དགེ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དགེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཀུན་སློང་གིས་དགེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པར་དགེ་བའང་ཡོད་དོ། །(དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པའང་དགེ་བའོ། །)མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགེ་མི་དགེའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་པས་བསྔགས་ཤིང་གནོད་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །ཁ་ཅིག་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡུན་དུ་བདེ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྐྱེད་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཚོར་བ་སྐྱེད་བྱེད་དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཏང་སྙོམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་ཞེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་བདེ་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་(སྐྱེ་མ་བྲལ་བ།)ནི་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །(དེའི་སྲིད་པས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །)གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་བཅུ་བཞིའོ། །གང་ཞེ་ན་དྲི་དང་རོ་དང་སྣའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དྲི་རོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ཡིན་ལ་(བསྐམ་པ་དང་སྦྱང་བ་ལས་གཞན་པའི་དྲི་རོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་ལ། དེས་ན་)དེ་ལས་འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་དེར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་རིག་བྱའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་ཟས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམ་ཟས་སུ་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་བ་དང་། (ཁང་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དང་།)གོས་ཀྱི་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲི་རོ་ལ་ནི་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་ན་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་དག་གི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སྒྲ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་དག་ཀྱང་དེ་པའི་དབང་པོས་འཛིན་མོད་ཀྱི་དྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྲད་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་ཡོད་པའང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པས་མི་འབྱུང་ན་སྣ་ལྕེའི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་(དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ།)ལུས་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཛེས་པ་ནི་དབང་རྟེན་གྱིས་བྱ་བར་ནུས་ཤིང་། (དབང་པོ་རྟེན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།)དགོས་པ་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ། (དགོས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི།)དབང་པོའི་རྒྱུ་ཡང་དེ་ལ་སྲེད་པས་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་། (དེ་ཡོད་པས་རྒྱུ་མེད་མ་ཡིན་པས་རྒྱུའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།)གང་ཞིག་ཡུལ་ལ་སྲེད་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་ལས་ཀྱང་སྲེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པས་མི་འབྱུང་བར་རིགས་སོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་སྐྱོན་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་དབང་པོ་མེད་པའི་རྟེན་མི་སྲིད་ལ། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་སྲེད་པ་དང་བཅས་པས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དབང་པོ་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་ཅིང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་(པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་དེར་དབང་པོ་གང་དག་སྲིད་པ་དེ་དག་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་ཕོ་མོའི་དབང་པོའང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་སྲེད་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་དབང་པོ་ལ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུ་ཡོད་པས་སྣ་དང་ལྕེའི་དབང་པོ་ཡོད་དོ། །ཕོ་མོའི་དབང་པོའི་རྒྱུ་ནི་ཡུལ་ལ་རེག་པའི་སྒོ་ནས་སྲེད་པ་ཀུན

ཏུ་སྤྱོད་པས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྲིད་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་དེ་ན་མེད་ལ་གང་མ་བྲལ་དེ་དག་མ་སྤངས།)པའི་ཕྱིར་སྣ་ལྕེའི་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དག་དེར་སྐྱེ་བས་དེ་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་མེད་ཅིང་དེ་དག་མེད་པས་དེ་དག་གི་(བརྟེན་པ་དང་དམིགས་པའི་)འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྔའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གང་དག་བཤད་མ་ཐག་པ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དེ་གསུམ་ལ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་དེ་གསུམ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྔ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྨོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེས་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཟག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་བརྒྱད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་འཆད་པའི་སྐབས་ལས་ནི་དཔེས་སྟོན་པས་ལུས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་བསྡུས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཟག་མེད་དུ་འདོད་པར་བཤད་དོ། །

## རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་ཡིན། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས། །ངེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་དྲན་པའི། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་མི་རྟོག །དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཡེང་། །ཡིད་ཀྱི་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། །

གཉིས་པ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཤིང་(རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་བ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ)རྩིང་ཞིབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལ་འབྲེལ་རྣམ་གཙོད་ཡིན་པས(འཆད་པ་ན་འདི་སྐད་དུ)རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་པོ། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་པོ་ན་ཞེས་གདོན་པར་བྱ་སྟེ། (ཊཱི་ཀ་བྱེད་དག་གིས་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་པོ་ནའོ་ཞེས་ངེས་པ་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །)ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི(ཙམ་པོ)ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་། རྟོག་དཔྱོད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དཔྱོད་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་

ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་(དངོས་གཞི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་གསུམ་ནི་རྟོག་མེད་དཔྱོད་ཙམ་མོ། །ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་སོ་སོའི་སས་བསྡུས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །)དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ན་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། (འདོད་པ་ན་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་ཅིང་གྲོགས་སུ་དཔྱོད་པ་ངེས་པར་ལྡན་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་ན་རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དཔྱོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །)རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་(ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་)རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཡིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དཔྱོད་པ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དཔྱོད་སྤངས་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔྱོད་པ་ལ་དཔྱོད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེའི་ཕྱིར་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ས་ན་ཆོས་བཞི་ཡོད་དོ། །)འོ་ན་ནི་དཔྱོད་པ་མེད་ལ་རྟོག་པ་ཙམ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་དཔྱོད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པ་ས་གསུམ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མཛད་ནས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་པོ་དག་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། མདོ་ལས་དགེ་སློང་དག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་བྲལ་དུ་བཤད་པ་དང་(རྟོག་མེད་ཀྱི་ལུས་ངག་གིས་ལས་མི་སློང་བར་

བཤད་པ་དང་།)འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་ནང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མིང་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོན་དྲན་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་(པ་མཉམ་གཞག་མིན།)པའི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའོ། །

## དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀུང་མ་ཟིན་དགུ། །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲ། །དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །རེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི། །འབྱུང་གྱུར་ཆོས་ཁམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་། །གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་བསགས་པའོ། །གཅོད་བྱེད་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན། །དེ་བཞིན་བསྲེག་བྱ་འཇལ་བྱེད་པའོ། །སྲེག་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྨྲ། །

གསུམ་པ་དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་

དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ནི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ལྷག་མ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་ནི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པ་ནི་དགུ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེ་ན། གང་དག་དམིགས་བཅས་སུ་བཤད་པ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲའོ། །(དེ་ལ་བརྒྱད་པོ་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་དབང་པོ་ལྔའི་ཚོགས་པས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་སྒྲས་ནི་རེག་བྱ་འཛིན་པ་མི་སྐྱེད་པས་སོ། །)ཁམས་ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དགུ་པོ་རྣམས་ནི་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་ལྔ་འདུས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཟིན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་ཟིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པ་དག་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཀྱང་ཚ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྲ་དང་བ་སྤུ་དང་སེན་མོ་དང་སོ་དང་བཤང་གཅི་དང་མཆིལ་མ་དང་སྣབས་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཟིན་པའོ། །འདིར་ཟིན་པའི་དོན་ནི་དབང་པོ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གཟུང་བ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ན་སེམས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་ཟིན་པ་ནི་ལུས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཏེ། ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གིས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཀུན་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ནི་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའང་དབང་པོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་

ན་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ལས་ཀྱང་མིག་སོགས་ལྔ་ཟིན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་ཅིང་། བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཞན་ལས་འདི་དག་གཉིས་སུ་མ་བསྟན་ཏམ་ཞེ་ན། བསྟན་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་མ་བརྗོད་དེ། དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། །མེད་པ་ནི་ཟིན་པའམ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ད་ལྟར་བ་ནི་རང་ཡོད་པར་གནས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཉིད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟིན་པ་ཡིན་པས་ན་མ་ཟིན་པ་དགུ་དང་ཟིན་པ་ལྔ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་རིགས་པར་མངོན་ནོ། །

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རེག་བྱའི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ་ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་འབྱུང་བ་དང་། འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ(སྐྱེ་གཟུགས་ཅན་མིན་)པོ། །འདིར་བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བཅུ་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་བཞི་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་སྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ལ་སོགས་པས་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་ཀྱང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། དགེ་སློང་(རེག་བྱ་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་དང་།)

མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། གང་མིག་གི་ཤའི་གོང་བུ་ལ་སྲ་བ་མཁྲང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། ཞེས་(མིག་དང་ས་ཁམས་གཅིག་ཏུ།)གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དབང་པོ་དང་ཚོགས་པའི་དབང་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་སློང་མི་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་(ཁམས་དྲུག་ལས་མེད་པ་སྐད་དུ་བསྟན།)པའང་སེམས་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱི་གཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོས་འདི་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་པ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་(རྟུལ་ཕྲན་འདུས་པའི་ཕྱིར།)གཅིག་ཏུ་རྟུལ་ཕྲན་བསགས་པའོ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་སྟ་རེ་ལྟ་བུ་དང་། བཅད་པར་བྱ་བ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་བཅད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདུས་པའི་རྒྱུན་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དུམ་བུར་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད་པ་ན་དབང་པོ་རྣམས་ནི་འབྲེལ་བའི་རྒྱུན་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་བཅད་པའི་ཡན་ལག་ལ་དབང་པོ་མེད་(པས་དབང་པོ་གཉིས་སུ་བྱར།)པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཡོད་ན་དེས་ཀྱང་དེ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །)འོ་ན་སྟ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་མོ་བཅད་པ་འབྱུར་བ་ན་དེ་དག་གིས་རེག་བྱ་འཛིན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཅད་པའི་སྟའི་རྩེ་མོ་ལ་སོགས་པས་ནི་རེག་བྱ་མི་འཛིན་གྱི་དེ་དག་འབྱུར་བ་ན་འཛིན་པ་ནི་དབང་པོ་ཅན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བས་རྒྱས་བྱུང་གི་དབང་པོ་སྐྱར་སྐྱེས་པས་ཡིན་ནོ། །ཚིད་པུ་ལ་སོགས་པའི་མཇུག་མ་བཅད་པ་འགུལ་བའང་རླུང་གིས་ཡིན་གྱི་དབང་

པོ་དང་སེམས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཙོད་པར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྟར་དང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ནི་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་ལུས་མེད་པས་འདུས་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་བཅད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དག་གཙོད་བྱེད་དང་བཅད་བྱ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེལ་བསྲེག་པར་བྱ་བ་དང་སྲང་གིས་འཇལ་བར་བྱེད་པའང་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དོ། །སྲེག་པར་བྱེད་པ་མེ་དང་གཞལ་བར་བྱ་བ་མར་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མི་མཐུན་པར་སྨྲོའོ། །ཇི་ལྟར་སྨྲ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྲེག་པར་བྱེད་པ་ནི་མེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རིག་བྱ་དང་། གཞལ་བར་བྱ་བ་ནི་ལྕི་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཉིས་ཀའང་རིག་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རིག་བྱ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་(འདུས་པ་)ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

## བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

རྣམ་པར་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། །རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྔ། །སྒྲ་ནི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་མིན། །རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་གཞན་རྣམ་གསུམ། །

བཞི་པ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་ལྔ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་པའི་རྒྱུ་དག་གིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བས་ན་རྣམ་

པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་ཞེས་རྒྱུ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་བ་ལང་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ལྡན་དུ་སྨིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྟེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའམ། ཡང་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ལོ་མ་ལ་ཚོད་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་ནི་བཞི་སྟེ། ཟས་དང་། བསྙུ་མཉེ་དང་དྲིལ་ཕྱིས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་བྱ་བ་དང་། གཉིད་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྔ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་མི་གནོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ།)སློབ་དཔོན་འཆད་དོ། །དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །རྒྱས་པའི་རྒྱུད་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུད། (དེ་དབང་པོ།)ལ་ཕྱིར་བཞིན་དུ་བསྲུང་ཏེ་གནས་པས་ཀུན་ཏུ་སྲུང་ངོ་། །(སྟེ་ཟས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པས་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་པས་སོ། །)གལ་ཏེ་ནང་གི་ལྔ་ལ་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ན་བྱུང་བ་གཉིས་པོ་ནར་མི་འཐད་ལ། མེད་ན་ཐ་མ་གསུམ། སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སྟུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་གཞན་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཐུན་ཡོད་པས་སྐྱོན་ཕྱི་མ་མེད་ལ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་པ་མེད་པས་སྐྱོན་དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལོ། །(ཐ་དད་པ་ཡོད་ན་ཤི་བའི་རོ་ལ་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱུན་དམིགས་པར་ཐལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་ཆད་ཀྱང་རྒྱས་བྱུང་གིས་གནས་པ་ཡོད་དེ་རོ་ལ་བཞིན། རྒྱས་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གནས་པ་ཡོད་པ་དེ་དམྱལ་བའི་ལུས་བཞིན་ནོ། །)སྒྲའི་ཁམས་ནི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གཟུགས་ཅན་(ནི་ཆད་ནས་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཞིང་།)འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། སྒྲ་ནི་(ཆད་ནས་མཚམས་སྦྱོར་ཞིང་བརྗོད་པར་)འདོད་པའི་དབང་གིས་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་སྒྲ་གདངས་ཀྱི་མཚན། །གང་གིས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་མཉན་པར་གྱིས། །ཚིག་རྩུབ་དང་ནི་ཀྱལ་བ་རྣམ་སྤངས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་(སྟོན་པའི་གསུང་།)རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་དང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། (ཚེ་དང་ལྡན་པ།)སྙན་པ་བཟང་ལྡན་གྱི་ང་རོ་སྙན་པའང་སྟོན་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་གི་མཆོད་རྟེན་ལ་དྲིལ་བུ་ཕུལ་བ་དང་ཁུ་བྱུག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ན་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ལ་སེམས་དད་པས་སྐད་སྙན་པ་བྱུང་སྟེ་བསྐོར་བ་བྱས་པའི་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་ལས་དེ་དག་ལས་རྣམ་སྨིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་དག་འགྲུབ་ལ། དེ་ལས་ནི་གསུང་ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ལྟར་སྙན་པ་འབྱུང་བས་བརྒྱུད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ལ། ཁ་ཆེ་བ་ནི་ལས་ལས་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་བྱུང་དང་། དེ་ལས་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གསུང་དབྱངས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྒྱུད་པ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་དེ་དག་ལས་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཚད་ནས་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་སྨིན་དུ་མི་འགྱུར་ན་ཚོར་བ་ལའང་མཚུངས་ཏེ་ལས་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཚོར་བ་སྐྱེས་པས་སོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ་སྒྲ་འདོད་དགུར་འབྱུང་བས་དང་ལུས་ཚོར་འགའ་ཞིག་མི་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་བས་རྣམ་སྨིན་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་ནོ། །)དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལ་(ལུས་རྒྱས་ན་སྐད་ཆེ་བས་)རྒྱས་བྱུང་དང་(རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཡོད་པས།)རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ། །རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་བྱུང་ནི་མེད་དེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བསགས་པར་མི་གནས་པས་གཟུགས་ཅན་རྒྱས་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ལྷག་མ་གཞན་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་རྣམ་པ་བཞི་ནི་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པ་དག་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་དང་། ཕྱི་རོལ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བར་གནས་སོ། །

## རྫས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

རྫས་དང་ལྡན་གཅིག་ཐ་མ་གསུམ། །སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེ་མིག་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཐོབ་པ་ཡོད། །ནང་གི་བཅུ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས། །མ་གཏོགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །བརྟེན་པ་དང་བཅས་ལྷག་མ་ནི། །དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། །གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད། །

ལྔ་པ་རྫས་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྔ་བཤད་པ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྫས་སུ་ངོ་བོར་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་པུའི་ཕྱོགས་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་རྟག་ཅིང་བརྟན་པར་གནས་པ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་བཞི་ལས་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་(འདུས་བྱས་ཡིན་པས།)རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྫས་སུ་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །

ཁམས་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་(ཡང་ཡོད་)སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཟག་མེད་གསུམ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཟག་མེད་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བས་(དེ་ཡང་འདི་དུས་

མཐའི་སྐད་ཅིག་ཡིན་ལ། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་དེ་ཡང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །)འདི་དག་གིས་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེར་བཏང་བ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། (ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོའི།)ཡིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་རྒྱུ་མཐུན་དང་རྣམ་སྨིན་ལས་མ་བྱུང་བ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་ནི་བྱུང་བ་གསུམ་ག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཟག་མེད་དང་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །)

འོ་ན་གང་མིག་གི་ཁམས་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་གསར་དུ་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་ཞེས་པས་མུ་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་ཏོ། དེ་ལ་མུ་དང་པོ་མིག་གི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་ལྡན་པ་ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པར་སྐྱེས་པ་རིམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་འཐོབ་པ་(ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ཕྱིར་མི་འབྱུང་གི་དུས་མཉམ་པས།)དང་། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན། (ཀྱི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བས་དེས་ན།)སྔར་དུ་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་(གཟུགས་མེད་)ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་ནི་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་མིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནའོ། །མིག་ཤེས་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པ་དང་སྟེ། མིག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་སྔར་ཕྱིར་མི་འབྱུང་བ་མིག་ཤེས་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་ནོ། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཚེ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་གཞན་གྱི་ས་པའི་མིག་ཀྱང་སྲིད་དོ། །བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ནའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཟུགས་དག་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་དག་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་མུ་བཞི་སོགས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་གཟུགས་དང་མ་ཡིན་

པ་ནི་རིམ་གྱིས་མིག་དབང་ཐོབ་པ་ནའོ། །གཟུགས་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་མ་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའང་བར་སྲིད་དབང་པོ་ཚང་བར་འབྱུང་བས་སོ། །མུ་གསུམ་དང་བཞི་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྡན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་ཚིག་སྔ་མ་དང་སྦྱོར་ཏེ་མིག་དང་ལྡན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །གཟུགས་དང་ཡིན་ལ་མིག་དང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དམུས་ལོང་དང་མིག་མ་ཐོབ་པ་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་རྐྱེན་གྱིས་ཉམས་པའོ། །མིག་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱང་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། སོ་སོ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅེས་པ་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པ་དང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པ་ནའོ། །བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་ཤི་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བས་ཏེ་འདི་ལ་སྔར་ནས་ལྡན་པས་སོ། །མིག་ཤེས་དང་ལྡན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ལྡན་ནམ་ཞེ་ན་ལྡན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། གཟུགས་དང་ལྡན་པས་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནའོ། །རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །)མིག་ཤེས་མི་ལྡན་པ་ལྡན་པ་ཐོབ་ལ་མིག་དང་མི་ལྡན་པའི་མུ་གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་པ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། (རང་ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས་སྔར་ནས་མི་ལྡན་ནོ། །)བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ན་སྟེ། དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཁམས་པ་དག་དབང་པོ་ཚང་བ་ཅན་ཡིན་པས་མིག་སྔར་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ནི་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་རྣམ་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་(གསར་དུ་)ཐོབ་ཀྱང་ཊཱི་ཀ་ལས་མིག་གི་ཁམས་དང་ནི་སྔར་མེད་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ནི་བར་མ་ཆད་པས་ཐོབ་ཟིན་པ་བཞིན་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་གསུམ་པ་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཐོབ་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་སྔར་

དེ་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པས་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་བར་སྲིད་པ་ནི་དབང་པོ་ཚང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་གནས་སྐབས་དེར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་བཞི་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །(སྔ་གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་མིག་ལྡན་ཅིག་ཅར་ཤི་བ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་རྣམས་སོ། །)འོ། །གཞན་ཡང་ཡང་གི་སྒྲས་འགྲེལ་པ་ལས་ལྡན་པའི་མུ་བཞི་དང་མིག་དང་གཟུགས་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་ཀྱིས་འཐོབ་པ་དང་ལྡན་པ་གཟུང་བར་འཆད་དོ། །

ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་ནང་གི་ཡིན་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་(དྲུག་དང་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་།)བཅུ་གཉིས་ཏེ། གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་སོགས་པས་བསྡུས་པ་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་དྲུག་མ་གཏོགས་པའོ། །དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ནི་ཕྱིའི་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དག་ནང་ཡིན་ལ། མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཕལ་ཆེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་ཕྱི་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་པར་རིགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པར་མངོན་ནོ། །འདིར་ནང་དང་ཕྱི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་མ་བསྡུས་པ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་ཀྱི་བདག་ལ་ནང་དང་བདག་མེད་པ་ལ་ཕྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱི་རོལ་པས་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལུང་སིལ་བུ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ལྟ་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །མཁས་པས་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ནི། །དུལ་བས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ལ་བདག་གི་སྒྲ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གཟུང་བར་དཀའ་ཞིང་མྱུར་བར་འཇུག །གང་དུ་འདོད་པ་དེར་འཇུག་བྱེད། །སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་དུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཅིག་ཏུ་རྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་སྟེ། (ཡུལ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་ངེས་ལ་དེ་ལ་ཤེས་པ་དེ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་དེ་ནི་རྟེན་བཅས་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལམ་ཆོས་དེ་ནི་གང་མེད་པས་འདི་ལྟར།)འཕགས་པའམ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རང་རིག་མི་འདོད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་རང་གི་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། རང་རིག་འདོད་ན་ནི་དེ་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྟག་ཏུ་རྟེན་བཅས་ཡིན་ནོ། །(འོ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་དེ་ཁོ་ནས་རྟེན་བཅས་སུ་མི་འཛོག་གི་སྟེ། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་རང་རང་བྱེད་པ་གཞན་རེ་ཡོད་པས་དེ་མི་བྱེད་པ་ནི་དེ་མཚུངས་སོ། །)ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་པོ་དག་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྒྲས་རྟེན་པ་དང་བཅས་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། མིག་གང་གིས་གཟུགས་བལྟས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དུའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་ལས་བྱེད་པས་སོ། །)དེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མིག་གང་གིས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་འགགས་པ་དང་། འགག་པ་དང་། འགག་པར་འགྱུར་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་ཟེར་ལ། ནུབ་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་(འདོད་པ་དང་དང་པོ་ལྟ་བུ།)རྣམ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་དང་(གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི།)མི་ལྡན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ལྔར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ལྔ་ལའང་(མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་སོགས།)སྦྱར་བར་བྱའོ། །(དེ་ལ་མིག་སོགས་བཞིའི་རྒྱལ་ནི་རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་

རྟེན་བཅས་སམ་དེ་མཚུངས་དང་རིས་འགའ་ཕྱོགས་རེའོ། །ལུས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱེད་དེ་ཞིག་པར་ཐལ་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེད་ཀྱང་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལས་ཀྱིས་གཟུང་བས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །)སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས། (ཡིན་ཏེ་དམིགས་པ་འཛིན་པས་)དང་། མི་སྐྱེ་བ་(དེ་མི་འཛིན་པ།)ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དག་རང་གི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་བྱ་བའི་ལས་མི་བྱེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ནི་རྟེན་བཅས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་ཁམས་དྲུག་ནི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་གཅིག་གིས་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བཅས་དང་། གཅིག་གི་དེ་མཚུངས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་གཅིག་གི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་གྱི་རྟེན་བཅས་ཡིན་ཏེ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་པས་སོ། །གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྟེན་བཅས་མིན་ནོ་ཞེ་ན་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་པོ་དང་ཤེས་པས་གང་ཟག་དུ་མའི་ཡུལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་སོ་དེས་ན་འདི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་མིན་པས་དེའི་བྱ་བ་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་གི་བཞག་གོ། །)གཟུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཁམས་ལྔ་ནི་ཟླ་བ་དང་སྒྲོ་གར་དང་གྲུང་དང་ཛ་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཅིག་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཞན་མང་པོའང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་སྲིད་པས་དེ་དག་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟེན་བཅས་དང་། གང་ཞིག་ལྟ་སོགས་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ནོ། །(དེ་ཡང་ཡུལ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་གང་ཟག་དུ་མའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུད་དུ་མའི་དབང་གིས་འཇོག་གོ། །)གལ་ཏེ་གཟུགས་སྒྲ་གཉིས་མ་ཕྲད་པར་འཛིན་པས་དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་དྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྲད་ནས་འཛིན་པས་གང་དག་ལྷས་བྱིན་གྱི་དབང་པོས་འཛིན་པ་དེ་དག་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་དབང་པོས་མི་འཛིན་པས་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་སོགས་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག

ནི་གལ་ཏེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་སྣའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྲད་ན་དེའི་སྣའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་སྐྱེད་ལ། འོན་ཏེ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་སྣའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྲད་ན་དེའི་སྣའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་གཅིག་པོ་ནའི་སྣའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་སྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྣའི་ནང་ན་གནས་པའི་སྲིན་བུ་ཕྲ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྣའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའང་སྐྱེད་པ་སྲིད་པས་གང་གི་སྣའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྲད་པ་དེ་པོ་ནའི་སྣའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་གིས་བཞག་ལ། གཟུགས་སོགས་ལྔ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་རྒྱུད་དུ་མའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །(འོ་ན་ཆོས་ཀུང་གང་འཛིན་པའི་རྟེན་བཅས་དང་མི་འཛིན་པའི་དེ་མཚུངས་མིན་ཞེ་ན། དོན་ལྔ་ནི་དེ་ལྟ་བ་པོ་ན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁ་ཅིག་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར་འགག་པ་ཡོད་ལ། ཆོས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་མི་མཚུངས་སོ། །)འདིར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། གོང་མ་པ་དག་ནི་དེ་མི་འདོད་པས་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་ལྔ་པོ་ཉིད་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་སུ་བཤད་ལ། ཁམས་གཞན་དག་ལ་ནི་དེ་གཉིས་མ་བཤད་མོད་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བརྒྱད་ནི་རྟེན་བཅས་པོ་ན་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་ལྔ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་གི་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིའང་ཡིན་པས་འདི་དག་གི་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ནི་ངེས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་བྱེད་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་ནི་རྟེན་

པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

## མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

བཅུ་ནི་བསྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ལྔ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན། །གཟུགས་མིན་དྲུག་པ་མིན་སྐྱེས་མིན། །

དྲུག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས། མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། (དེས་ཀུན་ནས་མ་བསླངས་པས།)དེ་དང་འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་ཅན་བཅུ་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་ཡང་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། (ཁ་ཕྱིར་ལྟས་ཤིང་།)རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔ་མ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་སྒོམ་སྤང་དང་། མཐོང་སྤང་དང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་(དང་ཐེ་ཚོམ་)ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་། ཟག་བཅས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྒོམ་སྤང་དང་། (ཉེས་པ་མེད་པས།)ཟག་མེད་རྣམས་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའོ། །

འདིར་གནས་མའི་བུའི་སྡེ་པ་དག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། (འཕགས་ལམ་དང་འགལ་བས།)མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགགས་སོ་

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། (ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན།)གལ་ཏེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། (དགེ་བ་ཡིན་ན།)དགེ་རྩ་ཆད་པ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་ཅིང་དེའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཐོབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་གཟུགས་དང་དབང་ཤེས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་མཐོང་སྤང་མིན་ནོ། །)དེ་ལ་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་ནི་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་མི་དགེ་པའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གཉིས་ཀའང་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་ལ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མཐོང་སྤང་ཡིན་(འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བས།)ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཚེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་མཐོང་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའང་བརྗོད་དོ། །(འདོད་ན་སོ་སྐྱེས་གང་ཞེ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་པས་གསལ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་སོ་སྐྱེས་ནི་ས་དགུ་པ་སྟེ། སྒོམ་ལམ་གྱིས་སོ་སོའི་ཉོན་མོངས་ས་དགུ་པའི་རྣམ་པ་སྤོང་བ་ན་དེ་ཡང་སྤོང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤོང་ཚུལ་ནི་དེར་འདོད་དོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཀྱང་སོ་སྐྱེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། དུཿཁ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ཐོབ་པ་གཅོད་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་དང་ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར་ཞེས་པས་སོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་སྤངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་ན་ཡིན་ནོ། །)འོ་ན་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དག་འགག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

# ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། །ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་མཚུངས་སྐྱེས་བློ། །ངེས་རྟོག་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན། །མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། །མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི། །ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་གསུམ་གཞན་དུ། །སྣ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །ཡུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་པར་འདོད། །ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྔ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་དག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་ཡིན། །དེ་དག་འགྱུར་པས་འགྱུར་ཉིད་ཕྱིར། །རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན། །ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །མིག་གི་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་གཟུགས། །ལུས་ཀྱིའང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །རྣ་བའང་དེ་བཞིན་གསུམ་དག་ནི། །ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འོག་དང་ནི། །རང་གི་ས་ཡིད་མ་ངེས་ཏེ། །

བདུན་པ་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མིག་གི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ཡུལ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཞེ་ན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། སློབ་པའི་ལྟ་བ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྔ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དྲུག་པ་ནི་དགེ་

བ་ཟག་བཅས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སྣོམ་སྣང་གི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་དེ་མེད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ལ་ལྟ་བ་ན་རིམ་པ་ལྟར་(ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་མེད་ཅིང་མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་གྱིས་གཡོགས་པས་དང་། བདེན་བཞི་སྤྱིའི་ཚུལ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པས་ལོག་ལྟའི་སྒྲིབ་མེད་པས་དང་། མཐོང་སྤང་གི་སྒྲིབ་མེད་ལ་སྒོམ་སྤང་གི་སྒྲིབ་ཡོད་པས་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་མེད་པས་སོ། །)སྒྲིབ་དང་བཅས་པ་དང་སྒྲིབ་མེད་པའི་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་གསལ་བ་དང་ཅུང་ཟད་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་བློ་སྟེ་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་(མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་)མ་ཡིན་ཏེ། (ལྟ་བ་)དེ་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མིག་ཀྱང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མིག་གིས་ནི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའི་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །(ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའོ། །)མིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟའམ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་རྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་གི་དེ་དང་མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ན་དེ་ནི་(སྒྲིབ་པ་ལ་)ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་པས་དེ་ཞློག་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཡང་བསྒྲིབས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། (ལུན་པ་ལ་སོགས་)སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལ་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་རྣམ་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ཚང་ན་(མཆིང་བུ་དང་།)ཆུ་དང་ཤེལ་དང་ལྷང་ཚེར་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་ལའང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(རྣམ་ཤེས་ཐོགས་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཆོད་

པའི་ཡུལ་མི་མཐོང་སྟེ་རྒྱན་སྣང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའོ། །)འོ་ན་མདོ་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིག་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཁྲིའུ་དག་འབོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གལ་ཏེ་མིག་(གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་རེ་རེས་མིག་ཤེས་རེ་རེ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ)གཅིག་གིས་མཐོང་ངམ་(འོན་ཏེ)གཉིས་ཀས་(མིག་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས)མཐོང་ཞེ་ན། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་རྣམ་ཤེས་(རྫས་)གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་སྟེ་མིག་གཅིག་གིས་བལྟས་ན་མི་གསལ་བ་ལ་མིག་གཉིས་ཀ་ཕྱེ་ནས་བལྟས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་(དང་གཅིག་ཁོ་ནས་མཐོང་ན་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར)རོ། །རྟེན་རྣམ་པར་ཆད་པས་རྣམ་ཤེས་ཆད་པར་ཐལ་(དེ་འདོད་ན་རྣམ་ཤེས་རྫས་རེ་རེ་བར་མཚུངས་པའི་རྫས་མཚུངས་ཉམས་པར་ཐལ)བའང་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་(དང་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུའི་མིག་སྟོང་གིས་ཀྱང་མིག་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར)རོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་མཐོང་བར་སྟོན་པའོ། །

གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་ཕྲད་ནས་འཛིན་ན། (ཉེ་རིང་མི་འཐད་ལ)འོན་ཏེ་(ཕྲད་པ)མ་ཡིན་(ན་ཐོགས་པ་མི་འཐད་དོ། །)ཞེ་ན། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བའི་ཁམས་གསུམ་ནི་ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་པར་འཛིན་ཏེ། (ཤིལ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།)རྒྱང་རིང་པོའི་གཟུགས་སྒྲ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་དང་ཐག་རིང་པོ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །(ཡིད་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་ཡུལ་དང་མི་ཕྲད་ལ་མིག་ཀྱང་མ་ཕྲད་པ་འཛིན་ཏེ་ཕྲད་ནས་འཛིན་ན་མིག་ལ་བྱུགས་པའི་མིག་སྨན་ལ་སོགས་པའང་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཐག་རིང་པོའི་གཟུགས་ཀྱང་ཕྲད་ནས་ཡུན་རིང་པོས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་དེ་འགྲོ་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིག །རྒྱང་རིང་ཡུན་རིང་གིས་མཐོང་འགྱུར་ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྣ་བའི་ནང་གི་སྒྲ་ཐོས་པས་རྣ་བ་ཕྲད་མ་ཕྲད་གཉིས་ཀའོ་ཟེར་མོད་ཀྱི། འདི་ལྟར་ཤར་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ན་གྲགས་པའི་སྒྲས་འདིར་འོང་ན་རྒྱུན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། ཤེས་པ་དེར་སོང་

ན་ལུས་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བས་མ་ཕྲད་པར་མངོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡུལ་དང་ཕྲད་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ལ་ལྷའི་མིག་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་སྣ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་ཕྲད་ནས་འཛིན་པས་མངོན་ཤེས་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ་མ་ཕྲད་ན་ཐག་རིང་བ་དང་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀུན་མི་འཛིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕྲད་པ་ཡང་མཚུངས་ཏེ་མིག་སྨན་དང་རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་མི་འཛིན། འོན་ཀྱང་ཉུང་ཡུལ་གཞན་མི་འཛིན་པ་ནི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྕགས་འདྲེན་པ་བཞིན་ནོ། །)སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་མ་ཕྲད་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡུལ་དང་ཕྲད་ནས་འཛིན་ཏེ། (རྗེན་རྒྱང་རིང་ན་གནས་པའི་དྲི་ཡང་)དབུགས་མ་རྔུབས་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྲད་པ་ཞེས་བྱ་བའང་(དབང་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲན།)འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བར(ན་རྡུལ་ཕྲན་གཞན་)མེད་པར་གནས་པ་ལ་བརྗོད་ཀྱི་རེག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (དེ་ཡང་བར་ན་རྡུལ་ཕྲན་གཞན་མེད་ཅིང་གཉིས་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་ནི་ཕྲད་པའི་དོན་ནོ། །)ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་འདྲེས་(པས་རགས་པ་རྫོམ་མི་ནུས་པར་འགྱུར།)པ་དང་། ཕྱོགས་རེས་རེག་ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྡུལ་ཕྲན་ནི་མི་རེག་ལ་བསགས་པར་གནས་པ་རེག་ཀྱང་དེ་ནི་ཆ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །

ཡང་སྣ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་ཕྲད་པར་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་ཡུལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་མཉམ་པར་འཛིན་པར་འདོད་དེ། གང་ཕྲད་པ་དེ་འཛིན་ཅིང་མ་ཕྲད་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཚད་མི་དཔྱད་ལ། མིག་དང་རྣ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མ་ངེས་ཏེ། རེས་འགའ་དབང་པོ་བས་ཆེ་བ་དང་། རེས་འགའ་ཆུང་བ་དང་། རེས་འགའ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(བསགས་པ་ལ་དམིགས་པས་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་མེད་དོ། །)ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་འདས་པ་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་དེ་དག

དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ད་ལྟར་བའང་ཡིན་ནོ། །འང་གི་སྒྲས་ནི་ཡིད་འདས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་བས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྔ་ལ་ལྟོས་ནས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་ནི་རྣམ་ཤེས་ལྔའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཡིན་པས་མུ་དང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་འདས་མ་ཐག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག་ཅེས་འབྱུང་བས་མུ་གཉིས་པ་(ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་རྟེན་དབང་པོ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པས།) དང་། འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་མུ་གསུམ་པ་དང་། ཕྱིའི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་མུ་བཞི་པའོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སྔ་མ་རྟེན་དང་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་མུ་གསུམ་པ་དང་། མུ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་དང་འདྲ་ལ། མུ་དང་པོ་ནི་མེད་དེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མིག་གིས་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་མི་བརྗོད་ཅེ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྱུར་པས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཕན་གནོད་ཀྱིས་བདེ་སྡུག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན། །ཚུར་ཤོག་བྱ་རྒོད་བརྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་རྒོད་ཀྱི་མིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་ཡང་དཔག་ཚད་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལའང་མིག་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའང་དེ་དང་འདྲ་བས་དབང་པོ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་

བས་རྣམ་ཤེས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་འགྱུར་པས་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཡུལ་ སྡུག་མི་སྡུག་གི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཆགས་བྲལ་ལམ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་གསལ་ན་ཡུལ་མི་གསལ་ཡང་བྱ་རྒོད་ལྟར་ཤེས་པ་གསལ་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་མི་གསལ་ན་ཡུལ་གསལ་ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །)དེ་ལྟ་བས་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དག་པོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་དབང་པོ་དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་ཏེ་རྔའི་སྒྲ་དང་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་ཡིད་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །(གཟུགས་ནི་ཤེས་པ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་མིག་ནི་མིག་ཤེས་འཁོར་བཅས་པོ་ནའི་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ནི་གང་ཟག་ཐུན་མོང་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་གང་ཟག་དུ་མའི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་སྐྱེད་པས་སོ་མིག་གིས་རྒྱུད་གཅིག་པོ་ནའི་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས།)དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེའི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་བཤད་དོ། །

ཡང་གལ་ཏེ་ལུས་གང་ལ་གནས་ཏེ་མིག་(ཡིད་དང་བ)གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ན་ལུས་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། (དེ་ལ་འདོད་པར་སྐྱེས་པ་རང་གི་ས་པའི་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པའོ། །འདོད་པ་བས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་ན་བཞི་ག

ས་ཐ་དད་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ནི་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་རོ། །བཞི་ག་ས་གཅིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ན་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་ན་རང་གི་ས་པའི་དབང་ཤེས་མེད་པས་སོ། །རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡང་ན་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཡུལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དབང་ཤེས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཚེ་ཡུལ་མི་མཐོང་བ་སོགས་སུ་ཐལ་ལོ། །)ལུས་ནི་འདིར་རྟེན་ཁོག་པ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་རེག་བྱ་གསུམ་ནི་(ས་ལྔ་པ་སྟེ།)འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་ན་ཡོད་དོ། །མིག་རྣ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །དྲི་རོ་དང་སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འདོད་པའི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གོང་མའི་ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་མིག་མཆོག་ཡོད་པས་འོག་མའི་མིག་གིས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་ས་པའི་མིག་གམ་གོང་མའི་ས་པའི་མིག་གི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །འོག་མའི་མིག་གི་ཡུལ་ནི་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་གཟུགས་ནི་ཕྲ་བས་དེས་དེ་མཐོང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ས་པ་དང་འོག་མའི་ས་པའི་གཟུགས་ནི་མིག་གི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །(དེས་ན་འདོད་པའི་མིག་ས་གཅིག་ནས་བཞི་པའི་ས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །)ས་གོང་མའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་ས་འོག་མའི་མིག་ལ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་རྣམ་ཤེས་མཆོག་ནི་འོག་མའི་མིག་དམན་པ་ལ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གལ་ཏེ་རྟེན་ན་དབང་ཤེས་དེས་རང་གི་ས་པའི་ཡུལ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ཏེ་དེའི་རྟེན་མིག་དེས་ཡུལ་གོང་མ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ་དབང་ཤེས་ནི་དེའི་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དང་ཡུལ་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་བསལ།)འོག་མའི་(བསམ་གཏན་དང་པོ།)རྣམ་ཤེས་དང་རང་གི་ས་པ་ནི་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འོག་མའི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ལ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ནོམ་པ་ཡོད་པས་(དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ།)དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བསྟན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་ལ་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་བྱེད་ཅིང་གཟུགས་མཐོང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་(ཙམ་པོ་)དེའི་(ས་)གཟུགས་ནི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་སྟེ། རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་ས་པའི་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ནི་བསྐལ་པའི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ས་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ས་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་དོ། །(དེ་ཡང་དང་པོའི་མིག་ཤེས་བཞི་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་ན་ལྷ་ཆར་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མཆོག་དམན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། རྟེན་གོང་མའི་དབང་པོ་མཆོག་ཡིན་པས་མི་ངན་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་བཟང་པོ་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །)རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ས་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བར་མ་ཟད་རྟེན་ལུས་ཀྱིའང་(ཡུལ་)གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་ཞིང་རྟེན་བྱེད་(ནུས་)དེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ས་པ་དང་། (གོང་མའི་མིག་སྐྱེད་ནས་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་ན་)གོང་མའི་ས་པ(འི་གཟུགས།)མཐོང་ངོ་། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་གྱིས་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་སའི་གཟུགས་མཐོང་ངོ་། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལུས་ལས་ནི་རང་ས་དང་འོག་མའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་(གོང་ན་གཟུགས་མེད་པས་སོ། །)ངོ་། །(ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་ནུང་བ་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ལ་བསམ་མོ། །)རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུས་ལ་ནི་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་ལ་ནི་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱིའང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་བྱ་བའང་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་རིགས་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་གཞན་ལ་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

ཇི་ལྟར་མིག་ལ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ལྟར་རྣ་བའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན། །རྣ་བའི་གོང་མའི་སྦྲ་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྦྲ། །ལུས་ཀྱིའང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་དག་གི་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དབང་པོ་དང་ཕྲད་པ་འཛིན་པས་ཚོད་པ་དང་རིང་བའི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱིར་བཏང་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་རེག་བྱ་ནི་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དག་རེག་བྱ་འཛིན་ན་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་དག་རེག་བྱ་འཛིན་ན་རང་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྟེན་ལུས་ནི་ས་མ་ངེས་ཏེ། རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་དང་རེས་འགའ་མི་མཚུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་ས་ལྷ་ཆར་གྱི་ལུས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ་དེ་ལ་བཞི་ཀ་ས་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ལུས་ལ་འདོད་པའི་ཡིད་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་མཚུངས་པ་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པའམ། འདོད་པའི་སྤྲུལ་པ་ལས་ལྡང་བ་ན་ཡིད་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གང་རུང་ངོ་། །གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན་ཡིད་ནི་ས་གོང་མ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་ནི་འོག་ས་པ་སྟེ་འོག་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་ན་བཟློག་པའོ། །ཆོས་ནི་རང་ས་དང་ས་ཐམས་ཅད་པ་དང་སས་མ་བསྡུས་པའང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པས་སོ། །)འདི་ནི་གནས་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་པར་(ཡང་)འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

## གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྔ། །འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་དང་གང་དག་ནི། །བཅུ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། །ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོའོ།། ।།

བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་ནི་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་(རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཤེས་ཤེ་ན་ཆོས་དང་མིག་སོགས་གསལ་བའི་ཕྱིར།)རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་(ཁོ་ན་)ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་དགེ་སློང་དག་གཟུགས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་ལ་རྟེན་པ་དང་། ཡིད་ལ་རྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷག་མ་ཁམས་བཅུ་གསུམ་ནི་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །(བྲམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་དང་། མོ་དང་ཕོ་དང་སྲོག་དང་ཚོར་བ་ལྔ་དང་དད་སོགས་ལྔ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ནི་དམིགས་བཅས་ཡིན་པས་ཡིད་སྲོག་གི་དབང་པོའི་མཇུག་ཏུ་འདོན་མོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་པ་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མ་གྲུས་པར་འགྱུར་བས་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདོན་པར་བྱེད་དོ། །)ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་(ཞིང་བརྟན་)པས་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་མདོ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་ཞེས་འབྱུང་ན་ཁམས་དེ་དག་ལས་དབང་པོ་ཡིན་པ་ནི་དུ། མ་ཡིན་པ་ནི་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་དེ་དག་(བྲམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མདོ་ལས། མིག་སོགས་དྲུག་དང་། མོ་དང་ཕོ་དང་སྲོག་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་དད་སོགས་ལྔ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་གསུམ་སྟེ་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་གསུངས་པ།)ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱིད་སྲོག་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆ་སྟེ་བཅུ་བཞི་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གང་དག་ནང་གིར་བཤད་པ་(མིག་སོགས་ལྔ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཏེ།)བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི་སོ་སོར་དབང་པོ་ལྔ་དང་། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷག་མ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །དགེ་སློང་གནས་གསུམ་དག་ལ་མཁས་འདོད་པ། །གང་དེ་ཆོས་མངོན་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་ལས། །ཡིན་ཕྱིར་གང་ལ་འདུན་པ་རབ་འཇུག་པ། །དེ་ཡིས་དང་པོར་གཞུང་འདིར་འཇུག་པར་གྱིས། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོའི་བཤད་པའོ།། ༎

# ༄༅། །གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པ།

## དང་པོ་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

### དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

༄༅། །ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ། །ལྔ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། །རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་དྲུག །མོ་ཉིད་ཕོ་ཉིད་ལ་དབང་ཕྱིར། །ལུས་ལས་མོ་དང་ཕོ་དབང་དག །རིགས་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །སྲོག་དང་ཚོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟར་འདོད་དོ། །མྱ་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །འཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་དང་། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྡན་དབང་པོ། །

༄༅། །ད་ནི་གནས་གཉིས་པ་འཆད་པ་ན་འདས་མ་ཐག་པར། ཆོས་ཀྱི་ཁྱེད་དང་གང་དག་ནི། །བཅུ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དབང་པོའི་གྲངས་དག་ནི་དུ། དོན་གང་ཞེ་ན། དབང་པོའི་གྲངས་ནི་མདོ་ལས། བྲམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བྲམ་ཟེ་དབང་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ

རྩ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་དྲུག་པའི་སྒྲ་དང་དབང་པོ་ཞེས་སྦྱར་ཏེ་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྗེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་དང་མོ་དང་ཕོ་དང་སྲོག་དང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོའོ། །བྲམ་ཟེ་འདི་དག་ནི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཏེ། འདི་ཙམ་གྱིས་དབང་པོ་རྣམས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་པ་ལ་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞར་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དྲུག་ལས་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་དབང་བྱེད་ཅེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་ལུས་མཛེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བ་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། གཟུགས་བལྟས་སོ། །སྒྲ་སྙན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལུས་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་མིག་དང་རྣ་བས་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་པ་དག་མཐོང་བ་དང་ཐོས་ནས་ཡ་ང་བ་ལས་ལུས་སྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྣ་ལྗེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕོ་མོ་དང་སྲོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །

དེ་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དེ་དག་ནི་ཕོའོ་མོའོ་ཞེས་ཕོ་དང་མོ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཕོའི་དབང་པོས་ནི་མོ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་མོའི་དབང་པོས་ནི་ཕོ་ལས་ཁྱད་པར་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ལའང་དབང་བྱེད་དེ། དེ་དག་ནི་སྡོམ་མིན་དང་མཚམས་མེད་དང་། དགེ་རྩ་གཅོད་པ་དང་། སྡོམ་པ་

དང་། འབྲས་བུ་འཇོག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཞིར་ཏུང་གི་ཟླ་མ་དང་མ་ཉིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྲོག་གི་དབང་པོས་ནི་རིས་མཐུན་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གནས་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱིས་ནི་ཡང་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཡིད་དགེ་བར་གནས་ན་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལུས་ལ་སོགས་པའང་དགེ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད་དེ། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བསྡུས་པའི་སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་དང་པོའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲིད་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དྲངས་པ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གཅིག་པུ་ཡི། །དབང་གི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀུན་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པ་སྟེ། ལུས་མཛེས་པར་ནི་དབང་རྟེན་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་སྲུང་བ་དང་ཐ་སྙད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའང་དབང་པོ་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཕོ་ཚངས་པ་བྱེད་པའི་གནས་ཡོད་ཀྱི་བུད་མེད་ཚངས་པ་བྱེད་པའི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་དང་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མིའང་ཕོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲོག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ལྔ་དང་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་སོགས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་དད་སོགས་ལྔ་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱུ་དང་། མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་བརྒྱད་པོ་རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་མདོ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་བསྡུས་པའི་སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་

གཉིས་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་སྐྱོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དྲུག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དྲུག་དང་བཏང་སྙོམས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དྲུག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ནི་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ནི་སྤང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ནི་དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་དྲུག་གོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་ནི་བྱེད་མོད་ཀྱི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་དབང་པོར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །མོའི་དབང་པོ་ནི་ནུ་མ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ང་རོ་ཆུང་བ་དང་བསམ་པ་ཞན་པ་དང་ཕོ་ལ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཕོའི་དབང་པོ་ནི་ནུ་མ་ཆུང་བ་དང་དབྱིབས་འཇོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ང་རོ་གསང་མཐོ་བ་དང་བསམ་པ་དྲག་པ་དང་མོ་ལ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོར་གཞག་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཆ་ཤས་ལས་མོའི་དབང་པོ་དང་ཕོའི་དབང་པོ་དག་ཏུ་གཞག་གི་རྫས་ཡོགས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་མེད་དོ། །(རིག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་གཟུགས་དང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །)སྲོག་གི་དབང་པོ་ནི་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་

ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ས་ག་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ལ་ཞེ་སྡང་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ལ་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་གནོན་ཅིང་ཉམས་སྨྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དད་པའི་སྒོ་གཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དཔུང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དྲན་པའི་སྒོ་བསྲུངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་དབང་པོར་འདོད་དོ། །མྱ་ངན་འདས་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གོང་ནས་གོང་དང་མྱང་འདས་འཐོབ། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། རང་གི་གོང་མ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། གོང་མ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་འཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོར་གཞག་གོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནས་དད་སོགས་ཀྱི་བར་རྣམས་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ནི་སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་དང་། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་དག་སོ་སོར་མྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་སྟུད་པའོ། །

# དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ།

【རྩ་བ།】

སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག །གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད། །ཚོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཇི་སྙེད་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ། །ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། །སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལས། །བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྡོག་པ་ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཡིན་ན་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་དང་ལག་པ་དང་རྐང་པ་དང་རྐུབ་དང་འདོམས་རྣམས་ཀྱང་ཚིག་སྨྲ་བ་དང་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་དང་གཤང་གཅི་འབྱིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་དབང་པོར་མི་འཇོག་གི་འོན་ཀྱང་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མདོ་ལས་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་དང་ངོ་བོའམ། འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དྲུག་དང་། སེམས་ཅན་དེའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་རིས་མཐུན་པར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲོག་གི་དབང་པོ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའམ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏོ། །དད་སོགས་ལྔས་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་ཡིན་

ནོ། །དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའམ། རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་གྲངས་ཇི་སྙེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་སྔ་པ་གཞན་དག་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པར་འདོད་དེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་དོའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ནི་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ལ་རྟེན་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལའང་རྟེན་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་། གནས་པ་ཉེར་སྤྱོད་ནི་སྔ་མ་རྣམས་ལས་གཞན་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལྡོག་པའི་རྟེན་ནི་དད་སོགས་ལྔ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བྱང་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་དུ་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བར་གནས་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སོ་སོར་མྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབུས་མཐའ་ལས་ནི། འཛིན་དང་གནས་དང་རྒྱུན་མི་ཆད། །སྤྱོད་དང་དག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་མིག་སོགས་དྲུག་དང་། སྲོག་དང་། ཕོ་མོ་གཉིས་དང་། ཚོར་བ་ལྔ་དང་། དད་སོགས་ལྔ་དང་། ཀུན་ཤེས་

བྱེད་སོགས་གསུམ་པོ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་ཡུལ་དྲུག་འཛིན་པ་དང་མི་འཆི་བར་གནས་པ་དང་རིགས་འཚོ་བ་པས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་དག་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་དོ། །

## དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

ལུས་ཚོར་སིམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །སྡུག་བསྔལ་དབང་པོའོ་སིམ་པ་ནི། །བདེ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་སིམ་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡིད་མི་བདེ་བའོ་བཏང་སྙོམས་ནི། །བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་རྟོག་ཕྱིར། །མཐོང་བསྒོམ་མི་སློབ་ལམ་ལ་དགུ། །གསུམ་ཡིན''''''

གསུམ་པ་དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ལས་མིག་སོགས་དྲུག་དང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་སྔ་བརྒྱད་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། དད་སོགས་ལྔ་དང་སྲོག་གི་དབང་པོ་སྔ་དྲུག་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ནི་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་སྔ་བརྒྱད་འཆད་དེ། །དེ་ལ་ལུས་ནི་འདིར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྔའི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་གདུང་བ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ། ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚོར་བ་ནི་སིམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་ལྔའི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སིམ་པ་ཁོ་ན་བདེ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སིམ་

པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་སྣོ་ལྡེའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་ལུས་ཚོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམ་པ་དེ་ཡིད་བདེ་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡིད་བདེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སེམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་ས་དེ་དག་གི་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམ་པ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སེམས་བདེ་དང་ཡིད་བདེའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་གྱི་ཡིད་དགའ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་ཞིང་མི་བརྟན་པ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱི་སེམ་པ་ནི་སེམས་བདེའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་དགའ་བ་མེད་པ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཡང་མདོ་ལས་ཤེས་ཏེ། དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་དྲན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་ཏེ། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མྱོང་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་བདེ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་བཏང་སྙོམས་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོའོ། །བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སྡུར་སྨོས་པའི་ཚོར་བ་དེ་དག་གི་བར་མའི་ཚོར་བའོ། །ཅི་དེ་ལུས་ཀྱིའམ་སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཀའི་བར་མ་ནི་བསྡོམས་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་གཞག་གོ། །ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ནི་རྣམ་རྟོག་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་ལ་ལུས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ནི་ལུས་ལ་ཕན་པ་དང་གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཐ་དད་དུ་བྱས་ལ། བཏང་སྙོམས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕན་གནོད་

མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་སོ། །མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་དད་སོགས་ལྔ་སྟེ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གསུམ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་རྫས་གཞན་དག་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་སེམས་བདེ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་ཀྱི་ལུས་བདེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་ནི་ཟག་བཅས་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དབུས་མཐའི་ཊཱི་ཀ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིད་མི་བདེའང་ཡིན་པས་བཅུར་བཤད་དོ། །ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་མི་ལྟོགས་མེད་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ས་པ་ཡིན་ན། བཏང་སྙོམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བས་ཚོར་བ་གསུམ་གདགས་གཞིར་བཤད་ཀྱི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་གསུམ་ཆར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །)

## རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

······གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །གཟུགས་ཅན་སྲོག་དང་སྡུག་བསྔལ་དག །ཟག་དང་བཅས་པ་དགུ་རྣམ་གཉིས། །སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན་བཅུ་གཉིས་གཉིས། །ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ། །མ་གཏོགས་པ་སྟེ་དེ་གཅིག་ནི། །རྣམ་པར་སྨིན་བཅས་བཅུ་རྣམ་གཉིས། །ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་དད་ལ་སོགས། །དགེ་བ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ། །རྣམ་གཉིས་ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་ནི། །རྣམ་གསུམ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག །དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། །ཕོ་མོའི་དབང་དང་སྡུག་བསྔལ་དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས་གཟུགས་ཅན་དང་། །བདེ་བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་

གཏོགས། །ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཡིད་མི་བདེ། །དགུ་ནི་བསྒོམ་པས་ལྔ་པོ་ནི། །སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན། །

བཞི་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན། འདས་མ་ཐག་པར་བཤད་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་གཅིག་ཏུ་དྲི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་། སྡུག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དག་སྟེ་བཅུ་ནི་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་དད་སོགས་ལྔ་སྟེ་དགུ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ཟག་མེད་དང་། གཞན་དག་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དད་སོགས་ལྔ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས། དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས་སོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མི་བསྐོར་བའི་དུས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་ལས། ངས་ཇི་སྲིད་དུ་དབང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་གི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྣང་བ་དང་། རོ་མྱང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ང་འཇིག་རྟེན་ལྷ་དང་བཅས་པ། བདུད་དང་བཅས་པ། ཚངས་པ་དང་བཅས་པ། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེའི་སྐྱེ་དགུ་དང་བཅས་པ་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པ་འདི་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། བྲལ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མང་དུ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཡིན་ན་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། གང་ལ་དབང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་

ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པར་ང་སྨྲོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལམ་གསུམ་གྱི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའམ། ཡང་ན་དགེ་རྩ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་དང་། ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པ་ཀུན་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་ལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་རིང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་ས་མཚམས་དང་ངོ་བོ་འདི་ལས་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །)

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་སྲོག་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཐོ་རིས་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། ངན་སོང་ན་མི་དགེ་བས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། ཚེའི་འདུ་བྱེད་དག་ཇི་ལྟར་འཇོག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་ལྷུང་བཟེད་དམ། ཆོས་གོས་སམ། དགེ་སྦྱོང་གི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ་ཕུལ་ནས། དེ་བསམས་ཏེ་རབ་ཀྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་ཚིག་ཏུ་ཡང་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེ་བསྲིངས་པ(འི་ཚེ་)དེ་གང་གི་རྣམ་སྨིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་འདོད་དགུར་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་འཛོག་པར་འདོད་ན་གནས་པ་དང་གཏོང་བར་འདོད་ན་འདོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་ནི་(སྔོ་གསུམ་གྱི་ལས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དེའི་)མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་པོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚེ་བསྲིང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྟོན་ཆེ་མ་ཟད་པར་བར་མ་དོར་(དུས་མིན་དུ)ཤི་འཕོས་ཏེ་ཚེའི་ལྷག་མ་ལུས་པ་དག་དགེ་འདུན་ལ་ཡོ་བྱད་ཕུལ་ནས་(རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས།)འདྲེན་པར་འདོད་དེ། དེའི་ལྟར་ན་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཚེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་(སྔར་གྱི་)རྣམ་པར་སྨིན་པ་(སྔོན་ལམ་གྱི་)འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་འབྱུང་བ་ཆེ་དང་མཐུན་པ་(འམ་འགལ་བ་)དག་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེ་རིང་(བ་དང་ཐུང་)བར་བྱེད་པས་དེ་ནི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ནོ། །ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཚེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པ་བ་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོ་རྣམ་སྨིན་དུ་བཤད་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བས་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །(ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཚེར་བསྒྱུར་བ་དང་ཚེ་ལྷག་འདྲེན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཚེ་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དང་སྨོན་ལམ་སོགས་ནི་དེ་བསྒྱུར་བའི་རྐྱེན་ཙམ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་པོ་ནས་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཚེའི་དུས་ངེས་པ་བཟློག་ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་གཏོང་འཛོག་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་དང་དབྱངས་སྒྲོགས་ལྟར་ན་སྲོག་རྣམ་སྨིན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཐ་མལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པས་ཅི་དགར་བྱར་ཡོད་པའི་ཚེའང་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །)དེ་བཞིན་དུ་ཚེ་གཏོང་བའང་(སྨན་ལ་སོགས་པས་གནས་པའི་ཐབས་མ་མཐོང་ན་)བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་ནས་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ། དགེ་འདུན་(ནམ་འགོག་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་)ལ་ཕུལ་ནས་(རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་ཏེ།)བདག་གི་ཚེའི་རྣམ་སྨིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དུ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་

དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཚིག་ཏུའང་སྨྲས་པས་གཏོང་བར་བྱེད་དོ། །(རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཚེའི་རྣམ་སྨིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་ནི་ལུས་དང་ཡིད་དང་ངག་གི་ལས་སོ། །གཏོང་ན་དེ་ཉིད་ཟློག་གོ། །)དེ་ཡང་གསོན་པས་གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་གི་ལུས་ནད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་ཚེ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། (ཉེ་སྡེ་ལ་ཤྲཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ་)ཚངས་སྤྱོད་འདི་ལ་ལེགས་སྤྱད་ཅིང་། །ལམ་ལའང་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་ན་ནི། །ཚེ་ཟད་པ་ལ་དགའ་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་ནད་དང་བྲལ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཇོག་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དང་བསྟན་པ་གནས་པ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ནས་(ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སེམས་ལ་དབང་བ་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།)དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་(དབང་པོ་རྣོ་བས)ཚེ་བསྲིང་བར་བྱེད་དོ། །(དེ་ཡང་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུའོ། །)འོ་ན་ལུང་ཐུན་ཚོགས་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་དག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཚེའི་འདུ་བྱེད་དག་གཏོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚེ་སྲོག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཚེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་(བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་)ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཚེ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྲོག་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་མཐུས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་དང་། དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་འཚོ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དག་ཅེས་མང་པོའི་ཚིག་གིས་བསྟན་པ་ནི་ཚེ་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོའི་རྒྱུན་ལ་གཏོང་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ནི་དུས་ཐུང་བས་གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཚེ་སྲོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱི་རོལ་པས་བརྟགས་པ་ལྟ་བུའི་རྫས་གཅིག་པུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དག་ཅེས་མང་པོའི་སྒྲ་སྨོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གལ་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་སྐུ་ཚེ་གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་

དག་མཛད་ཅེ་ན། སྐུ་ཚེ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་གདུལ་བྱའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲོང་ཁྱེར་རྩྭ་ཅན་དུ་ནི་སྐུའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ལ། ཚེ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་དང་། གང་ཡང་ངས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་པོ་དེ་ལྟར་བསྒོམས་པ་དག་གིས་འདོད་ན་བསྐལ་པའམ་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པར་བཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཟླ་བ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་བཞུགས་སོ། །(དེ་ཙམ་གྱིས་རབ་བཟང་སྨིན་པས་སོ། །)བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ། །ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐུ་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ། །(དེས་ན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །)རྩྭ་ཅན་དུ་སྐུ་ཚེ་བཏང་བས་ནི་ཕུང་པོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་པོ་བཅུ་གཉིས་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྲོག་གི་དབང་པོ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཏེ། དད་སོགས་བརྒྱད་ནི་དགེ་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་མི་བདེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་ཡང་ན་དགེ་བ་དང་ཡང་ན་མི་དགེ་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ནི་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། (འབད་དེ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་)སྤྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་། སྤྲུལ་པ(འི་སེམས་)རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ལ། (དེ་ལ་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་གཉིས་ནི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་། སྤྱོད་ལམ་པ་ནི་གཟུགས་ན་བདེ་བ་དང་། ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། སྤྲུལ་པ་སེམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བཏང་སྙོམས་དང་ངོ་། །བཙུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ནི་དེ་གསུམ་ག་བཏང་སྙོམས་དང་ངོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བཀག་གོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་ཏེ་སྲོག་དང་གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི་བདེ་འགྲོ་ན་དགེ་བ་དང་། ངན་འགྲོ་ན་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་ནོ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ནི་དགེ་

བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་ནོ། །)རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ། །(གལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་རྣམ་སྨིན་དུ་མི་རུང་ན་ཡིད་མི་བདེ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན་དེ་ནི་མཚུངས་ལྡན་མྱོང་འགྱུར་ལ་དགོངས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མྱོང་འགྱུར་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་མྱོང་འགྱུར་ཡང་མཚུངས་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་མྱོང་འགྱུར་གཉིས་ཀར་མི་འགལ་ལ་རེས་འགའ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེ་བས་སོ། །ཡིད་མི་བདེ་ནི་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐབས་མེད་དོ། །)

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གང་སྟེར་མ་གཏོགས་པར་བཤད་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དེ་གཅིག་པུ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མེད་ཅིང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཀྱང་མེད་པས་མི་དགེ་བའམ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་བཅུ་པོ་དག་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་སྨིན་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔའོ། །དེ་ལ་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞི་སྟེ་ལྔ་པོ་དེ་དག་མི་དགེ་བ་དང་། བཅུ་ཆར་ཀྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྲོག་དང་(བརྒྱད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ས་བོན་རུལ་པ་དང་འདྲ་ལ)ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་(སྲིད་པས་མ་བརླན་པས)རྣམ་སྨིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ནི་ཐ་མ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དད་སོགས་ལྔ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་མོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་(བ་ཟག་བཅས་དང་)མི་དགེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡིན་ཏེ། གསུམ་ག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ལྷག་མ་གཞན་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་དང་སྲོག་ནི་

ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་དྲི་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་བཅུ་དགུ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྐྱེ་འདོད་པའི་ས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །བཅུ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དག་སྐྱེ་ཡིད་མི་བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དག་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་བཅོ་ལྔ་ནི་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་འཁྲིག་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དག་མེད་ལ། མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་དེ། ལུས་ཤིན་ཏུ་དང་བའི་ཕྱིར་བསྣུན་པ་ལ་སོགས་པ་འཕྲུལ་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མེད་ལ། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརླན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེའང་མེད་དོ། །(བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དོ། །)གལ་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་ན་ཕོའི་དབང་པོ་མེད་ན་ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས། མོ་ཚངས་པ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ། ཕོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཕོའི་མཚན་ཉིད་ང་རོ་གསང་མཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་དེ་དག་གཟུགས་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོའང་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་(སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་དང་དད་སོགས་ལྔ་སྟེ།)བརྒྱད་ནི་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་(ཡིན་)སྟེ། གང་ཞེ་ན་ཡིད་དང་སྲོག་དང་བཏང་སྙོམས་དང་དད་སོགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་དུའང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་སྟེ་བཞི་ནི་མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྒོམ་སྤང་དང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་

ལྡན་པ་སྤྱང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །(བདེ་བ་དེར་འགྱུར་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་བདེ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་སྒོམ་སྤྱང་ཁོ་ནའོ། །)མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་སྤྱང་བྱ་གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྲོག་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དགུ་ནི་བསྒོམ་པས་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་དྲུག་པ་ལས་མ་སྐྱེས་ལ་མཐོང་སྤྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་ནི་ཟག་བཅས་བསྒོམ་པས་སྤྱང་བར་བྱ་བའང་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་སྤྱང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་(ཐ་མ་)གསུམ་ནི་སྤྱང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཉེས་མེད་ནི་སྤྱང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

## དབང་པོའི་འཐོབ་གཏོང་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གཉིས། །ཆེད་དེ་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་མིན། །དེ་ཡིས་དྲུག་གམ་བདུན་ནམ་བརྒྱད། །གཟུགས་ན་དྲུག་གོ་གོང་མར་གཅིག །གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །སྲོག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་ཉིད། །འགག་པར་འགྱུར་རོ་གཟུགས་ན་བརྒྱད། །འདོད་པར་བཅུའམ་དགུའམ་བརྒྱད། །རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི། །དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྔ། །འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཐོབ། །གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས། །བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་སྲིད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །

ལྔ་པ་དབང་པོའི་འཐོབ་པ་དང་གཏོང་བ་བཤད་པ་ལ་དང་པོ་འཐོབ་པ་ནི་འདིར་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཐོབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་(པས་བསྡུས་)པའི་དབང་པོ་དག་འཐོབ་པའི་ཚུལ་འཆད་དེ། དེ་ཡང་འདོད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་དང་པོ་རྣམ་སྨིན་(ཀྱི་ངོ་བོ་ལུས་སྲོག)ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་གསར་དུ་རྙེད་དེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་སྲོག་གི་དབང་པོ་དག་གོ། །ཡིད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་(ཏེ་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་མིག་སོགས་ལྔ་མེད་པའི་ཕྱིར)དང་། (ཁ་ཅིག)སྔར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུའམ་ཞེ་ན། རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་ནི་གཉིས་ཁོ་ན་རྙེད་པ་མིན་གྱི་འོ་ན་དུ་ཞེ་ན་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིས་ནི་(བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྟ་བུ་ཕོ་མོའི་མཚན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མིག་སོགས་ལྔ་སྲོག་དང་།)དྲུག་གམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་གལ་ཏེ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དབང་པོ་དྲུག་རྙེད་དེ། མིག་སོགས་ལྔ་དང་སྲོག་གི་དབང་པོའོ། །དེ་གལ་ཏེ་(འཕགས་པ་ལྷ་དང་འདོད་ལྷ་ལྟ་བུ་)ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་དེ་བསྟན་པའི་བདུན་རྙེད་དོ། །དེ་གལ་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྒྱད་རྙེད་དེ། དེ་ལ་རྫུས་སྐྱེས་མཚན་མེད་པ་ནི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཅིག་པ་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་དང་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཉིས་པ་ནི་ངན་སོང་རྣམས་ན་སྲིད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་ནི་མིག་སོགས་ལྔ་དང་སྲོག་དང་དྲུག་རྙེད་དེ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དག་ནི་དེ་ན་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་སྲོག་དབང་གཅིག་པུ་གསར་དུ་རྙེད་དེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་གཞན་དག་ནི་ས་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(རྫུས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཚང་བར་སྐྱེས་པས་མིག་སོགས་ལྔ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཐོབ་ལ། རྣམ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་སྔ་ཕྱིར་མི་འབྱུང་བ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ། །)

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ན་དེ་ལྟར་འཐོབ་ན་འཆི་བ་ན་དུ་ལྷན་ཅིག་གཏོང་ཞེ་ན། (མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་གནས་ཏེ།)གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་འཆི་བའི་ཚེ་ནི་སྲོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་

གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་དགེ་བ་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སྨྲར་རོ། །གཟུགས་ཁམས་སུ་འཆི་བ་ན་རྫུས་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་བར་སྐྱེ་ཞིང་འཆི་བས་མིག་སོགས་ལྔ་དང་སྔར་བཤད་པ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པར་རྫུས་སྐྱེས་མཚན་གཉིས་པ་(དབང་པོ་ཚང་བ་)ཞིག་འཆི་བ་ན་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་འགག་པའམ། གལ་ཏེ་མཚན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་(ཕོ་མོ་གང་རུང་གཅིག་དང་)དགུའམ། མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་(སྲོག་སོགས་གསུམ་མིག་སོགས་ལྔ་སྟེ།)བརྒྱད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །(འདོད་པའི་རྫུས་སྐྱེས་དབང་པོ་མ་ཚང་བར་འཆི་བའང་ཡོད་དོ། །)དེ་ལྟར་ན་ཅིག་ཅར་འཆི་བ(འི་རྫུས་སྐྱེས་)ལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། (ཅིག་ཅར་འཆི་བ་ནི་རྫུས་སྐྱེས་ཡིན་ལ།)མངལ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་འཆི་འཕོ་བ་ནི་རིམ་གྱིས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ནི་(མིག་སོགས་སྔར་འགགས་པས་མཐར།)ལུས་དང་སྲོག་དང་བཏང་སྙོམས་དང་ཡིད་དང་བཞི་(ཅིག་ཅར)འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་(འཆི་སེམས་གསུམ་ལས།)མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་(གྱི་སེམས་)དང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་དག་ལ་ནི་ཁམས་གསུམ་(གྱིས་གནས་སྐབས་དྲུག་)པོ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་སྔར་གྱི་(གསུམ་ལ་སོགས་པ་)རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དད་སོགས་ལྔ་བསྣན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་བརྒྱད་འགག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །འདིར་དབང་པོ་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་འཆི་བ་ན་འགག་པར་མ་བཤད་དེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། འཆི་སེམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། འཆི་བ་ནི་དེ་དག་གི་གཏོང་རྒྱུའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་དབང་པོ་དུས་འཐོབ་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་ཐ་མ་སྟེ་སྟ་ཕྱི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་དགུ་དགུས་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་སོགས་ལྔ་དང་(དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་)ཡིད་དང་(འཕགས་པ་

ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་ལྡོགས་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་)བཏང་སྙོམས་དང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་འཐོབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པ་མན་ཆད་ནི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་དང་པོས་ནི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འདྲེན་པ་དང་། གཉིས་པས་ནི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་(སེམས་ཡིད་ཀྱི་)བདེ་བ་དང་ས་གཞན་(གོང་མ་དང་མི་ལྡོགས་མེད་)ལ་བརྟེན་ན་བཏང་སྙོམས་ཏེ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་། (ད་ལྟ་བ་)བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་(ཛོར་ཏིང་ནི)ཀུན་ཤེས་པ་(ད་ལྟར་བ་)དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་སྟེ་དགུས་འཐོབ་བོ། །འབྲས་བུ་བར་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ནི་དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས་འཐོབ་པའང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བདུན་གྱིས་འཐོབ་པ་ནི་(རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་རྗེས་སུ)འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་(ཞི་རགས་ཅན)གྱིས་(འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དྲུག་པའི་བར་དུ་སྤངས་ནས་)འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་(ན་)སྟེ། དེ་ལ་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་(དེ་ཀུན་འགྲོ་དྲུག)དང་(མི་ལྡོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྙོམས་དང་བདུན་ནོ། །གལ་ཏེ་(ཕྱིར་འོང་)མཐར་གྱིས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་བརྒྱད་ཀྱིས་འཐོབ་སྟེ། སྔར་གྱི་བདུན་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའོ། །(དང་བརྒྱད་ཀྱིས་ཏེ་དད་སོགས་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་མིང་ཐོབ་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་མི་ལྡོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་སུ་གཅིག་པས་སོ། །)གལ་ཏེ་སྔར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཕལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ(འི་ཆགས་བྲལ་སྔོན་འགྲོ)ཞིག་མཐོང་བའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་ནི་དགུས་འཐོབ་སྟེ།(རྒྱུན་ཞུགས་བཞིན་དུ་)སྔར་གྱི་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བདུན་གྱིས་འཐོབ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པར་

བྱེད་པ་ན་སྟེ། དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་(མི་ལྡོགས་མེད་ཀྱི་)ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཏེ། དེ་དབང་པོ་རྒྱལ་བས་(དང་པོའི་)དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་(ཏེ་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་)པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་ཀྱིས་འཐོབ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་ སྔར་གྱི་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་(མི་ལྡོགས་མེད་ཀྱི)བཏང་སྙོམས་དང་། རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་(དང་པོའི)དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་(སྔར་གྱི་བདུན་ཡིད་བདེ་དང་)བརྒྱད་དོ། །དགུས་འཐོབ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཚེ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་(མི་ལྡོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྙོམས་དང་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་(དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་)ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདི་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་མི་ལྡོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་དང་དབང་པོ་རྟུལ་ན་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེའང་ཡིན་ནོ་དེ་ཡང་དངོས་གཞི་ནི་མ་ཐོབ་ལ་ཉེར་བསྡོགས་གཞན་ལ་ཐར་ལམ་ཟག་མེད་མི་རྟེན་པར་བཤད་པས་སོ། །)ཡང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཕྱིར་མི་འོང་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་དགུས་འཐོབ་བོ། །(གལ་ཏེ་འདི་དབང་པོ་རྣོ་ན་བཅུས་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་མི་ལྡོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བས་དངོས་གཞིའི་དེ་ལའང་འཇུག་ནུས་པས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་གཞི་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། ཐོབ་ཟིན་པ་ལ་མ་གུས་པས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་སྲས་གསུང་བ་ནི་ལན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་གུས་ན་རང་གི་གཞུང་ལུགས་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྔོན་འགྲོའི་འབྲས་བུ་ནི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གིས་འཐོབ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ས་གང་ལ་རྟེན་པ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་གྱི་ས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པས་ས་གཞན་གྱི་ཚོར་བ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་དེས་ན་འདི་ནི་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གང་གི་ཡང་དབང་པོ་དགུས་འཐོབ་པ་ཁོ་ནའོ། །)

གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་པོ་དགུས་འཐོབ་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། དབང་པོ་དུ་ཞིག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཅིག་གིས་འཐོབ་བོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་དགུས་འཐོབ་པ་ནི་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་(མི་ལྡོགས་མེད་དམ་)བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་(ཀྱི་ས་དྲུག་གང་རུང་)ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དག་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་ན་བདེ་བ་དང་། དེ་ཡང་(ལན་གཉིས་)ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་ན་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་དང་ཚོར་བ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་གིས་འཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་མང་བ་ནི་མི་སྲིད་དེ། ལན་དུ་མ་ཉམས་ཀྱང་ཚོར་བ་གསུམ་ལས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ལན་ཅིག་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་ན་ནི་བཅུས་འཐོབ་པའང་ཡོད།)གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱིར་མི་འོང་དག་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་ནའང་བཅུ་གཅིག་གིས་འཐོབ་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། རྟུལ་པོ་(རིམ་གྱིས་པ་ལ་)ཉམས་(པ་སྲིད་)ཀྱང་བདེ་བའི་དབང་པོས་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (འདི་ལྟར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་མེད་ལ་དེ་ཡོད་ན་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་སློབ་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་།)འདི་ལྟར་དེ་ཉམས་ན་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་དེ་སྤོང་བ་ནི་(དང་པོའི)ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ལ་(ཉེར་བསྡོགས་)དེ་ཡང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་དང་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་(དང་པོའི་དངོས་གཞིའི།)ཡིད་

བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་(རིམ་གྱིས་པ་)ཉམས་པ་དག་དབང་པོ་(རྟུལ་པོ་ནི་རྣོན་པོར་)སྦྱངས་པ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བདེས་འཕོབ་པ་སྲིད་ཀྱང་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ཡིད་བདེ་དང་དགུ་པོ་ནས་འཕོབ་ཀྱི་དེ་བས་མང་བས་འཕོབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གལ་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཉམས་པ་ནི་དབང་རྟུལ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོར་སྤོ་མི་ནུས་པས། ཡིད་བདེའི་འབྲས་བུ་སོར་ཆུད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྲིད་དེ་དབང་རྟུལ་རིམ་གྱིས་པ་ཉམས་པ་དེས་ཕྱིས་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣོན་པོར་འཕོས་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ་ཡིད་བདེ་སོགས་སྲིད་པས་དགུས་ཐོབ་པོ་ཞེས་བཤད་དོ། །)

འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་དགུས་འཕོབ་ལ། དེ་ལས་(དབང་པོ་འཕོས་ཏེ་མི་ལྟོགས་མེད་ལས།)ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་ལ་(ནི་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ།)ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བཅུ་གཅིག་གིས་འཕོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ནི་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་འཕོབ་པས་ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་(འབྲས་བུ་དེ།)བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པན་ཆད་ནམ་ཡང་བདེ་བའི་དབང་པོས་འཕོབ་པ་མེད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའང་མེད་དེ། དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་(སྔར་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཕྱིས་འདས་པའི་)ལམ་གཉིས་ཀྱིས་(འབྲས་བུ་དེ།)འཕོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

# དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

བཏང་སྙོམས་དང་ནི་སྲོག་དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྡན། །བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། །མིག་སོགས་ལྡན་ལ་ལྔ་དང་ལྡན། །ཡིད་བདེ་ལྡན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལྡན། །བདུན་དང་མོ་ཡི་དབང་སོགས་ལྡན། །བརྒྱད་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི། །དབང་པོ་ལྡན་ལ་བཅུ་གཅིག་ལྡན། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། །བཅུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །དགེ་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྡན་པ། །ལུས་ཚོར་སྲོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན། །གཟུགས་མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བཏང་སྙོམས་སྲོག་ཡིད་དགེ་རྣམས་དང་། །མང་པོར་ལྡན་ལ་བཅུ་དགུ་སྟེ། །དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་སོ། །མཚན་གཉིས་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཏེ། །མཚན་གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས། །

དྲུག་པ་དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་འཆད་པ་ན་(ངེས་ལྡན་ནི།)བཏང་སྙོམས་དང་སྲོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ནི་གཞན་གཉིས་དང་ཡང་ལྡན་པས་ངེས་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་(ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་)དེ་དག་ཉིད་དོ། །འོ་ན་སེམས་མེད་གཉིས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྲོག་ཀྱང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྡན་པ་ནི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ངེས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེའི་དབང་པོ་དག་དང་ནི་འདོད་པ་ན་(ནུར་ནུར་པོ་སོགས།)མ་ཐོབ་པ་དང་(ལོང་བ་སོགས་)རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་(རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དང་)མི་ལྡན་ཞིང་། ཕོ་མོའི་དབང་

པོ་དང་ནི་འདོད་པ་ན་མ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་མི་ལྡན་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པ་དག་(ཕོ་མོ་དང་)མི་ལྡན་ནོ། །(ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །)སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དང་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པ་དག་མི་ལྡན་ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་མི་ལྡན་ཏེ། མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ནི་ཟུག་རྔུའི་ཚོར་བ་གཉིས་བཤད་དེ། ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་ཟུག་རྔུ་གཅིག་སྟེ། ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ལ་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཟག་མེད་རྣམས་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། སློམ་ལམ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དག་སྔར་ཐོབ་ཟིན་པ་བཏང་བས་མི་ལྡན་ཞིང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་མཐོང་ལམ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དག་མི་ལྡན་ལ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་དང་སློབ་པ་དག་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ལ་དད་སོགས་ལྔ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་(དང་བཞི་པ་)ཡན་ཆད་ཀྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་(རིམ་པ་ལྟར།)ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བའང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕོ་ལ་མོ་དང་མོ་ལ་ཕོ་མི་ལྡན་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་ལྡན་ཞིང་ཀུན་ཤེས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་མི་ལྡན་ལ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ལ་སྔ་མ་གཉིས་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ནི་འོག་མ་རྣམས་སུའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་བདེ༷་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་ཡིད་དང་སྲོག་དང་བཏང་སྙོམས་དང་བདེ་བ་རང་ཉིད་དང་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། (བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བྱིས་པ་ལའོ། །)དེ་ལ་བདེ་བ་དང་

ལྡན་ལ་ལུས་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་པའི་བདེ་བ་ཟག་མེད་ཐོབ་(ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས།)པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལའང་སྔར་བཤད་པ་གསུམ་དང་ལུས་དབང་སྟེ་བཞི་དག་དང་ལྡན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །མིག་དང་སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ་ཟ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེའི་དབང་པོ་དག་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་(རང་རང་དང་སྔར་བཤད་པ་བཞི་སྟེ།)ལྔ་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རང་དང་སྔར་བཤད་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡང་(གཉིས་མན་ཆད་ཀྱི་བྱིས་པ་ལ་)ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། བཏང་སྙོམས་དང་སྲོག་དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་རང་ཉིད་དོ། །(དེ་ཡང་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་དབང་ཤེས་ལྔའི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། དང་པོ་ནི་གསུམ་གྱི་དང་། གསུམ་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་བདེའོ། །)གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་(བྱིས་པ་ལ་)ཡིད་བདེ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་ནི་མེད་དེ། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་དང་པོ་མན་ཆད་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་(ས་འཕོས་པས་)སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་གསུམ་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་སྤངས་པ་དེ་དང་ལྡན་ན་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །)སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ལྡན་པ་(ནི་འདོད་པ་བ་སྟེ་དེ་)ལ་ནི་ངེས་པར་ལུས་དང་སྲོག་དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་སྡུག་བསྔལ་རང་ཉིད་དང་བདུན་དང་ལྡན་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་(འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཡང་།)འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོར་བ་གཞན་དག་ནི་(འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལའང་།)དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མོའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་ངེས་པར་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་སྔར་སྨོས་པ་བདུན་དང་རང་ཉིད་དོ། །སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ་ནི་ཕོའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་དད་

སོགས་ལྔ་པོ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་ཕོའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་སྔར་སྨོས་པ་རྣམས་དང་རང་ཉིད་དང་བརྒྱད་དོ། །(དགེ་རྩ་མ་ཆད་པའི་ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྡན་པའི།)དད་སོགས་ལྔ་ནི་བཏང་སྙོམས་དང་སྲོག་དང་ཡིད་དང་དེ་དག་རྣམས་དང་ལྡན་ནོ། །(དེ་ལ་ཕོ་མོ་ཡིད་མི་བདེ་གསུམ་ཡང་འདོད་པས་བསྡུས་སོ། །)ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་(འི་སློབ་ལམ་པ།)ལ་ནི་རང་ཉིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་སྲོག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་སྟེ་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་ངེས་པར་ལྡན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ(འི་མི་སློབ་པ)ལའང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྔར་གྱི་བཅུ་པོ་དང་རང་ཉིད་དང་བཅུ་གཅིག་དང་ངེས་པར་ལྡན་ནོ། །(འདི་དག་གཟུགས་མེད་པའང་ཡོད་པས་ལུས་དང་ངེས་པར་ལྡན་པའི་མ་ཁྱབ་བོ། །)

གལ་ཏེ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་དུ་འཐོབ་པ་སྲིད་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ན་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་རིགས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་ས་ན་མེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། །ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་ས་འཕོས་པས་འོག་སའི་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྤངས་པས་མི་ལྡན་མོད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པས་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་ངེས་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་འཐོབ་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་འཐོབ་ལ། དེ་དག་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་འཕོས་པས་ཟག་བཅས་གཏོང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱུར་མ་བཤད་ལ། ཟག་མེད་ནི་འཕགས་པ། འབྲས་བུ་ཐོབ་སྦྱངས་ཉམས་པ་ལས། །ཞེས་བཤད་མོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་པོ་སྦྱངས་པ་ནའང་ཞུགས་པའི་ལམ་དང་དབང་པོ་རྟུལ་པོའི་ལམ་

གྱིས་བསྡུས་པའི་ཟག་མེད་གཏོང་ཡང་འབྲས་བུ་དང་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། གང་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱ་ཕྱིར་གང་། །འཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མའང་འཐོབ། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་ཟག་མེད་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་བས་ན་གང་ཞིག་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལའང་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་ངེས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །(དེས་ན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་པའི་འཕགས་པ་ལ་བདེ་བ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལྡན་ནོ། །)དབང་པོ་གཞན་མི་ལྡན་པ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་རང་ཉིད་དང་ཡིད་དང་སྲོག་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་དད་སོགས་ལྔ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་(དེ་ལྟ་ན)གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་རྫོགས་ཞིང་། །དེར་མཐར་ཕྱིན་ཅེས་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་ངེས་པར་ལྡན་དགོས་ཏེ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལ་སྡོམ་པ་དང་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་པས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་བསྣན་ཏེ་དབང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་ངེས་པར་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཅུ་བཞིར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔར་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལྡན་པའི་ཚེ་སྡོམ་པ་བླངས་ཏེ། སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་དེས་ཕྱིས་

ལམ་བསྒོམས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ཉམས་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན། མཚན་གཉིས་བྱུང་བས་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་གཏོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་མི་གཏོང་བས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པའི་རྟེན་དུ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཐོབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཕོ་མོའི་མཚན་མ་ཚང་ཡང་མཐོང་ལམ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་འཐོབ་པའི་དུས་ན་ཕོ་མོ་གང་རུང་གི་མཚན་ཚང་བར་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་མཚན་མ་ཚང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་འདོད་ཁམས་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པའི་བར་བྱས་པ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགག་པས་འཆི་ཀར་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་འགགས་མ་ཐག་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་བཅུ་གསུམ་དང་ནི་ངེས་པར་ལྡན་གྱི་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་འཆི་ཀར་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པར་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། མཉམ་གཞག་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་གང་ཟག་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངེས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཕོ་མོ་གཅིག་པོ་ནའི་ངེས་པར་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕོ་ལ་བརྩིས་ན་མོ་དབང་དང་མི་ལྡན་ལ། མོ་ལ་བརྩིས་ན་ཕོ་དབང་དང་མི་ལྡན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་དེ་གཉིས་ངེས་ལྡན་དུ་མ་བརྩིས་སོ། །(དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མི་སྲིད་དོ། །)ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་རིགས་སོ། །ཚོར་བའི་དབང་པོ་བཞི་ནི་དུས་གཅིག་ལ་མངོན་གྱུར་མི་སྲིད་ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་མི་ལྡན་པ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །(དེ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་མི་ལྡན་ལ་མིག་སོགས་ཉམས་པ་ལའང་མི་ལྡན་པ་སོགས་སོ། །)དེ་དག་གིས་ནི་དབང་པོ་གང་ཞིག་ལྡན་པ་དེ་ལ་གཞན་ངེས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་(སྲིད་ལྡན་ལ།)ནང་ན་ཉུང་བ་དག་དང་ལྡན་ན་དུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་མེད་པ་ནི་འདོད་པ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ཉུང་ན་ཉུང་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལུས་དང་(འཆི་ཁ་ལྟ་བུ་ན་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པས་)ཚོར་བ་ལྔ་དང་སྲོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ལྡན་གྱི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་ལ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་བ་མེད་པ་ཉུང་ན་ཉུང་བ་དབང་པོའི་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའང་དེ་བཞིན་དུ་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ་གང་ཞེ་ན། བཏང་སྙོམས་དང་སྲོག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དགེ་བ་ལྔ་པོ་རྣམས་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་དག་པས་ཉུང་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་དབང་པོ་ནང་ན་མང་པོར་ལྡན་པ་ལ་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་པ(འི་བྱིས་པ་)སྲིད་དེ། གང་ཞེ་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་ཞིང་མཚན་གཉིས་པ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡིན་གྱི་དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་(རྒྱུན་ཞུགས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡང་དབང་པོ་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་སྲིད་པ་ཡིན།)ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའང་གྲངས་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་པ་སྲིད་དེ། གང་ཞེ་ན་(འཕགས་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་ཆགས་བྲལ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྡན་པ་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་སློབ་པར་ངེས་པས་)ཕོ་མོའི་མཚན་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ(འི་རྒྱུན་ཞུགས་)ལ་(ཕོ་མོ་གང་རུང་གཅིག་)དྲི་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྡན་ལ། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ(འི་ཕྱིར་འོང་)ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་(དང་ཕོ་མོ་གང་རུང་གཅིག་)མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཅིག་མ་གཏོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་བཅས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དབང་པོ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

# འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

## སྤྱིའི་དོན།

ད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཆད་པ་ན། འདིར་སྤྱིའི་དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྔས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དང་། སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདུས་བྱེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་རགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་རེག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་གཅིག་ལ་དུ་མས་བསྐོར་བའི་བར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེག་ན་ནི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་རེས་རེག་ན་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཆ་ཐ་དད་ཕྱིར། །མེད་ཅེས་སྨྲ་གང་དེ་མ་འབྲེལ། །འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པའི། །རྡུལ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྲར་བསྙེན་བྱ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆའི་ཁྱད་པར་གྱིས། །དེ་ནི་མང་པོས་ཡོངས་བསྐོར་བར། །བརྗོད་པར་ཟད་ཀྱི་རྡུལ་དེ་ནི། །ཆ་ཤས་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་བདག་ཉིད་མ་རེག་པར། །ཆ་ཤས་མེད་པར་རྣམ་གནས་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས། །བསགས་པ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བསགས་པར་གནས་པ་འདི་དག་གིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་མ་རེག་ན་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། རླུང་གིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྫས་ཀྱི་མཐུས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཕན་ཚུན་དུ་ནི་ཕན་འདོགས་པའི། །བྱེ་བྲག་གིས་ན་བརྐྱུས་པ་བཞིན། །རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས། །དེ་དག་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཇི་ལྟར་སྔགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །འདྲེ་སྦྲུལ་ལ་སོགས་འཛིན་པ་

བཞིན། །རྫས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ཕན་ཚུན་དུ། །འཛིན་པ་ལུ་གུ་རྒྱུད་བཞིན་དུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཚ་རེག་གིས་གྲང་རེག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་། སྣང་བས་མུན་པ་ལ་གནོད་པ་དང་། མུན་པས་གཟུགས་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། སྣང་བས་གསལ་བྱེད་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཚ་རེག་དང་སྣང་བའི་རྡུལ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་གྲང་རེག་དང་མུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྡུལ་གྱི་འགྲོས་འགག་པས་གནོད་པ་དང་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཆ་གཞན་ཕྲད་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དང་ནི་ཉེ་བ་ལས། འགྲོས་ལྡན་གང་གི་འགྲོས་འགག་པ། །དེས་དེའི་སྒྲིབ་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །ཆ་ཤས་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲན་ཕྲད་པ་མེད་ན་ཐ་ལ་སོགས་པ་ལ་དབྱུག་གུ་བསྣུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྒྲ་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཕྲད་ཀྱང་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་དང་རླུང་འདུས་པ་ལས་སྒྲ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པོ་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་དེ་རྡུལ་ལ་མེད་ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚད་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །

རགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྔ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཟེ་སྟོད་ནག་པོའི་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོ་སིལ་བུར་གནས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་བས་བཀབ་པས་ན་སོ་སོར་འགྱེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་གོང་བུ་བཞིན་དུ་རིལ་རིལ་པོར་བླ་འོག་ཏུ་གནས་ཀྱང་ཤེལ་བཞིན་དུ་དང་བས་དབུས་དང་མཐའ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མི་སྒྲིབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣ་བའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྣ་འབྲུག་ཅེས་བྱ་བ་གྲོ་གའི་འཛེར་བུ་ལྟ་བུའི་ནང་ན་གནས་སོ། །སྣའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་ཟངས་ཀྱི་མོ་ཁབ་ལྟ་བུ་སྟེ་མཚུལ་བའི་ནང་སྣའི་རྒྱུད་ན་གནས་ཏེ། དབང་པོ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་གོར་གོར་པོར་གནས་སོ། །ལྕེའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་ཟླ་བ་བཀམ་

པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྕེའི་དབུས་ན་སྐྲའི་རྩེ་མོའི་ཁྱོན་ཙམ་ཞིག་ལྕེའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དག་གིས་མ་ཁེབས་པར་གནས་སོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་ལུས་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱི་བྲག་མོའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་ཇའི་སྦུབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཕོའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་མཐེ་བོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བམ་ཡུལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་དག་གི་རྟེན་དང་དམིགས་པ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབུ་མའི་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཤེས་ལྔའི་ཁམས་རྣམས་ནི། །བསགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་རགས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སོ། །

སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་འདི་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རགས་སྣང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རགས་པ་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་བཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། གང་གི་ཚེ་ན་རྣམ་ཤེས་དོན། །ཡོངས་གཅོད་ཙམ་དུ་འདོད་དེའི་ཚེ། །ཤེས་པས་ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡུལ། །རིག་པར་འགྱུར་ཞེས་སྨྲས་མ་འབྲེལ། །རྣམ་ཤེས་དེ་ཡི་བྱེད་པོ་མིན། །དམ་པའི་དོན་དུ་བྱ་བའང་མིན། །རིག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་མོད་ཀྱི། །བྱེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་གསུངས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་བར་མེད་པར་གནས་པ་ལ་རེག་པར་འདུ

ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བར་དང་བཅས་ནའང་བར་དེར་རྟུལ་གཞན་འཇུག་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཅིག་ཡོད་དེ། ཉེན་མོ་སྣང་བ་དང་མཚན་མོ་མུན་པའི་རྡུལ་ནི་དེ་དག་གི་བར་དུ་གནས་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་གནས་ན་དེ་དག་སྣང་བྱེད་དང་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བཙུན་པ་ན་རེ་རིག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་འདབ་ཆགས་པ་ལ་རེག་གོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། བཙུན་པའི་ལུགས་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྟོང་པ་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་སུ་ཞིག་འགོག་ན་འདི་ལྟར་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཏུ་འདོད་ཅེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་བར་མེད་ཅིང་མ་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །རགས་སྣང་ནི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའང་རྡུལ་དུ་མ་བར་མེད་པར་གནས་པ་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རགས་པ་ནི་རྫས་སུ་མེད་དོ། །ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་རིག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་དོན་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དབུ་མའི་རྒྱན་ལས། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་ཕྱོགས་ལ་ནི། །དངོས་སུ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། །དེ་དང་གཟུགས་བརྙན་འདྲ་བས་ན། །བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོར་བར་རུང་། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མ་རིག་ན་གཞན་རིག་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་དམིགས་ནའང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་མེད་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རྫས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ནི་དོན་དུ་སྣང་བ་ནི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྣང་བའི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། བར་དང་བཅས་ནའང་རགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་སྣང་བ་དང་། བར་མེད་ནའང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཕན་ཚུན

རིག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་རྡུལ་རྣམས་འདྲེས་པ་དང་། ཕྱོགས་རེས་རེག་ན་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཆ་མེད་ནི་རྫས་སུ་མེད་དོ། །རགས་པའང་དོན་དུ་མེད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་གི་ས་བོན་གང་ལས་སུ། །རྣམ་རིག་སྣང་བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རང་གསལ་བ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་དེ། གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གཉིས་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་རང་ཉིད་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་དེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ལས། སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། གང་དག་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་གདགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མི་གདགས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་རྫས་སུ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

## གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྒྲ་མེད་ཕྲ་རབ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད། །ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྫས་དགུའོ། །དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྫས་བཅུའོ། །

དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣལ་མའི་དོན་ནི་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་(ལྡན་ཅིག་)སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །(དེ་ལ་རྫས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཆ་མེད་པའོ། །བསགས་པའི་རྟུལ་ཕྲན་ནི་དེ་ལས་ཕྲ་བའི་འདུས་པ་གཞན་དུ་མེད་པའོ། །)དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ལུས་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་མེད་པ་དང་སྒྲ་མེད་པའི་བསགས་པའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྟུལ་ཚུང་ངུ་ལྟ་བུ་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟུལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་རྫས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་བརྒྱད་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེའོ། །བསགས་པའི་རྟུལ་སྐྱོས་པ་ནི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་པ་ནི་གཅིག་པུར་གནས་པའི་ཕྱིར་རྫས་གཞན་འདུས་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །གལ་ཏེ་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཚ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རེ་དཔེར་ན་ཁབ་དང་སྟོང་བུའི་ཚོགས་ལ་རེག་པ་དང་། ཕྱི་དང་ལན་ཚའི་རོ་ལྟར་དམིགས་མ་དམིགས་ནི་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལའང་ཚང་བར་ཡོད་དེ། འཛིན་པ་དང་སྡུད་པ་དང་སྨིན་པ་དང་གཡོ་བའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་ལྕུགས་ལ་སོགས་པའི་སྲ་བའང་གཤེར་བ་ལ་སོགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། ལས་ལས་མངོན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ཀྱང་རྗོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པར་ལས་ལས་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔོག་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་རྗོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུས་པ་དང་སྐམ་པ་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་རྣམས་སའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །ཆུ་ལ་ཡང་ཤིང་འདེགས་པ་དང་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པ་དང་ཆུ་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་མེ་དང་རླུང་རྣམས་ཆུའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །མེ་ལའང་མེ་ལྕེ་འདེགས་པ་དང་འདུས་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་ཆུ་དང་རླུང་རྣམས་མེ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་མངོན་ནོ། །རླུང་ལའང་འདེགས་པ་དང་མི་འགྲིབ་པ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྐམ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་རྣམས་རླུང་གི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་

འཇུག་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ལས་དང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ན་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟོས་པར་གནས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞག་དགོས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་ལས་རྟེན་ཅིང་འཛིན་པ་དང་སྡུད་པ་དང་སྨིན་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་ནི་གཟུང་བྱ་དང་བསྡུ་བྱ་དང་སྨིན་བྱ་དང་འཕེལ་(པའམ་གཡོ།)བྱའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །(ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་ལས་ནི་ད་ལྟ་བས་བསྡུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །)མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་བྱེད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྲིད་ཀྱང་དེས་འབྱུང་བཞི་ལྷན་ཅིག་པ་སྲིད་པར་དཔག་པར་ནུས་ཀྱི་ཁྱབ་པར་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་དང་ཕྲད་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་དང་དེར་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོར་ནི་མེད་ཅིང་ས་བོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། གང་ལ་གང་དམིགས་པ་དེ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་ཁམས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་འདུས་པ་གང་ལ་འབྱུང་བ་གང་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་འདུས་པའང་ཡོད། འབྱུང་བ་གཉིས་ལས་གྱུར་པའང་ཡོད་པ་ནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྱུར་པའང་ཡོད་དོ། །རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ལའང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་འདུས་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་བོང་བ་སྲམ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་གཤེར་བ་དང་། གསུམ་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་དྲོ་བ་དང་། བཞི་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་གཡོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཀྱང་གཟུགས་གཅིག་པུ་དང་ལྡན་

པ་འོད་དང་། གཉིས་དང་ལྡན་པ་སྒྲ་དང་དྲི་དང་ལྡན་པའི་རླུང་དང་། གསུམ་དང་ལྡན་པ་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རེག་བྱ་ཡང་བ་དང་ལྡན་པའི་དུ་བ་དང་། བཞི་དང་ལྡན་པ་ཨ་ག་རུའི་གོང་བུ་དང་། ལྔ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཞི་ག་ཚང་བ་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་རྫས་བརྒྱད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རྫས་སུ་འདོད་ན་མངས་པར་སྨྲས་ཏེ། འབྱུང་བ་བཞི་ནི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་ལ་རྫས་སུ་འདོད་ན་ནི་འདི་ཉུངས་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་དབྱིབས་དང་ཡང་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་ནི་རྫས་པོ་ན་ལ་རྫས་སུ་གཟུང་ལ་གཞན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རྫས་སུ་གཟུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཕལ་ཆེར་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རྫས་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ཡང་འདིར་དཔྱད་པ་འདི་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་རྫས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྷན་ཅིག་གི་དོན་ཡིན་ན་རྟུལ་ཕྲན་རྣམས་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདབ་འཁོར་དུ་གནས་པ་ཉིད་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྟུལ་ཕྲན་གྲངས་མེད་པ་འདབ་འཁོར་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱད་ལ་སོགས་པར་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གི་འདིར་གོ་ས་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་འདོད་དེ། རྟུལ་ཕྲན་རྣམས་ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྱ་དང་། རེག་བྱའི་གོ་ས་ན་དྲི་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(དེ་མི་འཐད་དེ་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་སོ། །)(རགས་པ་མི་རྩོམ་པར་ཡང་ཐལ་ལོ། །)ཁ་ཅིག་ནི་རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྟུལ་གྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདབ་འཕྱོར་དུ་གནས་པ་ཉིད་ལ་ལྷན་ཅིག་གི་དོན་དུ་འདོད་དེ། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་མང་པོ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ནི་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་ཕྲ་བའི་གཟུགས་ནི་བསགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྒྲ་ཡང་མེད་དབང་པོ་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྫས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་སྟེ། གང་ཡང་ཉུང་བ་ཞིག་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །(རླུང་ལ་ཁ་དོག་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན་དེ་ལ་དེ་ཡོད་དེ་དྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣ་མའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །)

རྫས་བརྒྱད་ལས་མང་བ་དང་མི་ལྡན་ནམ་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་སྔར་གྱི་བརྒྱད་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་རྫས་དགུ་ལྡན་ཏེ། དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་བརྒྱད་པོ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་ཅིང་དབང་པོ་ནི་དེ་དག་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཞན་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་རྫས་བཅུ་སྟེ། སྔར་གྱི་དགུ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་ཉུང་བ་ཞིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་དང་དགུ་དང་བཅུ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་སྒྲ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་ན་ནི་དགུ་དང་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དང་སྒྲ་གཞན་དུ་བགྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་ནི་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་མེད་པ་ནི་དྲུག་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་བདུན་དང་། དབང་པོ་གཞན་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད་དང་། སྒྲ་དང་བཅས་ན་དགུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་སྤྱིར་གཟུགས་ཙམ་མེད་པས་གཟུགས་ཅན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

# གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ། མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྤྱི་དོན།

**【རྩ་བ།】**

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྷན་ཅིག །ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། །ཐོབ་པའམ་སེམས་བྱུང་རྣམ་ལྔ་སྟེ། །ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་སྟེ། ཕན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཐོབ་པ་(དུས་མཉམ་པ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་)དང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐོབ་བྱ་མི་སྐྱེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ་ཞེས་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་སྒྲ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སེམས་བྱུང་ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ངེས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་ཚན་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་རྣམས་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱི་ཚན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་སྤྱིའི་དོན་ནི་མཚན་ཉིད་དང་རྫས་དང་བཏགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཁམས་དང་སའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲའི་དོན་ལྔ་ལས་དང་པོ་ནི་སེམས་དང་

མཚུངས་ལྡན་ལྔས་མཚུངས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ནི་དེའི་ཁྱད་པར་གཅིག་རྣམ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་མཚུངས་པ་ནི་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་། རྫས་མཚུངས་པ་ནི་རྫས་རེ་རེ་བར་འདྲ་བའོ། །དབུས་མཐའི་ཊཱི་ཀ་ལས་ནི་དེ་དག་ཀུང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་རྫས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རྣམ་པ་མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་བཤད་དེ། དེའི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་སྟེ། གཞན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་བོའང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀུང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་འཛིན་ལ། སེམས་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཡང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་(སྔོ་ཚན་ལྔར་ངེས་པའི་སུམ་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་དང་།)ས་མང་པོ་པ་བཅུ་དང་། དགེ་བའི་ས་པ་བཅུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་དྲུག་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་པ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་པ་བཅུ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་དང་། གཏི་མུག་མེད་པའི་དགེ་རྩ་དང་། རྩ་ཉོན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། བརྗེད་ངེས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་ལྔ་སྟེ་བདུན་དང་། གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ལས་འབྱུང་བའི་མི་དགའ་བ་དང་། (སྙལ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཞུམ་པ་དང་། སྙྰ་བ་དང་ཟས་ཀྱི་སྙོད་མི་ཟིན་པ་དང་། ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཙ་གདུག་དང་། འཕྱ་སྨོད། གནམ་པ་ཉིད་དང་། མི་གནམ་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཚེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་མིའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྙས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རིགས་སྨེམས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་

པར་རྟོག་པ་དང་། སྨྱ་ངན་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།)འཁྲུག་པ་དང་། ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ། བདུན་ཅུ་རྩ་བདུན་ཡོད་པ་ལས་སྔེ་ཚན་ལྔ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་དེ་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་དང་། གཞི་ཕྲན་ཚོགས་ཀྱི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ་བདུན་ཅུ་ཛམ་ཡོད་དང་། ལྷག་མ་བདུན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཤེས་རབ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་རྣམས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཕོ་ན་གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕོ་ན་ལྟ་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཕོ་ན་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕོ་ན་བརྗེད་ངེས་(དང་རྣམ་གཡེང་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་)ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་སྨྲ་རབས་པ་དག་འཆད་མོད་ཀྱི་ལེགས་པར་དཔྱད་ན་(རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་དང་། རྣམ་འཚེ་གཉིས་ཀ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་ལ་བཏགས་པར་བྱས་ན་འཐད་དེ། ཞེ་སྡང་མེད་བྱམས་སྙིང་རྗེ་ཡང་ཞེས། ཞེ་སྡང་མེད་པའང་སྙིང་རྗེར་བཤད་ཅིང་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་རྣམ་འཚེ་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བར་འདོད་པ་ལ་བཤད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་བཏགས་ཡོད་དགུར་བྱས་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ། །)གཞི་ཕྲན་ཚོགས་ལས་འབྱུང་བའི་མི་དགའ་བ་དང་སེམས་ཞུམ་པ་དང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་སྨྱ་ངན་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཚོར་བ་དང་ལེ་ལོ་དང་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཁོང་ཁྲོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཏགས་པར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གོང་མ་པ་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ། །ཚོར་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་དང་། །ཡིད་བྱེད་རེག་དང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ། །འདུན་མོས་དྲན་དང་ཏིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་ཡུལ་ངེས་ལྔ། །དད་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །མ་ཆགས་ལ་སོགས་གསུམ་བརྩོན་འགྲུས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་དང་བག་ཡོད་དང་། །བཏང་སྙོམས་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ། །བཅུ་གཅིག་དགེ་བའོ་རྩ་ཉོན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དང་། །མ་རིག་ལྟ་བ་ཐེ་ཚོམ་

དྲུག །ཁྲོ་དང་ཁོན་འཛིན་འཆབ་དང་འཚིག །ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་སྒྱུ་དང་གཡོ། །རྒྱགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པར་འཚེ། །ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་རྨུགས་རྒོད་དང་། །མ་དད་ལེ་ལོ་བག་མེད་དང་། །བརྗེད་ངེས་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་དང་། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བཅུ་ཚན་གཉིས། །གཉིད་འགྱོད་རྟོག་དཔྱོད་གཞན་འགྱུར་བཞི། །ཞེས་པ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ལ། སུམ་ཅུ་པ་དང་། ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ལས། ཀུན་དུ་འགྲོ་དང་བྱེ་བྲག་ངེས། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དགེ་བ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་མོངས། །ཞེས་པ་དང་འགྱོད་དང་གཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །རྟོག་པ་དང་ནི་དཔྱོད་པ་དག །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་རྣམ་གཉིས་ཞེས་དང་པོ་ལྔ་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འདུན་པ་བསམས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། མོས་པ་ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། དྲན་པ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྐྱོན་ཡོན་བརྟག་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་མ་བསམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཅིག་ནི་དགེ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། ལྷག་མ་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་ནི་རྩ་ཉོན་རྣམས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་དེ་དག་དང་ཉེ་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་དང་། གཉིད་འགྱོད་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཚན་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལའང་དགེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་གསུམ་མམ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལའང་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཏེ་བཞིར་ཡང་འགྱུར་བས་གཞན་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་སྟེ། སྡེ་ཚན་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་སྡེ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པའི་གཏེ་སྐུག་མེད་པ་དང་། བག་ཡོད་བཏང་སྙོམས་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བདུན་དང་། ལྔ་བ་ལས་གཞན་

པའི་རྩ་ཉོན་ལྔ་སྟེ་ཉེ་ཤུ་རྩ་གཉིས་ནི་བརྗོད་པ་སྨྲ་དང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བློ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་རྫས་ཡོད་དང་། ལྷག་མ་ཉེ་ཤུ་རྩ་དགུ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལས་བཟློག་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་(པའམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་རྫས་ཡོད་དང་། གང་ཞིག་ལས་རང་བཞིན་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལོགས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།)ཏེ། འདི་ལྟར་གཏི་མུག་མེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་དང་། བག་ཡོད་དང་བཏང་སྙོམས་ནི་དགེ་རྩ་གསུམ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་འཛིན་དང་འཚིག་པ་དང་ཕྲག་དོག་དང་རྣམ་འཚེ་ལྔ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་དང་། སེར་སྣ་དང་རྒྱགས་པ་དང་རྒོད་པ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། འཆབ་པ་དང་རྨུགས་པ་དང་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་བཞི་གཏི་མུག་དང་། གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་དང་། ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་གསུམ་དུག་གསུམ་དང་། བག་མེད་ནི་དུག་གསུམ་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་པའམ། དོན་གསང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པར་བཤད་དོ། །(རྣམ་འཚེ་ཁོང་ཁྲོ་ལ་བཏགས་པར་བཤད།)བརྗེད་ངས་ནི་དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་ཉེ་ཉོན་གྱིས་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་གཏི་མུག་ལ་བཏགས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པར་དོན་གསང་ལས་བཤད་དོ། །རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ནི་སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདིར་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པ་ལས་བཏགས་ཡོད་ཉེ་ཤུ་རྩ་དགུར་བྱས་ནས་སྤྱིར་སེམས་བྱུང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཞི་བསྡུ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་བཏགས་ཡོད་(ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ།)ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་བདུན་བཅུ་རྩ་ལྔ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི་སྟེ་ཚན་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་། མ་རིགས་པའི་ཆགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་ནི་ཁམས་

གསུམ་ས་དགུ་ཆར་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་པ་གཉིས་དང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པའི་གཡོ་སྒྱུ་རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་དང་། མ་ངེས་པའི་འགྱོད་གཉིད་ཁོང་ཁྲོ་སྡེ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པའི་གཡོ་སྒྱུ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་གཏན་ཚིགས་དང་བཅས་ཏེ་གཞུང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི་སྡེ་ཚན་དང་པོ་བཞི་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་དང་ཆགས་སྡང་སྡེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གའི་འཁོར་དུ་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་པ་རྣམས་དང་། མ་ངེས་པའི་འགྱོད་གཉིད་ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་སྡེ་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ངོ་། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་(སུམ་ཅུ་པ་ལས། རྟག་ཏུ་རེག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། །རེག་པ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པར་ལྡན། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཏེ། །ཀུན་གཞི་དེ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་པས་)ཀུན་གཞིའི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་(ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན།)དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མ་རིག་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་འདོད་ཆགས་ཏེ་རྩ་ཉོན་བཞི་(ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་བཤད་པའི་རྨུགས་རྒོད་མ་དད་ལེ་ལོ་བག་མེད་ལྔ་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་བཤད་པའི་བརྗེད་ངེས་རྣམ་གཡེང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་ཉེ་ཉོན་བརྒྱད་དེ་བཅུ་བདུན།)འབྱུང་(ཞིང་། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་དེ་ལ་ཡང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཉིད་དེ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ་ཞེས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན།)བར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་(རང་རང་གི།)གཞུང་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དཔྱད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ལྔ་པ་ནི་སེམས་ལས་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདི་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་མེད་ཅེས་འོད་ཟེར་འདོད་དོ། །)

# ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་དང་རེག་དང་བློ་གྲོས་དྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྙོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །རྩ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཚེ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་། །རྨོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་རྒྱགས་དང་རྒོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དང་། །ངོ་ཚ་མེད་པའོ་ཁྲོ་བ་དང་། །ཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །ཕྲག་དོག་འཚིག་འཆབ་སེར་སྣ་དང་། །སྒྱུ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཚེ་ནི། །ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་རྣམས། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཞར་ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་དང་། སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་དང་། འདྲ་བ་ལྔ་བུའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལྔའི་དང་པོ་ལའང་ལྔ་ལས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བཤད་པའི་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ལས་ནི་(སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཚོར་བ་ལས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་སུ་འཛོག་པའི་ལས་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བདེ་སྡུག་གི་)སྲིད་པའི་རྐྱེན་བྱེད་(ལ་ཟག་མེད་དང་། ཐ་མས་བཏང་སྙོམས་སུ་འཛོག་)པའོ། །སེམས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྕགས་ལྟར་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་གཞན་དུ་མི་གནས་ཤིང་། བྱེད་མེད་ཡིད་ཀྱང་གང་

གིས་ན། །བྱེད་དང་བཅས་པར་སྣང་བྱེད་པ། །སེམས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱེ་ན་སེམས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ། །བྱེད་ལས་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། བྱེད་ལས་(སའི་དངོས་གཞི་ལས་འདུ་ཤེས་ལས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན་དམིགས་པ་ལ་མཚན་མ་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལས་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས།)ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ། །འདུན་པ་ནི་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་འདོད་པ་སྟེ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །དབྱེ་བ་ནི་འདས་པ་ལ་སྲེད་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་མི་འབྲལ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདུན་པ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །རེག་པ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་རེག་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ། །ལས་ནི་ཚོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བློ་གྲོས་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་སྐྱེས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བཞིའམ། (ཡང་ན་སའི་དངོས་གཞི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་དང་བྲལ་བའི་དགེ་བའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་སེམས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར།)རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་གསུམ་མོ། །བྱེད་ལས་ནི་སོམ་ཉི་ཟློག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །འོ་ན་སོམ་ཉི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སོམ་ཉི་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་དེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོམ་ཉི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལའང་ཤེས་རབ་ཙུང་ཟད་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ཤས་ཆུང་ལ། སོམ་ཉི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ་བ་ལྷ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཆུ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འདུན་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་དང་ལྡན་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བརྗེད་ངས་དང་ལྡན་པ་ལ་དྲན་པ་དང་། མ་དད་པ་ལ་མོས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཔྱད་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །དྲན་པ་ནི་དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་པའི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་མདོ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །མོས་པ་ནི་འདོད་པའམ་དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཡང་དག་པར་མོས་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་མོས་པ་གཙོས་སུ་བྱེད་པ་ནི་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་འཕྲོག་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བཤད་པས་དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་སྟེ། འདིར་རྩེ་ནི་དམིགས་པའོ། །དབྱེ་ན་ས་དགུ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དགུ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བཅུའོ། །ལས་ནི་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་ཇི་ལྟ་བར་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་འབྱུང་ན་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་རྣམས་བརྩོན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་པ་བཅུ་ནི་མ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཕྲ་བས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྨྱུར་བའི་སྨན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལའང་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གཟུང་བར་མི་ནུས་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་ཕྲ་བས་དེ་ནི་རེ་ཞིག་རྒྱུན་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་དཀའ་ན་སྐད་ཅིག་མ་དག་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། རེ་ཞིག་སྨན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རོ་མང་པོ་ཁ་ཅིག་གི་རོའི་ཁྱད་པར་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ངེས་པར་གཟུང་བར་དཀའ་ན་ཆོས་གང་དག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་བློས་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐ་དད་མེད་པར་རྟོག་ན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྟར་སྣ་བ་རྣམས་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་ལས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་ཅེ་ན། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་བཅུ་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འདོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་ཏུ་འདུ་ཡང་འོན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་པ་ནས་སེམས་པའི་བར་དུ་གཞན་ནོ་ཞེས་ས་མང་པོ་པ་བཅུ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་བཤད་པའི་དད་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྙིགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་དང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དང་བ་དང་། བདེན་བཞི་ལ་སྨྲང་ཞིང་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པའོ། །ལས་ནི་འདུན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱེད་ཅིང་སྒོམ་པ་(འམ་ཟག་པ་དང་ཟག་པའི་གནས་ལས་སེམས་བསྲུང་།)སྟེ། དཔེར་ན་བསོད་ནམས་དང་ཐར་པ་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྒོམ་པའི་བག་ཡོད་པ་བཞིའོ། །ལས་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་བཟོད་པའི་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ལུས་

ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལུས་ཤིང་བལ་ལྟར་ཡང་བ་དང་རྐེད་པ་གསེར་གྱི་དོང་ཆེ་བརྩེགས་པ་ལྟར་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཉིད་ལས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཏགས་ནས་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་མདོ་ལས། དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གནོད་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་མཐུན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོར་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །(འདུ་བྱེད་)བཏང་སྙོམས་ནི་སེམས་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་རྣལ་དུ་འདུག་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཐོག་མར་རེས་འགའ་བྱིང་རྒོད་འབྱུང་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བར་དུ་དོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཐ་མར་དོགས་པའང་མེད་པའི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའོ། །ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གི་ལས་ནི་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའོ། །རྩ་བ་གཉིས་ནི་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་སྟེ། གཏི་མུག་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བརྗོད་དོ། །འདིར་མ་ཆགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ཞེས་པའི་མ་དང་མེད་ཅེས་པ་ནི་མེད་པ་དང་། གཞན་པ་དང་། གཉེན་པོ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ནི་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འཇུག་གི་མེད་པ་དང་གཞན་པ་ལ་ནི་མི་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱེ་བཤད་ལས་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་ལས་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་སྤྱོད་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ནི་སྙིང་བརྩེ་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་སེམས་ཅན་

ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ལ་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པས་ཐོ་མི་འཚམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལེ་ལོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བརྩོན་འགྲུས་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྐབས་བརྗོད་དོ། །དབྱེ་བ་ནི་(ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། །མ་ཞུམ་མི་འགོང་ཆོག་མི་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས། །ཞེས་པ་ལྟའམ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་གོ་ཆ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མི་འགོང་པ་དང་། མི་ལྡོག་པ་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྔ་དང་། ཡང་ན་)གོ་ཆ་དང་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དག་ཅེས་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་དད་པ་ནི་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྙིང་བརྩེ་བ་ནི་ཡིད་གདུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྩོལ་བཅས་དང་བཏང་སྙོམས་རྩོལ་མེད་དང་། འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འབྱུང་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་ཤས་ཆེ་ཆུང་མ་གཏོགས་པ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བར་འདོད་དོ་ཞེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྐྱེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་འདི་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཡིན་གྱི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདི་དག་གིས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་རྨོངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་དང་བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་མི་གསལ་བ་སྟེ་རྨོངས་པ་དང་མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། ལས་ནི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

རྟེན་བྱེད་པའོ། །ངག་མེད་པ་ནི་བག་ཡོད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བ་མི་སྒོམ་ཞིང་ཟག་བཅས་ལས་སེམས་མི་བསྲུང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའམ། མི་དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང་དགེ་བ་འགྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། །ལེ་ལོ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་མི་སྤྲོ་བ(དབྱེ་ན་བྱ་བ་ངན་ཞེན་དང་། སྙིད་ལུག་པ་དང་། སྙོམ་ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོ་སྟེ་གསུམ་མོ། །)སྟེ། ལས་ནི་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉིད་དོ། །མ་དད་པ་ནི་དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེམས་མ་དད་པ་སྟེ། ལས་ནི་ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྨུགས་པ་ནི་ལུས་སེམས་ལྗི་ཞིང་དམིགས་པ་མི་གསལ་བའི་བློང་བློང་པོ་སྟེ་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན(སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ།)ལུས་སེམས་ཀྱི་རྨུགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྨུགས་པ་ནི་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའོ། །ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །རྒོད་པ་ནི་སེམས་མ་ཞི་བར་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཉིད་དོ། །དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་རྒོད་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་གསལ་བར་འཇུག་ལ། རྨོངས་པ་དང་རྨུགས་པ་དག་ནི་མི་གསལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་རྨུགས་པ་མི་འབྱུང་ལ། བརྗེད་ངས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་དང་། རྨོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་སྟེ་བཅུ་འབྱུང་བའི་སྔ་མ་ལྔ་འདིར་མི་འཆད་པ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྨུགས་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མངོན་པ་ལས་མ་སྨོས་ལ། བརྗེད་ངས་ལ་སོགས་པ་ནི་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་སྨོས་སོ་ཞེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་ནི་རྨུགས་པའང་རྒོད་པ་དང་འདྲ་བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པས་འདིར་སྨོས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །(གྲངས་མང་པོ་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉོན་

ཀྱོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་སྨྲ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ལྔའོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔའོ། །གསུམ་པ་ནི་དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ངེས་ལྔའི་ཟློག་ཕྱོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནོ། །)

བཞི་པ་མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས་ཁྱབ་བོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །

ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་པའི་ཁྲོ་བ་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུག་པ་སྟེ། ཐོ་འཚམས་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཁོན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཁྲོས་པའི་འོག་ཏུ་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། ལས་ནི་མི་བཟོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །གཡོ་ནི་(རང་གིས་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ལ)ཉེས་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་སེམས་ཀྱི་སྒྱུ་(ཞིང་གཏམ་ནྲུང་ལ་བསྒྱུར)བ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་ནྙེད་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཕྲག་དོག་ནི་གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་སྟེ། བློ་མི་བདེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འཚིག་པ་ནི་སྡིག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ལས་ནི་འཚིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཚིག་བརླང་པོས་ཞེར་འདེབས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཚིག་བརླང་པོར་ཞེར་འདེབས་པ་ཞེ་སྡང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་ནི་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་སྐྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དང་འགྲོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འཆབ་པ་ནི་ཉེས་པ་སྦྱིད་ཅིང་གསོང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་པ་བཅབས་ན་འགྱོད་ཅིང་ངེས་པར་ཡིད་མི་བདེ་འབྱུང་བས་འགྱོད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །སེར་སྣ་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་དང་(ཡོན་ཏན་གྱི་སེར་སྣ)མཁས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་ལ་མི་གཏོང་བར་འཛིན་པ་སྟེ། ཡོ་བྱད་མི་བསྟུངས་པར་

བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །སྒྱུ་ནི་རྙེད་བཀུར་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ལྟར་འཆོས་པ་སྟེ། ལས་ནི་ལོག་འཚོའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་སྔོན་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་འཚེ་བ་ནི་སེམས་ཅན་དག་སྡུག་བསྔལ་བར་འདོད་པ་སྟེ། ཐོ་འཚམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་པ་རྣམས་ཏེ། ཚ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་(གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ལ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས་གྲོགས།)མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། (བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོགས་པས།)སྤང་བྱ་སྒོམ་སྤང་ཁོ་ན་དང་། སྒོམ་སྤང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་(པའི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན།)པའི་ཕྱིར་རོ། །

## ཞར་ལ་མ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་སློབ་དཔོན་གང་སྤྱིལ་དང་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་། །གཉིད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་རྣམས་དང་། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་དག་ཀྱང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབྱེ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཤད་ཅེ་ན། ངེས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་མ་ངེས་པར་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །ཇི་ལྟར་མ་ངེས་ཤེ་ན། རེ་ཞིག་(སྔ་ཚན་དང་པོ་བཞི་ནི་མ་ངེས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་རོ། །)ས་མང་པོ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། (ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་)རྟོག་དཔྱོད་ལ་གསུམ་ཆར་དང་། འགྱོད་པ་ལ

དང་པོ་དང་། གཉིད་ལ་དང་པོ་གཉིས་(མེད་དེ་སྐང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས།)དང་། ཆགས་སྐང་ལ་ཐ་མ་གཉིས་(སྒྲུ་མ་ངེས་པས།)དང་། ང་རྒྱལ་(སྐང་བྱ་གཉིས་ཀ།)དང་ཐེ་ཚོམ་(མཐོང་སྐང་ཡིན་པས་དེ།)ལ་བར་མ་མེད་པས་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་སྨོམ་སྐང་ཙམ་དང་ཡིད་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

## སེམས་གང་གི་འཕོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བསྟན་པ།

**【རྩ་བ།】**

འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྣན། །མི་དགེ་བ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། །ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། །ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་དང་། །འགྱོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག །བསྒྲིབས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ལུང་མ་བསྟན། །གཞན་ལ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། །གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ཕྱིར། །གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྣན་ནོ། །དེ་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གང་ལས་ཤེ་ན། གསུམ་པ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་(དགེ་བ་དང་མི་དགེ་འདྲེས་མ་འདྲེས་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་གཉིས་ཏེ་སེམས་ལྔ་ཡོད་པ་ལས།)དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཅི་སྟེ་ན། སྡེ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་པར་སྡེ་ཚན་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། མ་ངེས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཆགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་མི་འབྱུང་ལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་རེས་འགའ་འབྱུང་ཡང་མ་

ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སུའང་ཅི་རིགས་པར་གདན་ཚིགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྱོད་པ་མི་འབྱུང་བས་གང་ལ་འགྱོད་པ་དགེ་བ་ཡོད་པའི་སེམས་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི་འགྱོད་པ་བསྣན་པས་དེ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་མ་བྱས་པ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྱོད་པ་ནི་ངན་པར་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་བ་ལ་འགྱོད་པ་ལའང་ངན་པར་བློ་ལ་སྣང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པའང་བྱ་བར་འོས་པ་མ་བྱས་པ་ལ་ངན་པར་བྱས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་གནོད་པའི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །ལས་ནི་སེམས་གནས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལ་འདིར་འདོད་པ་ན་སྤྱིར་སེམས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་ལའང་མ་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། འདྲེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལའང་བསྒྲིབས་པ་དང་། མ་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ལྔར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལ་རེ་ཞིག་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི་(རྩ་ཉོན་གཞན་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས)མ་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་(ལའང་ཉི་ཤུར་འབྱུང་ལ།)དང་། (གི་སྐྲས་འདྲེས་པ་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ་དེ་ཡང་།)འཇིག་ཚོགས་དང་མཐར་འཛིན་ལས་གཞན་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་ལྟ་བ། (ཁྲི་མ།)གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་(འདྲེས་པ་)ལའང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་སྟེ། (སེམས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས།)ས་མང་པོ་པ་བཅུ་དང་། (ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས།)ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་དྲུག་དང་། (མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་)མི་དགེ་བ་གཉིས་དང་། (འདོད་སེམས་ཡིན་པས་)རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པ་རང་ཉིད་ནི་(དངོས་སུ་མི་སྨོས་པ་)ཉོན་མོངས་པའི་སར་བགྲངས་ཤིང་། ལྟ་བ་(མི་སྨོས་པ་)ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྡུས་པས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་ལ། དགེ་བའི་ས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འདྲེས་པ་ནི་རྩ་ཉོན་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། མ་འདྲེས་

པ་ནི་རྩ་ཉོན་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གང་ལ་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་མེད་པའོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་ནི་འདིར་མི་གཟུང་སྟེ། མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །)སེམས་མི་དགེ་བ་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་འཇིག་ཚོགས་དང་མཐར་འཛིན་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་(པོ་གང་ཡང་རུང་བ)དང་། ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་པ་རྣམས་(གང་ཡང་རུང་བ)དང་། འགྱོད་པ་མི་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྱུང་། (བ་ནི་སྔར་གྱི་ཉི་ཤུའི་སྟེང་དུ་རང་རང་བསྣན་པ)སྟེ། སྔར་སྨོས་པའི་ཉི་ཤུ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་(པོ་རང་ཉིད་)བསྣན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོང་ཁྲོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ལ། ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པའང་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི་རྩ་ཉོན་གཞན་དང་དེ་དག་ནང་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། (འདི་དག་ནི་ཆིག་སྐྱ་ཐུབ་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།)མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པར་བགྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་ནི་འདི་དང་མཐུན་པར་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཏེ་ཞེས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པར་བཤད་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བཤད་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་ཉོན་རྣམས་ཕན་ཚུན་

མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འདོད་དེ། (གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ལ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པས་གནོད་དོ། །)

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་(འི་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ནི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས།)བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བཅུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་དྲུག་དང་། (མ་རིས་པའི་ས་པའི་)རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་གཞན་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ལྡན་པའི་སྤྲུལ་སེམས་སོགས་བཞི་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བ་དག་ཏུ། (ཁ་ཆེ་བ་)འདོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་རྣམས་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིད་ནི་རྒྱུ་ཉམ་ཆུང་བ་དང་ངལ་བ་དང་ལུས་ལྕི་བ་དང་མུན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་འཛིན་མི་ནུས་པར་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་དབང་པོ་ལ་སེམས་སྡུད་པ་སྟེ། བྱ་བ་ཤོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཀུན་སློང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་སྲིད་པས་དགེ་མི་དགེའི་སེམས་དང་བསྒྲིབས་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བར་འབྱུང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སེམས་གང་ལ་གཉིད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་གཉིད་དེས་བསྣན་ཏེ་བགྲང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་ཤུ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །

ཉེ་འོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་སྡེ་པ་གཞན་དག་ནི་འགྱོད་པའང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཆར་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་གཉིད་དང་འདྲ་བར་འདོད་དེ། །དེ་ལ་འགྱོད་པ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་བྱས་པའམ་མ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་སྟེ་དངས་མ་ཞུ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་ཟོས་ཞེས་པའམ། རྩིག་པ་དེ་ལ་ཅི་སྟེ་རི་མོ་མ་བྲིས་སྙམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་ཡིད་བདེ་དང་འདྲ་བར་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་

དོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་འགྱོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་ནི་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྱོད་པ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་མེད་དེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་ངེས་(པར་སྔར་བཤད་ཟིན།)པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གོང་མ་དག་གི་བཤད་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་གང་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དུ་ཞིག་འབྱུང་བ་བཤད་པ་དེ་ལས་འགྱོད་པ་དང་གཉིད་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་དང་མི་དགེ་བའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་དང་། གཡོ་སྒྱུ་དང་རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་པ་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད་དེ། འགྱོད་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ནི་རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརླན་པས་དེ་ནི་གྲོགས་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིད་ནི་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མངོན་པར་སྡུད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཁམས་པ་དག་ནི་སེམས་བསྡུས་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །(ཉོན་མོངས་སྐྱེས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་མི་འབྱིན་ཅིང་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་མི་སློང་བས་ཁྲོ་སོགས་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་ན་དགེ་བ་ལ་མང་ན་ས་མང་བཅུ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འདྲེས་པ་ལ་ས་མང་བཅུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པ་དྲུག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །འདྲེས་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་ལའང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པ་ལ་དེ་ཉིད་དང་བཅུ་དགུའོ། །མ་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་གསུམ་ལ་ས་མང་བཅུ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་ན་བཟོའི་སེམས་མེད་དོ། །ཕྱིར་ཁམས་གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པས་སེམས་བཞི་ཡོད་དེ་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འདྲེས་མ་འདྲེས་གཉིས་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བསྒྲིབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་དེ་མི་དགེ་བར

མི་འགྱུར་ཞིང་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྟན་པས་སོ། །)གང་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་མེད་པ་དེ་དག་དང་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་ཅིང་། (ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་པ་ཕྲི་བས་དགེ་བ་སྔར་བཤད་པ་ཉེར་གཅིག །མ་འདྲེས་པ་ལ་བཅུ་བདུན་འདྲེས་པ་ལ་ལྔ་བ་དང་ལྡན་ནའང་བཅུ་བདུན། གཞན་ཆགས་སོགས་ལྡན་པ་བཅོ་བརྒྱད། མ་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་ལ་བཅུ་གཅིག་གོ། །)བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཡི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་ན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་དེའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་པར་བཤད་པ་རྣམས་དང་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲར་རོ། །ཡང་ཞེས་པས་དེ་དག་ན་གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། གང་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་། བྲམ་ཟེ་དང་། ཁྱིམ་པ་དག་དང་། དགེ་སློང་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་། བདུད་དང་། ཚངས་པའི་འཁོར་ཏེ་འཁོར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ན་གཡོ་སྒྱུ་ཡོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་སེམས་དང་བསྒྲིབས་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་འདོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང་། བཅོ་བརྒྱད་དང་། བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་། དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ན་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཉི་ཤུ་གཅིག་དང་། བཅུ་བདུན་དང་། བཅུ་གཅིག་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི་(རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཕོར་བའི་ས་མང་བཅུ་དགེ་བཅུ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འདྲེས་པ་ལ་ས་མང་བཅུ། ཉོན་མོངས་པ་ས་མང་དྲུག་སྟེ།)ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་དྲུག་དང་(འདྲེས་མའི་ལྔ་བ་དང་ལྡན་ལའང་བཅུ་དྲུག་དང་ཆགས་སོགས་གཞན་དང་ལྡན་པ་ལ་ས་མང་བཅུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་མང་དྲུག་ཆགས་སོགས་རང་ཉིད་དང་བཅུ་བདུན་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་ལ་ས་མང་།)བཅུ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་བར་ངེས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །

## འདྲ་བ་ལྔ་བུའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

མ་གྲུས་ངོ་ཚ་མེད་ཁྲེལ་མེད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་འཇིགས་མི་ལྟ། །དགའ་དང་གུས་ཉིད་ངོ་ཚ་ཤེས། །དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་དག་ན། །རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་རྩིང་ཞིབ་ཉིད། །ང་རྒྱལ་ཁེངས་པ་རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ། །

བཞི་པ་འདྲ་བ་ལྔ་བུའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་ལ(གཉིས་ཀ་འཛོམ་མེད་དུ་གཅིག་པ་མིན་ནམ།)ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གུས་པ་ནི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཇིགས་པར་མི་ལྟ་བ་སྟེ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལའང་མི་འཇིགས་པར་ལྟ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འཇིགས་པར་མི་ལྟ་ན་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདོད་དོ། །སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་སྡིག་པ་ལ་མི་འཛེམ་པར་འཇུག་པ་ནི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་ལས་བཟློག་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཡིན་ནོ། །ཡང་དགའ་བ་དང་གུས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགའ་བ་ལ་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་བུ་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ། །དད་པ་ལའང་དགའ་བས་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགའ་བ་ལའང་དད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་

བུ་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་དགའ་བ་དང་དད་པ་ལ་མུ་བཞི་བཤད་དོ། །(དེ་ཡང་དད་པ་དང་དགའ་བ་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ནས་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་མུ་བཞི་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མིན་ཏེ་དེ་གཉིས་དགའ་བྱ་མིན་པས་སོ། །དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་གཉིས་པ་སྟེ་སྲིད་པ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དགའ་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་མིན་པའི་སེམས་འབྱུང་དང་ལྡན་མིན་སོགས་སོ། །གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་གུས་ཀྱི་མུ་བཞི་ནི་བུ་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་ལ་དགའ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། གུས་པ་མིན་པའི་མུ་དང་པོའོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞན་གྱི་བླ་མ་ལ་སོགས་ལ་གུས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་རང་གི་བླ་མ་སོགས་ལ་གུས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་སྣང་བའི་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཁྱད་ཆེ་སྟེ་གུས་པ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ལ་དགེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །)གུས་པ་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀུར་བའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔ་པ་གཞན་དག་ནི་དགའ་བ་དང་གུས་པ་ཉིད་ནི་དད་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་དད་པ་དང་གུས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀུར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་འཛེམ་པ་དང་བཅས་པས་འཛེམ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དགའ་བ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དགའ་བ་དང་གུས་པ་དེ་གཉིས་ཀུང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། (དེ་གཉིས་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པས་སོ། །)ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་རྟོག་དཔྱོད་ལ་ཐ་དད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དོན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྩིང་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཞིབ་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྟོག་པས་ནི་སེམས་ཧ་ཅང་ཞིབ་པར་མི་འགྱུར་ལ།

དཔྱོད་པས་ནི་ཏ་ཙམ་སྲིང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཆུ་ནང་གི་མར་ལ་ཉི་མ་ཕོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཚེ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྱེ་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་ན་རྟོག་དཔྱོད་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིང་ཞིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་སྲིང་ཞིབ་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཚོལ་བ་ནི་རྟོག་པ་དང་། ཁྱད་པར་འཚོལ་བ་ནི་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་(རྟོག་པས་ངོ་བོ་ཙམ་བརྗོད་པའི་ངག་དང་དཔྱོད་པས་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་)ངག་ཀུན་ནས་སློང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་ཚིག་ཏུ་སྨྲའི་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་གང་གི་ནུབ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། གང་གི་ནུབ་མོ་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །གསུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དབུགས་འབྱུང་བའམ་རྔུབ་པ་མི་མངའ་འོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། །རྣམ་པར་མི་དཔྱོད་དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མེད་ན་ངག་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔར་བཤད་པའང་ས་ལས་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ། །ཡང་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ང་རྒྱལ་ནི་ཕ་རོལ་པོ་ལས་གང་ཡང་ཉུང་བའི་ཁྱད་པར་བརྟགས་ནས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་(ཁོ་ལས་ང་མཐོ་སྙམ་དུ།)ཁེངས་པ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་བདུན་ཡོད་དེ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལས་ནི་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མི་གུས་པ་དང་ཡང་སྲིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་རིགས་

དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཤིང་ཟད་པར་བྱེད་པའོ། །(དེ་གཉིས་རང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཁྱད་ཡོད།)སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་སེམས་དགེ་བ་ལས་ཕྱིར་ལོག་པ་ནི་གཏུགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ནི་མི་འདོད་དེ། ཡིད་དགའ་བ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནས་མེད་ལ་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱེ་བ་ནི་བཤེས་སྤྲིང་ལས། རིགས་དང་གཟུགས་དང་ཐོས་པ་ལང་ཚོ་དང་། །དབང་ཐང་ཆེ་བས་རྒྱགས་པ་དགྲ་བཞིན་གཟིགས། །ཞེས་རྣམ་པ་ལྔ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །(བྱེད་ལས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །)མ་ངེས་པའི་ས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བཤད་དོ། །

## སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

**སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །དོན་གཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། །རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམ་པ་ལྔ། །**

ལྔ་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་པས་ན་སེམས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས

བསགས་པས་ན་སེམས་དང་། རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། བརྟེན་པར་གྱུར་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ(དོན་གསང་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བྱེད་པ་དང་དུས་དང་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་ཆོག་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི་རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཅིག་པུ་རྒྱུ་ཞེས་འབྱུང་བས་རིང་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་སེམས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ན་སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི།)མ་འོངས་པ་ནི་སེམས་དང་འདས་པ་ནི་ཡིད་དང་། ད་ལྟ་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། (གསུམ་པ་ནི་)ཁམས་(བསྟན་པར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་)དང་སྐྱེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཕུང་པོ་བསྟན་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་དག་བྱེད་པ་གསུམ་དང་། དུས་གསུམ་དང་། བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ནི་སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ནི་ཉོན་ཡིད་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་དོ། །འཕྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དོན་གཅིག་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་དྲུག་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལྔས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ལྔ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་རྟེན་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་པ་དང་། དུས་གཅིག་པ་དང་། རྫས་རེ་རེ་བར་འདྲ་བ་ཡིན་នོ། །

# མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

## ཐོབ་པ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་སྙོམས་འཇུག་པ་དང་། །སྲོག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི། །མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཐོབ་པ་རྙེད་དང་ལྡན་པའོ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ་འགོག་གཉིས་ཀྱི། །དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །རིར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ། །མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །སློབ་དང་མི་སློབ་མིན་གྱི་གསུམ། །སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། །ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ། །མངོན་ཤེས་སྤྲུལ་པ་མ་གཏོགས་པ། །བསྒྲིབས་པའི་གཟུགས་ཀྱིའང་འདོད་པ་ན། །གཟུགས་ཀྱི་སྔར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །

གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་སྟེ། (ཐོབ་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཉེ་རིང་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས་དགྲ་བཅོམ་པ་སོ་སྐྱེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་དགྲ་བཅོམ་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་ཕྱིར་འབད་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་སོ་སྐྱེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་སོ་སྐྱེ་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འབད་པ་དོན་མེད་མི་འགྱུར་ཞིང་འབད་མེད་དུ་མི་གྲོལ་བ་དེས་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མ་ཐོབ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་དངོས་མེད་ལའང་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །)ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་པ་མཉམ་

པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་། འགོག་
པའི་སྙོམས་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་གཉིས་དང་། སྲོག་གི་དབང་
པོ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་། མིང་གི་
ཚོགས་དང་སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ་ངག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་། ཡང་
གི་སྒྲ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཆུད་མི་
ཟ་བའི་རྫས་ཀྱང་སྟུད་ཅེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་མང་པོས་བཀུར་
བའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཁ་ཆེ་བའི་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུན་གྱིས་མི་རྟག་པར་འདོད་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་དབུ་མའི་གཞུང་དག་ལས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་གཞུང་དག་ལས་ནི་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་
སྐད་ཅིག་དང་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མི་འཐད་པས་རྒྱུ་འབྲས་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་གནས་
སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འཇུག་པ་དང་། རྒྱུ་དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། སྨིན་
པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་འཚམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འབྱོར་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་ནི་འབྱོར་འབྲེལ་བ་ཞེས་
ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །རྒྱུ་འབྲས་མྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་མགྱོགས་
པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་གི་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གནས་
སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གོ་རིམ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་བྱུང་ནས་འགགས་པ་དང་། མ་བྱུང་
བ་དང་། བྱུང་ལ་མ་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་དུས་དང་། རྒྱུ་འབྲས་
གཟུགས་ཅན་ཕྱོགས་བཅུ་ན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཡུལ་དང་། འདུ་
བྱེད་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གྲངས་དང་། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དགུ་དང་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་བཤད་ལ། གཞན་ཡང་གནས་བཅུ་བསྟན་པའི་
མདོ་ལས་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་བདུན་བརྒྱ་བཤད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གྲག་གོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་

དག་ལ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲས་བས་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་པ་བཏགས་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དགུ་ལས་དང་པོ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ལ། ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་པར་བྱེད་པའོ། །(དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱིབ་བྱེད་དང་། དེས་བསྒྲུབས་པའི་ཐོབ་པ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལུང་ནི་མདོ་ལས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཐོབ་ཅིང་ལྡན་ན། འདོད་ཆགས་གཉིས་ཀྱོད་ང་རྒྱལ་རྒྱོངས་ཏེ་ཡན་ལག་ལྔ་སྤངས་པའི་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་དང་འཕགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་རྫས་སུ་བཤད་པས་སོ་ཞེས་སོ། །སློབ་དཔོན་དེ་ནི་ཐོབ་པས་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཙམ་ལ་དེ་དང་ལྡན་པར་བཏགས་ཏེ་དཔེར་ན་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་ཀྱང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ལ་དབང་བྱར་འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ལྡན་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་ནི་ཐོབ་པ་རྫས་སུ་མེད་ན་འཕགས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་དུས་ན་སོ་སྐྱེ་དང་སྤངས་རྟོགས་ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་ཏེ་འདས་ལམ་མངོན་གྱུར་མེད་ཅིང་འདས་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་རྫས་གྲུབ་ཀྱང་མེད་པར་སོ་སྐྱེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་སོགས་འཕགས་པ་ནང་ཡང་སྤངས་རྟོགས་ཁྱད་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་མཐོ་དམན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་དེ་དག་ཐོབ་པས་བྱས་པས་རྫས་ཡོད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །སློབ་དཔོན་ནི་ཐོབ་པ་རྫས་སུ་མེད་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་སོ་སྐྱེ་སྤངས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ་མཐོང་སྤང་ས་བོན་སྤངས་མ་སྤངས་ཡོད་པས་སོ། །འཕགས་པ་ནང་ཡང་

སྤྱང་བྱ་མང་དུ་སྤངས་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་མང་དུ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །གཉིས་པ།)དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གསར་དུ་རྙེད་པ་དང་། (སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་)རྒྱུན་ལྡན་པའོ། །གསར་དུ་རྙེད་པ་ལའང་སྔར་(ཡི་)མ་ཐོབ་པ་ལས་(གསར་དུ་)རྙེད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ(འི་ཐོབ་པ།)ལྟ་བུ་དང་། (སྔར་ཐོབ་པ་)རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་(ཕྱིས་གསར་དུ།)རྙེད་པ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་ལྟ་བུ། (ཉམས་པ་ལས་རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་སྟེ་རྙེད་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་དང་)རྒྱུན་ལྡན་པ་(སྟེ་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ།)ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུན་ལྡན་པ་གཉིས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་པ(འི་གཉེན་པོ་སྐྱེད་མ་སྐྱོང་བས་དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་)ཡི་ནས་ལྡན་པ་སྟེ་མདོར་ན་རྣམ་པ་ལྔའོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འཆད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འདི་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོ་རང་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་དག་འབྱུང་གི་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོས་ནི་གཞན་གྱིས་ཐོབ་(ན་སོ་སྐྱེ་ལ་འཕགས་པ་སྲིད།)པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་(གོས་དང་རྒྱན་སོགས།)ལ་ཐོབ་པ་མེད་(ཅིང་ཐུན་མོང་ཡིན།)པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་ཐོབ་པ་ཡིན་(པས་ཐུན་མོང་བ་མིན་)པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །)དེ་ལྟར་སྦྱོར་བཏང་ནས་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་དེ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དང་སུ་ཞིག་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་དང་ནི་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ལྡན་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་ནི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ལྡན་ཏེ། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (འགག་འགྱུར་གྱི་སྔོན་བའི་ཕྱིར་དང་།)སོ་

སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་(ཐོབ་བྱ་མེད་པས་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་)ཐོབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །(འགོག་པ་གཉིས་ལ་སི་མཚུངས་ཏེ་དགག་བྱ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བས་སོ། །)གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་ལ། གང་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་དེ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྟེ་དུས་གསུམ་པའི་ཐོབ་པའང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། (ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སྟོབས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་སྲིད་པས་འདིར་དེ་ཉིད་དཔེར་བརྗོད་ན་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་ཆོས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་དང་དེའི་སྔར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་རང་དུས་ལས་སྔར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་དེའི་ཐོབ་པའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེ་ད་ལྟར་བར་འཕོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཐོབ་པའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ད་ལྟར་འཕོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དེའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས་མ་འོངས་པ་ཐོབ་ཞེས་སོགས་ལ། ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་མ་འོངས་པ་ལས་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་དང་འདས་པར་འཕོ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སོ། །)ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པའང་འདས་པ་དང་། ཆོས་འདས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་ཡོད་པའང་སྲིད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ཆོས་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པར་འབྱུང་བའང་སྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །(འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དུས་ཀྱིས་བསྡུས་

ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །)

ཡང་ཐོབ་པ་འདི་དག་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཞེ་ན། ཆོས་དགེ་བ་དང་སོགས་པས་གཟུང་བ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོར་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །(དེ་ལྟ་མིན་ན་ཆགས་བྲལ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་ལྡན་པར་ཐལ་ཏེ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱ་དང་རིས་མི་འདྲ་ན་དེ་ལྡན་དུ་རུང་བས།)དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དེར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རང་རང་གི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཆོས་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་དང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་(ཐོབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་ཐོབ་པ།)འདོད་པར་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་སུ་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པར་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་ཏེ་རྒྱུད་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་བརྟགས་མིན་ཆོས་གང་ལ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་དེ་ཁམས་དང་ས་གང་དུ་ཐོབ་པའི་ཁམས་དང་ས་དེས་བསྡུས་པར་འཇོག་སྟེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དབང་ཆེ་བས་སོ། །ཆོས་དེ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རྟེན་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་འཇོག་ན་ལམ་གྱི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་ཁམས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པར་འགྱུར་རོ། །)སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་གཟུགས་མེད་པས་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་དང་། (འདི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ནི་མེད་དེ་འདོད་པ་གཉེན་པོར་མི་རུང་བས་དེ་དེ་མི་ཐོབ་པས་སོ། །)ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུའམ་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(བརྟགས་འགོག་འཕགས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་ཟག་མེད་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ལ། ཟག་བཅས་ནི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་གང་རུང་དུ་གཏོགས་ཀྱི་འདོད་པར་མི་གཏོགས་པ་སྔར་བཞིན་ནོ། །སློབ་པས་བརྟགས་འགོག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་

ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ནི་སློབ་པ་དང་ཟག་བཅས་ནི་གཉིས་མིན་ནོ། །དགྲ་བཅོམ་ལའང་དེ་བཞིན་སྦྱར་རོ། །)ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་སློབ་(པ་དང་མི་སློབ་)པའི་ཆོས་(ལམ་བདེན་)རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་(རིམ་པ་ལྟར་)སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཆོས་(ལམ་བདེན་)རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མི་སློབ་པ་ཡིན་ལ། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཆོས་(དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པས་འགོག་པ་གཉིས་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཟག་བཅས།)རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པར་གཏོགས་པ་དང་། མི་སློབ་པར་གཏོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཆོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་སློབ་པས་ཐོབ་པ་(འདས་ལམ།)ནི་སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པས་(འདས་ལམ་སྲིད་རྩེ་སྤོང་བའི་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པས་)ཐོབ་པ་ནི་མི་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །(གལ་ཏེ་མི་སློབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་མི་སློབ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་དང་འབྲལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སློབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤང་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སྤངས་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་མི་སློབ་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པས་དྲངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ན་མི་སློབ་པའི་ཐོབ་པར་བརྗོད་དོ། །)ཡང་མཐོང་སྤང་(དང་སྒོམ་སྤང་)གི་ཐོབ་པ་(རིམ་པ་ལྟར་)མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་གི་ཐོབ་པ་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོགས་པར་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་ལ། སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྒོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་(ཟག་མེད་དང་)རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་དོ། །དེ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་(ཕྱུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་)དང་། སོ་སོར་

བརྟགས་འགོག་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་)སྙོམ་སྣང་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཕགས་པའི་(འདས་པའི་)ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྣང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །(འཕགས་པས་བརྟགས་འགོག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ནི་སྙོམ་སྣང་དང་ཟག་མེད་ནི་སྣང་བྱ་མིན་པའོ། །)

ག་ལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། དེའི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་(དབང་པོ་ལྟ་བུ།)མིན་པའི་ཆོས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེའི་སྔ་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། (རྣམ་སྨིན་མེད་པས་སམ་འདུས་མ་བྱས་པར་སྐྱེ་བས་)ཆོས་དེ་རྣམས་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་། སྤྲུལ་པའི་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་ད་ལྟར་ངེས་ལ། དེ་གསུམ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུའང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་(དྲག་པོའི་)ཁྱད་པར་གྱིས་བསྒྲུབ་(དགོས།)པས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་བསྒྲུབས་པས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ལྟ་བུ།)བཟོ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་(བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་རྟ་ཐུལ་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ལྟ་བུ།)ཁ་ཅིག་གི་ཐོབ་པའང་དུས་གསུམ་པར་སྐྱེ་བ་སྲིད་(པར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་འདོད་)དོ། །(མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ན་འོ་ན།)ཆོས་དང་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་གཞན་ཡང་(ཡོད་དམ་ཞེ་ན་)ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱིའང་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་སྨྲར་རོ། །དེ་ཡང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་ནི་འདོད་པ་ན་མེད་དེ། །ཀུན་སློང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་(དེ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་མེད་པས་ཁམས་དང་ས་གཞན་ན་མེད་དོ། །)གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་བསྒྲིབས་པའི་གཟུགས་མེད་པར་འདོད་དོ། །(དགེ་མི་དགེ་ལ་དམིགས་བསལ་ནི་)གཞན་ཡང་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་

དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་ལྡན་ཅིག་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ལས་སྔར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་(ཅེས་བཀག་པས་དེ་དག་གི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལྡན་ཅིག་ཁོ་ན་དང་གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཕྱིས་སྐྱེ་བའང་ཡོད།)དེ། སོ་སོ་ཐར་གནས་ཇི་སྲིད་དུ། །མ་བཏང་བར་དག་ད་ལྟར་གྱི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྡན་སྐད་ཅིག་མ། །དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་། །སྡོམ་མིན་གནས་པའང་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་ལྡན། །མ་བཏང་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ། །ཕྱིན་ཆད་འདས་ལྡན་མ་འོངས་མེད། །ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །(འདི་ནི་དོན་རྫོགས་པ་མིན་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་མངོན་ཤེས་དང་ཚད་མེད་ལྷ་བུ་མ་འདྲིས་པ་རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལའང་སྔར་སྐྱེས་མེད་དོ། །)དེས་ན་འདི་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དང་། དགེ་བ་རྣམས་དང་། གཟུགས་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །

འདིར་སྨྲས་པ། ཆོས་ཀུན་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་བར། །གསུངས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། །བསྒྲིབས་གཟུགས་འདོད་པའི་གཟུགས་དག་གི། །ཐོབ་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་ཕྱིར། །མཚུངས་ལྡན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ། །གོང་མའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་དང་། །མཚུངས་ལྡན་མིན་པ་དགེ་མི་དགེ། །ཐམས་ཅད་དུས་གསུམ་པར་འདོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཚད་མ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལུང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་ལས། དེ་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་བསྐྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐོབ་ལ་ཀུན་ཏུ་ལྡན་པས་ན་ཡན་ལག་ལྔ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས་དང་རྒོད་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །(དེ་ཛས་སུ

ཡོད་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །)དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སུན་འབྱིན་པ་ན་ལུང་དེ་ནི་འཕགས་པ་དག་དབང་འབྱོར་བས་ལྡན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཐོབ་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལའང་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱུད་དང་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཐོབ་པ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་བལྟར་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལ་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དུའང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་གི་དོན་ཡང་གཞན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་(སྔར་སྐྱེས་ནས་)བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་། འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དང་། འོག་མའི་སས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། གོང་མའི་སས་བསྡུས་པའི་དེ་དག་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། (ཐོབ་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་ཟུ་མ་བཏང་བས།)དེ་དག་གི་གོང་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། (དེ་དག་ཐོབ་པས་མ་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་འདོད་པས་)མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་(མ་སྐྱེས་པ་གསར་དུ་རྙེད་པའི།)སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(གཞན་ཡང་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆེ་ཆུང་འབྲིང་དགུའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ་དེའི་རྒྱུ་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གོམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་ན་རྒྱུ་གཞན་དེ་ཁོ་ན་ལས་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྒྱུར་བཞག་པ་དོན་མེད་དོ། །)གལ་

ཏེ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པས་འཕགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐོབ་པ་དོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ས་བོན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིང་དུ་འདོད་ན་མི་དགག་གོ། །དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཐོབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་བཀག་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་དཔྱད་པར་བྱའོ། ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་ལའང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ། མ་ཐོབ་པ་ལའང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་དེ་མ་ཐོབ་པའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ནའང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་དབང་དང་མངོན་དུ་རྒྱུ་གསུམ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་ལ་ཐོབ་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་གདགས་ཀྱི་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་ས་བོན་ནི་བག་ལ་ཉལ་བ་དང་། དབང་ནི་ས་བོན་མངོན་དུ་རྒྱུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་དང་། མངོན་དུ་རྒྱུ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །(དེ་ཡང་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟས་ས་བོན་ཉམས་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྡན་ལ། ཉམས་ན་མི་ལྡན་ནོ་ཞེས་གདགས་སོ། །སྦྱོར་བྱུང་ནི་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱུད་ལ་དེ་སྐྱེ་བའི་དབང་ཐོགས་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྡན་ནོ། །ཐོགས་བཅས་ནི་མི་ལྡན་ནོ། །)

# མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

མ་ཐོབ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན། །འདས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ། །འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་དྲི་མེད་ཀྱིའང་། །ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད་དོ་དེ་ཐོབ་དང་། །ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་འགོག་པ་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པའོ། །དེ་ཡང་མ་རྙེད་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། ཡེ་ནས་མི་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ལ་མ་རྙེད་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་སྔར་ཐོབ་པ་ལས་གསར་དུ་མི་ལྡན་པའོ། །མི་ལྡན་པ་ནི་དེའི་རྒྱུན་མི་ལྡན་པའོ། །ཡེ་ནས་མི་ལྡན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མི་ལྡན་པ་ལྟ་བུའོ། །(ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པ་ལའང་དགེ་མི་དགེ་སོགས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ།)དེ་ལྟ་བུའི་མ་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་(ཁོ་ན་)ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་ཐོབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་(གྱི་ཆོས་དང་འདྲ་བ་)ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་(ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་།)དགེ་བ་ཡིན་ན་དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཟེར་ཏེ། ལ་ལར་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ཞིང་། ལ་ལར་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། ལ་ལར་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་སུ་ཞིག་དགག་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། འོ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། (མ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་དེ་ཡང་སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེ་བརྗོད་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་འདས་པ་དེ་འདས་པའི་གང་ཟག་དེས་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་རང་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མ་སྐྱེས་གོང་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་

ལྟ་བུའོ། །འདས་པའི་དེ་ད་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱུས་བཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདས་པའི་དེ་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་གཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ད་ལྟར་བའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་མེད་དེ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐོབ་པར་འགལ་བས་སོ། །དེའི་མ་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱུས་བཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དེའི་ཐོབ་པ་བཏང་ཞིང་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྡོམ་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེའི་མ་ཐོབ་པ་རང་ཉིད་ད་ལྟར་བར་འཕོས་པ་ལྟ་བུའོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་བར་འཕོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་དུ་ངེས་ཏེ།)ཆོས་འདས་པ་དེ་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་དང་། ད་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་དང་། མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་ཆོས་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཆོས་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། དེ་དག་ཏུ་ཆོས་དེ་དག་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དུས་དེ་དག་ནི་རིང་བས་འོད་སྲུང་གི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཆོས་ནི་འཁོར་བ་འཛིག་དང་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་དུས་སུ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱམས་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་སེང་གེ་དང་རབ་གསལ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ན་མ་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་སྟེ་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་རིང་ཐུང་དཔྱོད་པ་དང་འདྲའོ། །ད་ལྟར་བའི་ཆོས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ད་ལྟར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པ་འགལ་བའི་(ཕྱིར་དང་ངེས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི།)ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མ་ཐོབ་པ་ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་ཤེ་ན། འདོད་པའི་ཆོས་འདོད་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ་(ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཁམས་དེ་དག་ཉིད་དུ།)གཟུགས་སུ་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པར་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་

མེད་པར་གཏོགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་མ་ཐོབ་པའང་དེ་དག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་(དེ་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ཆོས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་བྱུང་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པ་ནས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། འདི་ནི་རྟེན་གྱིས་གཞག་གི་ཆོས་ཀྱིས་མིན་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དང་འགལ་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་སྦྱར་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་པ་རིགས་སོ། །)ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལམ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་སོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཇི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་ཤེ་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་འདོད་པས་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྙེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའང་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི་གང་རུང་གི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དེ་དག་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་མ་རྙེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པའི་མ་ཐོབ་པ་མེད་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ཡེ་ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་

བཅས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་འགོག་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཡིན་ན་མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ན་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ལམ་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ཇི་ལྟར་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། (དེ་ཡང་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པ་ལས་དེའི་སོ་སྐྱེ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྤོང་ཡང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ལ། གོང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་འཕོས་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ཡིན་ཡང་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སྐྱེས་སྤངས་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་གཅིག་གི་སོ་སྐྱེ་སྤངས་ཀྱང་ས་གཞན་གྱི་སོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བས་སོ། །ཞེས་འཆད་ཀྱང་། བྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་མཐུ་ཁོ་ནས་སོ་སྐྱེའི་ཐོབ་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་མ་ཐོབ་པའང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་འཆད་ལ། ཐོབ་པ་འཆད་པས་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕན་ཚུན་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོབ་པའི་དགའ་སྟོན་དཔེར་བརྗོད་ན། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། ཐོབ་པས་ནི་ཆོས་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་ལ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པས་རྩ་བའི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ལྡན་པར་བྱེད་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ། ཐོབ་པ་གསུམ་པོ་ལྡན་བྱེད་རྗེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ་ཆོས་དང་བཅས་ན་དགུའོ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཆོས་དགུ་པོ་ལྡན་བྱེད་ཐོབ་པ་དགུ་དེ་དགུ་ལྡན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་དགུ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་ལ་ཆོས་དང་བཅས་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །སྐད་ཅིག་བཞི་པ་ལ་ཆོས་ཉེར་བདུན་པོ་ལྡན་བྱེད་ཐོབ་པ་ཉེར་བདུན། དེ་ལྡན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་ཉེར་བདུན་ཏེ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ་ཆོས་དང་བཅས་ན་བརྒྱ་གཅིག་དང་། སྐད་ཅིག་ལྔ་པ་ལ་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་པོ་ལྡན་བྱེད་ཐོབ་པ་བརྒྱ་གཅིག །དེ་

ལྡན་བྱེད་རྗེས་ཐོབ་གྲུ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱ་རེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། ཆོས་དང་བཅས་ན་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྒྲེས་ན་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཙམ་ཟད་ཡིན་གྱི། གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཐེ་ན་ཐུག་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་མི་ཤོང་བ་གཞན་ཡང་འདོད་དོ། །)འཕགས་པའི་ལམ་དེ་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གོང་མར་འཕོ་བ་དང་། སྲིད་རྩེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ས་འཕོས་ནས་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲར་ཏེ། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་སས་བསྡུས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། ས་འཕོས་པས་ནི་གང་ནས་འཕོས་པ་དེའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་དམིགས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་དང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཉིད་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་དང་། ས་དགུ་དང་། རིས་ལྔར་སོ་སོ་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། སོ་སོ་ཐ་དད་འགྲོ་བས་ན། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུད་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་དག་གི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྨྲར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་དགེ་བ་དེ་དག་ཐོབ་པས་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། ཁམས་གསུམ་པའི་འགྲོ་བས་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་གིས་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དགེ་བ་དང་འགྲོ་བའི་ཕུང་པོ་ནི་འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པ་བས་མ་ཐོབ་ལ། དེ་ནི་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ས་འཕོས་

པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་པས་གཏོང་ལ། གཞན་དག་ནི་ཐོབ་པ་དང་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

## སྐལ་མཉམ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། །

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་འཆད་པ་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས། གཡོ་བ་རང་བཞིན་མཚུངས་འགྱུར་ཅིང་། །བསམ་པ་གུས་མཚུངས་སེམས་ཅན་རྣམས། །གང་གིས་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ནི། །དེ་ལ་སྐལ་བ་མཉམ་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་བཤད་པས་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བའི་སྤྱིའོ། །སེམས་ཅན་སྨོས་པས་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་བསྡུས་པ་ས་ལྕུ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐལ་མཉམ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གི་སྐལ་མཉམ་མི་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་སྔར་སྨོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་རིས་མཐུན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྤྱི་མེད་ན་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་སྨྲ་དང་བློ་མཐུན་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། སྲོག་གཅོད་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་དང་གོམས་པར་བྱས་པ་དང་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱ་ལ་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་འདི་

ལྷ་བུ་ཉིད་དུ་འོང་ན་ཡང་སྲོག་བཅད་པས་ཚེ་ཐུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྐལ་མཉམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(འཆི་འཕོ་ཞིང་སྐྱེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མི་འདོར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྐྱེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མི་འདོར་བ་ནི་ས་གང་ནས་འཆི་འཕོས་ནས་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ནའོ། །གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་འདོར་ལ་འཆི་འཕོ་མིན་པ་ནི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་འདོར་ལ་འཕགས་པའི་སྐལ་མཉམ་ཐོབ་པས་སོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནི་འགྲོ་བ་འཕོ་བ་ནའོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ནི་སྐྱེ་འཕགས་གསོན་བཞིན་ས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ནོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གི་འདྲ་བ་ལ་རྩེ་ཡི་གཞན་དུ་ནི་མུ་གསུམ་པ་མི་འགྲུབ་བོ། །ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་རྫས་གྲུབ་འདོད་པ།)དེ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་དོན་ནི་འགྲོ་བ་རིས་མཐུན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་མཉམ་(གྱི་སྤྱི།)མེད་པས་སྒྲ་བློ་མཐུན་པ་མི་འཇུག་ན་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་དད་པར་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་སྤྱི་དགག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་རིས་མཐུན་ཙམ་ལ་སྐལ་མཉམ་ཞེས་བཏགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་ཐ་དད་པར་ནི་མེད་དོ། །

## འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །འགོག་པའོ་རྣམ་སྨིན་དེ་འབྲས་ཆེ། །

བཞི་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་བཤད་པ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་

འགོག་པའི་རྫས་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་སྐྱེར་མི་སྟེར་བར་རྒྱུ་ལོན་གྱིས་རྒྱུ་བསྐྱིལ་པ་ལྟར་འགོག་གི་གཏན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་(ངོ་བོ་ནི།)འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་(རྫོགས་པའི།)རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། རྒྱུས་བྱུང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འདིའི་སྒྲུག་དང་རིས་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ནི་བཞི་པའི་ཉེར་བསྡོགས་ཡིན་ནོ། །)དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྷ་ཡིན་(པས་གནས་གཞན་མེད་པ་ཡིན་)ནོ། །དེ་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་འདུག་འདུག་སྟེ་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆད་དང་མཚམས་སྦྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ལྷ་ཚེ་རིང་པོའི་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པའི་རྫས་ནི་མེད་དེ། མཚུངས་ལྡན་བཀག་པ་ནི་དངོས་པོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྲིད་དུ་མཚུངས་ལྡན་བཀག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་གཏན་དུ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་དེའི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(གཏན་དུ་འགོག་གི།)རེ་ཞིག་འགོག་པའང་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་པས་ལས་ཀྱི་འཕེན་པས་ལྷ་དེའི་ལུས་ལ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ལྔ་བརྒྱར་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལ་ཚོགས་དྲུག་འཁོར་བཅས་འགོག་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་ལུས་སེམས་ལ་མཚུངས་ལྡན་བཀག་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་སུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་

དེ་ཡང་(ཡུན་རིང་གཉིད་ལོག་པ་ལས་སངས་པ་ལྟར།)སྔོན་གྱི་ལས་(དང་སྙོམས་འཇུག་)ཀྱི་འཕེན་པ་ཟད་པ་དང་། (སེམས་མེད་པས།)ལས་གསར་པ་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ལ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་(སྔ་མི་སྣན་པ་ལ་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཡོད་པ་ལྟར་འདོད་པར།)ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

## འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྙོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །དགེ་བའོ་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ཉིད། །འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཐོབ། །

ལྔ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ་ནི་ཇི་ལྟར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། འདི་ལ་འབྲས་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སྙོམས་འཇུག་དེ་ལས་མ་ལངས་ཀྱི་བར་དུ་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་འགོག་པའི་རྫས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་རྫས་སུ་མེད་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆུ་ལོན་མེད་པའི་རྒྱུན་ངོགས་སུ་ཆུ་ཀླུང་འབབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །སྙོམས་འཇུག་དེ་ཡང་ས་ནི་བསམ་གཏན་ཐ་མ་བཞི་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་ནི་(འཁོར་བའི།)སྡུག་བསྔལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཐར་

པར་འདོད་པས་(ཏེ་སྙོམས་འཇུག་ལ་ལམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་པས།)སྙོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་སློང་གིས་དགེ་བའོ། །(དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བའོ། །)དེ་ཡང་སྐྱེས་ནས་སྨྱོང་བར་འགྱུར་བའི་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (སྐྱེ་འཆིའི་སེམས་ཡོད་པས།)འདིའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་འགྲུབ་བོ། །གང་དག་གིས་འདི་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དེ་དག་ཀྱང་(དེ་ལ་གུས་པས་དེ།)གདོན་མི་ཟ་བར་སོར་ཆུད་པར་བྱས་ནས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྨྱོང་བ་དང་སྨྱོང་བར་མ་ངེས་པའང་མ་ཡིན་ལ། སྙོམས་འཇུག་དེ་དང་ལྡན་པ་ཚེ་འདི་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ཆོས་ལ་སྨྱོང་འགྱུར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །(དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐོབ་པ་ངེས་པ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་རློམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིའང་གདུལ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །)

སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་གིས་འདི་བསྐྱེད་ནས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་བསྐྱེད་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གྲག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་གྲག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ལུགས་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དག་ན་རེ་སྐྱེས་ནས་སྨྱོང་འགྱུར་དང་སྨྱོང་བར་མ་ངེས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་ཉམས་སམ་མ་ཉམས་ཀྱང་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱོན་དུ་ལྟ་བར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཡང་མི་སྐྱེད་ཅིང་མངོན་དུའང་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་(ཐར་པ་དེ་དང་དེའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །)འཕགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་ལྷ་ཚེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ལྟུང་བའི་གནས་སུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་(དང་སྲིད་པ་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གང་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་སྙོམ་པ་དེ་དག་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་འཐོབ་ཀྱི་(སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི།)དུས་གཅིག་པ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་འཐོབ་སྟེ་(འདི་འདྲེས་པ་ཡིན་

ཡང་འབད་པ་ཆེན་པོས་སླུབ་དགོས་ཤིང་།)སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ནི་(ཐོབ་པ་)འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་བཞིན་ནོ། །(སེམས་མེད་པས་མ་འོངས་པ་ནི་མི་ཐོབ་བོ། །)འདིར་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལུས་སམ་སེམས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་བཀག་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་བཏགས་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་རྫས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་ཉིད་དེ་འཛིན་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གོང་འོག་དག་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

## འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །འདི་གནས་དོན་དུ་སྲིད་རྩེ་སྐྱེས། །དགེ་
བའོ་གཉིས་སུ་མྱོང་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བས་འཐོབ། །ཐུབ་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོར་མིའི་ནང་དུ། །

དྲུག་པ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ་ནི་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་གོང་མ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་ཉིད་དེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་དང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྙོམས་འཇུག་འདི་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་ཞི་(བ་ནི་ཞི་བའོ་སྐབས་ནས་ཞི་)བར་གནས་པའི་དོན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ས་ནི་སྲིད་པའི་རྩེ་མོར་སྐྱེས་པ་སྟེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྲ་བ་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཞེས་འབྱུང་བས་སེམས་ཕྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མཚུངས་

ལྡན་རྣམས་དགག་སླ་བའི་ཕྱིར་དང་། (དེའི་རྣམ་སྨིན་ལ་སྲིད་རྩེའི་ཕུང་པོ་བཞི་འགྲུབ་པས་སམ་སྲིད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ལྟས་ཤིང་སེམས་མཐར་ཐུག་པར་སྤྱོད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ས་གཞན་ན་མེད་པས་སྲིད་རྩེའི་ས་པའོ། །)སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་སྲིད་རྩེ་ཁོ་ནར་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གི་ས་གཞན་འོག་མ་དག་ཏུ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཐར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་། སེམས་མཐར་ཐུག་པར་གཅོད་པ་སྟེ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་ན་ས་འོག་མ་རྣམས་ན་དེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྡེ་པ་གཞན་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འཕགས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཞི་བར་མི་འཛིན་པས།)ངོ་བོ་ནི་ཀུན་སློང་གིས་དགེ་བའོ། །(འདི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་འདོད་པས།)མྱོང་འགྱུར་ནི་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མྱོང་བར་མ་ངེས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་གྱི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྣམ་སྨིན་སྲིད་རྩེའི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ཡིན་ལ། འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པ་དག་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་དེར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ནི་འདོད་པའི་འཕགས་པ་དག་དེ་ཐོབ་ནས་མ་ཉམས་པར་སྲིད་རྩེར་འགྲོ་བའོ། །ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་ནི་འདོད་པར་ཐོབ་པ་ཉམས་པ་དག་གཟུགས་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྲིད་རྩེར་འགྲོ་བའོ། །མྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་གཟུགས་སུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །

གང་ཟག་ནི་འཕགས་པའི་ཡིན་གྱི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཡང་སྲིད་མེད་པས་གནོད་འགྱུར་ཏེ། །གཡང་ས་དག་གིས་བྱིས་པ་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་(སྲིད་རྩེ་ཐོབ་པའི་བྱིས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་བཀག་ན།)བདག་ཆད་དུ་དོགས་པས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ

དག་ནི་འགོག་པ་འདི་ལ་མོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་ཀྱང་སྲིད་རྩེའི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པར་དེར་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བསྐྱེད་མི་ནུས་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ནི་དེ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་འཕགས་པའང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་མི་ནུས་ཏེ། འདི་ནི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཁ་ཅིག་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་ཆོས་གཉིས་གཅིས་སྤྲས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་འདིར་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་འཇུག་བརྒྱད་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་མེད་ན་སྙོམས་པར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཚོགས་ན་གཅིས་སྤྲས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བའི་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་། རང་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དྲུག་པ་ཡན་ཆད་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནུས་སོ། །འཕགས་པའི་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་(ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་སྐྱེད་ན་ཡང་སྦྱོན་མེད་པ་ཁོ་ན་དུས་གཅིག་འཐོབ་སྟེ།)སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་འཐོབ་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་འཐོབ་བོ། །

འོ་ན་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་བམ་ཞེ་ན། (དེ་ནི་ཉན་རང་ནི་ཚུལ་ལོ་དམིགས་བསལ་ནི།)ཐུབ་པའི་ནི་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྙེས་པས་ན་(སྲིད་རྩེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དུས་ནི་འཇུག་སེམས་ཀྱི་འཕེན་པ་ལྟར་ཏེ། འགོག་སྙོམས་ལ་ཞུགས་དུས་སུ་འཆི་བ་མེད་ཀྱང་ལངས་མ་ཐག་འཆི་བས། འདོད་པར་ཁམས་ཟས་

ཀྱི་ནུས་པ་གཏུགས་པར་འགྱུར་བས་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པར་མི་འཇུག་ལ། གོང་མར་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས་སྐྱོར་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་རྩོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གྲུབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། དགེ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་ལ་ནི། །སྐྱོར་བ་ལས་བྱུང་ཙུང་ཟད་མེད། །ཁྱོད་ནི་གང་དུ་བཞེད་རེས་པ། །བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་ལགས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་ཐུབ་པས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་མི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཆེའི་ནུབ་ཕྱོགས་ན་འཕོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་ན་རེ་ཐུབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་ལ་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤང་རྣམས་སྤངས་ཏེ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ཏེ། གནས་བརྟན་ཉེ་བསྲུངས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཚིག་གི་བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་དང་པོར་ཏེ་སྔོན་དུ་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྟན་གཅིག་པོ་ན་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང་། སྲིད་རྩེའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། འོག་ས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆགས་བྲལ་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་པས་རིང་འཕུར་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱི་

བྱང་དུ་སྔར་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི་འདིར་མི་བསྐྱེད་དོ། །འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྔར་སྤངས་ཟིན་པས་དེ་སྤང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་བཟོད་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་དེ་སྤངས་ཀྱང་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་བརྒྱད་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མེད་པར་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ནི་(ཡིན་ཏེ་འགོག་སྙོམས་བསྐྱེད་པའི་གེགས་དང་བྲལ་བས་)འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་མངའ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(མཐོང་སྙོམ་གྱི་བར་དུ་འགོག་པ་བསྐྱེད་ན་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ལས་མི་ལྡང་བར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅས་དང་འགལ་ཞིང་བསམ་པ་ལྡང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །)ཉན་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ན་རེ་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྙོམ་གྱི་ལམ་གྱི་བར་དུ་འགོག་པ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རིམ་པར་གོམས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ་འགོག་པས་བར་ཆོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་ལྡང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཉན་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས་ཇི་སྲིད་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་གཞིག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བར་གསུངས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་མི་ལྡང་བར་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །(མདོ་ལས་ཀྱང་། སྟན་འདིར་བདག་གི་ལུས་འདི་བསྐམས་ཀྱང་རུང་། །པགས་པ་རུས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཞིག་ཀྱང་རུང་། །བསྐལ་མང་རྙེད་དཀའི་བྱང་ཆུབ་མ་རྙེད་པར། །སྟན་འདི་ལས་ནི་ལུས་སྐྱོད་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི།)འགྲེལ་པ་ལས་ནི། སྔ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བས་བར་དུ་འགོག་པ་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྙེས་པ་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །(སྙོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཁྱད་པར་ནི་མང་སྟེ། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་རྩེ། ཡིད་བྱེད་ངེས་འབྱུང་དང་གནས་པ། རྟེན་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ། འབྲས་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་སྲིད་རྩེ་ལས་སློང་བར་ངེས་པ་དང་གཉིས་ཀ། དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལའང་ཁམས་གཉིས་དང་མིར་སྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་

ཡོད་དོ། །ཉན་ཐོས་གཟུགས་མེད་འགོག་པ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་དེར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཞི་བ་མེད་པས། མ་ཞི་བའི་ཚོར་འདུས་མི་སྐྱོ་ཞིང་། སོ་སྐྱེ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་འགགས་ན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་འཕའ་ཞིག་གནས་པའི་མཐུ་མེད་པས། དེ་ལ་ཞུགས་ན་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་བར་ཐལ་བ་ལས་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་འབྲས་བུ་མ་རྫོགས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་མི་སྲིད་དེ་ལས་དེ་གེགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པས་སོ། །ཡང་ན་རྟེན་མེད་པས་མི་འཇུག་སྟེ། སྲོག་ནི་ཡང་ན་གཟུགས་དང་ཡང་ན་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་དེར་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ན་དེ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །)

འོ་ན་སྙོམས་འཇུག་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་བཞི་པས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་རགས་པས་སྐྱོ་བས་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཞི་བར་གནས་པས་དེ་དག་གིས་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས། སྐྱེ་བ་ལས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་དང་པོར་འདིར་སྐྱེད་ཅིང་དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་ལ་རགས་ལས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞག་ན་ནི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་གང་དག་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དགག་གཞིར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སུའང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ནི་སྔར་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་དང་པོར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མིའི་ནང་དུ་ཡིན་ཏེ། སྔར་མ་འདྲིས་པས་བསྐྱེད་དཀའ་ལ་མི་བློ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དག་གིས་ནི་ཕྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུའང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །(ཁ་ཅིག་འགོག་སྙོམས་ནི་མྱང་འདས་དང་འདྲ་བས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ།)སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དང་པོ་མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་དེ། སྟོན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དང་

སྒྱུར་བའི་སྟོབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་ཉམས་པ་ནི་གཟུགས་སུ་ཡང་བསྐྱེད་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ནི་དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཡང་བསྐྱེད་དེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། འཆར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས། དགེ་སློང་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་འདི་ན་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན། ཤེས་རབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་གནས་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལུས་ཞིག་ནས་ཀྱང་ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྷ་ལས་འདས་ཏེ་ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་ལུས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེར་སྐྱེས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་གནས་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྷ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་སོ། །ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་ལུས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པར་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་མ་ཉམས་ན་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པ་ལ་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་འཕགས་པ་ལའང་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཉམས་པ་མེད་ཀྱི་མདོའི་དོན་ནི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་

སྙོམས་འཇུག་ནི་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀར་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པའང་སོ་སོར་ཡིན་གྱི་འདོད་པར་ཉམས་པ་གཟུགས་སུ་སོར་ཆུད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ཉམས་པ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། སྦྱོང་བར་མ་ངེས་པ་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྦྱོང་འགྱུར་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ནི་དང་པོར་འདིར་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འབྲས་བུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་པོ་འདོད་པ་ཁོ་ནར་བསྐྱེད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཟུགས་ཁམས་སུ་མི་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པར་འདྲེན་པ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྷ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་པར་འདྲེན་པ་ཅན་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྟེ། འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་དབུ་བ་རྗེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བས་བྱིས་པ་རྣམས་འདྲིད་ཅིང་སླུ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་དུས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་མིང་དེ་སྐད་དུ་གྲགས་སོ། །སེམས་མི་འདྲ་བ་ནི་སེམས་མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདྲ་བ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཚེ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་ཞེས་འདོན་ཅིང་སེམས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་ནི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་འདོད་དོ། །དེས་ན་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་པའི་སྲིད་པ་ནི་སེམས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་ལའང་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འདྲེན་པ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གསུམ་ག་ལའང་ཟག་བཅས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཕུང་པོ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་

པ་ནི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྔ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ལོ། །

ལྔ་གཞན་ནི་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྔའི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་སེམས་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པའང་ཡིན་ལ་སྲིད་པ་དེ་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྔའང་ཡིན་(པའི་ལྔ་གསུམ།)པ་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པའང་མ་ཡིན་ལ་སྲིད་པ་དེ་རྣམ་པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྔའང་མ་ཡིན་(པའི་ལྔ་བཞི།)པའང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེར་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་ཚེ་སེམས་འབྱུང་བས་དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ། །གལ་ཏེ་འགོག་པ་འདི་དག་སེམས་མེད་ཡིན་ན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདས་པའང་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདས་པའི་སེམས་(སྙོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན།)ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ལུས་སེམས་ཕན་ཚུན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་པས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་མོད་ཀྱི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་འདས་པའི་སེམས་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་སེམས་མེད་དེ་དག་ལ་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་ན་འདས་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྡེ་པ་གཞན་ལའང་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་སུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་བོན་དོན་དུ་འདོད་ན་བེམས་པོ་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། དོན་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས

བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དག་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱོན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་བཀག་པ་ཉིད་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཀུན་སློང་དང་། དང་པོ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། ཁམས་དང་། ས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྣམ་སྨིན་དང་། མྱོང་འགྱུར་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ནི་དེ་ལ་ཐར་པར་ཤེས་པའི་ལོག་པའི་ཀུན་སློང་དང་། དང་པོའང་ཁམས་འདོད་པ་དང་། (དེས་ན་སྙོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་འདུ་ཤེས་མེད་སྙོམས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚངས་ཆེན་དང་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གོ། །འགོག་པའི་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མིན་པ་ནི་གནས་གཙང་ལྔའོ། །གཉིས་ཀའི་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རིས་གནས་གཙང་མ་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གཅིག་དང་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ཕོ་མོའོ། །གཉིས་མིན་ངན་སོང་གསུམ་དང་སྒྲ་མི་སྙན་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའོ་ཞེས་སོ། །)ཁམས་ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། གང་ཟག་ནི་བྱིས་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། མྱོང་འགྱུར་ནི་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ནི་ཞི་བར་གནས་པའི་ཀུན་སློང་དང་། དང་པོ་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་པ་དང་། སྲིད་རྩེའི་ས་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་། སྲིད་རྩེའི་རྣམ་སྨིན་དང་། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ནི་དགག་བྱ་ལའང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྟེང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །འགོག་པའི་སྙོམས་པར་

འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་དང་པོས་ཚོགས་དྲུག་འཁོར་བཅས་དང་། གཉིས་པས་ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་འགོག་པར་བཤད་དོ། །སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རིམ་པ་ལྟར་སྲིད་རྩེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དེའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཡང་གནས་བརྟན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དྲི་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས། འདི་ནི་གང་གི་ལྟར་ན་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁོ་བོ་ནི་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལ་འདོད་ན་དེ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚུངས་ལྡན་རགས་པ་འགོག་གི་ཕྲ་བ་མི་འགོག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཕྲ་བའི་དོན་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་འདོད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལ་ནི་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱིས་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པ་དང་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཚོགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པའང་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་སེམས་མེད་ན་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་པ་དག་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་ཆ་མཉམ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་སྙོམས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བའི་

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སྨྲ་པ་དག་གིས་ལན་འདེབས་སོ། །རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་དང་བདུན་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་(དེ་དག་རྗེས་སུ་ཡོད་དེ་སེམས་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་ནུས་པས་སོ་ཞེས་སོ། །)ཞེས་ཟེར་རོ། །(སློབ་དཔོན་ནི་དེ་དག་གིས་གེགས་བྱས་པས་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་མིན་གྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཀྱིས་གེགས་བྱས་པས་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུས་སེམ་ཀུན་གཞི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་འོངས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ཙམ་ལ་སྙོམས་འཇུག་ཅེས་བཏགས་སོ། །དེ་མ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་སེམ་ཀུན་གཞི་ལ་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་བཏགས་པས་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་དོ། །)

## སྲོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

**སྲོག་ནི་ཚེ་ཡིན་དྲོད་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །**

བདུན་པ་སྲོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ་ནི་སྲོག་གི་དབང་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཚེ་ཡིན་ཏེ། (ཆོས་མངོན་པ་ལས།)སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཚེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚེ་དེ་ཡང་(མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྫས་གྲུབ།)ལུས་ཀྱི་དྲོད་དང་(གསུམ་ག་ནི།)རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྫས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ཡང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་ནི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུའི་རྟེན་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པ་ཙམ་ནི་སྲོག་གི་དབང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་(ལ་གནས་པ་)དག་ལ། སྲོག་གི་དབང་པོ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་

སེམས་ཅན་དག་གི་སྐྲིས་ནས་མ་ཤིའི་བར་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྨིན་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་སྲོག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོའང་རྣམ་སྨིན་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་གཟུགས་མེད་པ་ལ་དགེ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྲོག་གི་དབང་པོ་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་མ་ཆོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ཚེ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། །གང་ཚེ་ལུས་ནི་འདོར་བྱེད་ཅིང་། །བོར་ནས་དེ་ཚེ་འདུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་ཪི་ལྟར་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དག་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་ན་སྲོག་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རྟེན་མེད་པར་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ། །སྲོག་ཀྱང་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའམ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ནའང་(སྲོག་)ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་(རྣམ་ཤེས)མ་ཚང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་སྲོག་གི་དབང་པོ་དོན་མེད་དེ། །ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་དུས་ངེས་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སྲོག་གི་དབང་པོར་གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་སྐྱོན་པའི་སྐྱོན་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སྲོག་གི་དབང་པོར་གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཆེས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཚེ་ཟད་པ་ཁོ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གདགས་པ་ལས། ཚེ་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་

བ་དང་། བར་མ་དོར་འཆི་བ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། (དེ་ལ་ཚེ་ཟད་པས་འཆི་ལ་བསོད་ནམས་ཟད་པས་མིན་པའི་མུ་དང་པོ་ནི་ཚེའི་རྣམ་སྨིན་ཅན་གྱི་ལས་ཟད་པའོ་མུ་གཉིས་པ།)བསོད་ནམས་ཟད་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་(ཅན་གྱི་ལས་)ཟད་པའོ། །(མུ་གསུམ་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཟད་པར་བར་མ་དོར་ཤི་བའོ། །)བར་མ་དོར་འཆི་བ་ནི་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཟས་དང་། གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོར་བ་དང་། གདོན་ལ་སོགས་པས་མདངས་འཕྲོགས་པས་གནོད་པས་འཆི། (བ་དང་ཚེ་ལ་དབང་བ་རྣམས་ཚེ་གཏོང་།)བའོ། །དེ་ལ་ཚེ་ཟད་པ་དང་། ཚེ་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བ་ནི་འཕགས་པ་ཚེ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཚེ་བསྲིང་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་ལ་ནི་དགེ་སྦྱོར་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་ཚེ་བསྲིང་དུ་ཡོད་དོ། །དུག་དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ལ་ནི་སྨན་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ཚེ་བསྲིང་དུ་ཡོད་དོ། །གདོན་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་པོའི་གནོད་པ་ལ་ནི་རིག་སྔགས་འཆང་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་གས་ཚེ་བསྲིང་དུ་ཡོད་དོ། །ཚེ་ལ་དབང་བ་རྣམས་ཚེ་གཏོང་བའང་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །ཡང་མདོ་ལས། ལུས་ཐོབ་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ལུས་ཐོབ་པ་གང་ལ་བདག་ཉིད་(ཀྱིས།)འཆི་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་གསོད་པས་འཆི་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་མུ་བཞི་གསུངས་པ་ལས། བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཆི་ལ་གཞན་གྱིས་མི་འཆི་བ་(མུ་དང་པོ།)ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འདོད་པའི་ལྷ་རྩེད་མོས་སྨྱོས་པ་དང་ཡིད་རབ་ཏུ་འཁྲུགས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་གྱིས་འཆི་ལ་བདག་གིས་ནི་མི་འཆི་བ་(མུ་གཉིས་པ།)ནི་མངལ་ན་གནས་པ་དང་སྒོ་ང་ན་གནས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་འཆི་བ་ནི་(མུ་གསུམ་པ།)འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་མི་འཆི་བ་(མུ་བཞི་པ།)ནི་འདོད་པ་ན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། བྱམས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོའི་དྲང་སྲོང་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་ཉ་དང་། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ལེན་དང་། མཆོག་ཅན་དང་། གང་གི་ལེན་དང་། ཆོང་དཔོན་གྱི་བུ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་

དང་། འཚོ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་སེམས་ཅན་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་རྣམས་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུམ་དེ་ལྷུམས་ན་གནས་པ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་མ་དེ་མངལ་ན་གནས་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལྷ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱལ་པོའི་དྲང་སྲོང་ནི་སྔོན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་འཆི་བ་ནི་ལྕེབ་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་འཆི་བ་ནི་གསོད་པའོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། བཙུན་པ་གཉིས་ཀས་མི་དགུམ་པ་དེ་གང་ལགས། ཤྭ་རིའི་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། འདིར་བདག་ཉིད་འཆི་བ་ནི་རང་སའི་ཟག་མེད་དང་། གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ནི་གོང་སའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་སྤོང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་མེད་མིན་པ་དེར་ཡང་ས་གཞན་གྱི་འཕགས་ལམ་གྱིས་སྤོང་ངོ་ཞེ་ན་མཉམ་གཞག་གི་ས་པས་སྤོང་བ་ལ་རང་ས་ཟག་མེད་དང་གོང་མའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་སྤོང་བར་མོས་པས་མཉམ་གཞག་གི་ས་གཉིས་ཀ་དེར་གོའོ། །

## མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། །རྒ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད། །དེ་དག་སྐྱེ་
བའི་སྐྱེས་ལ་སོགས། །དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་མེད་པར་
ནི། །སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །

བརྒྱད་པ་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་ནི་(འདུས་བྱས་ཀྱི་)ཆོས་རྣམས་(མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བར།)སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། སྙིངས་པར་བྱེད་པའི་རྒ་བ་དང་། གནས་པར་བྱེད་པའི་གནས་པ་དང་། འཇིག་པར་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིའོ། །(དེ་ལ་འདུས་བྱས་གཅིག་སྐྱེ་བ་ན་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་དེ་སྐྱེ་བར་བྱེད། གནས་པར་བྱེད། རྒ་བར་བྱེད། འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། རྩ་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། རྩ་བའི་གནས་པ་སྐྱེད་པའི་གནས་པའི་གནས་པ་དང་། རྩ་བའི་རྒ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒ་བའི་རྒ་བ་དང་། རྩ་འཇིག་འཇིག་པ་སྐྱེད་བྱེད་འཇིག་པའི་འཇིག་པ་སྟེ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟེ་ཆོས་བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བར་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་རང་ཡང་དེ་དུས་སྐྱེ་བས་ཆོས་དགུ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ། །སྐྲ་མེད་ཕྲ་རབ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཞན་དག་ནི་རྩ་བའི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་དོ། །རྒ་འཇིག་གིས་ནི་ད་ལྟར་ནས་མ་འོངས་པར་འཕོ་བར་བསྐྱེད་ལ། གནས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལའང་ཡོད་པས་དེ་ནི་བྱེད་ལས་ཆུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བའི་གནས་རྒ་འཇིག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་བརྒྱད་བརྒྱད་བསྐྱེད་པས་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་ཚང་མོད། སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་མ་ཚང་བ་ནས་འཇིག་པ་ལ་འཇིག་པ་མ་ཚང་བའི་བར་དུའོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་རྩ་སྐྱེ་ཁོ་ན་སྐྱེད་པ་ནས་འཇིག་པའི་འཇིག་པས་རྩ་འཇིག་ཁོ་ན་སྐྱེད་པའི་བར་དུ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞིའང་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པ་ལ་རང་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གྲོགས་པོ་གསུམ་གསུམ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རེ་རེ་བསྟན་པས་མཚན་ཉིད་བཞི་བཞིའང་ཚང་ངོ་ཞེས་སོ། །)ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་རྒྱུན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། དགེ་སློང་དག་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བར་ཡང་མངོན་ནོ། །འཇིག་པར་ཡང་མངོན་ནོ། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཡང་མངོན་ནོ་ཞེས་གསུམ་དུ་ཇི་ལྟར་གསུང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་བཞི་ཡིན་མོད་ཀྱི་མདོ་ལས། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པས་རྟག་འཛིན་དགག་ཅིང་འདུས་བྱས་ལ་ཡིད་སྐྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣ་ནག་མ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དགོས་པར་འདོད་ན་དེ་དག་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལའང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་དགོས་ན་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའང་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལའང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་བཟུང་བ་རྒ་བའི་རྒ་བ་དང་། གནས་པའི་གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་དོ། །འོ་ན་ནི་དེ་དག་ལའང་གཞན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་རྒ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞི་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་གཅིག་པུ་དེ་པོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒ་བ་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ལ་ལྟར་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ས་ཕྱོགས་ལ་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་དང་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་ནི་འདུས་བྱས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ནའང་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྱེ་བའང་མ་ཡིན་སྐྱེ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་སྤྱོད་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་ལས་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་སྐྱེ་བ་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒ་བ་དོན་གཞན་ལ་སོགས་པ་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་རྗེས་སུ་འཇུག་

པ་གནས་པ་དང་། རྒྱུན་གྱི་སྣ་ཕྱིའི་ཕྱེ་བྲག་ནི་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུན་འགོག་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ལ། དེ་དག་ཀུང་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱུན་གྱི་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཆད་པ་འཇིག་པ་གནས་པ་དེ། །དེ་ཉིད་སྣ་ཕྱིའི་ཕྱེ་བྲག་ནི། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྟོན་མེད་ལས་བྱུང་སྐྱེ་བ་སྟེ། །རྒྱུན་གནས་དེ་ཆད་འཇིག་པ་ཡིན། །རྒྱུན་གྱི་སྣ་ཕྱིའི་ཕྱེ་བྲག་ནི། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་སྐད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གནས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གནས་ནའང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་གནས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་པ་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་ལ་ནི། །གནས་པ་མེད་ན་འཇིག་པར་འགྱུར། །དེ་ཡང་འཇིག་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་དེ་རྟོག་དོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པ་མེད་ན་འཇིག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མའོ། །དེར་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་དེར་རོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་ནི་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདིས་ཀུང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་རྟག་པ་ནི་དོན་གཅིག་པར་སྟོན་པ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །སྐད་ཅིག་མ་ལ་རྒྱ་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་བཞིན་ན་ནི་རྒྱ་མི་འགྱུར། །གཞན་དུ་འགྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། །དེ་ལྟ་བས་ན་དངོས་གཅིག་ལ། །རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་རྒྱ་བ་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྱུར་ནའང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་ཕྱིར་མདོའི་དོན་ནི་རྒྱུན་གྱིས་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ནའང་སྐད་ཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་

ན་སྔར་མེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་འགག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་ནས་ཀྱང་ཡང་མི་འབྱུང་བ་འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(གལ་ཏེ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་གཅིག་མཚན་ཉིད་བཞི་ཚང་ན་སྐྱེ་འཇིག་གནས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་ཐལ་ལ་མ་ཚང་ན་འདུས་བྱས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ཆོས་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ལ། ད་ལྟར་བའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པས་དུས་ཐ་དད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཡང་།)གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་(ཚོགས་པ་)དག་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་(ད་ལྟར་དུ།)སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་ཚོགས་པས་ཡིན་ནོ། །(ཞི་ན་འོ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་ན་དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པས་དེ་དག་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ཚོགས་ན་མི་སྐྱེད་པས་དེ་རྒྱུར་འདོད་པ་དོན་མེད་དོ་ཡོད་དེ་དབང་སོགས་བཞིན།)ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཟེར་མོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་ནི་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

## མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

**མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། །མིང་དང་ངག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས། །**

དགུ་པ་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ནི་མདོར་བསྟན་པར་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་ངག་དང་ཡི་གེ་གཟུང་བས་དེ་དག་ནི་མིང་དང་ངག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་མིང་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ངག་ནི་ཚིག་སྟེ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ཀྱེ་མ་འདུས་བྱས་

རྣམས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའམ། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཇི་ཙམ་གྱིས་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ(ར་སྟོན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ།)སྟེ། ཚིག་གང་གིས་ལྷས་བྱིན་(དཀར་ཤམ།)འགྲོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། ཁ་དོག་དཀར་ཤམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བཅོས་སོ་འཚེད་དོ་འཚེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་(ངོ་བོ་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་དང་།)དུས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཡི་གེ་ནི་མིང་དང་ཚིག་གི་གཞིར་གྱུར་པའམ་ཆ་ཤས་ཏེ་ཀ་ལ་སོགས་པའོ། །ངེས་ཚིག་ནི་ཨཀྵར་ཞེས་བྱ་བ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། བརྡའི་དབང་གིས་རྣམ་གྲངས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ནི་བརྡ་མི་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །བྱཉྫ་ན་ཞེས་པ་(བྱེད་ལས་)གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མིང་དང་ཚིག་གི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་(དགོས་པ་)རྒྱུད་ནས་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡི་གེའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་པ་དག་གིས། རྣམ་གྲངས་དུ་མ་མེད་པ་དང་། །མིང་ཚིག་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །དོན་རྣམས་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཡི་གེ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །མིང་དང་ཚིག་ནི་བརྡའི་དབང་གིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ལྡོ་ལྡིར་ལ་སོགས་པ་ལ་བུམ་པ་དང་གྷ་ཊ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཚོགས་ནི་འདུས་པ་སྟེ་ཕྲེང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་སྟོན་པའང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་ངག་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་(བུམ་པ་ཞེས་སོགས་)བརྡས་མཚམས་བཅད་ན་ནི་གཉིས་ཀས་དོན་(ལྡོ་ལྡིར་བ་)གོ་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར་ངག་དང་མིང་གི་རིམ་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ངག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། །ཕྱུགས་དང་མིག་དང་རྡོ་རྗེ་དང་། །མཐོ་རིས་ཆུ་དང་དོན་དགུ་ལས། །མཁས་པས་གོའི་སྒྲ་ངེས་གཟུང་བྱ། །ཞེས་གོས་དོན་དགུ་བརྗོད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྡས་མཚམས་མ་བཅད་ན་ནི་གཉིས་ཀའང་དོན་གྱི་རྗོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ངག་མིང་ལ་འཇུག་པའང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངག་ནི་སྒྲའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཙམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིང་གསལ་བ་དང་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་

ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིང་ལ་སོགས་པའང་སྒྲའི་རང་བཞིན་ལ་འདོད་ན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་གྱི་སྒྲའི་སྤྱི་ལ་འདོད་ན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྫས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་སྒྲའི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྫས་སུ་མེད་ན་དོན་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(གལ་ཏེ་ཡི་གེའང་ཡིག་འབྲུའི་ཡན་ལག་གི་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་ཡི་གེ་ནི་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་གསལ་བའི་ཀ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་དག་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་བའི་ཀ་སོགས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སྒྲ་མིན་དེས་ན་ངག་ནི་མིང་གསལ་བའམ་སྐྱེད་པའི་མིང་ལ་འཇུག་ལ། མིང་གི་དོན་བརྗོད་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་སྒྲ་ཙམ་ངག་མིན་གྱི། སྒྲ་གང་ཞིག་སྨྲ་བ་པོས་དོན་ལ་བྲུམ་པ་ཞེས་སོགས་བརྡས་མཚམས་བཅད་པ་ནི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པས་ངག་ཡིན་པས་རྟོགས་ཡུལ་གྱི་མིང་སོགས་བཏགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་རོ། །)

## ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ།

**【རྩ་བ།】**

འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན། །རྒྱུ་མཐུན་ལུང་བསྟན་མིན་
དེ་བཞིན། །སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྨིན་པའང་ཡིན། །ཁམས་གསུམ་པ་སྐྱེ་ཐོབ་རྣམ་
གཉིས། །མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་སྙོམས་འཇུག་དང་། །མི་ལྡན་པ་དག་རྒྱུ་མཐུན་པ། །

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ནི་མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་(ཁམས་གསུམ་ལས་)འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་ན་སྒྲ་དང་སྣང་བའི་རྣམ་

ཞེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་རྗོད་བྱེད་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་གང་ཟག་ཕན་ཚུན་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་གཟུགས་མེད་ན་ནི་མིང་མེད་ན་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མིང་ཡོད་ཀྱང་ཚིག་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །(སྟོན་པ་གཉིས་ལས།)སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའང་ཡིན་ཏེ། (རྗོད་པ་པོའི་)རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བ་གསུམ་ལས།)རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་དང་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། (མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ལ།)རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ལའང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐལ་མཉམ་འདི་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའང་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐལ་མཉམ་དག་སྔོན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །(འདིའི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་མོ། །)འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ནའང་སྐལ་མཉམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་ལས་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་དང་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་གཞན་དག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་མཐུན་དང་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཀ་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། མི་ལྡན་པ་དག་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་

སྨིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (རྣམ་སྨིན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་རྣམ་སྨིན་མིན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཤིང་།)སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་དགེ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཞར་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ལྷག་མ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་དག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

# རྒྱུ་དྲུག་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྨིན་དང་། རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད། །རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཕན་ཚུན་འབྲས། །འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། །སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་བཞིན། །སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྡོམ་གཉིས་དང་། །སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དུས་དང་ནི། །འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། །སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདྲ་བའོ། །རང་རིགས་ས་པའོ་སྔར་སྐྱེས་རྣམས། །ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །སྦྱོར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། །ཐོས་དང་བསམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ། །མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྣམས་ཀྱི་རང་ས་ཀུན་འགྲོ་སྔ། །རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ། །གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་

དང་རྐྱེན་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་གིས། རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་ཞེས་མི་འབྱུང་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་མངོན་པའི་མཛོད་རྩོམ་པའི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བརྟུ་བའི་གཞི་པོ་ཉམས་པས་རྒྱུ་དྲུག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་མ་གཟིགས་ལ་རྒྱུ་དྲུག་སོ་སོར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་གཟིགས་ཏེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་གསུངས་པ་ནི་བྱེད་རྒྱུ་སྟོན་པའོ། །ལམ་གྱིས་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་འདི་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་ལ། མི་རིག་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཡང་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འདི་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་ཆད་པ་གང་ལས་འདིའི་དགེ་བ་རྩ་བ་ལས་དགེ་བ་རྩ་གཞན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཆུང་ངུ་དང་ལྷན་ཅིག་པ་མངོན། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་འདི་ཕྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཅན་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །རྟོགས་ནས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པར་མཚུངས་པ་འདི་ནི་མཐོང་བའི་གཞི་ཅན་གྱི་དད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱུ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་། ངག་གི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྨོན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་པར་འགྱུར་བར་མི་སྡུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །ཆེད་དུ་བསམས་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །ཞེས་སྨྲར་རོ། །གང་ཞེ་ན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །(རྒྱུ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱུ་བྱེད་རྒྱུ།

སོ་སོའི་རྒྱུ་ལ་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་སྤྱིའི་རྒྱུ་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་རྒྱུ་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །དུས་ཐ་དད་པ་ལ་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་སྐལ་མཉམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་ཀུན་འགྲོ་དང་། མི་འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་དྲུག་ཏུ་ངེས་སོ། །)

སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དྲུག་ལས་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་(རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་འགལ་བས།)འབྲས་བུ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པ་(འདུས་བྱས་མ་བྱས།)ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུར་འདུས་མ་བྱས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུ་དམྱལ་བའང་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ནུས་བཅས་དང་ནུས་མེད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བྱེད་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་གེགས་མི་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ་གྲོང་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོས་ཁྲལ་དམག་ལ་སོགས་པས་སྡུག་བསྔལ་བར་མ་བྱས་པ་ལ་བདག་ཅག་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་བརྒྱུད་ནས་ཅི་རིགས་པར་འདུས་མ་བྱས་དང་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་ནུས་ལ། དེ་ལས་དགེ་མི་དགེ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྣང་བ་དང་ཚ་རེག་ལ་སོགས་པ་མུན་པ་དང་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་རང་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱུར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མུན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་གེགས་བྱ་བར་མི་ནུས་(ཏེ་མ་ཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་བཟློག་པར་བྱེད་ཅེས་འབྱུང་།)པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱུ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེད་

རྒྱུ་(ཡིན་ཏེ་གེགས་བྱེད་ནུས་ཀྱང་གེགས་མ་བྱས་པས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་རྗེ་བོས་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བས་)ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་མུན་པ་ལ་སོགས་པ་ནུས་ཆུང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གེགས་སུ་འདོད་ན་དེ་ནི་བྱེད་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མུན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་འཇིག་པ་ནི་སྣང་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གེགས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ན་གེགས་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བའམ། ནུས་ཆུང་དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་གང་ཞིག་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་བརྗོད་པ་(ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་)ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་དང་སེམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་མཚན་གཞིའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞིའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བཞིན་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕན་ཚུན་དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚོན་པའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་དུ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཆོས་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་བསྐང་བ་དང་བཅས་པའོ། །(དེ་ལ་སྤྱིར་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་དེ་དག་གི་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་སྐྱེད་ཀྱང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ནི་མཚན་གཞི་དང་རང་རང་གི་གྲོགས་གསུམ་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཡང་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་མིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཉེ་གཡོག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པ་བཞིན་དང་། གྲོགས་གསུམ་ལའང་

སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པས་སོ། །སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་གཅིག་གཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མཚན་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱུ་མིན་ཏེ་ཉིང་གཡོག་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་རྣམས་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྡོང་བདུན་དང་འབྱུང་བཞི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འབྱུང་བ་དེ་དག་གི་ཡིན་ཡང་དེ་དག་འབྱུང་བའི་མིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་བྱམ་པ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་བརྒྱད་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་རྩ་སྐྱེ་བོ་ན་སྐྱེད་ཅིང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་བྱེད་པ་ནས་འཇིག་པའི་འཇིག་པས་རྩ་འཇིག་པོ་ན་སྐྱེད་པའི་བར་དུའོ། །སེམས་བྱུང་དང་སྡོམ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་བཅུ་ནི་ སྤྱིར་དུས་ཙམ་གཅིག་སྟེ། སེམས་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་དེ་དག་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྐྱེ་དུས་གཅིག་པ་དང་། གནས་དུས་གཅིག་པ་དང་། འགག་པ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ། དུས་གཅིག་པ་བཞི་དང་། བདག་འབྲས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་བོར་ལ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཅིག་པ་འབྲས་བུ་ཙམ་གཅིག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གིའང་ཡིན་པས་རྣམ་སྨིན་འབྲས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གིའང་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་གསུམ་དང་། སེམས་དེ་དག་ནི་རྗེས་འཇུག་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ། །)འདིའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ལས་གཞན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བུམ་པ་དང་དེ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་མར་མེ་དང་འོད་དང་མྱུ་གུ་དང་གྲིབ་མ་དང་ས་གཞི་ལ་ཆུ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྔ་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མ་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་(སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་)སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སྡོམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་

རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་དང་། (ཕྱིར་)དུས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། (བདག་འབྲས་དང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི།)འབྲས་བུ་གཅིག་པ་དང་སོགས་(པ་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་)པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་པས་སོ། །ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དུས་གཅིག་པ་ནི་ཕྱིར་དུས་(ཙམ་)གཅིག་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་པ་དང་། གནས་པ་གཅིག་པ་དང་འགག་པ་གཅིག་པ་རྣམས་བསྡུས་སོ། །འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་གཅིག་པའོ། །སོགས་པའི་སྒྲས་རྒྱུ་མཐུན་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་གཟུང་སྟེ། དེ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་གང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གིའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དུས་དང་དགེ་(བ་ལ་སོགས།)བར་གཅིག་པ་ནི་སེམས་(སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།)དགེ་བ་(ལ་སོགས་པ།)ཡིན་ན་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་(སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།)དགེ་བ་(ལ་སོགས་པ་)ཡིན་པས། འདི་(དག་)ནི་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཟུང་ངོ་། །དེས་ན་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱུ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའང་ཅི་རིགས་(པ་ལ་སོགས་)ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སེམས་གཅིག་ལ་འདུ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་ཀྱང་མང་བའི་མཐའ་གཟུང་བ་ཡིན་གྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་ཅིང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་དུས་གཅིག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འགག་པ་གཅིག་པའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དོར་བའི་ལྷག་མ་བཞི། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྔར་གྱི་བཞིའི་སྟེང་དུ་རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་བསྣན་པས་ལྔ། ཟག་མེད་སྐྱེ་འགྱུར་ལ་མི་དགེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་དོར་བས་བདུན། ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེ་འགྱུར་ལའང་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་རྣམ་སྨིན་འབྲས་དང་གསུམ་དོར་བ་བདུན། རྣམ་སྨིན་སྐྱེ་འགྱུར་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་དོར་བའི་ལྷག་

མ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །)དེ་ལ་སེམས་འཁོར་ཉུང་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་(འཁོར་ཀུན་འགྲོ་བཅུ་ལས་མི་འབྱུང་བས་ཁོས་པར་ལ།)ལྔ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བཅུ་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་དང་། (སེམས་)རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། (རང་གི་)མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞིའོ། །སེམས་(རང་ཉིད་)ལ་(ཚུར་ལ་རང་གི་བཞི་འཁོར་བཞི་བཅུ་དང་།)ནི་ལྔ་བཅུ་ཙ་བཞིས་བྱེད་དེ། (རང་གི་)མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་(དང་འཁོར་གྱི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་)རྣམས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་(ཆོས་ཁོ་ན་)ལ་སོགས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལྷུར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཉིང་གཡོག་(གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པ།)བཞིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །ཉི་འོག་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ལ་བཅུ་བཞིས་བྱེད་དེ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་བྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཆུང་བས་སེམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །)རྒྱལ་པོའི་ཉིང་གཡོག་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གང་ཡིན་པའོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་(ཀྱང་མུ་དང་པོར་འགྱུར་གྱི་མུ་གསུམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།)སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་མུར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་རྣམས་དེའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་

རྒྱུ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ལུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་ལྟར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཉི་འོག་པ་རྣམས་ནི་དེ་སྐད་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་མི་འདོན་གྱི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འདོན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་(དངོས་སུ་)མི་འདོན་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་གདོན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདིར་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚིག་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་བཤད་པ་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་གི་(འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ཅན་གྱི་)ལུའི་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་(ཀྱང་)བྲི་སྟེ། དེ་ལ་འདིར་རྒྱུ་དྲུག་ལས་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་མེད་ནི་མི་བརྩི་སྟེ། བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནུས་བཅས་ཀྱང་(ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས་)རྒྱུ་ལྟའང་ཁོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མི་བགྲང་ངོ་། །རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་ཀྱང་མི་གཟུང་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་(བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས)རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་(ལམ་མིན་པས་)བྲལ་བའི་རྒྱུར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་འབྲས་ཀྱང་མི་བརྩི་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འབྲས་བུ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་ཀུན་འགྲོ་བཞི་དང་། འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་དང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ལ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ལུ་བརྩི་བར་བྱའོ། །(དེ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདིར་བདེན་བཞི་དང་ནམ་མཁའ་བརྟགས་མིན་དང་བཅས་པ་ལ་བརྩི་སྟེ།)དེ་ཡང་ལུ་བཞི་པ་སྟོན་ལ་བཤད་ན་གོ་བདེ་བས་བདེན་པ་བཞི་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་

བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་སྔོམ་སྣང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན།)རྣམས་ཏེ། དེ་དག་དང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་ཕན་ཚུན་དུ་རྒྱུ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟའོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་མུ་གཉིས་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ནི་(སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ལས།)སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གི་ཕྲ་རྒྱས་(བཅུ་ལས་)འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རང་ཉིད་དང་གཞན་རྣམ་པ་དགུ་ལས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་པོ་མ་འོངས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ནི་(ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ་ཞེས་པས་)སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རང་ཉིད་མ་འོངས་པའང་རང་ཉིད་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་ལས་སྐྱེ་ལ། མ་འོངས་པ་རྒྱུ་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་ཞིང་རང་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་མ་འོངས་པ་མཚུངས་ལྡན་(མཚན་ཉིད་)དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་(སྤང་བྱ་རིས་ཐ་དད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་)རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའོ། །(དེ་རྣམས་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུར་མི་རུང་ལ། རིས་ཐ་དད་པས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས་ལྷན་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས།)ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དུས་

གསུམ་པ་རྣམས་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀུང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ལ། (སྡུག་ཀུན་ལས་གཞན་ལ་ཀུན་འགྲོའི་ཉོན་མོངས་མི་འདོད་པས)དེ་དག་ནི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཞིང་(རང་རིས་ས་པའོ་སྟར་སྐྱེས་རྣམས་ཞེས་པས་རིས་ཐ་དད)སྐལ་བ་མི་མཉམ་ལ་རིས་ཐ་དད་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའང་མ་ཡིན་(པས་རྒྱུ་བཞི་མི་སྲིད)པའི་ཕྱིར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་(དུས་གསུམ་པ)རྣམས་(ཀུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འཇིག་ལྟའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མིན་པའི་མུ་སྟེ་འདིའི་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཕྱི་མ་འཇུག་གི་ཚོས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ནུས་པ་མི་འཇུག་པས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།)(དུས་གསུམ་པ་)དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་(པས་རྒྱུད་ནི་མི་སྲིད་)གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀུང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་ཅི་རིགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའོ། །རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་(ཚན་པ་བཞི་ལས།)སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་པོ་འདས་ད་ལྟར་བ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་(རྣམས་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྔ་མའི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའང་དེ་དག་སྔ་མའི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཅི་རིགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་དང་། ལྟ་བ་བཞི་དང་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་ཀུང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །)ཡིན་ཏེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅུ་པོའང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་རྣམས་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་ནི་ལྟ་བ་དང་པོ་དེའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ཉོན་ལས་མ་རིག་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་ཀུང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་དེ་དག་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་བཞི་ཀ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའང་མཚུངས་ལྡན་

འདས་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་བཞི་དང་། མ་འོངས་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོའི་ཕྱོགས་འདས་ད་ལྟར་བའང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའང་དེ་དག་གི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་ནོ། །(འཇིག་ལྟའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་བཅུ་པོ་འདས་ད་ལྟར་ལ་འཆད་ཀྱང་དེའི་མ་རིག་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ལའང་དེ་བཙིར་ཟུང་ངོ་། །མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་པོ་ནི་ སྔ་ཕྱི་ལ་ལྟོས་ནས་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་ངེས་ཤིང་། མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞན་ནི་འཇིག་ལྟ་དང་ཅི་རིགས་སུ་རྒྱུ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་རོ། །ཕོ་ཉིད་མ་འོངས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྒྱུ་བཞི་ཆར་དུ་འགྱུར་ལ་དུས་མཉམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། །ཕོ་ཉིད་དུས་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་ལྡན་པ་ཡིན་པས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་མིན་ནོ། །མུ་བཞི་པ་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་ལམ་བདེན་ནོ། །)འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའང་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་འདོད་ལ། ཉི་འོག་པ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་དེའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་དག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷན་ཅིག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐུན་པའི་

མཚན་ཉིད་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ནང་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །(དེ་ཡང་བུམ་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བུམ་པ་གཅིག་གཅིག་གི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཀུན་དང་མཚན་ཉིད་ཀུན་གྱི་མིན་ནོ་སྙིར་འདུས་བྱས་དང་ཁྱད་པར་དུ། སེམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་འདུས་བྱས་དང་སེམས་ནི་རང་རང་གི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དེ་རང་གི་འཁོར་ཀུན་སྐྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་དང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ན་འབྱུང་རྒྱུ་མིན་ཏེ་དེ་དག་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བ་ཉིང་གཡོག་གིས་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་སོགས་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སོགས་ལྔ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རིང་བས་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་མིན་ནོ། །བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤོང་བྱ་ནི་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་གཅིག་སྐྱེ་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་སྐྱེ་ལ་གཅིག་མི་སྐྱེ་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་ཐར་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ་སྣ་གཅིག་སྤྱོད་སོགས་ཡོད་པས་སོ། །དུས་མཉམ་པའི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དུས་གཅིག་འབྱུང་ཡང་འབྱུང་རྒྱུ་མིན་ཏེ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་ཤིང་ཤུན་དང་འདྲ་བས་ཆོས་དང་རྒྱུན་ཐ་དད་པས་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པས་སོ། །)ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་གཟུགས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་རྫས་བརྒྱད་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་(ཡང་མ་ཡིན་)བ་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དག་གི་སྤོང་བདུན་(དེ་ཡིན་པས་དེ་)མ་གཏོགས་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རང་གི་འབྱུང་བ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་པར་གྲུབ་པ་དག་ལ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དག་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོགས་པ་སྔ་མས་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་

འཕངས་པའི་ཕྱིར་མཆེ་མའི་སྨུན་དང་འདྲའོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བཤད་པ་ནི་སྐལ༷་བ་མཉམ༷་པའི་རྒྱུ༷་ནི༷་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ༷་བ༷་སྐྱེད་པའི་རྒྱུའོ༷། །(སྐལ་མཉམ་རྒྱུའི་འདྲ་བའི་དོན་ནི་འབྲས་བུ་དང་དགེ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་རྒྱུ་འབྲས་འདྲའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་འཇིག་ལྟ་གཅིག་གི་གཅིག་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། ཆགས་པ་མི་དགེ་བ་དང་འཇིག་ལྟ་ལུང་མ་བསྟན་རིས་མི་འདྲ་བས་སོ། །དེས་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་བཅས་སུ་དང་། ཟག་མེད་ཟག་མེད་དུ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་རིས་གཅིག་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ལས་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དུ་རིས་འདྲ་བ་ནས། སྒོམ་སྤང་སྒོམ་སྤང་དུ་རིས་འདྲ་བ་སོགས་སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དང་ཁམས་གོང་གི་ལའང་ཡོད་པས་དེ་དག་གཅིག་གཅིག་གི་སྐལ་མཉམ་དུ་ཐལ་བས། དེས་ན་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གིས་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གི་སྐལ་མཉམ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་ལྡན་བྱེད་མཚོད་སྦྱིན་ལའང་ཡོད་པས་གང་ཟག་རྒྱུད་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་རྒྱུད་གཅིག་གིས་སེམས་སེམས་བྱུང་དུས་མཉམ་པ་ལའང་ཡོད་པས་དེ་དག་དེར་ཐལ་བས་དུས་སྔར་བྱུང་བ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་ལྡས་བྱིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་རིས་འདྲ་སྔ་མ་རང་གི་རིས་འདྲ་ཕྱི་མའི་ཡིན་པ་ནས། སྒོམ་སྤང་རིས་འདྲ་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པས་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྔར་སྐྱེས་རྣམས་ཕྱིས་ཀྱི་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་སྔ་ཕྱི་འཚོལ་ཞིང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་མ་ངེས་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུར་མི་གཞག་གོ། །སེམས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ནི་དེའི་འཁོར་གྱིའང་ཡིན་ནོ། །)དགེ་བའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སོ་སོར་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་དགེ་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོའང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མིན་པ་ཀུན་ལ་འདི་ཡོད་དོ། །)དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་

སྒོམ་སྤང་སྟེ་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་དང་། རང་རང་གི་ས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྐལ་མཉམ་ཡིན་གྱི་རིགས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དགེ་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་པ་ནས། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་རང་རང་གི་ཡིན་པའི་བར་དུའོ། །ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་ནི་དམན་པས་ཕུང་པོ་ལྔའི་ཡིན་ལ། གཞན་བཞི་ནི་དེ་ལས་མཆོག་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་མིན་ཞེས་སོ། །རིས་མཐུན་པ་གཅིག་ལ་མེར་མེར་པོ་ནི་གནས་སྐབས་བཅུའི་ཡིན་པ་ན་རྒས་པ་ནི་རང་རིས་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་ཡིའོ། །མི་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་རྒས་པ་ཡང་བཅུ་ཆར་གྱིའོ། །ཕྱི་ལ་ནས་ནི་ནས་ཀྱི་སོགས་སོ། །ནང་ལ་མིག་ཀྱང་མིག་གི་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་གཡས་ནི་གཡས་ཀྱི་སོགས་སོ། །འདིས་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་འབྱུང་བའི་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ་དེས་དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་གཞན་མི་སྲིད་པས་སོ། །)དེ་ཡང་སྔར་སྐྱེས་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་དག་ནི་གོ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་འདས་པས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་གོ་འབྱེད་ལ། ད་ལྟར་བས་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པའི་གོ་འབྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་གོ་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གལ་ཏེ་)མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པ་འབྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྔ་ཕྱིའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་མ་འོངས་པ་ནི་སྔ་ཕྱིའི་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་སྔར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རང་གི་ཁམས་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཕྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུས་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་རྣམས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་མེད་པས་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་འབྲས་མི་རུང་ན་རྒྱུ་གཞན་གསུམ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་རྒྱུ་གཞན་གསུམ་པོ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པས་རྣམ་པར་

དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་འབྲས་ནི་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཞག་གི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མ་འོངས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་མེད་ལ་འདས་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་མ་འོངས་པ་ལའང་མཚུངས་ལ། སྔ་ཕྱི་མེད་ན་འདས་པ་འདས་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་བ་ད་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་དུ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ད་ལྟར་བ་ལའང་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤྱང་དགོས་སོ། །གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ནི་ས་ལུ་ནི་ས་ལུའི་སྐལ་མཉམ་དང་། ནས་ནི་ནས་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་ནི་མིའི་སྐལ་མཉམ་དང་། མིག་ནི་མིག་གི་སྐལ་མཉམ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རིས་པ་དང་། འདོད་པ་ནི་འདོད་པའི་སྐལ་མཉམ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་དོ། །

འོ་ན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་རང་གི་ས་པ་དང་རང་གི་རིས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱི་ཟག་མེད་ལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། (བསམ་གཏན་ས་དྲུག་དང་།)གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ས་དགུའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ས་མི་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དུ་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་དག་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་གློ་བུར་དུ་འོངས་པ་ཡིན་པས་ས་དེ་དག་གི་སྲིད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའོ། །དེ་ཡང་ས་འོག་མའི་ལམ་ནི་གོང་མའི་ས་པའི་ཡང་ཡིན་ལ། གོང་མའང་འོག་མའི་ས་པའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་དུ་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དུའང་ཞེ་ན་དེ་(ཡང་རང་དང་།)མཉམ་པ་དང་(རང་ལས།)ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན་གྱི་དམན་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་མཉམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཕྱི་མ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྒོམ་ལམ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དད་པས

རྟེན་འབྲེལ་ནི་རང་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དད་མོས་དང་། མཐོང་ཐོབ་དང་། དུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། དུས་དང་མི་སྦྱོར་བར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དྲུག་གི་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པའི་དད་པས་རྟེན་འབྲེལ་དང་། གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ས་པའི་དད་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའང་དབང་པོ་རྟུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་པས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ས་གོང་མའི་(ཟག་མེད་ཀྱི་)ལམ་གྱིས་ས་འོག་མའི་(ཟག་མེད་)ལམ་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དག་དབང་པོ་སྦྱངས་ཏེ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གི་ལམ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་མོས་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་རོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་དད་མོས་སྐོམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱི་དད་པས་རྟེན་འབྲེལ་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནི་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །

ཟག་མེད་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྦྱོར་བྱུང་གི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཐོས་བྱུང་ནི་རང་ཉིད་དང་བསམས་བྱུང་དང་སོགས་པའི་སྲས་གཟུང་བ་སྒོམ་བྱུང་དང་གསུམ་གྱི་ཡིན་ལ། བསམས་བྱུང་ནི་རང་ཉིད་དང་སྒོམ་བྱུང་དང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ། སྒོམ་བྱུང་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །(ལུང་མ་བསྟན་བཞི་དང་འདོད་པའི་སྤྲུལ་པ་བཞི་ནས་གཅིག་གི་བར་དུ་དེ་ལྟར་དུ་སྦྱར་རོ། །དེའི་ཤུགས་ལ་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཕན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཆུང་ངུའི་སྐལ་མཉམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་དགེ་རྩ་གཅད་པ་དང་གཉེན་པོས་སྤོང་བའི་དུས་ལྟ་བུའོ། །)

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ནི་སེམས་དག་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མཚུངས་པ་ཅན་རྣམས་སོ་ཞེས་སྨོས་པས། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་རྫས་མཚུངས་པའང་གཟུང་ངོ་། །དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་

བྱུང་ནི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལྷས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་ལྔ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་བདུན་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ལོག་ལྟ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། མ་རིག་པ་དང་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག（དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནའང་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཅིག་སྟེ་ཕྲ་རྒྱས་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་གནས་ལྔ་པར་འཆད་འགྱུར་རྣམས་ནི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ། གནས་ལྔ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་རྣམས།）ཡིན་ཏེ（རྒྱུད་གཅིག་གི།）ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུའམ་ཞེ་ན་རང་གི་ས་པར་གཏོགས་པའི་ཡིན་གྱི་ས་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ས་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ། །རིས་གཞན་ནི་རིས་གཞན་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རིས་ལྔ་ཆར་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་ལ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ནི་སྔར་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྒྱུ་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་སྤངས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་སྐལ་

མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྡུག་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། (རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་རྐྱེན་སྲེད་པའི་རླན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ནི་རིམ་པར་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་ཆུང་བ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་ཡང་རྐྱེན་སྲེད་པའི་རླན་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་པ་དང་། རླན་དང་བྲལ་བའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ལྷག་མ་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀ་གཟུང་སྟེ་ས་གང་གི་སྲིད་པས་རྐྱེན་བྱས་པ་དེར་རྣམ་སྨིན་འགྲུབ་པོ་འདིའི་འབྲས་བུ་ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འདྲེན་པ་ནི་མེད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འདྲ་བ་སྨིན་ཏེ་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་ཟ་བས་སོ། །)འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པ་མེད་དེ་ས་བོན་རུལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཟག་མེད་རྣམས་ནི་སྲེད་པའི་རླན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་མི་འབྱིན་ཏེ་རླན་དང་བྲལ་བའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་ལས་དེ་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྒྱུ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི་ཀུན་འགྲོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ནི་(རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པས།)འདས་ད་ལྟ་བའི་དུས་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ཉིད་དོ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱུའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དུས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་མ་བཤད་དོ། །

## འབྲས་བུ་ལྔ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན། །འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །རྣམ་

སྨིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་ཡིན། །རྒྱུ་མཐུན་སྐལ་
མཉམ་ཀུན་འགྲོ་བའི། །སྐྱེས་བུ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
ཆོས། །སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། །རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའོ། །བྲལ་
བ་བློ་ཡིས་ཟད་པའོ། །གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པའི། །འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་
སྐྱེས། །སྔོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། །ལྔ་
པོ་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན། །གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད། །ད་ལྟར་གྱི་དང་
འདས་པ་དག །གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱིན་པར་འགྱུར། །ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་
སྨིན་སྐྱེས། །ལྷག་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན། །རྣམ་སྨིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་
དང་། །སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྐྱེས། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན། །མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི་འདུས་བྱས་ལ་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་དང་བདག་པོ་དང་སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཏེ་ཕྱེད་དང་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་ཟག་བཅས་གཉེན་པོས་བྲལ་འབྲས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བཅས་པ་(ཕྱེད་དང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ)ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་འབྲས་བུ་ཕྱེད་དང་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །(ནམ་མཁའ་ནི་བྱ་བྱེད་དང་བྲལ་ཞིང་ཐོབ་བྱ་མིན་ལ། བརྟགས་མིན་ནི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པས་འབྲས་བུ་མིན་ནོ། །)གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་བརྟགས་འགོག་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུ་ཡང་བརྗོད་དགོས་ལ། འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱུར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུའང་བརྗོད་དགོས་སོ་(དེ་དག་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །)ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་(འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཚེ།)དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པ་དྲུག་དང་། (རྒྱུར་བཞག་པའི་ཚེ།)དེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལྔ་པོ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་

ནོ། །གལ་ཏེ་ལམ་བྲལ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། དབང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཀུན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལམ་གྱིས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེར་ཡང་ལམ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པ་དེ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་འགོག་པ་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་རྒྱུ་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་ཐ་མ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་ཡིན་ནོ། །བདག་པོ(འམ་དབང་བྱེད་པ)འི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །(སྐྱེས་བུས་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་འདང་དེ་དང་འདྲ་བས)སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་གཞན་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བསྟན་གྱི་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (འདི་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དུས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ་སྐྱེས་ནའང་དུས་མི་མཉམ་ཡོད་པས་སོ། །)བྱེད་རྒྱུ་དང་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དེ་དག་(གི་མཚན་ཉིད་)གང་ཞེ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཙམ་ནི་ཕྱིའི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་ལའང་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་སུ་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །(དེ་ཡང་ལས་བྱེད་པ་པོས་སྤྱོད་བས་སོ། །)དེ་ལྟ་ན་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པ་དང་

རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་ལུང་བསྟན་པ་དགེ་མི་དགེ་ལས་བྱུང་བ་(དང་)ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཙམ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ(འི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་)དང་སྤྲུལ་སེམས་ལའང་(སྤྲུལ་སེམས་ཀྱིས་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲུལ་པ་འདྲེན་ཅིང་ས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །)ཡོད་པས་དེ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་དུས་ཕྱིས་(ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྨིན་ནས།)འབྱུང་བ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་དང་འདྲ་བ་(ཕྱིས་སྐྱེས་པ་)སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ལ་ནི་ངོ་བོ་དང་རིས་དང་ས་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་ཀུན་འགྲོ་སྐྱེད་པ་ནི་ས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྐྱེད་པ་ནི་རིས་དང་རྣམ་པའང་འདྲའོ། །)ཟག་མེད་ལ་ནི་ངོ་བོ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ་སྐལ་བ་མཉམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་བློ་ཡིས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཟག་བཅས་ཟད་པ་སྟེ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ། །རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ལ་ནི་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་འཐོབ་པ་དེ་ནི་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་སྟེ་སྨན་སེར་པོ་ཁྲ་ཆང་དང་ནག་པོ་བྱ་རོག་ཆང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱུའི་དེ་མ་ཐག་གམ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་དེ། ས་(དེ་ཡང་སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི་)འོག་མའི་སྦྱོར་བའི་སེམས་ཀྱིས་ས་གོང་མའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་མཐོང་ལམ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །(བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སེམས་ལྟ་བུའོ། །ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཐོབ་པའི། །འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་ལས་ཐོབ། །ཅེས་བརྗོད་དེ། ངའི་ནོར་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ནོར་ཐོབ་པ་ལའང་སྐྱེས་བུའི་སྒྲ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་ནི་འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྔོན་འགྲོ་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཁོ་ནའོ། །)ཁ་ཅིག་ནི་ཆོད་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་སྟེ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་

ཏོག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་དོ། །(དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྔོན་རྒྱུ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་)སྔོན་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་(རྒྱུ་དང་དུས་མཉམ་པ་དང་ཕྱིས་བྱུང་བ་)ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །(འདུས་མ་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་སྟེར་པའི་མཐུ་མེད་པས།)འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ན་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་(སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་བདག་འབྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལས་གཞན་གྱིའང་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་།)སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི་བཟོ་རྣམས་ནི་བཟོའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་། སྤྲུལ་པ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བདག་པོ་ནི་དེ་དག་ཀུན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་སྒྲིབ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སུའང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཀུན་བརྟགས་སོ། །འོན་ཀྱང་བདག་འབྲས་ནི་སྤྱི་དང་གཞན་ནི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་བྱེད་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ལྔ་པོ་ད་ལྟར་བ་ནི་འབྲས་བུ་(ས་བོན་ནམ།)ནུས་པའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །(འབྲས་བུ་འཛིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའོ། །)འདས་པ་ནི་(གཟུང་ཟིན་པས།)བྱ་བ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱུ་ནི་(ད་ལྟར་བ་དེ་དང་འདྲ་མོད་ཀྱང་།)འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ནུས་པ་ཅན་དུ་མ་བརྗོད་དོ། །འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱིན་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ནི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་དུས་མཉམ་པས་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་(གྱི་ལས་ཁོ་ནས་)དུ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འབྱིན་པ་ནི་སྐྱེད་པ་སྟེ་རྒྱུ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ད་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་དང་འདས་པའི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་འབྱིན་

པ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དག་གིས་ཏེ། ད་ལྟར་འབྱིན་པ་ནི་(མཇུག་ཐོགས་)དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདས་པས་འབྱིན་པ་ནི་བར་ཆོད་པ་དག་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་ནི་མེད་དེ། འདི་དག་ནི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་རིགས་འདྲ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དག་ཅེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་འདས་པ་དག་གིས་ཞེས་གདོན་པར་བྱའོ། །(གལ་ཏེ་དགེ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་བུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མུ་བཞི་སྟེ། མུ་དང་པོ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་ནི་དགེ་རྩ་གཅོད་པ་ན་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ཐ་མའོ། །གཉིས་པ་འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་པོའོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་དགེ་རྩ་མ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མའོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། གོང་ས་ལས་ཉམས་པའམ། དགེ་རྩ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །)རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་གཅིག་པུ་ནི་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་གྱི་དུས་མཉམ་པ་དང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱིན་པ་ནི་མེད་དོ། །ཚོས་མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་རྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྒྱ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ལམ་སྒོམས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་དང་། ཚོགས་པའི་འབྲས་བུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དང་། བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱི་སྤྲུལ་པའི་སེམས་ལྔ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱུ་དུ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྐྱེད་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་ངེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་། ཟག་མེད་དང་པོ་དང་། དེ་དག་གི་ལྷག་མའོ། །དེ་ལ་མཚུངས་ལྡན་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་(མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པ་)ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྔ་ལས་སྐྱེ་སྟེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་མི་རིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྔ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཀུན་འགྲོ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་ནི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་མ་གཏོགས་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་། སྤྲུལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྨིན་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་མི་སྐྱེ་བ་(རིག་པ་གང་ཞིག་)ནི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་འཕགས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྟེ་དེའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྨིན་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དེ་གཉིས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་(རིགས་འདྲ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བས།)དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བས་རིས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྨིན་དང་ཀུན་འགྲོ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲར་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འདྲའམ་ཞེ་ན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་(བེམས་པོ་ཡིན་པས་)སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཡང་དེ་དག་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་གཟུགས་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སྡོམ་པ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སླའོ། །

# རྐྱེན་བཞི་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

རྐྱེན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལྔ་ཡིན། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། །རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི། །སྐྱེ་ལའོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །རྐྱེན་དག་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིན། །བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། །དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །འབྱུང་ལས་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ལྔ། །འབྱུང་གྱུར་རྣམ་གསུམ་ཕན་ཚུན་དུ། །འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གཅིག །

གསུམ་པ་རྐྱེན་བཤད་པ་ལ་ལྔ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་རྐྱེན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་ལས་གསུངས་ཤེ་ན། མདོ་ལས་རྐྱེན་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱུའི་རྐྱེན་ཉིད་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཉིད་དང་། དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཉིད་དང་། བདག་པོའི་རྐྱེན་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལ་འདིར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ན་རང་གི་རྒྱུན་ལྡོག་པ་དང་མི་ལྡོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཊཱིཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་ཉེ་བའི་རྐྱེན་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །རིང་བ་ནི་རྐྱེན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུའོ། །རྐྱེན་ནི་དམིགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་མོད་ཀྱི་འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་འདི་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་དེ། །ཊཱིཀ་དོན་གསལ་ལས།

རྒྱུ་རྣམས་དང་རྐྱེན་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུ་གཉིས་དང་རྐྱེན་གཉིས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སྒྲ་དང་། ནང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དགེ་སློང་དག་མིག་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས། རྐྱེན་དང་བཅས། གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་དག་མིག་གི་རྒྱུ་ནི་གང་ཡིན། རྐྱེན་ནི་གང་ཡིན། གཞི་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་སློང་དག་མིག་གི་རྒྱུ་ནི་ལས་ཡིན་ནོ། །རྐྱེན་ནི་ལས་ཡིན་ནོ། །གཞི་ནི་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་(སྦྱར་ནས་)རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དང་གཞི་དང་བྱེད་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་རྟགས་རྒྱུ་དང་འབྲས་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པར་ན་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དུ་བརྗོད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལ་ལར་རྒྱུ་དྲུག་དང་། ལ་ལར་རྐྱེན་བཞིར་གསུངས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བསྟན་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་དང་བསྟུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་རྐྱེན་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲར་རོ། །ཐམས་ཅད་དམ་ཞེ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཀ་མའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་མ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་མིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྫས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། ཚོར་བ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཚོར་བ་གཅིག་(འབྱུང་བ་)ལ་སོགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་མ་བཤད་དེ། (མི་ཉམས་པར་འབྱུང་བས་)རྫས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྐྱེན་འདི་ནི་མཚུངས་པའང་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་པའང་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་བཙུན་པ་

དབྱིག་བཤེས་ནི་(མི་མཉམ་པའི་དོན་)རྒྱས་བྱུང་གི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་མ་འགགས་པར་རྒྱས་བྱུང་གཉིས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་འཆོལ་ལོ་)ཞེས་འདོད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཟས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་མ་འགགས་པར་གཉིད་དང་ལེགས་པར་བྱ་བ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་པའི་གནས་བརྟན་བཙུན་པ་ན་རེ་མང་པོ་ལས་ཉུང་ དུ་དང་། ཉུང་དུ་ལས་ཀྱང་མང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སོག་མ་ལས་ཐལ་བ་ཉུང་དུ་དང་། ཏ་གྲོ་རྡའི་ས་བོན་ལས་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འགྲེལ་པ་ལས་མི་མཉམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འབྱུང་ངོ་། །རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་འབྱུང་བས་གཟུགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ནི་འཆོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་བླངས་ནས་གལ་ཏེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་དེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་འབྱུང་ལ། འོན་ཏེ། (མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་ཟག་བཅས་དང་།)ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ན་(རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོ་ཐར་པ་ཁོ་ན་དང་བསམ་གཏན་དང་།)ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་གཟུགས་འབྱུང་བས་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་(དང་)སེམས་བྱུང་ལས་རེས་འགའ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་། རེས་འགའ་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་དང་། རེས་འགའ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་(དང་)སེམས་བྱུང་(ལ་ཉེར་གཉིས་སོགས་ཀྱང་)འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔ་མ་དག་ལེགས་པར་མངོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་ནི་(ཚོར་བ་རིས་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས།)རྫས་མཚུངས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེད་པའོ། །(མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འཆོལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པ་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་དུས་ཅིག་ཅར་མངོན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །)དེ་ཡང་

སྐྱེས་པ་(འདས་ད་ལྟར།)རྣམས་ཕོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ད་ལྟར་བ་ད་ལྟར་བའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །)དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཡང་སྔ་ཕྱི་ལ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་མེད་ན་རིམ་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་(འདིའི་རྗེས་སུ་འདི་འབྱུང་ཞེས་)རིམ་ཅན་དུ་མི་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་རིམ་པར་སྐྱེ་ལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མཁྱེན་པའི་ཤུགས་ལ་ལམ་མཁྱེན་པའམ་འདས་ད་ལྟར་ལས་རྗེས་སུ་དཔགས་པས་མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་(སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་)མ་འོངས་པ་རིམ་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་སུ་གྱུར་པ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་ནས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་མཁྱེན་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མཁྱེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་ཚེ་ནི་རིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འོངས་པ་ལ་རིམ་པ་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ན་རིམ་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་སྐྱེས་པ་ནི་འདས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་འདས་ད་ལྟར་བའི་ཤུགས་ལ་མཁྱེན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་མ་མཁྱེན་པར་ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་མཁྱེན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མ་འོངས་པ་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་མ་འོངས་པ་རིམ་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་མཁྱེན་པ་ལས་མཁྱེན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུ་བས་སྔ་བའི་འབྲས་བུ་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རང་གི་དུས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་འདོད་ན་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་དུས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་རོ། །མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་ད་ལྟར་བའི་ཚེ་ན་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་འདས་པའང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་འགགས་ཀྱི་

དངོས་པོ་མ་འགགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་འོངས་པ་ལ་མི་འདོད་པའང་བཀག་པར་ལྟོས། །

འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་མུ་བཞི་དང་། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དང་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་མུ་བཞི་གཉིས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་མུ་དང་པོ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་བའི་སེམས་དང་། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། (འཇུག་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཀྱང་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །)དེ་ལ་ལྡང་སེམས་ནི་སྙོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གསུམ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ལྡང་སེམས་ནི་སྙོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཅི་རིགས་པར་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མུ་གཉིས་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་སྔ་མ་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་

པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་ལས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་འཆད་དོ། །མུ་གསུམ་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སེམས་སྔ་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པར་ལྟར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །མུ་བཞི་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

མུ་བཞི་གཉིས་པ་ནི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལའང་མུ་བཞི་ལས་མུ་དང་པོ་ནི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་སྔ་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གསུམ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་

རྣམས་ཞེས་འབྱུང་བས་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་ཡིན་ལ། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སྙོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ལའང་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྔོན་དུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་གཉིས་པ་ནི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་ཡིན་ལ། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མུ་གསུམ་པ་ནི་སེམས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་དང་། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྙོམས་འཇུག་གི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །མུ་བཞི་པ་ནི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་

བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་སྔོན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མུ་བཞི་ཚན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མུ་བཞི་དང་པོའི་མུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་མུ་བཞི་གཉིས་པའི་མུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། མུ་བཞི་དང་པོའི་མུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་མུ་བཞི་གཉིས་པའི་མུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

དེས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྨྲ་བ་འདིའི་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་སྙོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་ནི་ཕྱིར་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱང་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་ཡང་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མི་འབྱུང་ཡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་སྙོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ། སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་སྙོམས་འཇུག་རང་རང་གི་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་སེམས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལྡང་སེམས་ནི་དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུར་མི་རུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་གྱི་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་འདི་ནི་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ད་

ནི་ཇི་ལྟར་ལྟང་བའི་སེམས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་ཆོད་པ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་བརྟན་པ་དག་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དམིགས་པའི་རྐྱེན་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་དམིགས་རྐྱེན་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཟག་བཅས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དུས་གསུམ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་(ཡུལ་དུ་ཅུང་བ་)ཐམས་ཅད་དོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རིས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་དམིགས་པར་གཞག་སྟེ་དཔེར་ན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མི་སྲེག་པ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རིས་དང་མཚན་ཉིད་འདྲ་བའི་ཕྱིར་བུད་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་འགའ་ཞིག་གིས་མ་དམིགས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་དངོས་པོར་ཐལ་བ་འདོད་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་རྟག་ཏུ་སྐྱེད་པའམ། ཡང་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེས་འགའ་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པ་ནི་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྐྱེན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔར་སྨོས་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཕན་འདོགས་པས།)བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན་དམིགས་རྐྱེན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། བདག་རྐྱེན་ཡང་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། (བདག་རྐྱེན་ནི་རང་མ་གཏོགས་པ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དམིགས་རྐྱེན་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་།)དམིགས་རྐྱེན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རང་རང་གི་ཡུལ་ཉིད་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ཡུལ་ནི་གཞན་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཅི་རིགས་པར་དམིགས་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དམིགས་རྐྱེན་ནི་གང་དག་དམིགས་བཅས་དེ་དག་གི་རྐྱེན་ཡིན་གྱི་དམིགས་བཅས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་རྐྱེན་ནི་རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །མཚུངས་ལྡན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ཡང་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། རྐྱེན་འདི་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་པས་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནི་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལྷག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་ན་ལྷག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

རྐྱེན་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྒྱུའི་རྐྱེན་ལ་རྒྱུ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་ནི་འབྲས་བུ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དེ། (ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །)སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །རྒྱུའི་རྐྱེན་དེ་ལས་གཞན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་པའི་རྐྱེན་གཉིས་པོ་དག་ནི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ལ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་དེ་ལས་བཟློག་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི་སྐབས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་དང་། དམིགས་རྐྱེན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འགག་པ་

ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་(དང་འདུས་མ་བྱས་དང་འདས་མ་འོངས་པ་)ལ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་རྐྱེན་ད་ལྟར་བས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། (དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའམ་ཡང་ན།)བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་འདས་མ་འོངས་ཀྱང་ད་ལྟར་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་དུས་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ད་ལྟར་བ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྔར་ཡོད་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དག་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་རྒྱུ་དེ་དག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚོགས་པ་སྔ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་ཅན་དུའང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཕན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་རྫས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །འོ་ན་ནི་སེམས་མེད་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་དེ་དག་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་ནི་མ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔ་མ་ན་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་མ་བྱུང་ན་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཚོགས་འདི་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ། སེམས་ལ་བརྟེན་པ། སེམས་ལས་སྐྱེས་པ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གང་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་མེད་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་མ་འགགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་སེམས་ལས་

བྱུང་བ་ནི་སེམས་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འཁོར་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་ནའང་དེ་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་མཉམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་རྣམས་ལའང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སེམས་སྐྱེ་ན་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། མ་ཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལས་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་ཟློག་པར་འགྱུར། །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ནི་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་པ་ནི་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་ལ། གང་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པ་དེ་དམིགས་བྱེད་དང་དུས་མཉམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ལེགས་སོ། །བདག་རྐྱེན་ནི་(བྱ་བ་དང་བཅས་པར་མ་ངེས་ཤིང་)གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །

འོ་ན་འདུས་བྱས་དག་རྐྱེན་བཞི་ག་ལས་སྐྱེའམ། འོན་ཏེ་རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྐྱེན་བཞི་པོ་ཡིས་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །(རྒྱུའི་རྐྱེན་ནི་རྒྱུ་ལྔ་ཅི་རིགས་ལ་སོགས། །)རི་བོང་གི་རྭའོ། །ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་རི་བོང་དང་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཡར་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང་། ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་དམིགས་རྐྱེན་ལས་སྐྱེའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་དམིགས་རྐྱེན་ལས་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་དེ་དེ་ཉིད་ལེགས་སོ། །དམིགས་རྐྱེན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་པོ་དག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (རྒྱུའི་རྐྱེན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་ས་མཚུངས་པའི་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་ལྔའམ་བཞིའོ། །)འདི་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྙོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་

པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་རྐྱེན་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ། དམིགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་གཟུགས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མི་འདོད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་འདོད་དེ། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་བེམས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པས་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པར་མ་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་ལས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་མིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཅན་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་མ་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མདོ་ཕྱི་མར་བསྟུའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ལས་གཞན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱུའི་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་རྐྱེན་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་(མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་)མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྙོམས་འཇུག་སེམས་མེད་དུ་འདོད་པ་དག་ལ་ནི་སྐྱོན་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དག་གིས་སྙོམས་འཇུག་སེམས་དང་བཅས་པར་

འདོད་པ་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་ཉུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་ན་དམིགས་རྐྱེན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དགག་གཞི་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་བཀག་པའི་ངོ་བོ་ལ་བརྗོད་ལ། དེ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བཀག་པ་དང་ལྡན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་འབྱུང་བཞི་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྙོམས་འཇུག་གི་སྦྱོར་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། མཚུངས་པའི་དོན་ཡང་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་ཅན་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པར་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་གཅིག་པུ་ལས་འགྲོ་བ་འདི་དག་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ་སོགས་པས་བསྟུས་པ་སྤྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་རྟག་པ་གཅིག་པུ་དང་། གྲངས་ཅན་པ་གཙོ་བོ་རྟག་པ་གཅིག་པུ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་རྩལ་ལྡན་རྟག་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལས་ནི་འགྲོ་བ་འདི་དག་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། དུས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་རེས་འགའ་བ་དང་། རྫས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་དེ་འགྲོ་བ་འདི་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་དུ་རྟག་ཏུ་གནས་ན་ནི་རྫས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟག་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་དུ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དུས་དང་ཡུལ་དང་རྫས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ན་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་ཡང་དེའི་འདོད་པས་འདི་ནི་སྔོན་ལ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག །འདི་ནི་ཕྱིས་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག །འདི་ནི་ཡུལ་འདིར་སྐྱེའི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ལ། རྫས་འདི་སྐྱེའི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདུན་པའི་ཕྱིར་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་འདི་དག་དབང་ཕྱུག་ལས་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་

ཕྱུག་རྟག་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ཉིད་དབང་ཕྱུག་ཡིན་ནའང་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མར་ཐལ་བ་འདི་སོ་ན་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

རྒྱུའི་རྐྱེན་(རྣམ་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་)བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་རིས་མཐུན་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ན་སྐལ་མཉམ་དང་། (གཞན་གསུམ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་)དུས་མཉམ་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་དག་གིས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་(བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་)སྐྱེད་ན་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཕོ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་བྱེད་དོ། །རྣམ་པ་ལྔ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེད་ཕྱིར་རྟེན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་། རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། གང་སྤེལ་གྱིས་དེའི་ཚིག་རྐང་པ་སྔ་མ་གཉིས་ཁ་བསྐངས་ཏེ། སྐྱེ་དང་རྗེས་མཐུན་རྟེན་དང་ནི། རྒྱུན་མི་ཆད་དང་འཕེལ་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུའི་གཟུགས་སྔར་མ་གྲུབ་པ་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་ལས་སློབ་མ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་མོའི་རྩིག་པ་བཞིན་རྒྱུན་གནས་པའི་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁ་ཟས་ལྟར་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་བསྡུ་ན་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་གནས་པ་དང་། གནས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱེད་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་དང་། འབྱུང་བ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་(ཀྱིས་འབྱུང་གྱུར་)ཕན་ཚུན་དུ་སྐྱེད་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་(འབྱུང་བའི་ཚོགས་པ་གཅིག

ལས་སྐྱེ་བས་)བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་སྤོང་བ་བདུན་པོ་དག་ཕན་ཚུན་ཡིན་གྱི་གཞན་(ཚོགས་པ་ཐ་དད་པས་བསྐྱེད་པས་མིག་སོགས་དང་དེའི་ཡུལ་ལྷ་དང་སོ་ཐར་སོགས།)ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐལ་མཉམ་ནི་དགེ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རིས་མཐུན་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ཚེའོ། །རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ནི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ(འི་ལུས་ངག་གི་ལས།)དག་གིས་མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་(མིག་སོགས་དང་།)ལུས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ(འི་རྐྱེན།)འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཅིག་པུ་ཉིད་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་(ལུས་ངག་གི་ལས།)རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་དག་གིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱུའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་མི་བགྲང་ངོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །(བདག་རྐྱེན་ནི་རྟོགས་སླ་བས་མ་བཤད་དོ། །)

## དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་རྒྱས་བཤད།

**【རྩ་བ།】**

འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་། །བསྒྲིབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲིབས་པ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །མི་དགེ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་གཉིས། །འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་དགུ། །དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། །མི་དགེ་བ་ནི་བཅུ་དག་ལས། །དེ་ལས་བཞི་སྟེ་བསྒྲིབས་དེ་བཞིན། །མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་ལྔ་དག་ལས། །དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ། །གཟུགས་ན་དགེ་ལས་བཅུ་གཅིག་གོ། །དེ་ནི་དགུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །བསྒྲིབས་པ་བརྒྱད་ལས་དེ་ལས་དྲུག །མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །དེ་ལས་དྲུག་སྟེ་གཟུགས་མེད་པའང་། །དེ་ཡི་ཚུལ་ལོ་དགེ་བ་ལས། །སེམས་དགུ་དག་གོ་དེ་དྲུག་གོ། །བསྒྲིབས་པ་ལས་བདུན་དེ་དེ་བཞིན། །སློབ་པ་བཞི་ལས་དེ་ལས་ལྔ། །མི་

སློབ་པ་ནི་ལྔ་ལས་སོ། །དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ། །བཅུ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། །གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། །སྦྱོར་བྱུང་དགེ་རྣམ་གཉིས་ཕྱི་ནས། །རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ། །བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྤྲུལ་པ་དང་། །འདོད་ན་ཕྱུང་བརྟན་མིན་རྣམ་བཞིར། །གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ། །ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །དྲུག་དང་དྲུག་དང་གཉིས་སྐྱེད་དོ། །གཟུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ། །སློབ་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། དབང་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའོ།། །།

དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཡིད་དེ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་གཞན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཟག་མེད་ལ་ནི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་དག་གང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གང་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནི་ཚེ་དྲུག་གམ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་དང་། ས་མཚུངས་པ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། (སྙོམས་འཇུག་)ལས་ལྡང་བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ(དྲུག་ལས་དང་པོ)འོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་གྱི་ཚེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་འདྲ་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་དུས་ཏེ། དེ་ནི་དགེ་བ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་རིས་འདྲ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་(གཉིས་པ་)ནི་(རིས་མི་མཐུན་ཀྱང་)འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་འདྲ་བ་སྟེ། དེར་ནི་རང་གི་ས་པའི་དེ་མ་ཐག་པར་རང་གི་ས་པའི་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་། །སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་(གསུམ་པ།)ནི་འོག་མའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་གོང་མའི་

དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་(བཞི་པ།)ནི་གོང་མའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །སྤྲུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི། དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གི་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། །སྤྲུལ་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་ནི་སེམས་གཉིས་པོ་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་འབྱུང་སྟེ། སྤྲུལ་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུལ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་དང་། སྤྲུལ་བ་ལས་ལྡང་བ་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚེ་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དོ་ཞེས་འདོད་མོད་ཀྱི་ལོགས་སུ་བྱས་ཏེ་ཚེ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྣང་ངོ་། །(དེ་ཡང་དགེ་བ་ལས་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བ་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་གྱི་ཏེ། ཆོས་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་དང་། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་དང་། རྣམ་ཐར་ཟད་པར་ཟིལ་གནོན་མི་སྡུག་པ་ཚད་མེད་སོགས་ནི་ཡང་དག་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་པས་དེ་དག་ཡིད་བྱེད་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཟག་མེད་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་དོ། །མི་ལྕོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ལྡང་སེམས་ནི་གོམས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་པའམ། འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་པའམ། སྲིད་རྩེར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། སྲིད་རྩེའི་ས་པས་ལྡང་ངོ་། །ས་ལྷག་མ་རྣམས་སུ་ནི་ལྡང་སེམས་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་གྱི་ས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་ཁོ་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་ལ། རང་གི་ས་པ་ནི་རང་གིས་འབྱུང་བས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་འདོད་པ་ན་ཐོས་བསམ་དང་སྐྱེས་ཐོབ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ན་ཐོས་སྒོམ་དང་སྐྱེས་ཐོབ་གསུམ་མོ། །གཟུགས་མེད་ན་སྒོམ་སྐྱེས་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ལས་སྐྱེས་ཐོབ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ལྷའི་རྗེས་སུ་འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྦྱོར་བ་རག་ལས་པས་སོ། །ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་གསལ་བས་འདོད་སེམས་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་

དུ་བྱེད་དོ། །ངེས་ན་ངེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ལྷང་སེམས་ཀྱང་བྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། །གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་མི་གསལ་བས་དེ་དང་མི་མཚུངས་སོ། །)ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་(ལྔ་པ་)ནི་འཆི་སྲིད་ནས་བར་སྲིད་དང་(ནས།)སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འཆི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་དང་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་བཟོའི་གནས་པ་དང་སྤྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་སེམས་ནི། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཞེས་འབྱུང་བས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཡིན་නོ། །དེ་ཡང་ས་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་སེམས་ནི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་བསྒྲིབས་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་ཅི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེ་སེམས་ནི་འདོད་པར་སྐྱེ་ན་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་ལ། ཁམས་གོང་མ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ན་བསྒྲིབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ས་ནས་རང་གི་ས་རུ་སྐྱེ་ན་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྤྲུལ་སེམས་དང་བཟོའི་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་རང་ས་ན་གང་ཡོད་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྐྱེ་སེམས་ནི་འདོད་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། གོང་མ་ན་བསྒྲིབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདི་ལ་ནི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་དོ། །ཟག་མེད་གཉིས་ནི་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སེམས་གཉིས་གར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་(དྲུག་པ་)ནི་ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང་ཞེས་འབྱུང་བས་གོང་མའི་བསྒྲིབས་

ལ་ལྟུང་མ་བསྐྱན་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའོ། །(དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྤྲུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་འབྱུང་བ་སྤྲུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་ལས་ཀྱང་སྤྲུལ་སེམས་རང་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་འབྱུང་བ་སྤྲུལ་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་གཉིས་སྙོམས་པར་འཇུག་ལྡང་གི་ཚེར་བསྡུས་ནས་ཚེ་དྲུག་ཏུ་ཁ་ཅིག་འཆད་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཏེ་ཚེ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྣང་ངོ་། །)

དོན་དེ་དག་བློ་ལ་བཞག་ནས་སེམས་གང་གི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སེམས་གང་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་དགེ་བ་ལས་ནི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་(འདོད་པའི་དགེ་བ་)དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་ནི། (ལྔ་པོ་གཞན་གསུམ་སྟེ།)རང་གི་ས་པ་བཞི་འབྱུང་ལ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་དང་། (གཟུགས་དགེ་སྦྱོར་བྱུང་ནི་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞིའོ་ཞེས་རྒྱལ་སྲས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཐོད་རྒལ་ཚེ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་ཞེས་སོ། །ཟག་མེད་གཉིས་ནི་ཕྱར་ཐོབ་ཟིན་འབྱུང་གི་གསར་པ་མ་འབྱུང་ངོ་། །)ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་སོ། །གལ་ཏེ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་བའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་ལྟ་ན་བཅུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་དགེ་བ་ལས་ནི་གཟུགས་མེད་ལ་སྙོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། (རྟེན་ལ་སོགས་པ་རིང་།)བ་ཉིད་བཞིས་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྟེན་རིང་བ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་རྟེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་སྙོམས་འཇུག་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཡང་ན་འདོད་པའི་སེམས་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དུ་མི་སྲིད་པས་རྟེན་རིང་བའོ། །)རྣམ་པ་རིང་བ་ནི་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་དེ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་

མི་ལྡ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པ་རིང་བ་ནི་(དེས་འོག་ས་ལ་དམིགས་མི་ནུས་པས།)དེས་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོས་རིང་བ་ཉིད་ནི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དེས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་(ཧེ་དེའི་འདོད་པ་ཡུལ་མིན་པས་སུན་དབྱུང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་)རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་རགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེས་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་དགེ་བས་ཀུན་ནས་བསླང་ནས་གཟུགས་མེད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནའང་བར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཚེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་དང་། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་ལས་སོ། །(དེ་ཡང་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་བཟང་བས་སོ། །)དེ་ཡང་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་དང་སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྡང་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ངོ་། །འདིར་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལས་མ་བསྒྲིབས་པ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་སྤྲུལ་སེམས་ལས་གཞན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་སྤྲུལ་སེམས་ནི། དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་རང་ཉིད་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་གི་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་རྣམས་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་

མ་རྣམས་སུ་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེའི་སྐབས་སུའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཚེ་དྲུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་པོ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ་(གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་དྲུག་པོ་གང་ལས་ཤི་ཡང་འདོད་པར་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་འགལ་བས་སོ་དེ་ཡང་།)རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་སྤྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེ་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྤྲུལ་སེམས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་ལ་འཆི་སེམས་སྲིད་པས་དེ་དག་གི་སེམས་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་གཉིས་དང་ནི་ཚེ་དྲུག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་(རང་གི་ས་པ་)བཞི་(པོ་ན།)འབྱུང་སྟེ་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་དག་གོ། །(མི་དགེ་བ་ནི་ས་གོང་མའི་དགེ་བའི་སྦྱོར་བར་མི་སྲིད་ལ། དེ་མ་སྤངས་པར་ས་གོང་མའི་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་།)གོང་མའི་སེམས་དྲུག་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། མི་དགེ་བ་སྙོམས་པར་འཇུག་སེམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་ལས་གོང་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། རྒྱུན་མི་གཅིག་པ་དང་། ས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་སེམས་བཅུའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བཅུའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ལྔ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྤྲུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་(ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་ཏེ་)བདུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་

རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་སྤྲུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་བསམ་གཏན་ལ་མ་ཞུགས་པར་སྤྲུལ་སེམས་ལས་ལྷང་བ་མེད་པས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། འདོད་པ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་འདི་དག་ལ་གནས་པ་ལ་འཆི་བ་དང་ཤི་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་གཉིས་ལས་ཁམས་གོང་མ་དེ་དག་གི་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་དགེ་བ་ལས་ནི་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་)སེམས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་མ་བསྒྲིབས་པ་གསུམ་ག་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ལས་སྤྲུལ་སེམས་ལས་གཞན་གཉིས་དང་། བསྒྲིབས་པ་ནི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། སྤྲུལ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་སྤྲུལ་སེམས་ཁོ་ན་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཅིག་པུ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་དེ། དེ་དང་ཚེ་དུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དགེ་བ་དེ་ནི་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་པ་དེ་དང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་)སེམས་དགུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་(དགེ་བ་)སྦྱོར་བྱུང་ནི་སྤྲུལ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ལ། སྐྱེས་ཐོབ་ནི་གཞན་(རྣམ་སྨིན་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་)གཉིས་ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་གསུམ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་ཀྱིའང་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། སྤྲུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་སྤྲུལ་སེམས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་(ལས་)དང་། ཟག་མེད་གཉིས་

ལས་(གཟུགས་དགེ་)སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། (གཟུགས་མེད་ཀྱི་)སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་། བསྒྲིབས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་དང་ཚེ་དྲུག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་(འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།)བརྒྱད་ལས་འབྱུང་སྟེ། (དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཤི་བ་གོང་དུ་མི་སྐྱེ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཟག་མེད་ལས་ལྡང་བ་མི་སྲིད་པས་སོ་དེ་ལ།)རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་བ་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ(འི་འཆི་སེམས་)གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་(རང་གི་གསུམ་འདོད་པའི་དང་པོ་གསུམ་དང་།)དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པ་དང་། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བ་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཚེ་སྤྲུལ་སེམས་ནི་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་ལ། སྤྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ནི་སྤྲུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་ཕན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལ་མ་བསྒྲིབས་པ་གསུམ་ག་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་དང་བསྒྲིབས་པ་ལས་ནི་སྤྲུལ་སེམས་ལས་གཞན་གཉིས་པོ་འབྱུང་བས་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་དག་ལས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ཚེ་དྲུག་གམ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་(རང་གི་ས་པ་གསུམ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་)སེམས་རྣམ་པ་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་སྤྲུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་དང་། སྤྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཕན་ཚུན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་བསྒྲིབས་པའོ། །གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་དྲུག་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའང་དེའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ནི་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་གི་ས་པ་གསུམ་པོ་ན་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་རང་ཉིད་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་པོ་ན་དང་བསྒྲིབས་པ་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་པོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་ནི་(འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་བོར་བས་)སེམས་དགུ་དག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ན་སྦྱོར་བྱུང་པོ་ན་ལས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། (ཟག་མེད་སློབ་པ་ནི་སློམ་ལམ་མོ། །)སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་པོ་ན་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་པོ་ན་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་པོ་ན་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་(རང་ས་གསུམ་གཟུགས་དགེ་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་)སེམས་དྲུག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་

ཚེ་དགེ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་བསྒྲིབས་པ་ལས་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། མ་བསྒྲིབས་པ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ལས་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཕོ་ན་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཕོ་ན་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱིའང་སྦྱོར་བྱུང་ཕོ་ན་དང་། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ཕོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལས་ནི་(རང་ས་གསུམ་འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་སྟེ།)སེམས་བདུན་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཕོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་བསྒྲིབས་པ་ལས་བདུན་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྒྲིབས་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་(འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་བོར་བ།)བདུན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་ཕོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སློབ་པའི་སེམས་ནི་བཞི་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གསུམ་པོ་ཕོ་ན་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་སློབ་པ་རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་པའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་ལྔ་འབྱུང་སྟེ། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བས་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ལྡང་སེམས་མ་ཡིན་པས་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་པོ་ཕོ་ན་འབྱུང་བས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་སློབ་པ་རང་ཉིད་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སློབ་པ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མི་སློབ་པ་ཟད་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པའི་སེམས་

ཉི་ཤུ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་། སློབ་པ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་མི་སློབ་པ་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པ་དེ་ལས་ནི་སེམས་བཞི་དག་འབྱུང་སྟེ། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྔ་མ་ལྟར་འདོད་པའི་གཉིས་ཀ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ཏེ་གསུམ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་(ཟད་ཤེས་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ།)མི་སློབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མི་སློབ་པ་ལས་སེམས་ལྔ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚེ་མི་སློབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ནི་མི་སློབ་པ་ལས་མི་ཉམས་ལ། ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མིན་པའི་ཕྱིར།)དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཊཱི་ཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་མི་སློབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚེའང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་གསུམ་དང་བདུན་འབྱུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་ནི་སྤང་དགོས་སོ། །(འོ་ན་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བརྒྱད་འབྱུང་བར་ཐལ་དགེ་བ་གསུམ་མི་སློབ་པ་རང་ཉིད། དེ་ལས་ཉམས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་གསུམ། སློབ་པ་དང་བརྒྱད་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སློབ་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་འབྱུང་སྟེ་མི་སློབ་ལས་མ་ལངས་པར་ནི་མི་ཉམས་ལ། ལངས་པ་ན་དགེ་སེམས་ལས་ལངས་དགོས་པས་ཉོན་མོངས་དང་སློབ་པའི་བར་དུ་དགེ་བས་ཆོད་པས་ཕྱིར་རོ། །)དེ་དག་ནི་སེམས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་བཤད་པའོ། །

(སེམས་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི།)ཡང་སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཉི་ཤུར་ཡང་བཤད་དོ། །ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེ་ན། ཁམས་གསུམ་དུ་དགེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས(གཉིས་)སུ་ཕྱེ་ནས་(བཅོ་ལྔ།)བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲར་རོ། །གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། (སྐྱེས་ཐོབ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བར་སྲིད་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་འཐོབ་ལ། གཟུགས་མེད་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ཐོབ་པའོ། །སྦྱོར་བྱུང་ནི་སྦྱོར་བ

གོམས་པས་ཐོབ་པ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་ནི།)སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟ་ན་བཅོ་ལྔ་ལས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ན་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་བཞིར་ཕྱེ་(ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད།)པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། (འགྲོ་ཉལ་སོགས་)སྤྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་དང་། (སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར།)སྤྲུལ་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་སྨྲར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་བཅོ་བརྒྱད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཟོའི་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་བཟོའི་སེམས་ནི་མེད་དེ། (གཞལ་མེད་ཁང་དང་གོས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ནི་ལས་ལ་འབྱུང་བ་དང་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ལ་མཁན་བཟོས་བྱས་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས།)བཟོའི་ལས་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ན་ནི་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གཅིག་པུ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཉི་ཤུར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བའང་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དེ་འདིར་ནི་ཡི་གེ་མང་བས་འཇིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་ན་དགེ་བ་ལ་གཉིས་གཉིས་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་བཞི་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགེ་བ་གཉིས་ཀའང་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ཞིང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་གའང་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བར་བྱའོ། །(ལུང་མ་བསྟན་བཞིའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལ་ཡོད་དོ། །ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རོ་དྲི་རེག་བཞི་དང་བཟོའི་གནས་པའི་སྒྲ་དང་ལྔ་ལ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་སོ། །རྟོག་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་ངོ་། །སྤྱོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལྔ་སྟེ། མཐོང་ཐོས་སོགས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་མཐུས་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བས་སྦྱོར་བ་མེད་ལ། སྤྲུལ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པ་ན་སེམས་བརྒྱད་དང་གཟུགས་ན་དྲུག་དང་གཟུགས་མེད་ན་བཞི་དང་ཟག་མེད་གཉིས་དང་ཉི་ཤུའོ། །ཡང་ན་དགེ་བ་བརྒྱད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུའོ། །)ཉི་ཤུར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་

སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་ལ་འཆི་སེམས་ཡོད་ཀྱི། དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཞན་གཉིས་ལ་མེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་སེམས་དང་། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེའང་འདོད་པའི་ནི་གསལ་བས་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ལའང་ཡོད་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་མི་གསལ་བས་ལྡང་སེམས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(བཅུ་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཁྱབ་གང་ཆེ་དཔྱད་པ་ནི།) འོ་ན་སེམས་ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་གཉིས་ཁྱབ་གང་ཆེ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་བཟོའི་གནས་པས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ་(ཞེས་པས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ཡོད་དོ། །)ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་དེས་མཚོན་ནས་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྤྱོད། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་མིན། །ཞེས་པ་དང་། སྒྱུར་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་ཞེས་པ་དག་ཀྱང་སྔར་བཤད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩོན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། བཞི་པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེས་ན་བཤད་པ་འདི་ནི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། གནས་གསུམ་པའི་ཊཱི་ཀར་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལམ་པའི་སེམས་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ནི་བཞི་པོ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྙེད་པ་བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་

ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་འདོད་པ་ན་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་དང་། གོང་མ་གཉིས་ན་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས་རེ་ཞིག་དེ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དྲུག་ཆེད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པའང་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དྲུག་ཆེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་གཉིས་ཆེད་དོ། །དེ་ཡང་འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་ཉམས་དང་། །དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ། །སེམས་དེ་ལྡན་པ་མིན་ལས་ཆེད། །ཅེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཁམས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སླར་ལྡོག་པའི་ཚེ་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཐོབ་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་འཐོབ་པ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་དང་། དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་དགེ་རྩ་ཆད་ནས་ཐེ་ཚོམ་མམ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་སྟེ་ཚེ་ལྔ་བཤད་པ་ལས། འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་སུ་སླར་ལྡོག་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བའམ་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་དང་། (འདོད་པའི་)དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་ངོ་། །འདོད་ཁམས་སུ་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དག་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་(དང་གོང་མ་གཉིས་ནས་འདིར་སྐྱེས།)ན་སྔར་དུ་བགྲངས་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པའི་མི་དགེ་བས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་དང་། སློབ་པའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་སེམས་དྲུག་གི་ཐོབ་པ་སྔར་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་ཆེད་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །(དེ་ཡང་དྲུག་ག་ཅིག་ཅར་ཆེད་པ་མིན་གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཅིག་དང་པོར་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་རིས་ནས་དྲུག་གི་ཆེད་པ་འབྱུང་རུང་

གི་རྒྱུན་ལ་བརྩིའོ། །དེ་ལ་ཚེ་ལྔ་པ་བརྩི་བས། དགེ་རྩ་ཆད་པ་འདོད་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་བས་མཚམས་སྦྱོར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྙེད་དོ། །གོང་མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་ནའང་དེ་ཉིད་གསར་དུ་རྙེད་དེ་སྔར་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་གོང་དུ་སྐྱེས་པས་བཏང་བས་སོ། །གཟུགས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་གང་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྙེད་དོ། །དེ་ཡང་བར་སྲིད་དུ་རྙེད་དོ། །གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་བར་སྲིད་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྙེད་དོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་ན་ཁམས་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་སློབ་པའི་ཐོབ་པའང་གསར་དུ་རྙེད་དུ་རུང་ངོ་། །འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་བསྒྲིབས་པའི་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་ནི་འཕགས་པ་ཉམས་པ་མེད་དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་པོར་མངོན་དུ་གྱུར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཏེ་འདོད་སེམས་གསུམ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས། ཟག་མེད་སློབ་པ་དང་དྲུག་གི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྙེད་དུ་རུང་ཞེས་པའོ། །)གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཀྱང་སྔར་མི་ལྡན་པ་ལས་དྲུག་རྙེད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། (ཐོབ་པ་སྔར་སྐྱེས་ཡོད་པས།)གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་དང་། འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་(དང་གཉིས་ཏེ།)བཞི་ཐོབ་པ་འབྱུང་ངོ་། །གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་དང་། སློབ་པའི་སེམས་(ཀྱི་ཐོབ་པ་)འབྱུང་ངོ་། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་(ཉིད་)དང་སློབ་པ་སྟེ་གཉིས་རྙེད་དོ། །(འདི་ཁམས་སུ་སླར་ལོག་པ་ལས་རྙེད་པ་ནི་མེད་དེ་རང་གི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་ཅིང་རང་སའི་སྔར་ནས་ལྡན་པས་སོ། །)འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་བསམ་གཏན་དངོས་གཞིའི་དགེ་བ་(དང་པོར་)མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། (རང་སའི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་

གཉིས་ཏེ།)གསུམ་དག་འཐོབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་པ་ན་དེ་དག་གི་ཐོབ་པའང་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ནི་བཞི་འཐོབ་བོ། །ངེས་པ་(སྟེ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ།)ལ་འཇུག་པ་ན་སློབ་པ་དེ་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་(ཕྱིས་མི་ལྡོགས་མེད་ཟག་མེད་)འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་(འི་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཚེ།)ན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། (ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་)འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་འགྱུར་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རིམ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི་རིགས་ཙམ་སྔར་(ཐོད་ཐོབ་པ་)ནས་ཡོད་པས་སློབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་ཐོབ་མ་ཡིན་པས་མི་བགྲང་ངོ་། །(དྲུག་པོ་དེ་དག་གི)ལྷག་མ་(འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་སློབ་པ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སྟེ།)སེམས་(དྲུག་)ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འགྱུར་གི་གཞན་མ་ཡིན། (སེམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྔར་ནས་ཐོབ་ལ། ལ་ལ་དེའི་ཚེ་མ་ཐོབ་པས་སོ། །)ལྷག་མ་ནི་དྲུག་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། མི་སློབ་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །སྨྲིལ་མ་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་དག །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་ནི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་དེ་གཉིས་མི་སློབ་པ་དང་གསུམ་མ་གཏོགས་པ།)དགུ་ཉིད་བརྗོད། །དགེ་བའི་སེམས་ལ་(སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་གོང་དགེ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་པོ་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ།)དྲུག་ཡིན་ཏེ། །ལུང་མ་བསྟན་ལ་དེ་ཉིད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་འདོད་པའི་བཞི་དང་། གཟུགས་ཀྱི་གསུམ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་དང་། ཟག་མེད་དང་དགུ་ཅི་རིགས་པར་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་སྔར་བསྟན་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །(རང་རང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ཅིང་།)དགེ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་(གོང་སེམས་གཉིས་སམ།)ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། (འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལས།)འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་དང་དྲུག་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟག་མེད་གཅིག་ཏུ་བསམས་མོད་ཀྱི་དེར་ནི་དགེ་

བའི་སེམས་ལ་བདུན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་ཏེ། (ཁ་ཅིག་ཡང་དག་ལྟ་བས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལས་འདོད་དགེ་འབྱུང་བས་དེ་དང་བདུན་དུ་འདོད་དོ་ཁ་ཅིག་ནི།)ཟག་མེད་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་(བདུན་ནོ་ཞེས་ཟེར།)རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས། དེས་འཇུག་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ། །སློབ་པ་དང་ནི་མི་སློབ་པའོ། །ཞེས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་སློབ་པ་ཟག་མེད་དང་། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ན་མི་སློབ་པ་ཟག་མེད་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལ་ནི་(ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་ཞེས་པས་)དེ་ཉིད་ཀྱི་རྙེད་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་(དེའི་ཞར་ལ་རང་གཞན་ཕྱིར་ཐོབ་པ་ནི་མེད་ཅེས།)སྔར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

(དེའི་ཞར་ལ་སེམས་ཉི་ཤུ་རང་གཞན་གང་གིས་རྙེད་ཚུལ་དཔྱད་པ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་དྲུག་ལ་ཐོབ་པ་སྔར་སྐྱེས་མེད་པས་རང་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་རྙེད་ལ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ནི་རང་གི་སྦྱོར་བས་ཐོབ་ལ། མི་སློབ་པ་ཟད་པ་ཤེས་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རང་ཁོ་ནས་རྙེད་པ་དགུ་དང་། སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པ་དང་སློབ་པས་རྙེད་ལ། གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བསྒྲིབས་པས་རྙེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཁོ་ནས་རྙེད་པ་བཞི་དང་འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་མཚམས་སྦྱར་ན་རབ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་རྙེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་པོ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རང་གིས་དང་ཅིག་ཤོས་གཞན་གྱིས་དང་། གོང་མའི་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་རང་རང་གིས་ཉམས་ན་རང་དང་འོག་མས་ཉམས་ན་གཞན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བཞུགས་པའི་ཚེ་རང་དང་། སློབ་པས་རྙེད་ན་གཞན་དང་། སློབ་པ་ཡང་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཚེ་རང་དང་། དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་རྙེད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀས་རྙེད་པ་བདུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །)མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་དབང་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ།། །།

# ༄༅། །གནས་གསུམ་པ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ།

## སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ།

### ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

**【རྩ་བ།】**

༄༅། །དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་། །མི་རྣམས་དང་ནི་ལྷ་དྲུག་དག །འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་དམྱལ་བ་དང་། །གླིང་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ཉི་ཤུ། །གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། །གཟུགས་ཁམས་ཡིན་དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །དེར་ནི་རིས་དང་སྲོག་ལ་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་རྟེན་པ་ཡིན། །

༄༅། །ད་ནི་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་འཆད་པ་ན་ཁམས་བསྟན་པར་འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དབང་པོ་བསྟན་པར་དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཙམ་ཞིག་བཤད་པས་དེའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །(ཡང་ན་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་དམིགས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་ནས། འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་གཙོ་ཆེར་ཇི་ལྟ་བའི་དམིགས་པ་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་པ་བཞི་ཡིན་པ་ལས་

ཐོག་མར་སྡུག་བདེན་འཆད་པའི་མཚན་གཞི་ནི་གང་སྐྱེ་བ་སེམས་ཅན་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལས་གྲུབ་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་སུ་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐྱེ་པ་གཉིས་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ནོ། །དག་པའི་འཇིག་རྟེན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལམ་བདེན་དུ་འདོད་ཅིང་བསྡུ་བ་ལས་དེ་དག་དུས་གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །)

དེ་ལའང་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་(ལས་གསོག་པ་པོ་སེམས་ཅན་བཤད་པ་ལ།)སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་། རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལའང་ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་ཁྲིད་པའམ། དགའ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དམྱལ་བ་སྟེ། ན་ར་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ན་དགག་པ་དང་ར་ཀ་དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ན་རེ་སྐྱབས་མེད་པས་ན་དམྱལ་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཟས་སྐོམ་ཡིད་ལ་བཏགས་པའམ་དེར་སོང་བ་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་སམ། སྐོམ་པ་དང་ལྡན་པས་ཡི་དྭགས་ཏེ་པྲེ་ཏ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དུད་ཅིང་འགྲོ་བས་ན་དུད་འགྲོ་སྟེ་ཏིརྻཀ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་བུ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཡིད་ཤས་ཆེ་བས་མི་སྟེ་མ་ནུ་ཥའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀུན་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །རྣམས་ཞེས་པ་ནི་བཞི་ག་ལ་སྦྱར་རོ། །ལྷ་ནི་ཚངས་པའི་ལུས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། (བདུད་རྩི་ཟ་བས་སམ་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པས་སམ།)བདེ་བ་ལ་རོལ་པ་དང་། མཆོད་པར་འོས་པ་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་(རིས་བཞི་)པ་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་སྟེ་དྲུག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་དམྱལ་བ་ནས་ལྷ་དྲུག་གི་བར་སྣོད་དང་བཅས་པ་དག་ནི་འདོད་

པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་(ཡུལ།)ཁམ་ཟས་དང་འཁྲིག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་ཤིང་འདོད་ཡོན་ལོངས་འཚོ་བའི་ཕྱིར་དང་། (མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།)སྟོད་ཀྱང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་སིལ་བུ་ལས། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་གང་དེ་འདོད་པ་མིན། །སྐྱེས་བུའི་ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་འདོད་པ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྣ་ཚོགས་དེ་བཞིན་གནས། །འོན་ཀྱང་བརྟན་རྣམས་འདི་ལ་འདུན་པ་འདུལ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །(འོ་ན་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ལའང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པའི་དབང་གིས་སྤྲུལ་སེམས་ལའང་ཆགས་པའམ་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་དྲི་རོ་སྤྲུལ་པ་སྟེ་ས་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་པ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་སྤྲུལ་པ་བྱེད་པ་གཞན་ལས་ཐོས་ནས་བྱེད་པས་ཆགས་པ་མེད་ཀྱང་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་རང་གི་སྤྲུལ་པ་ཉམས་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་དེ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །)

དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་དམྱལ་བ་ལ་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་དང་། མི་ལ་གླིང་བཞིར་དབྱེ་བ་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཉི་ཤུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གྲང་དམྱལ་དང་ཉེ་འཁོར་བ་རྣམས་ནི་ཚ་དམྱལ་གྱི་འཁོར་ལྟ་བུར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཉི་ཚེ་བ་ལ་གནས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བགྲངས་སོ། །གླིང་ཕྲན་རྣམས་ཀྱང་གླིང་གི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདོད་ཁམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་ལྔར་འདུས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ངན་སོང་གནས་བཅུ་དང་མཐོ་རིས་གནས་བཅུ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད། ཡི་དྭགས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། མིའི་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལྷ་རིས་དྲུག་སྟེ་གནས་གཞན་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དུད་འགྲོ་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་གནས་གཞན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་གཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་ས་ལུ་ལྗང་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁམས་འགྲོ་སྐྱེ་འགྲོ་

བྲེ་བྲག་གིས། །འདོད་སྲིད་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་དྲུག་ཅེས་པ་དང་མཐུན་པར་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ནི་དམྱལ་བ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་ལ་གནས་ན་གནས་པ་དང་། ཁ་འཐོར་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བཞི་དང་། མི་ལ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་(ལ་སྒྲ་གཅན་མགུལ་འཕྲེང་རབ་གནོན། ཐག་བཟང་རིས་ཏེ།)བཞི་དང་། ལྷ་དྲུག་སྟེ་(མཐོ་རིས་ཉེར་གཉིས། ངན་སོང་ཉེར་གཉིས་ཏེ་འདོད་པའི་གནས་གཞན།)བཞི་བཅུ་རྩ་བཞིའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་བཤད་པ་ནི་འདོད་པ་ལས་ཡོན་ཏན་དང་གནས་གཞན་གྱིས་གོང་མའི་གནས་བཅུ་བདུན་པོ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། (སྙོམས་འཇུག་དང་དེའི་རྟེན་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་བྱེད་པ་མེད་ལ།)རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་བསམ་གཏན་བཞིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་བཅུ་བདུན་དུ་དབྱེ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ས་སྟེ་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་སེམས་ནི་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་གོམས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གནས་གཞན་ཡང་ཚངས་པའི་སྡེར་གཏོགས་པས་ཚངས་རིས་པ་དང་། ཚངས་པའི་མདུན་ན་རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལྟར་གནས་པས་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཚེ་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་ཚངས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚངས་ཆེན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་གསུམ་དང་། གོང་མ་བས་འོད་ཆུང་བས་འོད་ཆུང་དང་། འོད་ཚད་མེད་པས་ཚད་མེད་འོད་དང་། འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་འོད་གསལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་དང་། གོང་མ་བས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆུང་བས་བདེ་ཆུང་དང་། བདེ་བ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མེད་བདེ་དང་། བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་བདེ་རྒྱས་ཏེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལ་དགེ་ཆུང་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་ནི་ཀུ་ཤ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་བ་དང་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ལོ་ཙྪ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བར་བསྒྱུར་ཏེ། དོན་ནི་ཡིད་

གྱི་ས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་རྒྱ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དེ་ཉིད་ཟག་མེད་དང་སྤེལ་མ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་དུ་བསྒོམས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་གནས་གཞན་ཡང་འོག་གཞི་སྤྲིན་ལྟར་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་མེད་པས་སྤྲིན་མེད་དང་། མི་གཡོ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་པས་བསོད་ནམས་སྐྱེས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་གཞན་གསུམ་དང་། གནས་གཙང་མ་གོང་མ་དག་པས་དམན་པའི་ཕྱིར་མི་ཆེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་གདུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་གདུང་བ་དང་། ཆོས་མཐོང་བ་བཟང་བའི་ཕྱིར་གྱ་ནོམ་སྣང་བ་དང་། ལྟ་བ་བཟང་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འོག་མིན་ཞེས་བྱ་བ་འཕགས་པའི་གནས་གཞན་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་གནས་ལྔ་པོ་དག་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་མ་འདྲེས་པས་གཙང་མའི་རིས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ཁོ་ན་དག་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་གནས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་པ་གཅིག་སྤུགས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་ཀྱི་ས་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བས་མདུན་ན་འདོན་ལས་གནས་གཞན་ཐ་དད་པའི་ཚངས་ཆེན་མེད་པས་གནས་གཞན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་ལ། ཉི་འོག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ནི་གནས་གཞན་ལོགས་པ་ཡིན་པས་བཅུ་བདུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས། གནས་གཙང་མ་རྣམས་ལས་འདས་པ་ན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་པ་དང་། ཟླ་གསང་ཐིག་ལེ་ལས། གཙང་མའི་གནས་ནི་རྣམ་སྤངས་ནས། །འོག་མིན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་

དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཚང་རྒྱ། །སྤྲུལ་པ་པོ་ནི་འདིར་འཚང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་འོག་མིན་གྱི་སྟེང་ན་འང་འོག་མིན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་བསྐུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །མདོ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཚངས་རིས་དང་། ཚངས་ལྷ་ཉེ་ཕན་དང་། ཚངས་པ་ཀུན་འཁོར་དང་། ཚངས་ཆེན་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་། ཆུང་སྣང་དང་། ཚད་མེད་སྣང་བ་དང་། ཀུན་སྣང་དང་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགེ་བ་དང་། ཆུང་དགེ་དང་། ཚད་མེད་དགེ་བ་དང་། དགེ་རྒྱས་དང་། བཞི་པ་ལ་ཆེ་བ་དང་། ཆུང་ཆེ་དང་། ཚད་མེད་ཆེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཞེས་བསམ་གཏན་རེ་རེ་ལ་གནས་གཞན་བཞི་བཞིར་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་དང་། གཞན་དག་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །སྒྲ་དོན་ནི་གཟུགས་མཆོག་དང་ལྡན་ཞིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་བཤད་པ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་(སྔར་བཤད་པ་ལྟར།)གནས་གཞན་ཐ་དད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་གཞན་ཐ་དད་པའང་གཟུགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་(ལུས་)གང་དུ་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་གཟུགས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་(གང་ཐོབ་པ་དེ་)དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ། །འོ་ན་(མཐོང་པས་)རྣམ་པ་བཞིར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྔོན་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་བསྒོམས་པས་ཁམས་དེར་འབྲས་བུའི་སྙོམས་འཇུག་མི་འདྲ་བར་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་གཞག་གོ། །མཚན་ཉིད་ནི་འདོད་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་མེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའོ། །ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་དོན་ནི་གནས་བརྒྱད་པར་འཆད་པར་

འགྱུར་རོ། །གོས་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་པ་གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་ནའང་གཟུགས་ཕྲ་བ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། གནས་གཞན་ཡང་འོག་མིན་གྱི་སྟེང་ན་ཡར་བརྩེགས་ཏེ་ཡོད་པར་ལྟའོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར་ན་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དེར་ནི་རིས་མཐུན་པ་དང་སྲོག་གི་དབང་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡང་གི་སྒྲས་ནི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་གསུང་ངོ་། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ཡང་གི་སྒྲས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྡུའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་འདོད་གཟུགས་ནའང་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་མི་བརྟེན་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བྲལ་བས་སྲོག་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པས་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྲོག་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སེམས་རྟེན་ལ་སེམས་ལའང་དེ་དག་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་ཀྱི་སྲོག་ལ་སོགས་པའི་རྫས་གཞན་ནི་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལའང་གཟུགས་མེད་པའི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་རིལ་པོ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་གཞན་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟེན་ལ། ཀུན་གཞི་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །(འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་སྲིད་པས་སོ་སོར་བཅད་པས་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་གནས་རིགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ས་སོ་སོའི་སྲིད་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་པས་སའང་གཅིག་གོ། །གོང་མ་གཉིས་ནི་སྲིད་པ་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞིས་རིས་སུ་བཅད་པས་སའང་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞི་བྱུང་ངོ་། །)དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

# འགྲོ་བ་ལྔ་དང་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས།

**【རྩ་བ།】**

དེར་ནི་དམྱལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྔ། །རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་དེ་དག །ཉོན་མོངས་
ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྲིད་མིན། །

འགྲོ་བ་ལྔར་བཤད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་དམྱལ་བ་དང་སོགས་པའི་སྒྲས་བཟུང་བ་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་དང་ལྷ་དང་མི་སྟེ་འགྲོ་བ་ལྔ་ཡིན་པར་སྲིད་པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །(དེའང་འདོད་པར་བཞི་དང་ལྷའི་ཕྱོགས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་ལྷའི་ཕྱོགས་སོ། །)ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་བསྒྲིབས་པ་དང་མི་དགེ་བ་ཡང་མིན་ལ། ལུང་བསྟན་པ་དགེ་བ་ཡང་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་དང་དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་འགྲོ་བས་མ་བསྡུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལ་ལར་དགེ་བ་དང་། ལ་ལར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལ་ལར་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ཚེ་མ་བརྗེས་པར་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་འཕོ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་བར་སྲིད་ནི་མིན་ཏེ། སྲིད་པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་བར་སྲིད་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་གནས་བཞིས་ནི་འགྲོ་བ་ལྔ་བསྡུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྔས་ནི་སྐྱེ་གནས་བཞི་མ་བསྡུས་ཏེ། གང་ཞིག་མ་བསྡུས་ཤེ་ན། སྲིད་པ་བར་མའོ་ཞེས་གསུངས་

ལ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བ་གང་ཡིན་པ་དམྱལ་བ་པའམ། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་པའམ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཡུལ་པའམ། ལྷའམ། མིའམ། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའམ། སྲིད་པ་བར་མ་པའི་མིག་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། མིག་གི་ཁམས་སོ་ཞེས་སྲིད་པ་བར་མའི་མིག་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ་སྟེ། འགྲོ་བ་དེ་དག་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་སིལ་བུ་ལས། གནས་བརྟན་པཱུ་རིའི་བུས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དམྱལ་བའི་ཟག་པ་རྣམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་དམྱལ་བ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་བྱེད་ཅིང་སྤྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྐྱོན་དང་སྙིགས་མ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་སྨིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་གྲུབ་ནས་དམྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོའོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ཆོས་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པ་དམྱལ་བ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་འགྲོ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེའང་རྣམ་སྨིན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་། རྒྱུས་བྱུང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡོད་དེ།)གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་ལྔ་ཡིན་ན་མདོ་གཞན་དག་ལས་ལྷ་མ་ཡིན་དང་དྲི་ཟ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བཤད་པ་དེ་དག་གང་གིས་བསྡུས་ཤེ་ན། ལྷ་མ་ཡིན་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཡི་དྭགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ཡི་དྭགས་རྣམས་དང་། ཡི་དྭགས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་གི་ས་གཞི་ལ་གནས་པ་སྟེ་རི་རབ་ཀྱི་རྟེན་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པའི་ས་འོག་ན་གནས་སོ་ཞེས་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོར་འདུས་པར་གསུངས་ལ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནི་ལྷ་དང་ལོངས་སྤྱོད་འགྲན་བཟོད་པ་དང་གཉེན་ཡང་སྟེབ་པའི་ཕྱིར་ལྷའི་ནང་དུ་འདུས་པར་བཞེད་དེ། ས་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱང་ལྷའི་འགྲོ་

བས་བསྡུས་པ་ཁོ་ནར་ལྟ་བར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གཡོ་སྒྱུ་ཤས་ཆེ་བས་ལྷ་རྣམས་བཞིན་དུ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པས་དེའི་ཕྱིར་ཆེད་འགའ་མདོ་གཞན་དག་ལས་འགྲོ་བ་ཐ་དད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ལྷ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལྷའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་གནས་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲར་བཤད་དོ། །(སའི་སྙིང་འགྲེལ་ལས་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ལྷ་མ་ཡིན་ནི་བདེན་པ་མི་རྟོགས་པས་མི་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པས་ཡི་དྭགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་གཏོགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་མ་ངེས་པས་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སུན་ཕྱུང་ངོ་། །)སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ནི་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་འདུས་པར་འདོད་དེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འགྲོ་བ་ནི་ལྷ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་དུ་མ་སྨོས་སོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ལས། སེམས་ཅན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་དྲུག་གང་བསྟན་པ་(སེམས་ཅན་དམྱལ་དང་དུད་འགྲོ་ཡི་དྭགས་དང་། །ལྷ་མིན་རིས་དང་མི་དང་ལྷ་ཡི་རྣམས། །མི་ཡི་སེང་གེས་ཀུན་རྫོབ་བཏགས་པ་མཛད། །ཚངས་པ་ལ་ལྟ་བ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་ཁོས་སྨོན་ལམ་བཏབ་མ་ཐག་དེ་དག་སྐྱེས་པས་ལན་ནོ། །)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རིས་དྲུག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དྲི་ཟ་ནི་བར་སྲིད་དང་། ལྷའི་རོལ་མོ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འགྲོ་བས་མ་བསྡུས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ལྷ་ཡིན་ནོ། །གྲུལ་བུམ་དང་ལུས་སྲུལ་པོ་ནི་ཡི་དྭགས་ཤས་ཆེ་ལ་ལྷའི་སྡེར་གཏོགས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཀླུ་དང་ནམ་མཁའ་ལྡིང་དང་མིའམ་ཅི་དང་ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ་ནི་དུད་འགྲོའི་ནང་དུ་གཏོགས་སོ། །ཤ་ཟ་དང་སྨྲེ་བྱེད་དང་བརྗེད་བྱེད་དང་མ་མོ་དང་རྦོལ་ཁྲིད་ཀྱི་ཤ་ཟ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡི་དྭགས་སོ། །སྲིན་པོ་ནི་མིའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། གནོད་སྦྱིན་དང་། ཕྱོགས་སྐྱོང་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་། བདུད་རྣམས་ནི་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་སྡེར་གཏོགས་ལ། ཀླུ་དང་ཡི་དྭགས་སུ་གཏོགས་པའང་ཡོད་དོ། །

# རྣམ་ཤེས་གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་གནས་པ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། །ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག །བཟློག་དང་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཅིག །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་གསུམ་པོ་དག །རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་ལྟག་མ། །དེ་འཛོམས་བྱེད་ལྡན་སྲིད་རྩེ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་བཤད། །མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཕྱིར་གཞན་མིན། །གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ། །ཟག་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི། །རང་གི་ས་པ་ཉིད་རྣམ་ཤེས། །འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་དོ། །བསྡུ་ན་སྨྲ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་ཤེས་གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བཤད་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལྔའི་ཁམས་གསུམ་པོ་འདིར་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་བཤད་དེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མི་རྣམས་དང་ལྷ་ཁ་ཅིག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དང་པོའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་(ངན་སོང་གསུམ་དང་།)མི་རྣམས་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་རྟགས་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བཏང་སྙོམས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་གང་དག་དང་པོར་བྱུང་བ་དེ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྔར་སྐྱེས་པ

རྣམས་ཏེ། (སླ་བ་དང་གོས་དང་ཚངས་ཆེན།)ལུས་ཆེ་བ་དང་(འཁོར།)ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་དག་བདག་གི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་སྙམ་(དུ་རྒྱུ་འདིས་བྱེད་པར་མཚུངས་)ལ། དེའི་འཁོར་དུ་དང་པོར་སྐྱེས་པ་དེ་དག་ཀུང་བདག་ཅག་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚངས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་སྨོན་པ་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། (དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སེམས་ཐོབ་ན་ཚངས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་སྐྱེས་པས་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ལ། མ་ཐོབ་ན་དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པས་གཉིས་པའི་སྔོན་གྱི་གནས་དྲན་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །)དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་ཤི་འཕོས་པ་ཡིན་ན་ས་དེ་ན་གནས་པའི་ཚེ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་མཐོང་ཡང་འོག་མར་སྐྱེས་པ་ན་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་ན་ནི་ས་འོག་མ་པ་དག་གོང་མ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་ན་གནས་པ་དེའི་ཚེ་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་སྨོན་ལམ་ལས་བདག་ཅག་སྐྱེའོ་ཞེས་འཛིན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ས་གོང་མའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་ཀུང་གོང་མའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བར་དོའི་ཚེ་སྔོན་གྱི་གནས་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བར་དོ་ནི་དུས་ཐུང་བ་ཡིན་པས་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་ཡུན་རིང་པོར་གཅིག་པུར་གནས་པ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། བདག་ཅག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཚེ་རིང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་གནས་པར་མཐོང་ལ་ཞེས་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པ་མཐོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་ས་དེ་པའི་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་སྔོན་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དྲན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དེ། གཉིས་ཀའང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དེ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་འཆད་དོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་ཀུང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གསུམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ལས་བཟློག་པ་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ནི་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་པ་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་ཀྱང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེས་སྐྱོ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་སྐྱོ་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་བདེ་ནི་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པས་མ་ཞི་བས་དེས་སྐྱོ་ལ། བདེ་བ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་པས་དེས་མི་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་མདོ་ལས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་ནས་རིང་དུ་ལོན་པ་འཇིག་ཆགས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ནི་བསྐལ་པ་འཇིག་པ་ན་དང་པོ་མན་ཆད་མེར་འབར་བས་འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་འཇིག་ཆགས་ལ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པར་འདོད་དོ། །འདི་ལ་མདོ་ལས་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་འབའ་ཞིག་སྨོས་པ་ནི་ཡ་མཐའ་གཟུང་བས་འོད་ཆུང་དང་ཚད་མེད་འོད་ཀྱང་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་དག་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་གྱིས་མ་བསྡུས་པར་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། ལུས་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་སེམས་བདེ་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་མདོ་ལས་དགེ་རྒྱས་འབའ་ཞིག་སྨོས་པ་ནི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ལ་འདུ་ཤེས་དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྙོམས་འཇུག་གི་དབང་གིས་དགེ་བ་དང་གསུམ་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་གཅིག་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བཏང་སྙོམས་ཀྱང་ཡོད་དོ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །)(དེ་བཞིན་དུ།)གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་(ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་

ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད།)གསུམ་པོ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ལྷ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ལྔ་པའོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ལྷ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དྲུག་པའོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ལྷ་དག་གོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་(སྲིད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟེན་ཅིང་)རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གནས་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་རྣམ་ཤེས་གནས་པར་བསྟན་ཞེ་ན། སྔར་སྨོས་པ་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་རྩེ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། (ངན་སོང་གསུམ་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་རྒྱུ་འབྲས་དང་སྲིད་རྩེ་ན་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གིས་)རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངན་སོང་རྣམས་སུ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བའི་སྙོམས་འཇུག་དང་། སྲིད་རྩེ་ན་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གིས་རྣམ་ཤེས་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ངན་སོང་བ་ནི་དེར་གནས་པར་

མི་འདོད་པར་གོང་དུ་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གནས་གཙང་མར་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། (དང་གནས་གཙང་བ་རྣམས་མྱང་འདས་སུ་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།)དེ་དག་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ནི་གཞན་ན་གནས་པ་དེར་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་དེར་གནས་པ་གཞན་དུ་བསྐྱོད་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ནི་སེམས་གསལ་ལ།)སྲིད་རྩེ་བ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་བཤད་པ་གང་ཞེ་ན། སྔར་སྨོས་པའི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དང་། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བཤད་(འདི་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དགར་གནས་པས་སོ། །)དོ། །འདི་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་སྨོས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཡིན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་གཞན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འཇུག་པར་འདོད་ལ། འཕགས་པ་ནི་སྤྲིན་མེད་པ་དང་བསོད་ནམས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་གཙང་མ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། གནས་གཙང་མ་པ་རྣམས་མྱང་འདས་སུ་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་ན་གནས་འདོད་ཀྱི་བློ་མེད་ཅིང་། དེ་ནས་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའི་བློ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་གང་ཞེ་ན། ངན་སོང་རྣམས་ཏེ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་ཟད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་ངན་སོང་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་ནི་སེམས་ཅན་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཀྱི་རང་དགར་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྔར་གྱི་དགུ་ལས་གཞན་ངན་སོང་

བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཙོན་ར་དང་གཤེད་མ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རང་དགར་དགའ་མགུར་གནས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་མདོ་གཞན་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་(འདོད་པར།)གནས་པ་གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། (གཟུགས་སུ།)ཚོར་བ་དང་། (གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དུ།)འདུ་ཤེས་དང་(སྲིད་རྩེར།)འདུ་བྱེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའོ་ཞེས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞིར་གསུངས་ཏེ། (རྣམ་ཤེས་གནས་པ།)དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་དང་། ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་ནི་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཞེ་ན་རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པར་མ་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། རྣམ་ཤེས་ནི་གནས་པ་པོ་(ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་)འབའ་ཞིག་(ནི་གནས་པ་མ་)ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་པ་པོ་དང་གནས་ནི་ས་བོན་དང་ཞིང་ལྟར་བརྟེན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དང་གནས་པ་བཞི་པོ་དག་གང་གིས་གང་བསྡུས་ཤེ་ན། དེ་དག་གི་བསྡུ་བ་དཔྱད་ན་མུ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བདུན་གྱིས་བསྡུས་ལ་བཞིས་མ་བསྡུས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སོ། །(དེ་ཡང་བདུན་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །)བཞིས་བསྡུས་ལ་བདུན་གྱིས་མ་བསྡུས་པ་ནི་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་(ཟག་བཅས་)དང་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་དུ་(གཏོགས་ལ་རྣམ་ཤེས་སུ་མ་)གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་བཞིའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་རྩེའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །

# གང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་གནས་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

དེར་ནི་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་སོགས། །སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། །མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི། །དམྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་། །སྲིད་པ་བར་མ་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ། །ཡི་དྭགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡིན། །

ད་ནི་དེ་(སེམས་ཅན་)རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འཆི་བ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་གང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་བའི་གནས་ནི་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བའི་གནས་བཞི་དག་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཞེ་ན་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། སོགས་པས་གཟུང་བ་(ནི་མའི་)མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། (ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དང་།)དྲོད་གཤེར་(རྒྱུན་ཆགས་)ལས་སྐྱེ་བ་དང་། (མཛོས་པར་སྐྱེ་བ།)རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་(ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་གཞན་གསུམ་ལ་མི་ལྟོས་)སོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་སོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་སྐྱེ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་ནི་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་གནས་གསུམ་ལའང་སྦྱོར་རོ། །འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་རྫུས་སྐྱེས་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་དང་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མོད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་ཟིན་པ་རྣམས་ནི་སྒོ་ང་དང་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་དག་ཏུ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འཆད་

དོ། །(སྐྱེ་གནས་དེ་དག་གང་བཟང་ཞེ་ན།)སྔོ་ང་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་མངལ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་གནས་གཉིས་པ་སྟེ་འདི་ཕོ་ན་དམན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་བས་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། །དེ་བས་ཀྱང་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་བཟང་ངོ་། །

འགྲོ་བ་གང་ན་སྐྱེ་གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་གནས་རྣམ་པ་བཞི་ག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མི་སྔོ་ང་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་གནས་བརྟན་བྲག་དང་ཉེ་བའི་བྲག་དང་། རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་མའི་(ས་ག་)བུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྔ་ལེན་གྱི་(བཙུན་མོ་ལྷ་ཆེན་ལ་སྔོ་ང་ལྔ་བརྒྱ་སྐྱེས་པ། སྒྲོམ་དུ་བཅུག་ནས་ཆུ་ལ་བསྐུར་བ་ལས་)བུ་ལྔ་བརྒྱ་(ཕྱུང་བ་)རྣམས་ལྟ་བུའོ། །མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་མི་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་དང་། (དེའི་ཕྲག་པ་གཡས་ལས་སྐྱེས་པ་)མཛེས་པ་དང་། (དེའི་གཡོན་ལས་)ཉེ་མཛེས་དང་། (དེའི་བརླ་གཡས་ལས་)མཛེས་ལྡན་དང་། (དེའི་བརླ་གཡོན་ལས་)མཛེས་ཅན་དང་། (དེའི་བྲང་ལས་སྐྱེས་པ་)བུ་མོ་ཐེ་བའི་ཕྲེང་བ་ཅན་དང་། (ཨ་མྲའི་སྡོང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་)ཨ་མྲ་སྐྱོང་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་བསྐལ་པ་དང་(རྒྱལ་པོ་བསྟེན་གནས་པའི་སྤྱི་བོ་ལས་སྐྱེས་པ་)པོའི་མི་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་དང་། མཚོ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་གཞན་དག་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་ལ། རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་ཀླུ་དང་ནམ་མཁའ་ལྡིང་རྣམས་ལ་ཡོད་པར་(འདོད་དེ་སྟོང་གླིང་ཕུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཀླུ་རིགས་སྟོང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ན་གནས་སོ། །ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་རིགས་སྟོང་ཤིང་ཤལ་མ་ལི་ལ་གནས་སོ། །དེ་ལ་སྔོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་སྟོང་དང་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་སྟོང་དང་། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་སྟོང་དང་། རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་སོ་ཞེས།)གདགས་པ་ལས་བཤད་དོ། །དམྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་སྲིད་པ་བར་མ་རྣམས་ནི་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡིན་ནོ། །འང་གི་སྒྲ་ནི་ཕལ་ཆེར་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྡུ་བའོ། །མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ནི་ཡི་དྭགས་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས་(ཡི་དྭགས་མོས།)བདག་གིས་མཚན་མོ་བུ་ལྔ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིན་མོ་གཞན་ལྔ་དག །བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟ་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་བདག་ནི་ཚིམ་པ་མེད་ཅེས་གནས་བརྟན་མོའུ་དགལ་གྱི་བུ་ལ་སྨྲས་

པས་ཤེས་སོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་གནས་དག་ལས་རྫུས་སྐྱེས་བཟང་(དེ་ལྟ།)ན་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་མངལ་ནས་སྐྱེ་བར་སྟོན་ཞེ་ན། དེ་ནི་(རིགས་བཟང་བར་རློམ་པའི་ཤཱཀྱ།)ཉེ་དུ་རྣམས་ཆོས་ལ་གཟུད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རིགས་སུ་ཤེས་ནས་གཞན་དེ་ལ་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྣམས་ཕལ་ཆེར་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་མིར་གྱུར་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཐུབ་པ་འདི་འཕྲོབ་པོ་ཞེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་(རིགས་དང་གདུང་མེད་ན།)མུ་སྟེགས་ཅན་གཅེར་བུ་པ་གཉེན་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཁ་ཟེར་བའི་སྒྱུ་མར་རྟོག་པ་སྤང་པ་དང་། སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །(རྫུས་སྐྱེས་ཤི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་མི་གནས་པས་དེ་མི་རུང་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །)དེས་ན་སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྫུས་སྐྱེས་ཁོ་ན་མང་སྟེ། དེ་ནི་འགྲོ་བ་(ལྷ་དམྱལ་)གཉིས་དང་(གཞན་)གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་དང་སྲིད་པ་བར་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

## གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །བགྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཕྱིར། །སྲིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན། །འབྲུ་ཡི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །སྲིད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན། །གཟུགས་བརྙན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་པ་དང་། །མི་འདྲའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །གཅིག་ན་ལྷན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །རྒྱུན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས་བྱུང་ཕྱིར། །མགུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་དྲི་ཟ། །ལྔར་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གྲུབ། །

ད་ནི་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་ལའང་གསུམ་ལས་(དང་པོ་)ངོ་བོ་ནི་འདིར་ཕུང་

པོ་(ལྷའི་རྒྱུན་)གང་ཞིག་(ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྔར་གྱི་)འཆི་སྲིད་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྲིད་པ་བར་མའོ། །དེ་ནི་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་བར་མ་ལ་བྱུང་བའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིན་ཏེ། བྱུང་བ་ནི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དབྱེ་ན་ཁམས་ཀྱི་གཉིས་དང་། སའི་ལྷ་དང་། གནས་གཞན་གྱི་སོ་བདུན་དང་། རབ་འབྲིང་གིས་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱལ་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་དང་བཞི་ཡིན་ནོ་གསུང་ངོ་། །)གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་ཕལ་ཆེན་པའི་སྡེ་པ་དག་ནི་འཆི་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཇུག་པའི་བར་ན་ནི་སྲིད་པ་མེད་དེ། དེས་ན་བར་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པར་འཇུག་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་རྒན་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བྲམ་ཟེ་ན་ཚོད་ཁྱིར་ཟིན་རྒ་བ་དང་། །ན་བ་ཡིན་ཏེ་གཤིན་རྗེའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། །བར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་རྒྱགས་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདུད་སྡུན་འཕྲིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་མགུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀླད་དུ་ཁུ་ཚུར་བསྣུན་པ་ལས་དེས་མ་རངས་པའི་སྐད་ཕྱུང་བ་དང་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་པར་ལྷུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས། མཚམས་མེད་པ་ལྔའི་ལས་གང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་འཆི་སྲིད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་པ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་བར་སྲིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་དང་དེ་ལས་སྡོང་བུ་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་འབྲུའི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རྟགས་དང་དཔེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པའི་ངག་སྟེ་འབྲུའི་རྒྱུན་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེའོ། །དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་སྔ་མའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའོ་དེས་ན་གང་ཞིག་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྔ་མའི་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་

ཡིན་ཏེ་འབྲུའི་རྒྱུན་བཞིན་ནོ། །སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའང་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བར་མ་ཆད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ། འཆི་སྲིད་ཀྱི་རྗེས་ཉིད་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མནར་མེད་དང་ལྷའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཐག་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་ལ་འགྲོ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་ཤི་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་དུ་ཡུལ་གཞན་དང་རིས་གཞན་གྱི་སྲིད་པ་འགྲུབ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ནི་བར་སྲིད་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མཐོང་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་བྱད་བཞིན་ལས་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པར་གཟུགས་བརྙན་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟགས་འདི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ནི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་གཟུགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་བའི་དཔེ་མ་ཡིན་(ཞིང་རྟགས་གྲུབ།)ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ན་དུས་ལྷན་གཅིག་ཏུ་མེ་ལོང་དང་གཟུགས་བརྙན་གྱི་གཟུགས་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་མེ་ལོང་ལས་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། མེ་ལོང་གི་ཡུལ་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་ལོང་གི་ཡུལ་ན་ཡོད་ནའང་རྫུལ་ཕྲན་རྣམས་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་ལོང་ཉིད་བྱད་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། ཟུར་ན་གནས་པས་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྙན་ནི་འགའ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་བརྙན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཟུགས་བརྙན་གྲུབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་འཁྲུལ་བའི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་ནི་བྱད་བཞིན་གྱི་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་བཞིན་དང་མེ་ལོང་གཉིས་ལས་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་སྲིད་ནི་བར་སྲིད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་གཅིག་པུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་གཟུགས་བརྙན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། གྲུབ་ཀྱང་བྱད་བཞིན་གྱི་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཁྱད་པར་བ་མ་ཞུགས་པས་མ་ངེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་སྲིད་བར་སྲིད་གཅིག་པུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱུའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དག་བར་དོ་དང་ཕྱིའི་ཁུ་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁུ་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིགས་པས་སྲིད་པ་བར་མ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །

ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ་ནི་སྲིད་པ་བདུན་པའི་མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ་ཞེས་སྟོན་པའི་མགུར་ཉིད་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བར་སྲིད་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་མདོ་དེ་མི་འདོན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས། གནས་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་མའི་མངལ་དུ་བུ་འཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། མ་རུང་ཞིང་ཟླ་མཚན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཕ་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་ཕྲད་པ་དང་། དྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ་ཞེས་དྲི་ཟ་གསུངས་ཤིང་དྲི་ཟ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅི་སྟེ་དེ་ཡང་དྲི་ཟ་ཞེས་ནི་མི་འདོན་གྱི། ཕུང་པོ་ཞིག་པ(འི་མེད་དགག་གཅིག་གསར་དུ་)ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ་ཞེས་འདོན་ཏོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཧ་ལེན་གྱི་བུའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་ཧ་ལེན་གྱི་བུ་ལ། ཧ་ལེན་གྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆིས་བྲང་ལ་དྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱལ་རིགས་སམ། བྲམ་ཟེ་འམ། རྗེའུ་རིགས་སམ། དམངས་རིགས་སམ། འོན་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འོངས་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་ལྷོ་དང་ནུབ་དང་བྱང་ནས་འོངས་པ་ཞིག་ཤེས་སམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་ཞིག་པ་ལ་རིགས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྟག་པ་དང་། དེ་ནི་འོང་བར་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་

ཕྲན་ཚེགས་ལས། དགའ་བོ་ཕ་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་ཕྲད་པ་དང་། མ་ཡང་རུང་བར་གྱུར་ཅིང་ཟླ་མཚན་དང་ལྡན་པ་དང་། དྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཅིང་འཇུག་པར་འདོད་ན་སྟེ། དགའ་བོ་དྲི་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་དེ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལྔར་གསུངས་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་ལྔ་སྟེ། བར་མ་དོ་དང་། སྐྱེས་ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བར་མ་དོར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡང་ཁམས་བར་མའམ་བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་དག་ཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྐྱེས་ནས་ལ་སོགས་པའང་ལྷ་དག་ཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཞོགས་མའི་མེ་ཆུང་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་ཚྭ་ཚྭ་གནམ་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་ཚྭ་ཚྭ་གནམ་དུ་ཡར་ནས་ས་ལ་མ་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་ནས་བར་མ་དོར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་མྱུར་བ་དང་། མྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་སྐྱེས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་བར་མ་དོར་མྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱེས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཀུང་ཞེས་པས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་དུའང་བར་མ་དོར་མྱང་འདས་གསུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས་སྤྱིལ་མ་མཛད་པས། བསམ་གཏན་དག་གིས་བཅུ་ཚན་བཞི། །གཟུགས་མེད་དག་གིས་བདུན་ཚན་གསུམ། །འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་དྲུག་ཚན་དུ། །མཛད་ནས་ཚོམས་སུ་ཡང་དག་བསྡེབས་ཞེས་བསམ་གཏན་རེ་རེ་ལ་གནས་གཞན་

གསུམ་གསུམ་དང་། སྔར་བཤད་པའི་བར་མ་དོར་སྨྲ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་བཅུ་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བར་མ་དོར་སྨྲ་ངན་ལས་འདའ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བཞི་དང་། གནས་གཞན་ཐ་དད་མེད་པའི་རིས་གཅིག་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བདུན་བདུན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ལ་གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས་པ་དྲུག་གསུངས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་འཆི་བ་མེད་པ་ནི་སྨྲ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཟག་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཁམས་སུ་བར་མ་དོར་སྨྲ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུངས་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་བར་སྲིད་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །(རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་ཀྱང་། ཤི་འཕོས་ནས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྟེན་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་བྲག་ཆ་ལྟ་བུར་མི་རུང་། མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ལྟ་བུར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དཔེ་དེ་དག་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །)བྲམ་ཟེ་ལ་བར་ན་གནས་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་འདི་དང་ངན་སོང་གི་བར་ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བདུད་སྲུན་འབྱིན་བྱེད་མེ་འབར་བཞིན་པའི་ལུས་ཀྱིས་དམྱལ་བར་སོང་བ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ལུས་འདི་ལ་མེ་འབར་ཏེ་ཤི་ནས་བར་སྲིད་ནས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །(དེ་ཡང་སྐྱེས་ནས་སྨྱོང་འགྱུར་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྨིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །)མཚམས་མེད་པ་ལྔའི་ལས་གང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

# བར་སྲིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །སྔོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །དེ་ནི་འཆི་བའི་སྔོན་རོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕན་ཆད་དོ། །རིགས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤུགས་དང་ལྡན། །དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་ལྡན། །མི་ཟློག་དེ་ནི་དྲི་ཟའོ། །

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། །སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ནི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཤ་ཚུགས་དང་ཆ་བྱད་ཅན་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་བར་སྲིད་གཉིས་འཕེན་པའི་ལས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཁྱི་མོ་ལ་སོགས་པའི་མངལ་དུ་གནས་པ་དག་ཤི་སྟེ་དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ན་མངལ་དང་དེ་ན་གནས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་འཚིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྔོན་དུས་ནི་མེ་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། བར་སྲིད་གང་དུ་ཤི་བ་དེ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། །རང་རང་གི་ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་དང་བ་ཡིན་པས་བལྟར་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་རེག་ཏུའང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེའི་ཁ་དོག་ནི་ལུང་ཕྲན་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ལས་དམྱལ་བ་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་དང་འདོད་པའི་ལྷ་མི་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྡོང་དུམ་འཚིག་པ་དང་དུ་བ་དང་ཆུ་དང་གསེར་ལྟ་བུ་དང་དཀར་པོར་གསུངས་ཤིང་།)ཡང་གལ་ཏེ་བར་སྲིད་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་ཡིན་ན། འོ་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བའི་བར་སྲིད་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་འགྲུབ་པའི་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་སྲིད་ནི་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་འགྲུབ་པ་ཡིན་པ་ལ་

འོག་མིན་པའི་ལུས་དཔག་ཚད་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་སྲིད་ལུས་རྫོགས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་ནི་དཔག་ཚད་དྲུག་སྟོང་དང་ཕྱེད་དང་བཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་ཡངས་ཤིང་རྟེན་འོད་ལྟར་དང་བས་འགར་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པ་དེའི་བྱད་གཟུགས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་ཁ་དོག་ནི་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། དེ་ཡང་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ངན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་ངན་པ་དཔེར་ན་སྡོང་པོ་འཚིག་པ་ལྟ་བུའོ། །དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་དུ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁ་དོག་ཆུ་ལྟ་བུའོ། །མི་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་ཁ་དོག་གསེར་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དཀར་པོའོ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་མདོན་པར་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་ཕྱར་བ་ནག་པོའམ་མཚན་མོ་མུན་པ་མུན་ནག་ཏུ་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་བ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་སྣམ་བུ་དཀར་པོའམ་ཟླ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མོར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་གླང་པོ་ཆེ་ཐལ་ཀར་མཆེ་བ་དྲུག་དང་ལྡན་པར་ཡུམ་གྱི་རྦད་ལམ་དུ་སྣང་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་། གླང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་པ། །ཁང་བཞི་མཛེས་དང་ལྡན་པར་ཞལ་བཞེས་ནས། །དྲང་སྲོང་གནས་ཤིས་པ་ནི་ཇི་བཞིན་དུ། །ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་ཀྱི་གནས་སུ་ཞུགས་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཡུམ་གྱི་རྦད་ལམ་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་རྦད་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་ག་ཟླ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིས་གླང་པོ་ཆེ་ལུས་ཐོན་ནས་མཐུག་མ་སྐར་ཁུང་ལ་ཐོགས་པ་དང་། ཁྲིན་པས་རྨོངས་པ་མ་རྟེན་པའི་མིའི་རྗེས་བསྙེགས་ནས་ང་ལ་འཐུང་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཕྱི་དང་མུ་

ཏིག་མཉམ་པོར་བཞེ་བ་དང་། ཅན་དན་གོར་ཤིར་ཤ་དང་ཤིང་ཕལ་པ་མཉམ་པོར་བཞེ་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་སྐྱིད་མོས་ཚལ་ཆོམ་རྐུན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། སྣང་པོ་ཆེའི་ཕྲུག་གུས་སྤོས་ཀྱི་སྣང་པོ་ཆེ་སྐྲོད་པ་དང་། སྤྲེའུ་ཞིག་རང་གི་རྒྱབ་མི་གཙང་བས་གོས་པར་གྱུར་པ་དེ་སྤྲེའུ་གཞན་ལ་བཀོད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྲེའུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དབང་བསྐུར་བ་དང་། མི་བཅོ་བརྒྱད་རས་ཡུག་གཅིག་ལ་བརྩད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རས་ཡུག་རེ་རེ་ཐོབ་ནས་གཅིག་ཤུལ་དུ་ལུས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་འཐབ་པ་ཞེས་བྱ་བ(སྣང་པོ་ཁྲིན་པ་ཕྱེ་དང་ཙན་དན་ཚལ། །སྣང་ཕྲུག་སྤྲེལ་གཉིས་རས་ཡུག་འཐབ་མོའོ་ཞེས་པ)འི་རྨི་ལམ་བཅུ་ཀྲྀཀྲིའི་རྒྱལ་པོའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མཚན་མ་ཉེ་བར་ཤར་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བར་སྲིད་ཀྱང་གཞོན་ནུ་ཐོར་བུ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཡིན་ལ། མི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལོ་ལྔའམ་དྲུག་གི་ཚད་དུ་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལུས་རྫོགས་པ་དང་། །ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཤས་ཆེ་བས་གོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དགེ་སློང་མ་དཀར་མོ་ནི་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཡང་གོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཁམས་ན་སྲིད་པར་བར་མ་གཞན་དག་ནི་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཤས་ཆེ་བས་གཅེར་བུ་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་རབ་ཏུ་ཚ་བ་དང་མནར་མེད་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཐུབ་པའི་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཚད་དུ་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་སྲིད་པ་བར་མ་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ཡིན་ན་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་ནི་འཆི་བའི་སྲིད་པའི་སྔོན་རོལ་གྱི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྒྱུན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྲིད་པ་བཞི་ལས་བར་སྲིད་དང་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་མའོ། །སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་དེ་ཕན་ཆད་སྐྱེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྒྱུན་ནོ། །འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་ནི་འཆི་བའི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན

གཟུགས་ཅན་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་ན་གང་གི་འོག་ཏུ་བར་སྲིད་འབྱུང་བའོ། །དེས་ན་སྐྱེ་སྲིད་དང་འཆི་སྲིད་གཉིས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། སྲིད་པ་གཞན་གཉིས་ནི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདས་པ་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་བར་མ་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ཡང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་བར་མར་རིས་མཐུན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་གི་(བར་སྲིད་འདི་)ཤིན་ཏུ་དང་བས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དོན་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས་འབྱུང་བའི་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྨུགས་པ་དང་གཉིད་དང་རྒོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་དྲགས་པ་དང་། སེམས་ཡ་ཡ་བོ་དང་། བག་ཚ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་དང་། སྨྲ་བ་མང་པ་དང་། ཧ་ཅང་སྒོམ་དྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིབ་བཅུ་གཅིག་དང་བྲལ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རིས་མཐུན་པ་དང་། དེ་ཡང་ལྷའི་བར་སྲིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལྔ་གའི་བར་སྲིད་མཐོང་བ་ནས་མི་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོའི་བར་སྲིད་ཀྱིས་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་དམྱལ་བའི་བར་སྲིད་ཀྱིས་དམྱལ་བའི་བར་སྲིད་ཁོ་ན་མཐོང་བས་གོང་མ་གོང་མའི་སྲིད་པ་བར་མ་དང་(དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མིན་པར་བསམ་པའོ། །)ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་ཤིན་ཏུ་མགྱོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་སྤྱོད་དེ་ལས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྙིང་པོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པ་འཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་པོ་ཀུན་ཚང་ཞིང་། རི་དང་བྲག་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་

ཏེ། རྡོ་བ་དང་བྲག་སྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་ནའང་སྲིན་བུ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མའི་ལྟོ་དང་རྡོ་རྗེའི་གདན་ལ་ཐོགས་སོ་ཞེས་གྲག་གོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། སྲིད་པ་བར་མ་པ་ནི་ལྟོ་བཙོལ་ཏེ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཚམས་ལས་གང་ཕྱིས་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཕུ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །གང་སྔར་བྱུང་བ་དེ་ནི་ནུ་བོ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་རི་རབ་ལའང་ཐོགས་པར་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་འབྱུང་བ་ཕྲ་མོ་དེ་ལྟར་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པས་གང་རི་རབ་ཕུག་ནས་འགྲོ་བའང་བདག་ཉིད་དང་རི་རབ་ལའང་གནོད་པ་མེད་ན་རི་གཞན་དག་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། འགྲོ་བ་ལ་ཐགས་ཐོགས་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ན་ནི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བར་སྲིད་གཞན་དུ་མི་བཟློག་ཏེ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཤི་འཕོས་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་བ་དང་མྱུར་དུ་ཐར་བ་དང་། དེ་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། ཅི་སྟེ་ན་ལྡོག་གོ། །དེ་ན་གནས་པ་ཡང་ལས་གསོག་གོ་ཞེས་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་བར་མ་གྲུབ་ནས་མིའི་སྲིད་པ་བར་མར་འགྱུར་ཏེ་མིར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ནི་ཤི་འཕོས་པའི་དོན་གྱི་དགེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུའང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་བར་སྲིད་དེ་ནི་སྐལ་པ་བཟང་ངན་གྱིས་དྲི་ཞིམ་པ་དང་མི་ཞིམ་པ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དྲི་ཟ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བར་སྲིད་ནི་དྲི་ཟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྲིད་པ་བར་མ་པ་དེ་དུས་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཤེ་ན། བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ་ཞག་བདུན་དུ་གནས་ལ། གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་པ་མ་རྙེད་ན་དེ་ཤི་འཕོས་ནས་ཡང་སྲིད་པ་བར་མར་སྐྱེས་ནས་སྐྱེ་བའི་གནས་འཚོལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་

རོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞག་བདུན་གནས་ཏེ་དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་འཆི་འཕོའོ་ཞེས་བཤད་དེ། གཞན་དག་ནི་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་དུ་གནས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་བཙུན་པ་ན་རེ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ་ཇི་སྲིད་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་པ་མ་རྙེད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ལ། དེའི་ཚེ་འཕེན་པ་ལོགས་ཤིག་ན་མེད་དེ། རིས་མཐུན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་ཟད་པས་འཆི་སྲིད་དུའང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁྱི་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་འདི་སྲིད་པ་འཚོལ་བ་ཡིན་པས་དུས་ཐུང་བར་གནས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་འཇུག་གོ། །འོ་ན་སྐྱེ་བའི་གནས་མ་རྙེད་ན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེར་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་པ་(ཕ་མ་ལ་སོགས།)འདྲིན་ལ། འོན་ཏེ་དེར་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་ན་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དང་འདྲ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་དབྱར་ལྟ་བུ་དུས་ངེས་པ་ཅན་བ་ལང་གི་སྲིད་པ་བར་མ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་མ་རྙེད་པ་རྣམས་ནི་དུས་མ་ངེས་པ་བ་མིན་དང་། ཁྱི་རྣམས་ནི་ཝ་སྤྱང་དང་། རྟ་རྣམས་ནི་བོང་བུ་དང་། དོམ་རྣམས་ནི་དྲེད་རྣམས་སུ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱད་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་གནོད་པས་སྔ་མ་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

## སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

བློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། །རྗེ་དགས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ། །དྲི་དང་གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །དམྱལ་བ་ཡི་ནི་སྤྱིའུ་ཚུགས་ཡིན། །གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། །གཞན་ནི་གནས་པ་ཡང་གཞན་ནི། །འབྱུང་བ་འང་གཞན་ནི་ཐམས་ཅད་རྨོངས། །སྒོང་ལས་སྐྱེས་རྟག་ཏུའོ། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་

**ཕོས་སྨུར་དང་རང་བྱུང་གཉིས། །ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་ཀ། །རྒྱུ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམས་བཞིན། །**

གཉིས་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་(ལས་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གིས་ཐག་རིང་ན་གནས་པའི་རང་སྐྱེ་བའི་གནས་མཐོང་སྟེ།)ཕོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི་ཕ་ལ་སྡང་བ་དང་མ་ལ་(འཁྲིག་པ་བྱ་བར།)ཆགས་པའི་བློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་མ་དེ་དང་རྩེ་བ་དང་དགའ་བར་བྱ་བར་འདོད་པས་འགྲོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་མངལ་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེར་སོང་ནས་མའི་ལྟོ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཁ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ་ཙོག་ཙོག་པོར་སྐྱེའོ། །འོན་ཏེ་མོར་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་ལ་སྡང་བ་དང་། འོན་ཏེ་ཕ་ལ་ཆགས་པའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཕ་དང་རྩེ་བ་དང་དགའ་བར་བྱ་བར་འདོད་པས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་མའི་མངལ་དུ་སོང་སྟེ་མའི་ལྟོ་གཡོན་དུ་ཁ་མདུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ཏེ་འདུག་གོ། །གལ་ཏེ་མ་ནིང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནའང་བར་སྲིད་ནི་ཕོ་མོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཕྱིས་མ་ནིང་གི་ལུས་འཛིན་ཅིང་ཕོ་མོའི་འདོད་ཆགས་གང་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གདགས་པ་ལས། དེའི་ཚེ་དྲི་ཟ་ལ་སེམས་གཉིས་ལས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའམ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གང་སྤྱིལ་གྱིས་ཀྱང་། འདི་ནི་རང་གི་རིགས་སུ་མངལ་སྐྱེས་སམ། །གལ་ཏེ་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་འབྱུང་འགྱུར་ན། །དེའི་དུས་སུ་མ་དེ་དང་ནི་ཕ། །སྦྱོར་བ་མཐོང་ནས་དྲེགས་པས་རབ་དགར་འགྱུར། །རྩེ་དགས་དེ་དག་དྲུང་རྒྱུག་ཕ་ཡི་ནི། །ཁུ་ཆུ་དེ་མཐོང་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཡིས། །བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དེ་ལ་ཆགས་འགྱུར་ཏེ། །མོ་ན་མོ་བཞིན་ཕོ་ན་ཕོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་བར་སྲིད་ཐོགས་མེད་འགགས་ནས་རྣམ་སྨིན་ཐོགས་བཅས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕ་མའི་མི་གཙང་བ་ལས་དབང་པོ་རྣམས་སྐྱེ་ན་དེ་དག་ཉིད་ལས་སམ། འོན་ཏེ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་

བ་གཞན་ཞིག་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཁུ་ཁྲག་དབང་པོ་མེད་པ་འགགས་ནས་ནུར་ནུར་པོ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་པོར་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པ་ཚ་བ་རྩུབ་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞིང་དུར་ཁྲོད་བསྐྱེད་དོ། །ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་བླངས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། ཕ་མའི་ནུར་ནུར་པོ་མི་གཙང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཕ་མའི་མི་གཙང་བ་ལས་འབྱུང་བ་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་སྐྱེ་སྟེ་ལོ་མ་ལས་འབྱུང་བའི་སྲིན་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །མདོའི་དོན་ནི་མི་གཙང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ནི་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །འགྲེལ་པར་གཞན་ལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་བའི་སློབ་དཔོན་དག་སྐྱེ་གནས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བའི་རིགས་པའི་དོན་སློབ་དཔོན་གྱིས་འཆད་པ་ནི་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དྲི་དང་གནས་ལ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་སྲེད་པས་(སྐྱེ་གནས་སུ།)འཇུག་པ(ར་འདོད་པ་)ནི་(རིམ་པ་ལྟར།)སྐྱེ་གནས་(དང་པོ་གཉིས་ལས།)གཞན་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་དང་རྫུས་སྐྱེས་གཉིས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དམྱལ་བར་མེ་འབར་བ་དང་གྲང་བའི་རེག་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། (འདིར་ཡང་།)བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རླུང་དང་ཆར་པ་ལ་སོགས་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་དག་མེ་འབར་བར་འདོད་པ་དང་། ཉི་མ་དང་མེ་ལ་སོགས་པས་གདུངས་པ་དག་བསིལ་བར་འདོད་ནས་རྒྱུག་པའི་ཕྱིར་ཚ་བ་དང་གྲང་བའི་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་ནོ། །

སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་སྔར་སྲོག་གཅོད་ལ་སོགས་པ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དག་རྨི་ལམ་ལྟར་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཞུགས་པ་ན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་སྟེ། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་འགྱུར་བས་དེ་མྱོང་ལས། །སྔར་བྱས་པ་ནི་རྨི་ལམ་ལྟར། །སེམས་ཅན་དེ་འདྲ་མཐོང་གྱུར་ནས། །དམྱལ་བར་རབ་ཏུ་རྒྱུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ་

ཞེས་ཟེར་རོ། །(ཁོ་ན་ཤའི་ཕུང་པོ་རི་རབ་ཙམ་ཡོད་ན་འབུ་རི་ཙམ་འགྲུབ་འགྱུར་གྱི་བར་སྲིད་དེ་དག་ཤ་དེ་མ་བྱུང་བར་དུ་གང་དུ་གནས་ཤེ་ན། དེ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་སྡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྲིན་བུར་གྱུར་པའི་བར་སྲིད་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་རང་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཚོགས་པ་གང་དང་ཕྲད་པ་དེར་སྐྱེའི་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཚོགས་པ་འདི་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་མངོན་ནོ། །)སྲིད་པ་བར་མ་དེ་དག་ལས་དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་བར་མའི་དབྱིབས་ནི་གཤིན་རྗེའི་ཞགས་པས་བཏགས་ཏེ་སྤྲེའུ་ཚུགས་ཁོ་ནར་འཁྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཡང་དག་སྡོམ་དང་བཀའ་ཐུབ་ཅན། །དྲང་སྲོང་རྣམས་ལ་སྐུར་འདེབས་པ། །དེ་དག་སྤྲེའུ་ཚུགས་དག་ཏུ་ནི། །དམྱལ་བ་ཁོ་ནར་ལྟུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་གཟུང་ན། །ཧླུན་པོ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྨོང་བས་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྲེའུ་ཚུགས་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོའི་ནི་སྐབས་ལ་འབབ་པ་ལྟ་བུའོ། །མིའི་ནི་ཐང་ལ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། །(ཡི་དྭགས་ཀྱི་ནི་རྒྱབ་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཡང་བཤད་དོ། །)ལྷ་ཡི་ནི་སྟན་ལས་ལྡང་བ་ལྟ་བུར་གྱེན་དུ་འགྲོའོ། །གལ་ཏེ་ཀློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། །རྩེ་དགས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ། །ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མ་ངེས་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་མདོ་དང་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་བཞི་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཡང་འཇུག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མའི་མངལ་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ །གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་དག་གོ། །གཞན་དག་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་ལ་འབྱུང་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་དག་གོ། །ཡང་གཞན་དག་ནི་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་མ་ཟད་འབྱུང་བའང་ཤེས་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པ་སྔ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་དག་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རྨོངས་པ་དག་གོ། །འདི་ལ་སློང་

ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་འཇུག་གནས་འབྱུང་བ་ལ་རྫོངས་པ་ཁོ་ནའོ། །འདིར་སྐྱེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་སྟེ་ཕྱེ་འཐག་ཅེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གནས་བརྟན་བྲག་དང་ཉེ་བའི་བྲག་དང་ཡུལ་ལྷ་ལེན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བུ་སྟོང་སྐྱེས་ཀྱི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྫོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་གཉིས་ལས་སེམས་ཅན་དབང་ཆུང་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ན་ལྷུང་ལངས་པའམ་ཆར་པ་འབབ་པའམ་གྲང་བའམ་ཡུལ་ངན་ནམ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེའི་ཅ་ཅོ་འདོན་པ་སྙམ་བྱེད་ནས་རྩྭ་ཐིབས་པོའམ་ནགས་ཐིབས་པོའམ་རྩྭ་དང་ལོ་མའི་སྤྱིལ་པོ་དང་ཤིང་དྲུང་ངམ་རྩིག་པའི་དྲུང་དུ་འགྲོའོ་སྙམ་ནས་འཇུག་ལ། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ནའང་དེ་དག་ཏུ་གནས་པ་དང་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་ངོ་། །སེམས་ཅན་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་འཇུག་པ་ན་ཀུན་དགའ་ར་བའམ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལམ་ཁང་བཟང་དུ་འཇུག་པའམ། ཁང་པ་བརྩེགས་པའམ། ཁྲི་ལ་འཛེག་གོ་སྙམ་པ་དང་། གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ན་ཡང་དེ་དག་ཏུ་གནས་སོ། །དེ་དག་ནས་འབྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་བའོ། །ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ནི་མའི་མངལ་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དང་དེ་ཉིད་ནས་འབྱུང་བར་ཤེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་མི་འབྱུང་བའོ། །གལ་ཏེ་སྔར་ཕ་མ་ལ་ཆགས་སྡང་གིས་མངལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་བཞིན་དུ་ཡང་འདིར་ནགས་ཐིབས་པོ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཞན་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀོ་ནས་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རྩྭའི་ཐིབས་པོ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཞེས་པ་འདིའང་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྔ་མ་ནི་རང་དང་རིང་བའི་

གནས་སྐབས་སུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རང་དང་ཉེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་འཇུག་པ་ཤེས་ལ་ཕྱི་མ་ལ་གཉིས་མི་ཤེས་པ་དང་། དང་པོ་གཉིས་ཤེས་ལ་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་ག་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་གསུམ་དག་སྟེ། དེ་ལ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་དང་པོ་དང་། རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་དང་(རྫོགས་པའི་)སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཉིས་ནི་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ(འི་བར་སྲིད།)ནི་(བསོད་ནམས་ཀྱི།)ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ནི་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གོམས་(ཤིང་དངོས་པོ་དྲུག་ཤེས།)པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །(བསྒྱུར་རང་གཉིས་གནས་སྐབས་དེར་མ་ལ་སྲིད་པས་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཤེས་བཞིན་ནི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བརྗོད་དོ། །)དེ་དག་འཇུག་པ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པའོ། །སྔོ་ང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བས་སྐྱེ་གནས་གཞན་དག་ལ་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇུག་གནས་གཉིས་ཤེས་པ་དང་སྔོང་སྐྱེས་རྟག་ཏུ་རྫོངས་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ལྔ་ལེན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བུ་ལ་སོགས་པ་སྔོང་སྐྱེས་ཡིན་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། སྔོང་སྐྱེས་དེ་དག་ནི་ཚོགས་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །ཡང་ན་འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །(འཇུག་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་གཉིས་ཤེས་པ་མེད་དོ། །)

## ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱོར་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

བདག་མེད་ཕུང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་མངོན་འདུས་བྱས། །སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱུན་གྱིས་ནི། །མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། །ཇི་ལྟར་འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱུན། །སྐྱེས་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ། །སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད། །

ད་ནི་བར་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ན་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། གང་གིས་གནས་པའི་ཐབས་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་(དང་པོ་)མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ནི་འཆི་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་བར་སྲིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་གང་ཟག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་བདག་ཆད་པ་དང་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་རྟག་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་བདག་རྟག་པ་ནི་མེད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དགག་པ་རྒྱས་པར་ནི་གང་ཟག་དགག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་འཆི་སྲིད་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྒྱུན་ཙམ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཙམ་ནི་ལྷག་པ་འགོག་པ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཆོས་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་སྲིད་པ་བར་མའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་གྱིས་ན་སྐྱེ་བ་འདིའི་

སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་མངལ་དུ་འགྲོ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པར་མཚམས་སྦྱོར་རོ། །མངལ་དུ་འགྲོ་བས་ནི་དྲོད་གཤེར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའང་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །བར་སྲིད་ཉིད་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཕོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བར་དོའི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་དུས་སྔ་མ་དང་། དེ་ལས་འཆི་བ་དང་། དེ་ལས་བར་དོ་དང་། དེ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱུན་གྱིས་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་རྟག་པ་མེད་ཀྱང་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལོ། །དཔེ་འདིས་ནི་ཁ་དོན་ལས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། མེ་ལོང་ལས་གཟུགས་བརྙན་དང་། རྒྱ་ལས་འབུར་དང་། མེ་ཤེལ་ལས་མེ་དང་། སྐྱུར་བའི་རོ་ལས་འགྲམ་ཆུ་དང་། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འཕོ་བ་མེད་པའི་དཔེ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཁ་དོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། །མེ་ཤེལ་ས་བོན་སྐྱུར་དང་སྒྲས། །ཕུང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡང་། །མི་འཕོ་བར་ཡང་མཁས་རྟོགས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལས་ནི་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཆོས་སུ་བརྡར་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཕུང་པོ་འདི་དག་འདོར་ཞིང་ཕུང་པོ་གཞན་དག་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་སུ་བརྡར་བཏགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། བྲམ་ཟེ་རྒྱ་ཤུག་གི་བུའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འདི་ན་བདག་གམ་སེམས་ཅན་མེད། །ཆོས་འདི་དག་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ལས་ལུས་གཞན་དག་ཏུ་ནི། །ཕྲ་བའི་སྲོག་ནི་འཕོ་ཞེས་གྲག །ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སྲོག་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཞེས་གསུངས་ཞེས་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་བསྒྲགས། །ཁྱོད་ཀྱིས་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །རྒྱུ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བསྟན། །ཞེས་པ་དང་། སེར་སྐྱ་དེ་ཉིད་རིག་པས་ནི། །གཙོ་ལས་འགྲོ་བ་སྐྱེ་བར

བཤད། །ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བ་ནི། །ཉོན་མོངས་ལས་ལས་འབྱུང་བར་བསྒྲགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་བར་སྲིད་ལས་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་ན་དེ་ལས་ཅི་འབྱུང་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་ནུར་ནུར་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ་དང་། ནར་ནར་པོ་དང་། འཁྲང་འགྱུར་དང་། རྐང་ལག་འགྱུས་པ་སྟེ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་དང་། དེ་ལས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རྫོགས་པ་དང་། (དེ་ནས་མངལ་ནས་བྱུང་སྟེ།)བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང་དར་ཡོལ་བ་དང་རྒས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཙས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔའི་རིམ་གྱིས་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྒྱུན་སྐྱེ་སྟེ། གནོད་སྦྱིན་དབང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་རིམ་གྱིས་གོང་བུར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་ལུས་འདི་མངོན་འཕེལ་འགྱུར་ཞེས་གནོད་སྦྱིན་དབང་པོས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་དང་པོར་ནུར་ནུར་པོ་ཡིན་ནོ། །ནུར་ནུར་པོ་ལས་མེར་མེར་སྐྱེ། །མེར་མེར་པོ་ལས་ནར་ནར་(པོ་)སྐྱེ། །ནར་ནར་པོ་ལས་འཁྲང་འགྱུར་སྐྱེ། །འཁྲང་ལས་རྐང་ལག་འགྱུས་པ་དང་། །སྐྲ་སྤུ་སེན་མོ་ལ་སོགས་དང་། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། །མཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་ལ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པ་མངལ་ན་གནས་པའི་དུས་དང་། བཙས་ནས་འཁོགས་པའི་བར་གྱི་ལ་བཙས་པའི་དུས་དང་། བཙས་ནས་འགྲོ་བ་དང་རྩེ་མི་ནུས་པ་མན་ཆད་བྱིས་པའི་དུས་དང་། དེ་དག་ནུས་ལ་འདོད་པ་སྤྱོད་མི་ནུས་པའི་བར་ལ་གཞོན་ནུའི་དུས་དང་། འདོད་པ་སྤྱོད་ནུས་ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་མན་ཆད་ལང་ཚོའི་དུས་དང་། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་མན་དར་ལ་བབ་པའི་དུས་དང་། དེ་ནས་ལོ་བདུན་ཅུ་མན་ཆད་རྒས་པའི་དུས་དང་། དེ་མན་ཆད་འཁོགས་པའི་དུས་སོ་ཞེས་(དུས་བརྒྱད་དུ།)བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེས་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ལས་གསོག་ཅིང་ཡང་འཆི་སྲིད་དང་ཚེ་འདིར་བསགས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་བར་སྲིད་དང་། དེ་ནས་ཡང་དེའི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དག་ཏུ་འགྲོ་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་མ་བཅད་པ་རྣམས་དེ་ནས་ཀྱང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་

བར་གཞོལ་བ་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ལ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མའང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །(འཆི་བ་འབྱུང་བར་ཡང་མི་རྟག་པའི་ཚོམས་ལས། ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཙས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཙམ་དང་། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱུག་དང་། །ལ་ལ་གཞོན་དང་ལ་ལ་རྒན། །དར་ལ་བབ་པར་གྱུར་པའི་མི། །རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་འཆིར་འགྱུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ལྷུང་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །)

འདིར་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བལྟའོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་གིས་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ལས་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལས། ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ཇི་ཙམ་པ། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་མེད་ལ་འབྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དབུལ་པོའི་ནོར་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཕྲི་ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་དེ། གང་ཐོག་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མེད་ན་རེས་འགའ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་མ་ནི་སྤྱི་ལ་མེད་ལ་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ། ལུས་ཞིག་ཚོར་བ་བསིལ་བར་གྱུར། །འདུ་ཤེས་འགགས་ཤིང་འདུ་བྱེད་ཞི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནུབ་གྱུར་པ། །འདི་འདྲ་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཀ་མའི་སེམས་དེས་སེམས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ན་བྱེ་བྲག་ལའང་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མི་བསྐྱེད་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྔ་པ་དག་གིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཐེག་པ་གོང་མ་པ་དག་

ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་སེམས་ནི་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དུ་གླེངས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །

## རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

## གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆ་གསུམ་མོ། །སྔོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ། །མ་རིག་ཉོན་མོངས་མངོན་གནས་སྐབས། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྔོན་ལས་ཀྱི། །རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྦྱོར་ཕུང་པོ་ཡིན། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་ཡན་ཆད། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། །རེག་པ་བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཤེས་ནུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཚོར་འཁྲིག་ཚུན་ཆད་སྲེད་པ་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་འཁྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །ཐོབ་པར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་རྒྱུག་པའི། །དེ་སྲིད་འབྲས་བུ་འབྱུང་འགྱུར་བའི། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན། །ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཚོར་བའི་བར་ནི་རྒ་ཤི་ཡིན། །འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྒྲགས། །སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། །རྨོངས་པ་རྣམ་པར་བཟློག་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། མཚོན་པའི་དཔེ་དྲུག་ལས་དང་པོ་ནི་དེ་ལྟར་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་ཕྱི་མའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་(མ་རིག་པ་ནས་རྒ་ཤིའི་བར།)རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ཆ་འམ་སྐེ་ཚན་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གཉིས་དང་། བར་དུ་རྣམ་ཤེས་དང་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་དང་སྲེད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ(འི་བར་)སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཚེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་རྫུས་སྐྱེས་དང་བར་མ་དོར་འཆི་བ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་(ཚེ་སྔ་)མ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་(སྟེ་ཉོན་མོངས།)ཡིན་ནོ། །(མ་རིག་པ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པས་མཐོང་སྣང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་སྒོམ་སྣང་གི་མ་རིག་པས་ཀྱང་འཕེན་པ་དང་མཐོང་སྣང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་སློང་བ་མི་འགལ། མཐོང་ནས་འཕེན་པ་ནི་འཁོར་བ་ལ་སྲེད་པ་ལོག་པའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཀའི་སྣང་བྱར་འདོད་དོ། །)འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་(ཚེ་སྔ་)མ་ལ་(བསོད་ནམས་)དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་(གསུམ་)སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ(སྟེ་ལས་སོ། །)འོ། །རྣམ་ཤེས་ནི་སྐྱེ་བ་འདིར་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་གིས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །(རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་གཞན་རྣམས་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །)མིང་དང་གཟུགས་ནི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཕན་ཆད་ནས་བཟུང་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཆད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་མ་དོད་ཀྱི་བར་ཏེ། (མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་པོ་བཞི་ཡིན་ནོ། །)དེ་ལ་མིང་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། མིང་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ནི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །(དོད་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཏུ་འཇོག་སྟེ།)སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཚུན་ཆད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ནས་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མ་འདུས་ཀྱི་བར་གྱི་མིག་ལ་སོགས་

པ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་(སྐྱེ་མ་བཙས་ཀྱི་བར་རོ། །)སོ། །(གསུམ་འདུས་ནས་རེག་པར་འཛོག་སྐྱེ།)རེག་པ་ནི་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་(སོགས་པ།)བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་དང་བར་མ་ལ་བླང་དོར་ཤེས་ནུས་པ་ཙམ་ཆད་དོ། །དེ་ཡང་གསུམ་འདུས་ནས་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་མི་ནུས་པའི་བར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །(སྐྱེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་མ་ཤེས་ནས་མེ་ལ་རེག་པའི་དུས་སོགས་སོ། །)ཚོར་བ་(ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་ནུས་ནས་ཚོར་བར་འཛོག་སྐྱེ།)ནི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་ནུས་པ་དེ་ནས་བཟུང་ནས་འཁྲིག་པ་ལ་སྤྱོད་མི་ནུས་པ་ཙམ་ཆད་དེ་དངོས་སུ་མི་སྤྱོད་པའི་བར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །(འཁྲིག་སྤྱོད་ནུས་ནས་སྲེད་པར་འཛོག་སྐྱེ།)སྲེད་པ་ནི་འདོད་ཡོན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་འཁྲིག་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ཡུལ་འཚོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆགས་པ་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་སྲིད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་རྒྱུག་(པ་སྟེ་འཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུ།)པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །(དེ་ནི་ཞིང་ལས་དང་གཉེན་ཐབས་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཕྱི་མའི་ལས་སློང་བྱེད་ཚོར་བའི་རྒྱུ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །)དེ་ནས་དེ་ལྟར་རྒྱུག་པ་དེ་ཡང་སྲིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ལས་དགེ་མི་དགེ་བྱེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་ནི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །(འགྲེལ་པ་ལས་འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚེ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། འདི་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པོ་མིང་དང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་གཞན་དུ་ན་ཤི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས།)འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚེ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཕྱི་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་བཞི་ནི་(ཚེ་འདི་གཞལ་བའི་)རྒ་ཤི་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་

ཅན་དང་། གནས་སྐབས་པ་དང་བཞིར་གསུངས་པ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་ནི་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་སྟེ་འདིའི་དཔྱད་པ་ནི་འོག་ཏུ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དེ་ན་མ་རིག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཙོ་བོའི་མིང་གིས་ཡན་ལག་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པ་ལའང་རྒྱལ་པོ་བྱུང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་གསུམ་བར་ཆད་མེད་པར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ཀུན་ནས་སློང་བ་རྨོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་། སེམས་པ་ལས་འདུ་བྱེད་དང་། ཡུལ་རིག་པ་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་བཞི་མིང་དང་གཟུགས་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། གསུམ་འདུས་པ་རེག་པ་དང་། རེག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཚོར་བ་དང་། ཤ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྲེད་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམས་ལེན་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་སྲིད་པ་དང་། སྔར་མེད་པ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་རྒ་བ་དང་། དེ་ཞིག་པ་ཤི་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཚང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤེ་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་གསུམ་པོ་དག་ལ་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་འགྱུར་རོ། །ད་ལྟར་བདག་ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟའོ། །གོས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གྱོན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཅི་བདག་འདས་པ་ན་བྱུང་ངམ། མ་བྱུང་ངམ། མ་འོངས་པ་

ན་འབྱུང་ངམ། མི་འབྱུང་ངམ། ད་ལྟར་གྱི་འདི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཚོམ་དང་དེའི་རྒྱུ་བདག་ཏུ་སྨྲོངས་པ་རྣམ་པར་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

## ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ།

**【རྩ་བ།】**

ཉོན་མོངས་གསུམ་སོ་ལས་གཉིས་སོ། །གཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །

གཉིས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྲེད་པ་དང་ལེན་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་སོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞི་ནི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་(གཞན་)ལྔ་དང་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་བདུན་པོ་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་ལས། བཅུ་གཉིས་ཆོས་ནི་གསུམ་དུ་འདུས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་དང་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་བདུན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་པའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་པའི་རྒྱུ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སྲེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་པའི་རྒྱུ་དང་། སྐྱེ་བ་རྒ་ཤི་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྡུའོ་ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལས་

ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་ཚ་ནས་ལས་སུ་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་བཞིར་བཤད་དེ། དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་འཕེན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་བསྒོས་ནས་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་བཞི་ནི་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་དང་སྟ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུད་ནས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གཉིས་ནི་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྲེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

## རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མདོར་བསྡུས་པ། །བར་མའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། །བྱ་བ་ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི། །དེ་ལས་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ། །འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལུགས། །

གསུམ་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་ནི་གལ་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་བཞིན་དུ་སྔོན་གྱི་མཐའ་པའི་རྒྱུ་ནི་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཤིང་འབྲས་བུ་ནི་ལྔར་ཕྱེ་ལ། ཕྱི་མའི་མཐའ་པའི་རྒྱུ་ནི་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ལ་འབྲས་བུ་ནི་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཤེ་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་ཕྱེ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ

སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་བར་མ་འདིར་འབྲས་བུ་ལ་རྣམ་པ་ལྔར་ཕྱེ་བ་དང་རྒྱུ་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནུས་ལ། སྔ་མའི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྔ་མའི་རྒྱུ་དང་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བར་མའི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་མདོར་བསྡུ་བར་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྡུ་བ་དང་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ནའང་མ་རིག་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་རྒ་ཤི་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་ལ། མེད་ན་མ་རིག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། རྒ་ཤི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མཐའ་ཅན་དུའང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཤད་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྲེད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་དང་མ་རིག་པ་ལས་བྱ་བ་སྟེ་ལས་སྲིད་པ་དང་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །ལས་སྲིད་པ་དང་འདུ་བྱེད་དེ་(བྱ་བ)དེ་ལས་ནི་གཞི་འབྱུང་སྟེ། འདུ་བྱེད་ལས་རྣམ་ཤེས་དང་སྲིད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་དེ་དག་ལས་ཀྱང་གཞི་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ལས་མིང་དང་གཟུགས་ནས་རེག་པ་ལས་ཚོར་བ་འབྱུང་བའི་བར་དང་སྐྱེ་བ་ལས་རྒ་ཤི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཚོར་བ་ལས་སྲེད་པ་དང་། ཚོར་བའི་བར་ནི་རྒ་ཤི་ཡིན་ལ་སྲེད་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་རྒ་ཤི་ལས་མ་རིག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ནི་རྒ་ཤི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒ་ཤིའི་འབྲས་བུའང་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཉིད་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་ལས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས

ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་དེ། །ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །འགྲོ་ཀུན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྟེ། །འདི་ལས་སེམས་ཅན་གཞན་ཅིའང་མེད་ཅེས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པར། །འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འགལ་མེ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ལྟ་བུར་ཕན་ཚུན་གྱི། །རྒྱུ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་ལྔ་དང་འབྲས་བུ་ནི་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི། རྣམ་ཤེས་ནི་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དྲུག་དང་འབྲས་བུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོའི་འགྲེལ་པར་ནི་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་བཅུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡིན་པར་བཤད་མོད་ཀྱི། འདིར་རྒྱུ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ན་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞི་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྨྲ་ན་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔ་མ་ཁོ་ན་ལེགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་རིག་པ་དང་། སྲེད་ལེན་ཁོ་ན་སྨོས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་ལ་སོགས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྨོས་ཤེ་ན། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྨོས་ན་གཞན་དག་ཀྱང་མཚོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲེད་ལེན་ནི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་བསྟན་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

## མདོའི་དོན་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །བྱུང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །

བཞི་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་གཉིས་ཀའང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བཤད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གང་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལ། གང་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདིར་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་(འི་ཡན་ལག་ལྔ་)ཡིན་ཏེ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བ་ནི་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདིར་སམ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་ལ་པྲ་ཏཱི་ཏྱ་ས་མུད་པཱ་ད་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཉེར་བསྒྱུར་པྲ་ཏི་ནི་ཕྲད་པ་དང་རྟེན་པའོ། །སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་ཨི་ཏི་ནི་འགྲོ་བ་ཡིན་ཡང་ཉེར་བསྒྱུར་པྲ་ཏི་དང་འབྲེལ་བ་ན་ནས་དང་ཅིང་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕྲད་ནས་དང་ཕྲད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་པ་དག་གིས། སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྟོབས་ལྡན་ཡང་། །ཉེ་བར་བསྒྱུར་བས་ཟིལ་གནོན་འགྱུར། །གང་གཱའི་ཆུ་ནི་མངར་མོད་ཀྱི། །རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཡིས་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་པཱ་ད་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ཉེར་བསྒྱུར་ས་མུད་གོང་ན་ཡོད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་འབྲས་བུ་ཕྲད་ནས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྲད་པའི་དོན་ཡང་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཕྲད་ནས་འབྱུང་བའང་ཕྲད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་ཁ་གདངས་ནས་ཉལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བཛ་སྦྲོད་པ་པས་མེད་པ་ཕྲད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་ཕྲད་ནའང་དེའི་རྗེས་ལ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་དེ། གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྲད་ནས་འབྱུང་བའང་རིམ་གྱིས་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྲད་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲ་ནི་སྐྱོན་དང་བཅས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པའང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ས་མཚུངས་དཔྱད་མོད་ཀྱི། འདིའི་ལུགས་ནི་ཚེ་

གསུམ་དང་ཆ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤུགས་ལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་གིས་མ་བྱས་སོ། །

ཡང་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེའོ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འདི་འབྱུང་གི་མེད་ན་ནི་མི་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདི་སྐྱེས་ན་འདི་སྐྱེའི་འདི་མ་སྐྱེས་ན་ནི་འདི་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་དང་། མ་རིག་པ་འདི་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་འདི་འབྱུང་ལ། འདུ་བྱེད་འདི་སྐྱེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་སྐྱེའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རམ། སྔོན་གྱི་མཐའ་འདི་ཡོད་ན་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་འདི་འབྱུང་ལ། ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་འདི་སྐྱེས་པས་ཕྱི་མའི་མཐའ་འདི་སྐྱེའོ་ཞེས་ཚེ་བརྒྱུད་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་նོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་བས་ནི་སེམས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་བས་ནི་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པས་ནི་ནུས་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ལྟན་ཅིག་པ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་དང་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའང་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་ཡོད་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟར་ནའང་རྒྱུ་མེད་པ་དང་བདག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་དགག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

## རྒྱུན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། །མ་རིག་མི་མཛའ་རྫུན་སོགས་

བཞིན། །ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཚིག་ཕྱིར་གལ་ཏེ། །ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་ལྟ་ཕྱིར། །ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་ཕུང་པོ། །རེག་དྲུག་འདུས་ཏེ་ཞུང་བ་ཡིན། །ལྔ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན། །དྲུག་པ་བླ་དྭགས་ཚིག་ཅེས་བྱ། །རིག་དང་མ་རིག་དང་གཞན་རེག །དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྷག་མ། །གནོད་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རེག །བདེ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །དེ་ལས་ཞུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག །ལྔ་ནི་ལུས་ཀྱིའོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། །དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་ལས། །རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད། །འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། །སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་གཉིས་སོ། །གོང་མ་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་ནི། །གཉིས་ན་བཅུ་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས། །རང་ལ་དམིགས་བརྒྱད་གཟུགས་མེད་པ། །གཉིས་ཀྱིའོ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་དྲུག །དྲུག་གི་འདོད་པའོ་རང་ནི་བཞིའི། །གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་ཉེ་བར་བསྒོམས་ན་བཞི། །གཟུགས་འགྲོ་གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག །དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་ཡུལ་ཅན། །བཅོ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་བཅས། །བཤད་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན། །

ལྔ་པ་རྒྱུན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཆད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སྔོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ནི་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་ཆེ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཙོ་བོའི་སྒྲས་བརྗོད་ན་ཚེ་སྔ་མ་ལ་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཤས་ཆེ་ལ་འདི་ལ་སྲེད་ལེན་ཁོ་ན་ཤས་ཆེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་མིང་གཟུགས་ནི་འདོད་གཟུགས་ན་ཁྱད་པར་མེད་པར་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་བྱེ་བྲག་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྤྱི་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའང་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྐྲ་ཛེ་བཞིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་དངོས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་བདེན་པ་དང་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་གསལ་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཆོས་གཞན་ཞིག་མ་རིག་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་མེད་དང་བེམ་པོའང་དེར་འགྱུར་བས་རིག་པ་མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཙམ་ནི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མི་མཛའ་བ་དང་རྫུན་ཏེ་མི་བདེན་པ་དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་དང་རྫུན་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལོག་པའི་དོན་དང་ངན་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེ་ན། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྐྱེན་གྱིས་དངོས་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་དག་ལས་མ་རིག་པའི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་སོགས་པས་བསྡུས་པ་འཆིང་བ་དང་ཕྲ་རྒྱས་དང་ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པ་ནི་དེ་དག་ཏུ་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ངན་པ་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ་བུ་ངན་པ་ལ་བུ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ངན་པ་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བ་དང་མ་རིག་པ་རྗེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆུ་བོ་ལ་སོགས་པའང་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རབ་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་ནི་མ་རིག་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བའང་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྫས་གཉིས་མཚུངས་པར་ལྡན

པའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་མི་འགྲོལ་ལོ། །མ་རིག་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་འདག་གོ་ཞེས་མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀུན་ནས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་རང་ཉིད་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི་བཙུན་པ་དཔལ་ལེན། མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིའི་མིང་དུ་འདོད་པ་དང་། བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ངོར་སྣམ་དུ་སེམས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ཉེས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིག་ཅེས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་རིག་པར་བཞེད་པའང་བསལ་བར་ལྟའོ། །དེའི་རྗེས་ལ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། མིང་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་(ལྷས་བྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་)མིང་གི་དབང་གིས་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེའི་རྗེས་ལ་རེག་པ་ནི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་དྲུག་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་(དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་།)མིག་གི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་འབྲེལ་ཞིང་འདུས་ལ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རེག་པ་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དྲུག་ཚན་དྲུག་གང་ཞེ་ན། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་། རེག་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་། ཚོར་བའི་ཚོགས་དྲུག་དང་། སྲེད་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རེག་པ་ནི་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གསུམ་འདུས་པ་

ཅམ་ཡིན་ན་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལས་ལོགས་སུ་གསུང་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རིག་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་(དང་པོ་)ལྔ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཀྱི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚིག་བླ་དྭགས་ནི་མིང་ཡིན་ལ། ཡིད་ནི་གཙོ་བོར་མིང་ལ་དམིགས་པས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྔོན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྔོན་པོའང་རྣམ་པར་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །(ཡང་ན་ཚོགས་པ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ཙམ་ལ་དུས་མཉམ་དུ་གཞག་གོ། །)དེས་ན་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ནི་རྟེན་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྔ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཚིག་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོན་ལ་འཇུག་གི་ཡིད་ཤེས་ནི་ཚིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པས་ན་ཚིག་བླ་དྭགས་ཡིན་ལ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རེག་པ་ལའང་ཚིག་བླ་དྭགས་ཀྱི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་འདི་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་རེག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། རིག་པའི་རེག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་རེག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རིག་པའང་མ་ཡིན་མ་རིག་པའང་མ་ཡིན་པའི་རེག་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་རེག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རེག་པ་དང་། ལྷག་མ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རེག་པའོ། །མ་རིག་པའི་རེག་པའང་གཉིས་ཏེ། གནོད་སེམས་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རེག་པའོ། །ཡང་རེག་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རེག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཚོར་བ་ནི་(དབྱེ་ན།)རེག་པ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་(ནི་མིག་གི་འདུས་

ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ།)དྲུག་(ཡིན་པ།)སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་སྨོས་སོ། །ཚོར་བ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྔ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྟེ། ལུས་ནི་གཟུགས་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ལ་རྟེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བདག་པོའི་རྐྱེན་སེམས་ཙམ་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རེག་པ་ལས་ཚོར་བ་དུས་མཉམ་དུའམ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་། དུས་མཉམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་དག་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རེག་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཚོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟ་ནའང་ཚོར་བ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་སྟེ་མར་མེ་ལས་འོད་དང་མྱུ་གུ་ལས་གྲིབ་མ་བཞིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་རེག་པའི་རྗེས་སུ་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་པའང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འགྱུར་ན་མདོ་ལས། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སྐྱེའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ས་མང་པོ་པར་བཤད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ས་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་ས་དང་། རྟོག་པའང་མེད་དཔྱོད་པའང་མེད་པའི་ས་དང་། དགེ་བའི་ས་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ས་དང་སློབ་པའི་ས་དང་། མི་སློབ་པའི་ས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་མང་པོ་པར་བཤད་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་ལ་བཙུན་པ་

དཔལ་ལེན་ན་རེ། རེག་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་རེག་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མེད་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་དུ་རྣམ་ཤེས་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་བསྐྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་སྨྲ་ན་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །

ཡང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་(ངོ་བོ་ལས་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་དམིགས་པ་ལས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་ལས་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས།)ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་རྣམ་པ་དག་ནི་(ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག །ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག །བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་སྟེ། སྔར་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས།)ཡང་བཅོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་ཞིང་། གང་ཞེ་ན། ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་གོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་དམ། མཚུངས་ལྡན་ནམ། དམིགས་པ་གང་ལས་གཞག །དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། གསུམ་པ་ལྟར་ན་ནི་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དྲུག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གསུམ་ག་ལས་གཞག་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ནི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་། མཚུངས་ལྡན་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་དང་། དམིགས་པ་ལས་ནི་གསུམ་པོ་རེ་རེ་འང་དྲུག་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་བཅོ་ལྔ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཉེར་རྒྱུ་གསུམ་ནི་འདྲེས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་

བར་རྒྱུ་བ་ནི་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལ་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་རམ། ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཡུལ་ལ་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་ཡིད་ཉེར་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཉེར་རྒྱུ་ནི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་པ་ལ་ལུས་ཚོར་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་རྟེན་པའི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའང་ཡིད་ཉེར་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་ཡུལ་ལ་རྒྱུ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ཚོར་བའི་དབང་གིས་ཡིད་ཡུལ་ལ་རྒྱུ་བར་འདོད་དོ། །)དེ་རྣམས་ཁམས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པ་ན་ནི་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་(བཅོ་བརྒྱད་པོ།)ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པ(འི་ཁམས།)རང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་(ཁམས་གོང་མ་གཉིས།)ལ་དམིགས་པ་ལ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ཡིད་ཉེར་རྒྱུའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ན་དྲི་རོ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དྲུག་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གཉིས་སོ། །འདོད་གཟུགས་ཀྱི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་ནི་དེ་ན་ཡུལ་ལྔ་མེད་པས་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ན་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དྲུག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཡིད་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི་རང་དང་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་ན་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ལ་དམིགས་ན་བརྒྱད་དེ། དྲི་རོའི་མ་གཏོགས་པ་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཞི་པ་གཉིས་ན་ནི་(བཏང་སྙོམས་ཀྱི།)ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་ཡོད་དེ་དེ་དག་ན་ཡིད་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བདེ་ནི་ཡིད་ཉེར་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དྲུག

གོ། །དྲུག་པོ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྙོམས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ཉིད་ནི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་བཞིའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་རོ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གཟུགས་ཁམས་ཀྱི)གོང་མ་གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེ་བར་བསྡོགས་ན་ནི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཞི་བ་དང་རགས་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པ་ན་དམིགས་པ་གཟུགས་ཁམས་(ཀྱི་བཞི)པ་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། (བཞི་པ)དེ་ནའང་ཡུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པ་ལྟར་ན་བཞིར་འགྱུར་གྱི་གང་དག་གི་ལྟར་ན་ཡུལ་བཞི་པོ་བསྡུམས་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་དེ་ན་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་པོ་ན་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཁམས་ལས་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པར་འགྲོ་བ་ནི་ཉེར་བསྡོགས་ཡིན་ཡང་གཅིག་སྟེ། ཆོས་འབའ་ཞིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ན་ཡང་ཡིད་ཉིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་དག་ནི་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་འདོད་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ས་ན་ཆོས་གཅིག་པུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་ཡུལ་ཅན་ཞེས་སྨོས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་ནི་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། (སྲིད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་ལམ་ནི་སྲིད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ལྟས་པའི་ཕྱིར།) དེ་དག་གི་ཡིད་ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་དང་བཅས་པས་ཉེ་བར་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་ཉེར་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཞེན་པ་ལ་རྟེན་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པས་ན་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་ན་འདིར་མ་རིག་པ་དང་མིང་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་རྣམས་ཁོ་ན་སྟོན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་

དང་རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་ཁམས་བསྟན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་དང་སྲིད་ལེན་ནི་གནས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་(དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱུན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །)གཞན་དག་ནི་མ་བཤད་དོ། །

## རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན། །ཀླུ་བཞིན་རྩ་བཞིན་ལྗོན་ཤིང་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད། །ལས་ནི་ཤུན་བཅས་འབྲས་དང་འདྲ། །དེ་བཞིན་སྨན་དང་མེ་ཏོག་བཞིན། །གཞི་ནི་བཟའ་བཏུང་གྲུབ་པ་བཞིན། །

དྲུག་པ་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ས་བོན་ལས་སྡོང་བུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀླུ་གནས་པའི་མཚོ་མི་སྐམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀླུ་གནས་པའི་སྐྱེ་བའི་མཚོ་ཡང་མི་སྐམ་པའི་ཕྱིར་དང་། ནགས་ཚལ་སོགས་རྩ་བ་ནས་མ་ཕྱུང་ན་བཅད་ཀྱང་སླར་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་མ་ཕྱུངས་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའང་སླར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྗོན་ཤིང་གི་དུས་དུས་སུ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞིའི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་ཀྱི་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད་དེ་དཔེར་ན་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་ཐུག་པོ་ཆེ་རྣམས་སྐྱེ་བར་ནུས་ཀྱི་ཤུན་པ་མེད་པར་སྐྱེ་མི་ནུས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པའི་ཤུན་

པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་ནི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ནི་སྲིད་པའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྨན་དང་ཡང་འདྲ་སྟེ། སྨན་གྱིས་ནད་གཅིག་བསལ་ནས་ཞུས་པ་ཞི་བ་ལྟར་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཅིག་ཕྱུང་ནས་གཉིས་པ་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུའི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་(བདུན་པོ།)རྣམས་ནི་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་གྲུབ་ཟིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྤྱད་ནས་ཡང་(ས་བོན་དུ་མི་རུང་བས་ཉིད།)མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེས་ན་རྣམ་སྨིན་ལས་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་བ་མེད་དེ། འབྱུང་ན་ནི་དགྲ་བཅོམ་ལའང་རྣམ་སྨིན་ཡོད་པས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྲིད་པ་ལ་བཞི་ལས་མི་འདའ་བས་སོ། །)

## སྲིད་པ་བཞི་བཤད་པའི་དོན་བསྡུ་བ།

**【རྩ་བ།】**

སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། །སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན། །གཞན་རྣམ་གསུམ་པོ་གཟུགས་མེད་གསུམ། །

གསུམ་པ་སྲིད་པ་བཞི་བཤད་པས་དོན་བསྡུ་བ་ནི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། (ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ལ་ལྟོས་པར་ཡང་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་མཚམས་མི་སྦྱོར་བས་དེས་ན།)ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་ཤེ་ན། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སྲིད་དེ། འོན་ཀྱང་ཀུན་དཀྲིས་ཆིག་རྐྱང་ཐུབ་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་བཞི་དང་སློབ

དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་འགྲོད་པ་དང་ལྷ་བཤད་དེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །སྐྱེ་སྲིད་ལས་གཞན་བར་སྲིད་དང་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་འཆི་བའི་སྲིད་པ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་དགེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས། དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་འཕོ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་འཆི་བའི་ཚེ་དགེ་བའི་ཆོས་སྔོན་དུ་བསྟེན་པ་རྣམས་དྲན་ནམ་གཞན་གྱིས་དྲན་པར་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ་དེའི་ཚེ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཇི་སྲིད་དུ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་འབྱུང་བའི་བར་དུའོ། །འདུ་ཤེས་ཆ་ཕྲ་མོ་རྒྱུ་བར་གྱུར་པའི་ཚེ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ལྡོག་ཅིང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེས་དེའི་ཚེ་སྔོན་གོམས་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་རང་གིས་བརྩལ་བར་ཡང་མི་ནུས་ལ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དྲན་པར་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་ལའང་སྦྱར་རོ་ཞེས་པ་དང་། དོན་གསང་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་འཆི་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ན་ཞེས་འབྱུང་བས་འཆི་བའི་སྔོན་རོལ་གྱི་སེམས་གསལ་བའི་ཚེ་དགེ་མི་དགེ་འབྱུང་ཡང་འཆི་སེམས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཡང་སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ནི་བཞི་ག་ཡོད་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། དེ་ན་བར་སྲིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་། བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ནའོ། །གཟུགས་མེད་པ་ནས་ནི་འཕོ་བ་ནའོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེའི་བར་སྲིད་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

# གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། །ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་དེས། །རང་དབང་གྲོལ་ལ་མི་ཕན་ཕྱིར། །རེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་གསུམ་དག་ན། །ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་ཚོལ་དང་། །དྲི་ཟ་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། །འགྲུབ་པའོ་འདི་ལ་གནས་དང་ནི། །རྟེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། །སྲིད་གཞན་འཕེན་དང་འགྲུབ་པ་ཡི། །དོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམས་བཞིན། །

ད་ནི་གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་བཤད་པ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ལུང་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་མཁྱེན་ཅིང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་གཅིག་བཀའ་སྩལ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟས་ཀྱིས་གནས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཟས་ཀྱང་བཞི་སྟེ། རགས་པ་དང་ཕྲ་བའི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རེག་པའི་ཟས་དང་། ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་སོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་(གོང་མ་གཉིས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བས།)འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་དྲི་(སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་པས་དེ་དང་འདོད་པའི་)རོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། དེ་དག་སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་ནས་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམ་ཟས་ལའང་ཕྲ་རགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་བར་སྲིད་པ་དང་འདོད་ལྷ་དང་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དྲི་ཟ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱི་མ་ལ་ཏིལ་མར་བླུགས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་གི་ནང་དུ་འཛུ་བས་རྒྱུ་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཕྱིས་པ་དང་

ཧྲོད་གཉེར་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཕྲ་བ་དང༌། དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་རགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྲུས་དང་བསྐུ་མཉེ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མི་མིད་ལ་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཟས་ཕྲ་མོ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་མེ་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་རེག་བྱ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཟས་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ། །(འདིས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ཕལ་ཆེར་ཟས་སུ་བསྟན་ལ་ཉི་གྲིབ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཁམ་དུ་བྱེད་པར་མི་སྟོན་ནོ། །)གལ་ཏེ་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཁམ་དུ་བྱས་ནས་མིད་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། ཟས་ནི་དབང་པོ་དང་དེའི་རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པས་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེས་རང་གི་དབང་པོ་མིག་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབང་པོའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ལའང་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མིད་པའི་ཚེ་རང་གི་དབང་པོ་དང་དེའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ལའང་ཕན་མི་འདོགས་ན་གཞན་གྱི་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་བཀྲེས་པས་ཉེན་པ་ཟས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཕན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཟས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་ཟས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིན་ན་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚིམ་པར་འགྱུར་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར། (ད་ལྟ་ཡང་རེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཟས་མཐོང་བས་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར།)དེའི་ཚེ་ཡང་སྲིད་པ་དང་བཅས་པའི་(སེམས་པའམ།)རེག་པ་(ཉོན་མོངས་ཅན།)ཁོ་ན་ཟས་སུ་འདོད་དོ། །(གང་སྤེལ་ན་རེ་གཟུགས་ཁམ་ཟས་མིན་ཏེ་ཕྲད་ནས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །གཞན་ཡིད་དང་ཆོས་གཟུགས་ཅན་མིན་ལ། དབང་པོ་ལྷ་འོད་ལྟར་དང་བ་དང་སྒྲ་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ༌། །)བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཟས་ཀྱི་དོན་ནི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རེག་པ་དང་སེམས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཟག་

བཅས་པོ་ན་ཟས་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་ནི་སྲིད་པ་ཟད་པར་བྱེད་པས་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(རིག་སོགས་ཟག་མེད་གསུམ་ཡང་།)ཟས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(དེས་ན་ཁམས་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱང་ཟས་མ་ཡིན་ནོ། །)དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་དག་ཁམས་གསུམ་པོ་དག་ན་ཡོད་དོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་ཟས་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་འཚོ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་པ་འཚོལ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་(ཕྱིར་དེའི།)བྱུང་བ་ནི་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་སྲིད་པ་འཚོལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱིས་རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཕ་མའི་མི་གཙང་བ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། (སྟོན་དུས་སམ།)སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་འཚོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་འཚོལ་བ་དང་། ཟས་སུ་དྲི་ཕྲ་བ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དྲི་ཟ་དང་། འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བའི་བར་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སུ་ལྟའོ། །དེས་ན་མདོ་ལས། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས་ལ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་མུ་བཞི་གསུངས་པའི་མུ་དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉིས་པ་བར་མ་དོར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གསུམ་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། བཞི་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་(བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ།)འོ། །ཡང་ན་བྱུང་བ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་འཚོལ་བ་ནི་སྲིད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་བཞིར་བསྟན་ཞེ་ན། ཚེ་འདི་ལ་རྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གནས་ཏེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདིར་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མ་མ་ལྟ་བུའི་ཁམ་རེག་གི་ཟས་སྔ་མ་གཉིས་བསྟན་ཏོ། །སྲིད་པ་ཕྱི་མ་གཞན་འཕེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་པའི་ཟས་དང་། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཕྱི་མ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་མ་

ལྷ་བུའི་ཟས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟན་པས་ན་ཟས་བཞིར་ངེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁམ་ཟས་དང་རེག་པས་ཀྱང་བརྒྱུད་ནས་སྲིད་པ་འཕེན་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སློང་དག་ཟས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྔུའི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒ་ཤིའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གནས་པར་བྱེད་དེ། མུ་གེས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པ་དག་ཐལ་བའི་རྐྱལ་པ་ལ་ཕྱིའི་སེམས་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མ་ཤི་བ་(དང་དབུ་བའི་ཕུང་པོ་ལ་ཐད་དུ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མ་ཤི་བ་)ལ་རེ་བ་མེད་པ་ན་ཤི་བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་ན་ལུས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(རྒྱ་མཚོ་འགྲམ་གྱི་སྒོ་ང་མའི་སེམས་པས་མ་བརྗེད་པ་མི་འབྲུལ་ལ་བརྗེད་པ་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་གྲག་གོ། །སློབ་དཔོན་ན་རེ་དེ་ལྟ་ན་གཞན་གྱི་སེམས་པ་གཞན་གྱི་ཟས་སུ་ཐལ་བས་སྒོ་ངས་མ་དྲན་ན་མི་འབྲུལ་ལ་མ་མ་དྲན་ན་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་སོ། །ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཆུ་སྲིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་དེས་འཚོ་བར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་མའམ་ཕ་མ་རང་གི་བུ་དྲན་ན་དྲན་པ་དེས་ཚོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡར་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་འཚོ་བར་བྱེད་ལ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས། །)རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས་ནི་ཞུ་བས་ཞུ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ལས་གྱུར་པ་དང་། རེ་བས་རེ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཟིན་པས་ཟིན་པ་ལས་གྱུར་པ་ཞེས་བཤད་དེ། ལུས་རྒྱས་པ་དང་། ཚོར་བ་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རམ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བཞིར་ངེས་པར་འདོད་དོ། །(ཁམས་དང་ཟས་ལ་མུ་བཞི་སྟེ་ན། མུ་དང་པོ་ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པ་ནི་ཐོ་ལུམ་འབབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཟ་བ་དང་འཇུ་བའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་ཕན་མི་འདོགས་པའོ། །ཟས་ཡིན་ཁམ་མིན་རེག་སོགས་གསུམ་མོ། །གཉིས་ཡིན་ནི་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཁམ་གང་ཡིན་པའོ། །གཉིས་མིན་ནི་སྒྲ་དང་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རེག་པ་དང་། ཟས་ལའང་མུ་བཞི་སྟེ། རེག་པ་ཡིན་ལ་ཟས་མིན་པ་རེག་པ་ཟག་མེད་དོ། །ཟས་ཡིན་རེག་མིན་ནི་སེམས་པ་སོགས་ཟས་

གསུམ་མོ། །གཉིས་ཡིན་ནི་རིག་པ་ཟག་བཅས་སོ། །གཉིས་མིན་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྡེ་ཟས་གཞན་གསུམ་ལའང་མུ་བཞི་སྦྱར་རོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དག་ཟས་ནི་ཟ་བ་དང་། འཇུ་པའི་ཚེ་གཉིས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་པས། ཁྲུ་ལུམ་འབར་བ་ལ་སོགས་པའང་ཟས་ཡིན་ཏེ་ཟ་བའི་ཚེ་བཀྲེས་སྐོམ་འཇོམས་ནུས་པས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཟས་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །)དེ་དག་གིས་ནི་གནས་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

## འཆི་བའི་ཚུལ་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

ཆད་དང་མཚམས་སྦྱོར་འདོད་ཆགས་འབྲལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྙོམས་ལ། །རྩེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། །མྱ་ངན་འདའ་ལུང་བསྟན་མིན་གཉིས། །འོག་མི་ལྷར་འགྲོ་མི་སྐྱེ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འཆི་ན་རྐང་པ་དང་། །ལྟེ་བ་སྙིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ། །གནད་གཅོད་པ་ནི་ཆུ་སོགས་ཀྱིས། །འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས། །

ད་ནི་འཆི་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་འཆི་བའི་སེམས་དང་། ཚུལ་དང་། ཤི་ནས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་(ལོག་ལྟས།)དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་དང་། དེ་(ཐེ་ཚོམ་མམ་ཡང་དག་ལྟ་བས།)མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། (མཉམ་གཞག་གིས་)ཁམས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་(ཚུལ་བཞིན་མིན་པས་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་)ཉམས་པ་དང་། (དབང་པོ་འགགས་པ།)འཆི་འཕོ་བ་དང་། བར་སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སེམས་དྲུག་པོ་རྣམས་ནི་ཁ་ཅིག་རྟོག་བཅས་དང་ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞག་དང་ཁ་ཅིག་མི་གསལ་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡེ་པ་དག་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ནི་སྐྱེ་

བ་དང་འཆི་བའི་(སེམས་)ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཚོར་བ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་བཏང་སྙོམས་ཉིད་ལ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཚོར་བ་གཞན་དག་ནི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གསུམ་ན་ཉེར་བསྡོགས་ཕོ་ན་ལ་འཆི་སེམས་དང་སྐྱེ་སེམས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་ན་ནི་མེད་དེ། བཏང་སྙོམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་བློ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་བཞིན་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་དེ། (མཉམ་གཞག་དང་།)རིས་མི་འདྲ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱོར་བྱུང་ཡིན་(པས་གསལ་)པའི་ཕྱིར་དང་། (ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས།)ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་(པས་གོང་མ་གཉིས་སུ་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ལ་དེ་དག་མེད།)པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མེད་(གསུམ་ལ་གནས།)པའི་ངང་ལའང་(འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་)དེ་དག་མེད་དེ་(དེ་དག་ལ་གནས་པ་ལ་གནོད་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་།)འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནི་སེམས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་ན་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ནའང་སེམས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །(ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །)གང་ཞིག་འཆི་བའི་སྲིད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་དགྲ་བཅོམ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི་(འདོད་པ་ན་རྣམ་སྨིན་བཏང་སྙོམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་)སྤྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་(གང་རུང་དང་མེད་པ་ལྟར་ན་སྤྱོད་ལམ་པའི།)སེམས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་གཉིས་ལས་གང་རུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གཉིས་པོ་དེ་སྟོབས་ཆུང་བས་སེམས་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ནི་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱི་ཊཱི་ཀར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་དགྲ་བཅོམ་པས་མི་དགེ་བ་(དང་ཉོན་མོངས་ཅན་)སྤངས་ཤིང་ཟག་མེད་གསལ་བས་དེ་ལས་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་ལ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་ཤིང་དགྲ་བཅོམ་ནི་མ་འོངས་པའི་རྣམ་སྨིན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་སེམས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་

རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་མཐར་གྱིས་འཁོར་བ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་མི་དགེ་བ་དང་། སྲིད་རྩེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་བསྐྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། སྒྱུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སེམས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ནི་དགེ་བ་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་འཆི་བའི་ཚུལ་ནི་གལ་ཏེ་འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་ཤེས་འགག་ཅེ་ན། ལོག་ངན་སོང་གསུམ་དང་མི་དང་ལྷར་འགྲོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དགྲ་བཅོམ་པ་སྒྱུ་ངན་ལས་འདའ་བ་རྣམས་རྫུས་སྐྱེས་ལ་ནི་འདི་ལྟར་མ་ངེས་པས་(ཅིག་ཅར་འཆི་ན་ཡིད་དང་ལུས་དབང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགགས་ལ)རིམ་གྱིས་ཏེ་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་འཆི་བ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ངན་སོང་བ་རྐང་པ་དང་མི་ལྟེ་བ་དང་ལྷ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་སྙིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་སྤྱི་བོ་ནས་འཕོའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ནི་གཟུགས་མེད་ཅིང་བསྟན་མེད་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྗེ་བསྲེགས་པ་ལ་ཆུ་བཏབ་པ་ཡལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རྐང་པ་ལ་སོགས་པར་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡིད་འཕོ་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྣད་གྲང་བར་འགྱུར་རོ། །མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་སྟོད་གྲང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དེ། འདིའི་ལྟར་ན་སྟོད་སྨད་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པ་མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་ག་ནས་ཀུན་གཞི་འཕོ་བར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་ན་གནད་གཅོད་པ་དེ་དག་(རྒྱུ་)གང་(གིས་)ཞེ་ན། གནད་གཅོད་པ་ནི་(བད་ཀན་དང་མཁྲིས་པ་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་ན་རིམ་པ་ལྟར།)ཆུ་དང་སོགས་པའི་སྦྲུས་གཟུང་བ་མེ་དང་རླུང་གི་ཁམས་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དྲག་ཏུ་འཁྲུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཉམས་ནས་འཆི་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མཚོན་ཆ་རྣོན་པོས་བཏབ་པ་ལྟར་ཚོར་བ་མི་བཟད་པས་ཉམས་པས་བཅད་པ་དང་འདྲ་བར་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་གྱི་འདྲེ་དང་གདོན་གྱིས་དངོས་སུ་ཤིང་དུམ་བུར་བྱེད་པ་ལྟར་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སའི་ཁམས་ཀྱིས་

ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཙོད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ རླུང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་དག་ལས་སྐྱོན་བཞི་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རླུང་ཤས་ཆེ་ན་རླུང་དང་མཁྲིས་པ་ཤས་ཆེ་ན་མེ་དང་། བད་ཀན་ཤས་ཆེ་ན་ཆུ་དག་གིས་གཙོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྔོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་གནད་དུ་བསྣུན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་རྣམས་ནི་གནད་གཙོད་མེད་པར་འཆི་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་བཤད་པས་དེ་དག་གིས་མི་གཙོད་པ་དག་ཀུང་སྲིད་དོ། །(ལྷ་དག་ནི་ནང་ན་གནད་འཆད་པ་མེད་ཀྱང་འདོད་པ་ན་ལྷའི་བུ་འཆི་བ་ལ་གོས་དང་རྒྱན་ལས་སྒྲ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་འོད་སྣར་བས་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཁྲུས་བྱས་པའི་ཆུའི་ཐིགས་པ་ལུས་ལ་འཆགས་པ་དང་། གཡོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་བློ་ཡུལ་གཅིག་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མིག་འབྱེད་འཛུམ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་མ་ངེས་པ་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་ལྔ་དང་། གོས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྙིངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཆན་ཁུང་གཉིས་ནས་རྔུལ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ལས་དྲི་ང་བ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷའི་བུ་རང་གི་སྟན་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་དེ་དག་བྱུང་ན་འཆི་བར་ངེས་པས། ངེས་པ་ཅན་གྱི་འཆི་ལྟས་ལྔ་འབྱུང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་ལས། ངེས་པ་ཅན་གྱི་འཆི་ལྟས་འདི་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་མི་འབྱུང་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འབྱུང་མོད་ཀྱིས་ལྷའི་འཆི་ལྟས་བསྡོམས་ནས་ལྔ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འཆི་ལྟས་དེ་དག་ནི་ལྷའི་ཞག་ལྔ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མནར་མེད་ཆེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འཆི་ལྟས་བྱུང་བའི་ལྷ་ཆེ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ལྷའི་ཡུལ་ནས་ལྟུང་བ་ན། །སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་གང་། །དེའི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་དམྱལ། །བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འཆི་ལྟས་ཕོག་ནས་ལྷའི་བུ་གཞན་གྱིས་རྒྱང་ནས་མེ་ཏོག་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་སྙིང་གར་བཞག་ནས། ལྷའི་བུ་ཁྱོད་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་མིའི་འཇིག་རྟེན་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག །དེ་ཡང་དད་པའི་གཤོལ་གྱིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་རྨོད་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བརྗོད་པ་ན། སྲིན་བུ་བྱེ་ཚན་ལ་སླེབས་པ་ལྟར། །ཀྱེ་དུད་ཤིང་ཧ་སྣ་ཚོགས་ཚལ། །ཀྱེ་དུད་ཚེའུ་དལ་གྱིས་འབབ། །ཀྱེ་དུད་སྡུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ། །སྒྲ་སྡུགས་འདོན་ཞིང་ས་ལ་ལྡུང་། །ཞེས་སྨྲ་སྡུགས་འདོན་ནོ། །)

གསུམ་པ་ཤི་ནས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཆི་བ་ན་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་རྣམ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། གང་ཞེ་ན་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚོགས་དང་། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚོགས་དང་། མ་ངེས་པའི་ཚོགས་པ་ཞེས། དེ་ལས་འཕགས་པ་དང་མཚམས་མེད་པ་བྱེད་པ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོ་མེད་པར་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེས་ནས་ཐར་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤི་འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

## སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ།

### སྟོད་བཅུད་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

དེ་ལ་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི། །གནས་པར་འདོད་པའི་འོག་དག་གི། །རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་སུ་ནི། །ས་ཡ་དྲུག་འབུམ་གྲངས་མེད་དོ། །ཆུ་ཐམས་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་། །སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུ་འོ། །ཕྱིས་ནི་ཐམས་སུ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད། །ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་འགྱུར། །ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །ཐད་ཀར་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། །སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི། །ཞེད་དང་ལྔ་རྣམས་ཁོ་ནའོ། །ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་སུམ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལྷུན་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛིན། །གསོལ་མདའ་འཛིན་དང་སེང་ལྡེང་ཅན། །དེ་བཞིན་བལྟ་ན་སྡུག་རི་དང་། །རྟ་རྣ་དང་ནི་རྣམ་འདུད་དང་། །མུ་ཁྱུད་འཛིན་རི་རབ་དེ་ནས་ནི། །གླིང་རྣམས་ཡིན་ནོ་དེ་དག་གི། །ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་སྟེ། །བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་དེ་ལྕགས་སོ། །ལྷུན་པོ་རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན། །ཆུ་ཡི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །ཆུབ་བོ་དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་

ཡང་། །དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འོ། །བརྒྱད་པོ་འཕང་དུ་ཕྱེད་ཕྱེད་དབྲི། །དེ་དག་ཐམས་སྲུའང་འཕང་དང་མཉམ། །དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཚོ་ཡིན། །དང་པོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་འོ། །དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། །དེ་ཡི་ངོས་ལ་སུམ་འགྱུར་རོ། །རོལ་མཚོ་གཞན་ནི་ཕྱེད་ཕྱེད་དོ། །ལྷག་མ་ཕྱི་ཡི་མཚོ་ཆེན་ཡིན། །འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི། །ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ་དེ་ལ་ནི། །འཛམ་བུའི་གླིང་སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ། །སྟོང་ཕྲག་གཉིས་སོ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས། །གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི། །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཟླ་ཁམ་འདྲ། །ངོས་གསུམ་འདི་དང་འདྲ་གཅིག་ལ། །དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ། །བ་ལང་སྤྱོད་གླིང་ཟླུམ་པོ་སྟེ། །སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབུས་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ། །སྒྲ་མི་སྙན་བརྒྱད་གྲུ་བཞིར་མཉམ། །དེ་ཡི་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་དེ། །ལུས་དང་ལུས་འཕགས་སྒྲ་མི་སྙན། །སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཟླ་དང་ནི། །རྔ་ཡབ་དང་ནི་རྔ་ཡབ་གཞན། །གཡོ་ལྡན་དང་ནི་ལམ་མཆོག་འགྲོ། །འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ། །དགུ་འདས་གངས་རི་དེ་ནས་ནི། །སྤོས་ངད་ལྡང་བའི་ཚུ་རོལ་ན། །ཚུ་ཞེང་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་མཚོ། །

ད་ནི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཆད་པ་ན་འདིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྦྲུའུ་ཚུགས་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྟྲེལ་ཞི་དང་། ཁ་ཅིག་སྙིང་གཡོགས་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉི་ཟླ་མེད་པ(ར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་ནོར་བུས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནོར་བུ་བཀོད་པའི་ཞིང་ལྟ་བུ་)དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོང་གསུམ་ཉི་ཟླ་གཅིག་གིས་འཁོར་བ་(ཀུན་བཟང་གི་ཞིང་ལྟ་བུ།)དང་། ཁ་ཅིག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལའང་སྟོང་གསུམ་འདིའི་ཚད་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པར་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་དེ། ཕལ་ཆེན་ལས། ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ན་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་སྙེད། །ལ་ལ་ཟླུམ་པོ་ལ་ལ་གྲུ་གསུམ་སྟེ། །དེ་དག་ལ་ལ་ཕྱོགས་ན་གྲུ་བཞིར་གནས། །ཀུན་ཀྱང་ལས་རྣམས་རྒྱ་མཚོས་

རྣམ་པར་བྲིས་ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་འདི་ཡང་ཕལ་ཆེན་ལས། གཞི་དང་སྙིང་པོ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་མཐིལ་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ནམ་མཁའ་དང་མེ་དང་ཆུ་དང་སའི་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་དང་མེ་ཏོག་ཚད་མེད་དང་ཕྱག་མཐིལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་མིང་ཅན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་པའི་བཅུ་གསུམ་པར་བཤད་ལ་མི་མཇེད་འདིའི་ཤར་གྱི་འདབ་ཆགས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁྱིངས་པ་ཅན་དང་། ལྷོ་ན་ལྷག་པ་དང་། ནུབ་ན་རྟུལ་བསམ་པ་དང་། བྱང་ན་རྣམ་པར་བྱུང་དང་། བྱང་ཤར་ན་འཕོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤར་ལྷོ་ན་ཕན་པ་དང་། ལྷོ་ནུབ་ན་ཀུན་ཏུ་སོང་བ་དང་། ནུབ་བྱང་ན་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་དང་། འོག་ན་མི་ཆེ་བ་དང་། སྟེང་ན་ཞིང་ཁམས་དབྱངས་སྒྲོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །གླིང་བཞི་པ་འདི་ན་བཙོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འདིའི་ཤར་གྱི་འདབ་ཆགས་པ་ན་གླིང་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་བསྲུངས་པ་དང་། ལྷོ་ན་བཟོད་པར་དཀའ་བ་དང་། ནུབ་ན་གཉེན་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱང་ན་སེང་གེ་ཡོད་པ་དང་། བྱང་ཤར་ན་རྣམ་པར་བརྩེགས་པ་དང་། ཤར་ལྷོ་ན་དགའ་བ་དང་། ལྷོ་ནུབ་ན་སྙིང་པོ་དམ་པ་དང་། ནུབ་བྱང་ན་ས་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །)

དེའི་ཕྱིར་འདིར་བསྟན་པ་ནི་མི་མཇེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པའི།)སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་(ཏེ་སྟོང་གསུམ་)བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དེ་འཆད་པ་ན་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཚད་ཉིད་བཤད་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ་འང་གསུམ་ཡོད་པའི་རྟེན་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་གནས་པར་འདོད་པའི་མངོན་པ་བ་ལྟར་ན་སྣོད་ཀྱི་འོག་དག་གི་གཞིར་གྱུར་པའི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྫས་ཏེ་སྟེང་འོག་ཏུ་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་(ཕྲག་གཅིག་དང་།)དྲུག་འབུམ་ཡོད་ལ། (སྟོང་གསུམ་དང་མཉམ་པས།)གྲངས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཆགས་སོ། །རླུང་གི་སྟེང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱབ་འཇུག་པ་རུས་སྦལ་གྱི་སྟེང་ན་གནས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་པ་དབང་ཕྱུག་གི་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་སེལ་ལོ། །(ཕྱོགས་རྒྱུ་ཁ་

དོག་དབྱིབས་དང་ཚད། །ཡོན་ཏན་བྱེད་ལས་ངེས་པའི་ཚིག །ཅེས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །)རླུང་དེའི་མིང་ནི་འཇམ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབྱིབས་ནི་ཟླུམ་པོའོ། །ཁ་དོག་སྔ་ཚོགས་པའམ། ཁ་ཅིག་ནི་སྔོ་སྐྱར་འདོད་ལ། ཡོན་ཏན་ནི་ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་རྡོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་ནུས་པ་(འི་སྲ་བ་)དང་། ལས་ནི་བརྟེན་པ་རྣམས་འདེགས་པ་དང་། ངོ་བོ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རླུང་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རླུང་དེའི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་གསེར་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འཁྲིགས་པ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱུན་ལོ་མང་པོར་བབ་པ་ལས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆགས་ཏེ་ཆུ(འི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་)དེའི་ཚད་ནི་རྣམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའོ། །(ཐད་ཀར་མི་འཐོ་བ་ནི་ལས་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ་ཟས་མ་ཞུ་བ་ཡོང་གར་སྡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྣོ་ན་གནས་པའི་རླུང་གིས་བརྟེན་པའོ། །)དེ་ལྟ་བུའི་ཆུ་དེ་(ཡུན་རིང་པོར།)རླུང་གིས་དཀྲུགས་པ་ལས་(དུས།)ཕྱིས་ནི་(ཆུའི་)རྣམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་མཚོར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ལྷག་མ་(དཔངས་སུ་)དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ(ཁོར་ཡུག་ཏུ་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དྲུག་འབུམ་ཁྲི་དང་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ།)དག་ནི་མཚོའི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་ཏོ། །ཆུ་དེ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་གྱི་ཐད་ཀར་ནི་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི་ཕྱེད་དང་ལྔ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གི་ཁོར་ཡུག་སྟེ་མཐའ་སྐོར་དུ་ནི་སུམ་འགྱུར་དུ་བརྩི་སྟེ། དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞིའོ། །གལ་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཚད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཇི་ལྟར་ན་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐད་ཀར་དང་མཐའ་མར་ཚད་མེད་ལ་ཆུ་དང་གསེར་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རླུང་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞིར་གནས་པ་ལ་ཚད་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཆུ་དང་གསེར་ལ་ཚད་བཤད་པ་ནི་གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་རླུང་ལའང་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་ཚད་ཙམ་(ལ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཆ་ཟིལ་ལྟར་)ཡོད་ལ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆུ་དང་གསེར་ལའང་ཚད་

མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལྷུང་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞི་གཅིག་ཏུ་འདབ་ཆགས་པར་འབྲེལ་བའི་དེ་ལ་ཚད་མེད་ལ། ཆུ་དང་གསེར་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པ་ཟླུམ་པའི་ཐིགས་པ་ལྟར་དུམ་བུར་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་དག་གི་ཚད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་བར་རྣམས་ན་ནི་གླིང་བར་གྱི་མུན་པ་ཡོད་དེ། གདགས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་བར་མཚམས་ཕན་ཚད་དུ། །ཉི་ཟླ་དེ་བཞིན་སྐར་མ་དང་། །རྒྱུ་སྐར་ཚོགས་ནི་རྒྱ་ཆེན་ཀུན། །ཁོར་ཡུག་མི་འདའ་འཇིག་རྟེན་གྱི། །བར་མཚམས་ཐམས་ཅད་མུན་པར་འདུག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་རེར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ལྷག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གང་བ་སྤེལ་བས་ཀྱང་། གང་དག་གི་རི་རིའི་ཚད་ཐད་ཀར་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་གནས་སོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་ཉིད་རིགས་པར་བལྟའོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ག་ལ་ཚད་མ་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ཆུ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཐད་ཀར་འབོ་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་འབོ་སྟེ་ཟས་མ་ཞུ་བ་ལོང་དུ་མི་ལྟུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི་ལྷུང་དེ་ནི་སྙོ་ན་གནས་པ་དང་། འོག་གཞིར་གནས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྷུང་གིས་བརྟེན་པས་འབོ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །རྟེན་པ་བཤད་པ་ལ་རི་བཤད་པ་ནི། དེའི་རྫེས་ལ་(ལས་ཀྱི་དབང་གིས།)ནམ་མཁའ་ལ་ས་བོན་(ནམ་ཁམས།)སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྲིན་འཁྲིགས་ཏེ་ཆར་ལོ་མང་དུ་བབ་པ་ལས་ཡང་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཆགས་ཏེ། ཚད་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ངེས་སོ། །དེ་ལ་ཁམས་རབ་རྟུད་ཅིང་འབྱེད་པའི་ལྷུང་གིས་གྲུ་གཞིར་དཀྲུགས་པ་ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དེ་ལ་ལྷུན་པོའི་རི་འཆགས་ཏེ། བརྗིད་ཆེ་བས་ན་ལྷུན་པོ་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་ན་རི་རབ་བོ། །(དེ་བཞིན་དུ་རི་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་གླིང་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བའི་ལྷུང་

ལས་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་བོ། །)ཡང་ཁམས་འབྲིང་སྟུད་ཅིང་འབྱེད་པའི་རླུང་གིས་གྲུ་བཞིར་རི་དེ་ལ་བསྐོར་དེ་དཀྱུགས་པ་ལས་ལྷུན་པོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། གསོལ་མདའ་འཛིན་དང་། སེང་ལྡེང་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་བལྟ་ན་སྡུག་གི་རི་དང་། རྟ་རྣ་དང་། རྣམ་པར་འདུད་དང་། མུ་ཁྱུད་འཛིན་གྱི་རི་ཞེས་བྱ་བ་བདུན་ཆགས་ཏེ། རི་དེ་དག་གི་རྩེ་མོ་ཉི་མའི་ཤིང་རྟའི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་པའམ། གཉའ་ཤིང་གི་རྣམ་པ་དང་། གསོལ་མདའི་རྣམ་པ་དང་། སེང་(གསེར་གྱི་སེང་ལྡེང་ཡོད་པས་སམ།)ལྡེང་གི་མདངས་འདྲ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། བྲག་རྟའི་རྣ་བ་འདྲ་བ་དང་། དབུས་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་འདུད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་བསྐོར་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །(དེ་དག་ནི་རི་དགུ་ཡིན་ལ་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་རྣམ་པར་འདུད་དང་། རྟ་རྣ་རི་དང་། བལྟ་ན་སྡུག་དང་། སེང་སྡེང་ཅན་དང་། གསོལ་མདའ་འཛིན་དང་། ཞེས་བར་པ་ལྔ་གོ་རིམ་གཞན་དུ་བཤད་ཅིང་། རི་དེ་དག་གི་མིང་དེ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་རྩེ་མོའི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་བཏགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །)དེ་ནས་ནི་ཡང་ཤར་དང་ལྷོ་དང་ནུབ་དང་བྱང་དུ་ཁམས་ཐ་མ་སྟུད་ཅིང་འབྱེད་པའི་རླུང་གིས་ཁོལ་བུར་དཀྱུགས་པས་ལུས་འཕགས་ཀྱི་གླིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་ནས་ཀུན་ཏུ་བསྐོར་བས་གླིང་དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་ལྕགས་རི་སྟེ། (དེའི་ཕྱིའི་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དང་དྲུག་འབུམ་ཉིས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་པ།)དེས་ནི་གླིང་བཞི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐོར་ཏོ། །གླིང་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་མཉམ་དུ་འཆགས་སོ། །རི་དེ་དག་ལས་མུ་ཁྱུད་འཛིན་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་ཁོར་ཡུག་དེ་ནི་ལྕགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །(གདགས་པ་ལས། ཤར་ཤེལ། ནུབ་དངུལ་དུ་བཤད་དོ། །)ལྷུན་པོ་ནི་ཤར་དངུལ་དང་ལྷོ་བཻ་ཌཱུརྻ་དང་ནུབ་ཤེལ་དམར་པོ་དང་བྱང་གསེར་ཏེ་རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །རི་རབ་ཀྱི་ངོས་རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་འོད་ཀྱིས་དེའི་ངོས་ཀྱི་ནམ་མཁའང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་ལ། དེའི་འོད་ཀྱིས་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་སྟེ། དེས་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ངོས་བཻ་ཌཱུརྻ་ཡིན་པས་དེའི་འོད་ཀྱིས་འདིའི་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་མཚོའང་བཻ་ཌཱུརྻའི་

ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །ཚད་ནི་རི་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆུའི་ནང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་དག་ནུབ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆུའི་སྟེང་དུ་ཡང་རི་རབ་ནི་དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་པའོ། །མདོ་ཕལ་ཆེར་ལས་ནི། རི་རབ་དཔག་ཚད་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའང་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པར་བཤད་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ནི་འོག་ཏུ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཐུག་པར་འདུག་གོ། །དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ནི་ཆུའི་སྟེང་དུ་བྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་དཔག་ཚད་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །རི་ཕྱི་མ་བརྒྱད་པོའི་འཕང་གི་ཚད་དུ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱི་བ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱེད་ཕྱེད་འབྲི་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཡིན་པ་ནས་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེས་ན་རི་བརྒྱད་པོའི་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཕང་ཚད་བསྡོམས་པས་ལྷུན་པོའི་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཕང་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་གྱིས་མ་སླེབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཛམས་སུ་སྟེ་ཞེང་དུའང་རང་རང་གི་འཕང་དང་ཚད་མཉམ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་ཆུའི་སྟེང་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེས་ན་རི་རབ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་པ་དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་བཞི་ཁྲི་པ་ལ་སོགས་པའོ། །(ཁམས་ངན་པ་རྣམས་ལས་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་བཞི་དང་གླིང་བཅུ་གཉིས་དང་ཁོར་ཡུག་གི་རི་རྣམས་གྲུབ་ལ་གླིང་བཅུ་གཉིས་ནི་ཆུའི་གླིང་ན་གནས་སོ། །)

གཉིས་པ་མཚོ་བཤད་པ་ནི་རི་རབ་ནས་མུ་ཁྱུད་འཛིན་ལ་ཐུག་པའི་རི་དེ་དག་གི་བར་བདུན་ནི་རོལ་པའི་མཚོ་བདུན་ཡིན་ཏེ། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རོལ་ཞིང་རྩེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་ནི་བསིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་བ་དང་། །འཇམ་དང་དྭང་དང་དྲི་ང་མེད། །འཐུངས་ན་མགྲིན་དང་ལྟོ་བ་ལ། །མི་གནོད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆུ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཆུས་གང་(ཞིང་། དགའ་བོ་ཉེར་དགའ་རྟས་ཀྱལ་དང་། །བཏང་གཟུང་དང་ནི་གཟི་ཅན་དང་། །ཡུལ་འཁོར་བསྲུང་དང་ནག་པོ་ཆེ། །ཨེ་ལའི་འདབ་མ་

ཕྱི་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་སྟེ།)བའོ། །ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཟབས་སུ་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་པར་མཚུངས་ཤིང་དང་པོ་རི་རབ་དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་རོལ་མཚོ་ལ་ཁ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་ཡང་རི་རབ་དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་ཚད་ཡིན་གྱི་ཤར་ནུབ་ཏུ་ནི་དཔག་ཚད་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་དང་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལས་རོལ་མཚོ་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ནང་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟའ་སྐར་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་དང་། ཆུའི་གཏེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོ་དེའི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ངོས་ལ་ནི་ཕྱོགས་རེ་རེ་ལའང་ཞེང་གི་སུམ་འགྱུར་རོ་སྟེ། དཔག་ཚད་ནི་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་པ་རེ་རེ་ཡོད་ལ། རོལ་མཚོ་གཞན་དྲུག་ནི་སྔ་མ་སྔ་མའི་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཚད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་དང་ཉི་ཁྲི་དང་ཁྲི་དང་ལྔ་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གི་ངོས་ཀྱི་ཚད་ནི་སྔ་མ་སྔ་མ་བས་ཆེས་ཆེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྷག་མ་མུ་ཁྲུད་འཛིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་ཆུ་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚད་ནི་མུ་ཁྲུད་འཛིན་གྱི་ཐེལ་ནས་ཁོར་ཡུག་གི་ཐེལ་གྱི་བར་དུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །མཐའ་སྐོར་གྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དང་དྲུག་འབུམ་བདུན་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བརྩིས་པས་ཁོར་ཡུག་ལྕགས་རིའི་ཕྱིའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དྲུག་འབུམ་ཉིས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་དོ། །ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དེ་ནི་བ་ཚྭ་ཅན་གྱི་ཆུས་གང་ངོ་། །(ཐལ་ཆེན་ལས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དེར་གླིང་འདི་ནས་ཆུ་ཀླུང་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ་དང་། མྱུར་འདས་ལས་ཆུ་བོ་ས་ཡ་བྱེ་བ་དབུས་ནས་ཐིག་བཏབ་པ་བཞིན་འབབ་ལ། བྱང་ན་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དང་། ནུབ་ན་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་དང་། ཤར་ན་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་འབབ་བོ། །དེ་དག་བས་ཀུང་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་བཅུ་པའི་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བའི་ཆུ་མང་ངོ་། །དེ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུར་བསྒྲེས་པའི་ཀླུའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བའི་ཆུ་ལས། ཀླུ་གདངས་ཅན་མཚོའི་བུ་འཛམ་བུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བའི་ཆུ་མང་ངོ་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་གདངས་ཅན་མཚོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བའི་ཆུ་མང་ངོ་། །དེ་དག་ཐམས་

ཅན་ལས་གངས་ཅན་མཚོའི་གནས་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་དེ་བི་ཏྟ་ལྷ་སྟུ་ཞེས་བྱ་བ་ཆེས་མང་ངོ་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དབྱིབས་ལས་མི་འདའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་ཟ་རླབས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པ་དང་། མི་རོ་དང་ཞག་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་དང་། འབྱུང་པོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་འབྱུང་གནས་དང་། ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚངས་པ་ཁྱད་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་དེ། དེ་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་མ་འཕོས་ན་བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་མེས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྲིད་མི་ནུས་པར་བཤད་དོ། །)གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །ཐད་ཀར་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། །སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི། །ཕྱེད་དང་ལྔ་རྣམས་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་འགྲིག་པར་འགྱུར་ཏེ། རི་དང་མཚོ་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་ཚད་བསྡོམས་ན་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱད་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ངོས་རེ་རེར་གསེར་དང་ཆུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ལྷག་པས་ཁོར་ཡུག་ཚུན་ཆད་པས་ཆུ་དང་གསེར་རྒྱ་ཆེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དེ། ངོས་གཅིག་ནའང་དེ་བཞིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྡོམས་ཏེ། སྟོང་ཕྲག་གཉིས་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་དག་གིས་བསྣན་ན་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་སུམ་སྟོང་དང་ཕྱེད་དང་ལྔ་བརྒྱར་འགྱུར་བས་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་རི་ཐམས་ཅད་འབྲུའི་ཕུང་པོ་ལྟར་གནས་ཀྱི་ཟང་ཡག་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་དེ་དག་ཇམས་སུའང་འཕང་དང་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་སྟེང་ཕྱོགས་ཆུ་མཚམས་ཀྱི་ཚད་བསྡོམས་པ་ཡིན་གྱི་ཁོར་ཡུག་གི་རྩ་བས་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཆུ་དང་གསེར་ཁྱབ་པར་གནས་པས་ན་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གླིང་བཤད་པ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི་མཚོ་དེ་ལ་ནི་(ཐོག་མར་ལྷོ་དེ་ནས་ཤར་དང་ནུབ་དང་བྱང་དང་ཁོར་ཡུག་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ལས་)རི་རབ་ཀྱི་ལྷོ་ན་ཤིང་འཛམ་བུས་མཚོན་པ་དང་མཐའ་ཆུས་འཁོར་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོ་སྐམ་སར་གནས་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་

སྟེ་ཚད་ནི་ངོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ་ངོས་གཅིག་སྟེ་ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟན་པ་ལ་ནི་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་རོ། །ངོས་དག་ཚད་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། གླིང་འདི་ནི་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་སྐོར་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་དང་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །དེའི་དབུས་སུ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞུགས་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེའི་གདན་མངོན་པར་འགྲུབ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་ལུས་དང་ས་ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་བཟོད་པར་མི་ནུས་སོ། །འདི་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ན་ལུས་འཕགས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་དེ། དབྱིབས་ནི་ཟླ་ཁམ་འདྲ་སྟེ་བཅད་ཁམ་ནི་རི་རབ་ལ་བསྟན་པའོ། །ཚད་ནི་དེའི་ངོས་གསུམ་ལ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་དང་འདྲ་བར་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ངོས་ཆུང་ཤོས་(ནང་དུ་བསྟན་ཡང་གསུང་)ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟན་པ་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ། །མཐའ་སྐོར་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་སྟོང་དང་ཕྱེད་དང་བཞི་བརྒྱའོ། །གླིང་དེ་ནི་གཞན་པས་ཤིང་ཏ་ལ་བདུན་སྲིད་ཀྱིས་འཕགས་པའམ་དེར་སྐྱེས་པའི་མི་རྣམས་འདི་པ་བས་ལུས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ལུས་འཕགས་པོའོ། །འདི་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ལོགས་ན་བ་ལང་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དབྱིབས་ཀུན་ནས་ཟླུམ་པོ་སྟེ་མཐའ་སྐོར་གྱི་ཚད་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབུས་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ། །གླིང་དེ་ན་གཙོ་བོར་བ་ལང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་བ་ལང་སྤྱོད་དོ། །འདི་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ན་སྒྲ་མི་སྙན་ཞེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་དེ། ཚད་ནི་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་སྟེ་ཀུན་ནས་བསྐོར་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཀྱིས་འཁོར་ཏེ་དབྱིབས་ནི་གྲུ་བཞིར་མཉམ་པར་གནས་སོ། །དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཆི་བའི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ་ཁྱོད་འཆིའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ནམ་མཁའ་ལས་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རམ། པི་ཤ་ཙི་ཏ་འདྲེའི་སྐད་དུ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་སྙན་ནོ། །གླིང་གང་གི་དབྱིབས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་གདོང་གི་དབྱིབས་(དང་བུད་མེད་ཀྱི་

སྐྱེ་གནས།)ཀུང་དེ་དང་འདྲའོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་ནུབ་དང་བྱང་གི་ཚད་འདི་དང་མཐུན་ལ་ལྷོ་ཤར་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བདུན་སྟོང་དང་བདུན་སྟོང་པར་བཤད་དོ། །(རྗེ་འཕངས་པའི་མདོར། ཤར་བརྒྱད་སྟོང་། ནུབ་དགུ་སྟོང་། བྱང་ཁྲིར་བཤད་པ་ཡང་སྣང་ངོ་། །)གླིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ལུས་འཕགས་པའི་ལྷོ་ན་ལུས་དང་བྱང་ན་ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་འཕགས་པོའི་གླིང་གཡོག་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཤར་ན་སྒྲ་མི་སྙན་དང་ནུབ་ན་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཟླ་དང་། གཉིས་ནི་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་གླིང་གཡོག་གོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ནུབ་ན་རྔ་ཡབ་དང་ཤར་ན་རྔ་ཡབ་གཞན་གཉིས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་གླིང་གཡོག་ཡིན་ནོ། །བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་བྱང་ན་གཡོ་ལྡན་དང་ལྷོ་ན་ལམ་མཆོག་འགྲོ་(ཞེས་བྱ་བ་གནས་སོ། །)གཉིས་ནི་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་གླིང་གཡོག་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྔ་ཡབ་ན་སྲིན་པོ་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ན་མི་གནས་སོ། །གླིང་དེ་རྣམས་ཀུང་རྩ་བ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་རྟེན་པའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་གླིང་གཙོ་བོ་དང་འདྲ་ལ། ཚད་ནི་མངོན་པར་མ་གསུངས་སོ། །དུས་འཁོར་ལས་ནི་གླིང་གཙོ་བོའི་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་ཉེ་རིང་གི་ཚད་ནི་མ་གསུངས་སོ། །

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་རྒྱ་མཚན་ཐེ་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ནས་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ན་ཡང་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་བྱང་ན་ཡང་གསུམ་སྟེ་དགུ་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ན་གངས་རི་དཔལ་དང་ལྡན་པའོ། །གངས་རི་དེ་འདས་ནས་ནི་(བྱང་ངོས་ན།)སྤོས་ཀྱི་ངད་ལྡང་བའི་རི་ཡོད་དོ། །གངས་རིའི་ཕ་རོལ་སྤོས་ཀྱི་ངད་ལྡང་བའི་ཚུར་རོལ་དཔག་ཚད་བཅུ་ན་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པའི་གནས་ཟངས་དང་ཆུ་དང་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་ཡོད། (པ་ཀླུ་མ་དྲོས།)པའི་(གནས།)མཚོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་པ་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྡུག་ལ་མཛེས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཆུས་གང་བ། མེ་ཏོག་ཨུཏྤལ་དང་པད་མ་དང་ཀུ་མུ་ད་དང་པད་མ་དཀར་

པོས་ཁེབས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་ནང་ནས་གང་གཱ་ལ་སོགས་པ་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་རེ་རེའང་ཆུ་བྲན་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ལ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་ནས་ཤར་ཕྱོགས་གླང་ཆེན་པོའི་ཁ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཁྱུ་མཆོག་གི་ཁ་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་རྟའི་ཁ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སེང་གེའི་ཁ་ལྟ་བུ་ལས་བབས་ཏེ་རིམ་པ་ལྟར་ཤར་ལྷོ་ནུབ་བྱང་གི་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་སྟེ་གདགས་པ་ལས། ཆུ་ཀླུང་གང་གཱ་སིནྡྷུ་པཀྴུ་དང་། །སི་ཏ་དབའ་རླབས་དབུ་བའི་ཕྲེང་བ་ཅན། །འབབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་ཆུ་ཡིན་ཏེ། །ཕྱོགས་བཞི་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་དག་ནས་འབྱུང་། །གང་གཱ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་སྟེ། །སིན་དྷུ་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་ཡིན། །པཀྴུ་ཡང་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ། །དེའི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་སི་ཏ་འགྲོ། །ཆུ་ཀླུང་རབ་མཆོག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། །མཆོག་ཏུ་བཟང་ཞིང་སོ་སོར་འབབ་པ་སྟེ། །རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ལྔ་བརྒྱ་ཁྲིར་ནས་ནི། །ཆུ་ཡི་རྒྱུན་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འགྲེལ་པ་ལས། དེར་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་མི་ལྡན་པའི་མིས་བགྲོད་པར་དཀའོ། །ཞེས་བཤད་ལ། ལུང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གཞི་ལས་ཀྱང་། གནོད་སྦྱིན་གདུམ་པོ་མི་བཟད་གནས་པ་ཡིད་འོང་ཞིང་། །མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཤིང་གིས་རྣམ་པར་མཛེས་བྱས་པས། །དེ་ལས་རྒྱ་མཚོ་དྲུག་ཅན་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི། །ཆུ་བོ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཕྱོགས་བཞིར་འབབ། །གང་གཱ་སིན་དྷུ་དེ་བཞིན་པཀྴུ་དང་། །སི་ཏ་དེ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོབས་ཐོབ་པ། །མ་གཏོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་བགྲོད་པ། །དེར་ནི་ཐུབ་པ་དགེ་འདུན་བཅས་པ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕལ་ཆེན་ལས་ནི་ཆུ་ཀླུང་བཞི་པོ་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཞིའི་དངུལ་དང་གསེར་དང་བཻ་ཌཱུརྻ་དང་རྡོ་རྗེའི་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཁའི་སྣོ་དཔག་ཚད་ཙམ་ནས་བབས་ཏེ་རིམ་པ་ལྟར་དངུལ་དང་གསེར་དང་བཻ་ཌཱུརྻ་དང་། རྡོ་རྗེའི་བྱེ་མ་འདྲེན་ཅིང་དེ་དག་གི་བྱེ་མ་ལ་གནས་ནས་མ་དྲོས་པ་ལ་ལན་བདུན་བདུན་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་ནས་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་ལ། གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐོར་བའི་བར་གྱི་གླིང་དེ་དག་ཀྱང་ལྷ་རྫས་ཀྱི་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་དང་། མ་དྲོས་པའི་ས་གཞི་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་གསེག་མ་བདལ་ཅིང་རིན་པོ་ཆེ་

སྣ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་ལ། ངོས་ཀུང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩིགས་པ་ལྟ་བུར་གནས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆུ་ཀླུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་སྨན་དང་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀུང་དེའི་མཐུས་འབྱུང་སྟེ། སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཆུ་ཀླུང་ཇི་སྙེད་ཅིག་འབབ་ཅིང་། །མེ་ཏོག་འབྲས་ལྡན་སྨན་དང་ནགས་ཚལ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །མ་དྲོས་གནས་པའི་ཀླུ་དབང་ཀླུ་བདག་བརྟེན་ནས་ཏེ། །དེ་ནི་ཀླུ་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་མཐུ་དཔལ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། དཔེར་ན་མ་དྲོས་གནས་པའི་ཀླུ་བདག་མེད་གྱུར་ན་(འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཆུ་ཀླུང་འབབ་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཆུ་ཀླུང་མེད་ན་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡང་རིན་ཆེན་གཟུགས་མང་མེད་པར་འགྱུར་)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(མཚོ་དེའི་གཡས་རོལ་ན་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཚེ་ཁམས་སྙིང་པོ་ཐོང་གི་མཆོག་ལས་ཀླུང་གིས་བསྐུས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཤིང་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ།)མཚོ་དེའི་འགྲམ་ན་ཤིང་འཛམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལ་འབྲས་བུ་མངར་པོ་རྫ་མ་ཙམ་དང་ལྡན་པ་དེ་སྨིན་པ་ཆུའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལས་འཛམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉར་སྤྲུལ་ནས་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །མ་ཟོས་པ་ཆུའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་མ་དྲོས་པའི་ཆུ་དང་སྦྲད་པས་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཤིང་དེས་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུའི་དབང་གིས་གླིང་འདི་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་ཞེས་བྱའོ། །(གདགས་པར་གངས་རིའི་ཉེ་འཁོར་དུ་བཤད།)རི་སྤོས་ཀྱི་ངད་ལྡང་གི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་ཅན་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བ་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པ་མཐའ་སྐོར་ན་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་སྟེང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་འཕགས་པ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་གསེར་གྱི་བྲག་གཡོག་(བྱ་སྐྱིབས།)བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་དང་། (ལམ་སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་བ་ཞེང་དུ་ཕྱེད་དང་གཉིས་པ།)བྲག་དེའི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་ཤིང་སཱ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་སཱ་ལའི་ཕྲེང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐོར་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། སཱ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་རྩ་བ་ནི་འདོམ་བཞི་བཅུ་ཐུར་དུ་ཟུག་པ་སཱ་ལའི་སྡོང་པོའི་ཕྲེང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་

བསྐོར་བའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྩ་བ་འདོམ་བཅུ་གསུམ་ཐུར་དུ་ཟུག་པ་ནས་བདུན་པའི་རྩ་བ་འདོམ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཟུག་པ་(ཁྱིན་དུ་འཕགས་པ་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་དཔག་ཚད་བཅུ་གསུམ་ནས་བདུན་པ་དཔག་ཚད་བདུན་གྱི་བར་དུའོ། །)སྣ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ཀྱིས་སྣ་ལའི་ཁྲིང་བ་དང་པོ་ལ་ཐུག་པ་ནས་ཁྲིང་བ་དྲུག་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ཀྱིས་ཁྲིང་བ་བདུན་པ་ལ་ཐུག་ཅིང་བདུན་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པའོ། །ཤིང་དེའི་ཤར་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་རྫིང་བུ་དལ་གྱིས་འབབ་ཅེས་བྱ་བ་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པ་མཐའ་སྐོར་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་རྫིང་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཡུལ་ངོར་སྤྱོད་པའི་གླང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ནི་གླང་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་ཏེ་དགུན་(དང་དཔྱིད་དང་དབྱར།)ཟླ་བ་བཞི་(བཞིར་རིམ་པ་ལྟར།)བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་དང་དཔྱིད་ཟླ་བ་བཞི་སྣ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་གྱི་དྲུང་དང་། དབྱར་ཟླ་བ་བཞི་རྫིང་བུ་དལ་གྱིས་འབབ་ཏུ་གནས་སོ། །(འདིའི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་ཁྲིད་དང་གསུམ། ཞེང་དུ་གཅིག་པ་མཐའ་བདུན་གྱིས་འཁོར་བ། འཕང་དུ་ཁྲིད་དང་གཉིས་པ་སྟེ། ལུས་དཀར་པོ་མགོ་སྔོ་ལ་མགོ་བོའི་དབུས་དམར་བ་མཆེ་བ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ན་ཐ་མལ་པའམ། ལྷའི་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་གང་ཙུང་དུ་སྤྲུལ་ནས་གླང་པོ་དག་གི་མཆོག་ལ་ཞོན་ནས་སིལ་སྙན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་ཅིང་འགྲོའོ། །དེར་གནས་པ་ན་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་ནང་དུ་ལྟས་ཁྲིང་བ་རིམ་བདུན་གྱི་ས་ལ་པད་མའི་རྩ་བ་ཟའོ། །)གཞན་ཡང་གླིང་འདིའི་ནུབ་ན་ཨུ་རྒྱན་རྡོ་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་ན་རིག་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ན་རི་གྲུ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་རྩེ་མོ་ན་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་དང་། རྩ་བ་ན་རྗེ་བཙུན་མ་སྒྲོལ་མ་བཞུགས་པའི་གནས་དང་། རྒྱའི་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བཞུགས་པའི་གནས་དང་། ཡུལ་དབུས་ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་རྡོ་རྗེའི་གདན་མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་གིས་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བ་(དང་། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག)ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ན་(མཐའ་འཁོབ་ན་ཐོ་དཀར་དང་། རྒྱ་ཡུལ་དང་ཧུ་ན་དང་ཞུ་ན་དང་ཀམ་པོ་རྗེ་དང་ཤ་ཁ་དང་སྦལ་ཁ་དང་ཁྱི་གདོང་དང་ཕ་གདོང་དང་ཀྲི་བ་ཤའི་གདོང་དང་གནམ་གདོང་དང་ཁྱིར་

ཕྱོགས་གདོང་དང་གཞོག་ཐོགས་གཅེར་བུ་དང་སྐྲུས་ཏེ་འགྲོ་བ་དང་སྣ་མེད་དང་། ཟླུག་ཀྲ་སྟེ།)ཡུལ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཡུལ་ཕྲན་སྟོང་དང་། མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དང་། སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གྲག་གོ། །

## སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

འདི་འོག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན། །མནར་མེད་པའོ་དེ་ཙམ་མོ། །དེ་ཡི་སྟེང་ན་དམྱལ་བ་བདུན། །བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལ་ལྷག་བཅུ་དྲུག །དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ན། །མེ་མར་མུར་དང་རོ་མྱགས་དང་། །སྤུ་གྲི་ལམ་སོགས་ཆུ་བོ་ཡིན། །ཆུ་བུར་ཅན་སོགས་གྲང་བརྒྱད་གཞན། །ཉི་ཟླ་ལྷུན་པོའི་ཕྱེད་ནའོ། །དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས། །ནམ་ཕྱེད་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། །ཉི་མ་ཕྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག །དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། །དགུན་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། །ཐུང་དུར་འགྱུར་རོ་ཉིན་མོ་བཟློག །ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅིག་གོ། །ཉི་མ་སྟོ་བྱང་འགྲོ་ཚེའོ། །ཉི་མ་དང་ནི་ཉེ་བ་ལས། །རང་གི་གྲིབ་མས་འགྲིབ་པར་སྣང་། །འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། །བར་གྱི་ཐག་ནི་སྟོང་ཕྲག་བཅུ། །སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་། །བརྒྱད་དང་བཞི་དང་གཉིས་འཕགས་སོ། །དེ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། །ཕྲེང་ཐོགས་དང་ནི་རྟག་མྱོས་དང་། །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས། །རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་། །ལྷུན་པོའི་རྩེ་ན་སུམ་ཅུ་གསུམ། །དེ་ཡི་ངོས་ལ་བརྒྱད་ཁྲིའོ། །ཕྱོགས་མཚམས་བརྩེགས་པ་བཞི་ལ་ནི། །ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གནས་དབུས་ན། །གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་པ། །ངོས་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ། །དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་གསེར་གྱི། །རང་བཞིན་གཞི་བཀྲ་མཉེན་པ་ཡོད། །དེ་ན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་དེ། །ངོས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ། །ཕྱི་རོལ་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་དང་། །རྩུབ་

འགྱུར་འདྲེས་ཚལ་དགའ་བས་བརྒྱན། །དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན། །ཉི་ཁྲུས་བཅད་ན་ས་གཞི་བཟང་། །བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་སྡེ། །ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ན་ཆོས་བཟང་ངོ་། །དེ་སྟེང་ལྷ་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་། །འདོད་པ་སྤྱོད་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་གཉིས་འཁྲུད་དང་ལག་བཅངས་དང་། །དགོད་དང་བལྟས་པས་འཁྲིག་པ་ཡིན། །ཁྲིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས། །ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར། །དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་གཟུགས་ཅན་རྣམས། །ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད། །འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་རྣམས། །བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། །བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་ས་དགུ་ཡིན། གནས་ནས་གནས་འོག་ཇི་སྲིད་པ། །དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་དེ་སྲིད། །རྫུ་འཕྲུལ་གཞན་རྟེན་མ་གཏོགས་པ། །དེ་དག་གོང་མ་མཐོང་བ་མེད། །གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་། །རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྷ་དང་། །ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི། །སྟོང་ནི་སྤྱི་ཕུད་ཡིན་པར་འདོད། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ། །བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ། །མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན། །འཛམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད། །ཁྲུ་བཞི་པ་དང་ཕྱེད་དང་བཞི། །ཤར་དང་བ་ལང་སྤྱོད་དང་ནི། །བྱང་ཞེས་བྱ་བ་ཉིས་འགྱུར་བསྐྱེད། །འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་ཡི་ལུས། །བཞི་ཆ་ནས་ནི་རྒྱང་གྲགས་དག །ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད། །གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དཔག་ཚད་ཕྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་བསྐྱེད། །འོད་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ལུས་ནི་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །སྤྲིན་མེད་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་རོ། །སྒྲ་མི་སྙན་ན་ཚེ་སྟོང་སྟེ། །གཉིས་ན་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐུངས་པའོ། །འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ། །འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས། །འོག་མ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེས་ན་ཚེ་ལོ་ལྔ་བརྒྱའོ། །གོང་མ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ཅན་ཉིན་མཚན་མེད་ཚེ་ནི། །རང་ལུས་གཞལ་བའི་བསྐལ་པ་ཡིས། །གཟུགས་མེད་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ནི། །ཉི་ཁྲི་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཡིན། །འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་བསྐལ་ཆེན་ཏེ། །དེ་ཡི་འོག་མ་ཕྱེད་ཡིན་ནོ། །ཡང་སོས་

ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཚེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། །རབ་ཏུ་ཚ་བྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་གྱི་བསྐལ་པའོ་དུད་འགྲོ་རྣམས། །མཆོག་རིང་བསྐལ་པའོ་ཡི་དྭགས་རྣམས། །ཟླ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྔ་བརྒྱ། །ཉིལ་སྒྲུངས་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། །ཉིལ་གཅིག་ཕྱུང་བས་ཟད་གྱུར་པ། །ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་ཚེ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་གྱི་ཚེ་ནི་ཉི་ཤུས་བསྒྱུར། །སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པར་འཆི། །

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་བསྟན་པ་ལ་ངན་སོང་གི་གནས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡ་ཐོག་ཡོད་དོ། །གནས་དེའི་ཚད་(ཀྱང་ཕྱོགས་རེར།)སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་པ་གྲུ་བཞིར་གནས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །(གླིང་འདིའི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་ཆུད་ཅེ་ན། གླིང་རྣམས་ནི་ཟང་ཡག་མ་ཡིན་གྱི་འབྲུའི་ཕུང་པོ་ལྟར་གནས་པས།)དེས་ན་དེའི་འོག་གཞི་ནི་འདི་ནས་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ན་ཡོད་དོ། །(རྟླན་ཀླི་རི་རབ་ཀྱི་འོག་ཟེར།)དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ངལ་བསོར་མེད་པས་སྡུག་བསྔལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་མནར་མེད་པའོ། །མནར་མེད་པ་དེའི་སྟེང་ན་ཡང་རབ་ཏུ་ཚ་བ་དང་ཚ་བ་དང་ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་ངུ་འབོད་དང་བསྡུས་འཇོམས་དང་ཐིག་ནག་དང་ཡང་སོས་ཏེ་ཚ་བའི་དམྱལ་བ་བདུན་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྩེགས་ཏེ་གནས་སོ། །ཁ་(མཛོད་འགྲེལ་དུ།)ཅིག་ན་རེ་བདུན་པོ་དེ་དག་མནར་མེད་ཀྱི་སློ་དག་ན་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་(རི་གངས་ཅན།)འདི་ནས་དཔག་ཚད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ་གཞན་བདུན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བར་ན་དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་བཞི་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། དེ་དང་འདིར་བཤད་པའི་མནར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འཕངས་སུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པ་གཉིས་བསྡུན་ན་འདི་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲིར་འགྱུར་བས་མནར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འོག་གཞི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གནས་པར་མངོན་ནོ། །

དེ་ལ་ཡང་སོས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་མཐུས་ལག་ན་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་(འབྱུང་སྟེ་དེ་དག་)ཐོགས་ནས་ཕན་ཚུན་དགྲའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཚོན་ཆ་རྣམས་འདེབས་ཏེ། དེ་དག་དུམ་བུར་བྱས་པས་བརྒྱལ་བ་ལྟར་གནས་པ་ན་(རླུང་བསིལ་བ་ལྷང་ཞིང་།)ནམ་མཁའ་ལས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འབྱུང་སྟེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡང་སོས་པ་ན་ཕན་ཚུན་འཐབ་པར་བྱེད་(ཞེ་སྡང་དྲག་པོས་བསླང་བའི་ལས་དང་འཁོན་འཛིན་ཅན་དང་མི་གསོད་པ་དག་དེར་སྐྱེའོ། །)དོ། །ཐིག་ནག་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ལུས་ལ་ཐིག་ནག་པོ་བཏབ་ནས་སྤྱི་བོ་ནས་རྐང་པའི་བར་དུ་སོག་ལེ་ལ་སོགས་པས་གཤེག་པར་བྱེད་པ་ན་སྟོད་གཤེགས་པ་ན་སྨད་སོས་པར་འགྱུར་ལ་སྨད་གཤེག་པ་ན་སྟོད་སོས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ། །(འདིར་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཕ་མ་དང་ཉན་རང་ལ་སྐུར་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྐུལ་བ་དང་རྫུན་དང་ཕྲ་མ་སྨྲ་བ་དང་གཡོ་སྒྱུ་བྱེད་པ་དག་སྐྱེའོ། །)བསྡུས་འཇོམས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལྕགས་ཀྱི་ཐོ་བས་བརྡུངས་པ་དང་ལྕགས་ཀྱི་རི་ལུག་གི་གདོང་པ་འདྲ་བ་དག་གི་བར་དུ་རྣམ་པར་འཇོམས་ཤིང་འཚིར་བར་བྱེད་དེ། ཕྱིར་གྱེད་པ་ན་རང་སོས་པར་འགྱུར་ལ་ཡང་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་(འདིར་ནི་བ་ལང་ར་ལུག་དང་རི་དྭགས་གསོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པ་དག་སྐྱེའོ། །)དོ། །ངུ་འབོད་ནི་ལྕགས་ཀྱི་ས་གཞི་མེ་འབར་བས་འཇིགས་ཏེ་ནགས་ཁྱིབས་པོར་ཞུགས་པ་ན་མེ་འབར་ཏེ་དེ་དག་ཡོ་མང་པོར་སྲེག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྕེ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཡོད་པ་ལ་རྣ་དང་རྨིག་པ་ལྕགས་ལས་གྲུབ་པའི་སྣང་གིས་བརྡུད་པའི་ལྕགས་ཀྱི་ཐོང་ཤོལ་མེ་འབར་བས་རྨོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་(འདིར་ནི་སྲོག་གཅོད་ཅིང་ཁྲག་འཐུང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་གཞལ་བ་སྒྱུ་བྱེད་པ་དག་སྐྱེའོ། །)དོ། །ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བས་སྡུག་བསྔལ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་བའོ། །(ལྟ་ངན་འཛིན་པ་དང་སྲེད་པ་ཆེ་བ་དང་སྒྱུ་བྱེད་པ་དག་དེར་སྐྱེའོ། །)ཚ་བ་ནི་ལྕགས་ཀྱི་བུམ་པ་སུམ་རིམ་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ནས་མེ་འབར་བས་འཚེད་ཅིང་སྲེག་པར་བྱེད་པའོ། །(དགེ་སློང་བྲམ་ཟེ་དང་ཕ་མ་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དག་དེར་སྐྱེའོ། །)རབ་ཏུ་ཚ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་(མཆོད་འོས་བསད་པ་དག་སྐྱེ་)བའོ། །མནར་མེད་པ་ནི་ལྕགས་

ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་ལུས་མི་ལྟེ་གཅིག་ཏུ་འབར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་སྟེ། (གང་ཞིག་ཆོས་ལ་ཆོས་མིན་དང་། །ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཆོས་སུ་སྨྲ། །སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དག་ལ་སྐང་། །མེད་པར་སྨྲ་བ་མནར་མེད་ལྟུང་ཞེས་པ་དག་འདིར་སྐྱོའོ། །)དེ་ལྟར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་ཚ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཤས་ཆེ་བས་ཚ་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལའང་ཕྱོགས་ཀྱིས་ལྷག་པ་(ཕྱི་བས་འཁོར།)བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །གང་ཞེ་ན། ཚ་དམྱལ་དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ན་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(བཞི་པོ་ནི།)ཚ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་ཐར་པ་ན་མེ་མར་མུར་གྱི་འོབས་པུས་མོ་ནུབ་པ་ཙམ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དམྱལ་བ་དེ་དག་འགྲོ་བ་ན་རྐང་པའི་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་དག་ཞིག་སྟེ་རུས་པ་འབབ་ཞིག་ལུས་ཤིང་ཡང་རྐང་པ་བཏེག་པ་ན་སླར་ཤ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་རྒལ་བ་ན་རོ་མྱགས་ཀྱི་འདམ་ཞེས་བྱ་བ་མི་གཙང་བའི་འདམ་རྫབ་རྐེད་པ་ནུབ་པ་ཙམ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དམྱལ་བ་དག་འགྲོ་བ་ན་སྲིན་བུ་མཆུ་རྣོན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་དཀར་ལ་མགོ་ནག་པས་ལྕགས་ཀྱི་མཆུས་རུས་པའི་བར་དུ་ཟད་ཐལ་དུ་འབྱིན་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ཐར་པ་ན་མཚོན་ཆའི་བསྒྲོར་ཞེས་བྱ་བ་སྤུ་གྲི་(རབ་ཏུ་རྣོ་བ།)གཏམས་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་(སྤུ་གྲི་)རབ་ཏུ་རྣོ་བ་གཏམས་པའི་ཐང་ལ་འགྲོ་བ་ནི་རྐང་བ་འཛོག་པ་དང་འདེགས་པ་ན་ཤ་ཁྲག་འཇིག་པ་དང་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ་གང་དུ་རལ་གྲི་རྣོན་པོ་རྣམས་ལྟུང་ནས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་གཅོད་པ་རལ་གྲིའི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་དང་། དེ་ན་ཁྱི་སྣྲེ་བོ་ལྕགས་ཀྱི་མཆེ་བ་ཅན་(ཁྱིས་སྐྱིལ་ནས་རྒྱལ་ཚོགས་ཕྱུང་བ།)དང་། ལྕགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལིའི་སྡོང་པོ་ཚེར་མ་རྣོན་པོ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ་སེམས་ཅན་དེ་དག་འབབ་འཛེག་བྱེད་པ་ན་ཁ་གྱེན་ཐུར་དུ་ལྟ་བས་ལུས་འབིགས་པ་དང་། སྟེང་ན་བྱ་ཁྭ་ཏ་འདབ་འཇིགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྕགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མིག་ཕྱུང་ནས་ཟ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་ནི་མཚོན་ཆའི་སྒྲོར་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་ཊཱི་ཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་། ཁྱི་སྣྲེ་བོ་ནི་ནགས་ཚལ་རལ་གྲི་ལྟ་བུ་ན་ཡོད་ལ། ཁྭ་ཏ་ལྕགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་ནི་ཤལ་མ་རིའི་ནགས་ན་ཡོད་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕ་རོལ་ན་ཐལ་ཚན་གྱི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་

པ་ཡོད་དེ་དེར་དམྱལ་བ་དག་འབྲས་འཚེད་པ་བཞིན་དུ་འཚེད་པ་ཡིན་ནོ། །(ལྷགས་ཀྱི་དྲ་བར་བཅུག་ནས་ལྷགས་བསྲེགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་གན་རྐྱལ་དུ་བཞག་ནས་སྲུངས་མ་དག་གིས་ཅི་འདོད་དྲིས་པ་ན། བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་མི་མཐོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་བདག་བཀྲེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་ཐུ་ལུམ་འབར་དང་ཟངས་ཞུན་ཁར་བླུག་པས་ཁ་ལྐོག་རྒྱུ་མ་བསྲེག་པའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་སྟེ། འདི་དག་གི་རྒྱུ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་བསླབ་པ་ཉམས་པ་དང་ལོག་འཚོ་སྤྱད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྣེགས་འཇིག་པ་དང་། བག་ཕབ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་། ཆུ་ལ་གནས་པ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སྲུངས་མ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་ཞེ་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ། སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེས་བྱས་པའི་ལས་དེ་ཡང་དམྱལ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྨིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་དག་དམྱལ་མེས་མི་འཚིག་པ་ནི་ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་པས་སོ་ཞེས་སོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཉིད་སེམས་ཅན་ལྟར་སྣང་བས་གཟུགས་སུ་འདོད་དོ། །སེམས་ཙམ་པ་རང་གི་སེམས་སུ་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །)དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་རེ་ན་བཞི་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བགྲང་ངོ་། །དེ་དག་ནི་གནོད་པ་ལྷག་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་གནོད་པ་བྱས་ན་ཡང་འདི་དག་ཏུ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལ་ནི་ཉེ་འཁོར་བའི་དམྱལ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཡང་སོས་དང་ནི་ཐིག་ནག་དང་། །བསྡུས་འཇོམས་ངུ་འབོད་གཉིས་དང་ནི། །ཚ་བ་རབ་ཏུ་ཚ་བ་དང་། །མནར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་དམྱལ་བ་ནི། །བརྒྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ་རྙལ་བར་དཀའ། །དྲག་པོའི་ལས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་གང་། །རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷག་བཅུ་དྲུག །ཕྱིག་པ་བཞི་དང་སྒོ་བཞི་སྟེ། །རྣམ་ཕྱེ་རིས་སུ་ཆད་པ་ཡིན། །ལྕགས་ཀྱི་ར་བས་ཀུན་ཏུ་བསྐོར། །ལྕགས་དག་གིས་ནི་གང་བ་ཡིན། །དེ་ན་ལྕགས་འབར་ས་གཞི་སྟེ། །འབར་བའི་མེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མར་ནི། །མེ་ལྕེ་དག་གིས་ཁྱབ་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གྲང་བའི་དམྱལ་བ་ནི་ཧ་ཅང་གྲང་བས་ཉེན་པས་ལུས་ཆུ་བུར་ཅན་དང་། སོགས་པས་བསྡུས་པ་དེ་བས་ཀྱང་གྲང་བས་ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་ཅན་དང་། གྲང་བས་ཉེན་པས་སོ་བསྡམས་ནས་སྡོན་པ་ནི་སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང་། གྲང་བས་སྨྲེ་སྔགས་སུ་ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་དང་། སྨྲེ་སྔགས་སུ་ཀྱི་ཧུད་ཟེར་

བ་དང་། ཞུས་གྲང་བས་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་ལྟར་དུ་མར་གས་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་གྲང་བས་ཞུས་པདྨའི་འདབ་མ་ལྟར་གས་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་གྲང་བས་པདྨ་ལྟར་ཆེར་གས་པ་སྟེ་(གསུམ་ནི་སྐད་ཀྱི་དང་ལྔ་ནི་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པ་སྟེ།)དེ་ལྟར་གྲང་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད་ནི་ཚ་དམྱལ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ་ལྔ་ནི་ལུས་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་མིང་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་ནི་སྒྲ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་མིང་ངོ་། །དེ་དག་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་འོག་ཚ་དམྱལ་གྱི་ཐད་ཀའི་བྱང་ཕྱོགས་འཁྲུག་ཊུམ་གྱི་ནང་ན་གནས་སོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི་གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ནི་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་བཞིན་འཁོར་ལྟ་བུར་གནས་པར་འདོད་ལ། དེའི་ཊཱིཀ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བ་ན་གནས་པས་གྲང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གྲང་དམྱལ་གྱི་གནས་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་གླིང་བཞི་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་ངོས་ན་གཅིག་ཏུ་མུན་གནག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། དམྱལ་བ་ཡང་སོས་ཀྱི་ཐད་ཀ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲིའི་ཕ་རོལ་ན་ཆུ་བུར་ཅན་ཡོད་པ། གྲང་དམྱལ་གཞན་བདུན་ནི་དེ་ནས་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་གནས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །(འདི་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་རྟེན་གསུམ་གྱི་ན་བཟའ་བཤུས་པ་དང་ཆོས་འཆད་པའི་མདུན་ཁང་བཤིག་པ་དང་ཕ་མ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་གོས་བཤུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གྲང་དམྱལ་ལས་ཚ་དམྱལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ལ། སྒྲིར་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བཤེས་སྤྲིང་ལས། འདི་ན་ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་ཏུ་དྲག་བཏབ་སྡུག་བསྔལ་གང་ལགས་པ། །དེ་ཡིས་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ཡིས། །འོལ་ཡང་མི་བགྱིད་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །)དེ་ལྟར་ན་ཚ་གྲང་གི་དམྱལ་བ་དེ་དག་སོ་སོའི་ལས་གང་ལས་བྱུང་བ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཡི་གེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ནི་མིའི་ཡུལ་གྱི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་(དང་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དང་འོག་ནའང་ཡོད་པས་)ན་(ངེས་པ་མེད་ཅིང་)ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དམྱལ་བ་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་མར་སྤྱོད་པ་སྟེ། ལུང་ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལས། ཉིན་པར་གཞན་གྱི་སྲོག་གཅོད་ཅིང་། །ནུབ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་

ཡོན་ཏན་ལྡན། །ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང་། །སྡིག་ཏོ་འདི་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། མཚན་མོ་བྱི་བོ་བྱེད་ལ་ཆགས། །ཉིན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་དང་། །སྡིག་ཏོ་འདི་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཉེ་ཚེ་བ་དག་གིས་ཚོང་དཔོན་གྲོ་ཞུན་སྐྱེས་ལ་སྨྲས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དམྱལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་(ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་)རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་བྱས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་བྱས་པ་ལྷའི་དཔལ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །(ཁ་འཁོར་བ་ནི་ལྷ་མིའི་གནས་ནའང་ཡོད་དེ། ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའི་སྤྱོད་ཡུལ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་)དེའི་འཁོར་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་པར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར། ལྟོ་སྒུག་ཁ་ཁབ་ལྟར་ཕྲ་དང་། །བཤང་ཟ་ཀུན་སྟོན་དྲི་ཟ་དང་། །ཆོས་ཟ་སྦྱིན་པ་ཟ་བ་དང་། །ཆུ་འཐུང་བསམ་པས་འཚོ་བ་དང་། །མཆིལ་མ་ཟ་དང་ཕྲེང་བ་ཟ། །ཁྲག་ཟ་ཤ་ཟ་བདུག་པ་ཟ། །དྲག་ཤུལ་སྤྱོད་དང་གླགས་ལྟ་དང་། །ས་འོག་གནས་དང་མཐུ་བོ་ཆེ། །མཚན་མོ་ལུས་འབར་མི་གླགས་ལྟ། །འདོད་གཟུགས་གླིང་བར་གནས་པ་དང་། །གཤིན་རྗེའི་དབྱུག་པ་བྱིས་པ་ཟ། །ཚངས་སྲིན་འབྱུ་ཡི་ཤུན་པ་ཟ། །མི་གཙང་ཟ་དང་ལམ་ཆེན་གནས། །མང་དུ་ཟ་དང་མེ་འདག་ཟ། །དུག་ཟ་དགོན་པར་གནས་པ་དང་། །དུར་ཁྲོད་གནས་དང་ཤིང་ལ་གནས། །ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་གནས་པ་དང་། །བདུད་ཀྱི་སྡེ་སྡེ་སུམ་ཅུ་དྲུག་ཅེས་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་བཀྲེས་སྐོམ་གྱིས་གདུངས་ནས་ཆུ་ཀླུང་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་པ་ན་སྐྱེས་བུ་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་ཐོགས་པས་སྲུང་བ་དང་། ཆུ་ལ་སོགས་པའང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་མཐོང་སྟེ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་ཟས་སྐོམ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གེགས་མ་བྱས་པར་ཟས་སྐོམ་རྙེད་ཀྱང་ཁ་དང་མགྲིན་པ་དང་རྐང་ལག་ཕྲ་ཞིང་ལྟོ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་ནུས་པ་ཟས་སྐོམ་ལ་ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་མེ་

ལྕེའི་ཕྲེང་བ་ཅན་དང་། ལྟོན་ལྟེན་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ཟས་སྐོམ་གྱིས་ལུས་འཚིག་པ་དང་། བཤད་གཅི་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་རང་གི་ཤ་བཅད་ཅིང་ཟ་བ་ཙམ་ལས་བཟའ་བཏུང་བསོད་པ་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་ནུས་པ་ཟས་སྐོམ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་བཤད་དོ། །ཁ་འཁོར་བ་ནི་དེ་དག་ལས་འཕྲོས་པ་སྟེ། མཁའ་ལ་རྒྱུ་བའི་ཡི་དྭགས་རྟུལ་ཕྲོད་ཀྱི་ཤ་ཟར་བགྲང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཡི་དྭགས་ཁ་འཁོར་བ་ནི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ལའང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་དེ་ཉིད་ལས། བདག་ཅག་ངག་རྩུབ་ཁྲོ་ལྡན་ཞིང་། །བདག་ཅག་སེར་སྣས་འཇུངས་པས་ན། །སྦྱིན་པ་ཅུང་ཟད་མ་བཏང་དེས། །བདག་ཅག་ཡི་དྭགས་འཇིག་རྟེན་ལྷགས་ཞེས་པ་དང་། ནད་མེད་རྒྱགས་པས་སྨྱོས་པ་དང་། །ལང་ཚོ་ལོངས་སྤྱོད་དྲེགས་སྨྱོས་སྟེ། །སྦྱིན་པ་ཅུང་ཟད་མ་བཏང་དེས། །བདག་ཅག་ཡི་དྭགས་འཇིག་རྟེན་ལྷགས་ཞེས་གྲོ་ཞུན་སྐྱེས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་འཁྲམས་པ་ལ་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་དམྱལ་བ་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དམྱལ་བསྲུངས་གཤིན་རྗེ་རྣམས་ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྡེར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་འགྲོ་བ་དྲུག་གི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་ཁྲོ་ཞིང་གཏུམ་ལས་དང་། །སྡིག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་དགའ་དེ་དག །གཤིན་རྗེའི་སྲིན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་དེ་ན་དམྱལ་བ་མིན་པའི་སེམས་ཅན་ནི་མེད་དེ། མི་དགེ་བའི་དབང་འབྲས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་གཤིན་རྗེའི་སྐྱེས་བུ་དང་ལྕགས་ཀྱི་ཁྱི་དང་ཁྭ་ཏ་འདབ་འཇིགས་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་གནས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ན་དམྱལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་སེམས་ཉིད་མི་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཤིན་རྗེའི་སྲིན་པོ་དང་། ལྕགས་བསྲེགས་ཀྱི་ས་གཞི་

དང་མི་འབར་བ་དང་འཇིགས་པའི་སྣང་བར་སྐྱེས་ནས་གདུང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས། །སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ལྕགས་བསྲེགས་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །མོ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྡིག་སེམས་བྱུང་བར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དུད་འགྲོ་ཕལ་ཆེ་བའི་གནས་ནི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ན་གནས་ལ། ཁ་འཐོར་བ་ནི་མི་དང་འདོད་ལྷའི་གནས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དམྱལ་བ་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ནི་རི་རབ་ཀྱི་ཆུ་མཚམས་མན་ཆད་ཀྱི་ཁོང་གསེང་ན་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་རི་རབ་ཀྱི་ཆུ་མཚམས་མན་ཆད་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཞི་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་ཆུ་མཚམས་ནས་དཔག་ཚད་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གཞལ་བའི་ཁོང་སྟོང་ན་ས་གཞི་དང་པོ་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ཡོད་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པ་ན་སེང་གེ་མོའི་བུ་སྒྲ་གཅན་དང་། དེ་ནས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གཞལ་བའི་ཁོང་སྟོང་ན་ས་གཞི་གཉིས་པ་ཡུལ་ས་ཐ་དད་པ་བླ་བའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ན་གཉིས་ཤིང་རྩེ་བ་དང་སྐར་ཕྲེང་གི་གྲོང་ན་མགུལ་ཕྲེང་དང་བརྟན་པ་གཉིས་དང་། སྐར་ཕྲེང་གི་དབུས་ན་མཚོ་ཀུན་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ཆུ་ཞེང་དཔག་ཚད་ལྔ་ལྔ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གཡུལ་འགྱེད་པ་དང་འཕམ་རྒྱལ་དང་གཡུལ་དུ་འཆི་བ་དང་། མི་ཚོས་དང་ལྡན་པ་ཤི་ནས་ལྷར་སྐྱེ་ལ་དེའི་མཐུས་ལྷ་རྣམས་རྒྱལ་ཞིང་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་(དཔག་ཚད་)ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གཞལ་བའི་ཁོང་གསེང་ན་ས་གཞི་གསུམ་པ་གནས་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་ཟབ་པའི་གྲོང་ན་མེ་ཏོག་ཕྲེང་དང་། དེ་ནས་(དཔག་ཚད་)ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གཞལ་བ་ན་ས་གཞི་བཞི་པ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ན་མཛེས་པའི་གྲོང་ན་རབ་སྒྲོ་དང་ཐག་བཟང་རིས་དང་རབ་དགོད་ཅེས་བྱ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡོད་ལ། ས་གཞི་ཕྱི་མ་གསུམ་ལའང་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ཆིག་སྟོང་དང་། གྲོང་ཁྱེར་ཕྱི་མ་རྣམས་ལའང་དཔག

ཚད་བརྒྱད་སྟོང་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །གདགས་པ་ལས་ནི། སྤུངས་མ་ལྷ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་སྤྲང་དང་རྣམ་རྒྱལ་བྱེད། །ཆོས་བཟང་རྒྱུ་བའི་ལམ་དང་འབབས་དང་སྐྱིད་མོས་ཚལ། །ས་གཞི་དང་ནི་ཡོངས་འདུ་རྗེ་དང་གླང་ཆེན་རྣམས། །ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཡོད་ཅེས་ཇི་ལྟར་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྤུངས་མ་ནས་རྟའི་བར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ལྷ་མ་ཡིན་བཞི་པ་ལ་ཡང་སྤུངས་མ་དང་། ཐགས་བཟང་རིས་གནས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གསེར་ལྡན་དང་། སྤྲང་དང་འབབས་དང་། ཟམ་པ་དང་། ཕོ་བྲང་ཁང་བཟང་གཏམས་པ་ཅན་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཙི་ཏ་པ་ལི་དང་། མདུན་ས་ནོར་བཟང་དང་། རྗེ་ལེབ་བཟང་པོ་དང་། ཚལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་དང་། ས་གཞི་ཀུན་དགའ་མ་དང་། རབ་དགའ་མ་དང་། དགའ་མ་དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་དགའ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཡུལ་ངོར་སྤྱོད་པའི་གླང་པོ་ཆེ་བཟོད་པར་དཀའ་བ་དང་། སྐྱིད་མོས་ཚལ་དུ་སྤྱོད་པའི་གླང་པོ་ཆེ་ཏི་སེ་གང་བརྩེགས་དང་། རྟའི་རྒྱལ་པོ་བྲག་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འགྲན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

ལྷའི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་སྐར་མ་རྣམས་ནི་ལྷུན་པོའི་ཕྱེད་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རྩེ་མོ་དང་མཉམ་པ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲིའི་སྟེང་ན་འཁོར་བའི་རླུང་གི་སྟེང་ནས་རྒྱུའོ། །(ཟླ་བའི་འོག་གཞིའི་ཆུའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའི་ཤེལ་ཡིན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བསིལ་བ་དང་མིག་ལ་ཕན་པ་དང་ལོ་ཐོག་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །)དེ་དག་གི་ཚད་ནི་ཟླ་བའི་དཀྱུས་ཀྱི་ཐད་ཀར་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་དང་ཉི་མའི་(གཞི་མ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་ལས་གཉིས་སྙོག་གཉིས་ཟླ་བ་དང་མཐུན་པ་ཚད་)ཐད་ཀར་ལྔ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས་པ་སྟེ་མཐའ་སྐོར་དུ་ཟླ་བ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་ཉི་མ་ལ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་གྱིས་འཁོར་བའོ། །གཉིས་ཀའི་འཕང་དུ་ནི་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་དྲུག་དང་(དཔག་ཚད་གཅིག་གི་)བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པའོ། །དེ་དག་གི་འོག་གི་ཕྱི་རོལ་ཉི་མའི་རིན་པོ་ཆེ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ཅིང་ཟླ་བའི་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་

གཉིས་ཀའི་སྟེང་ན་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྐོར་བ་དངུལ་དང་བཻ་ཌཱུརྻ་དང་ཤེལ་དང་གསེར་གྱི་རྩིག་སྐྱབས་བཞི་དང་། མདའ་ཡབ་དང་། ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་ལྡན་པ། གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། སྐྱིད་མོས་ཚལ་དང་། (ཡང་ཐོག་དང་བསིལ་ཁང་དང་བདུད་རྩི་རྣམ་པ་བཞི་དང་སྦྲང་རྩི་དང་སྦྲང་ཆར་རོལ་མོ་རྣམས་ཀྱང་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་ལག་ཏུ་འོང་བ་དང་།)དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་འཁྲིར་བ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ལྷའི་བུ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །སྐར་མ་རྣམས་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆུང་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ནི། སྐར་མའི་གཞལ་མེད་ཁང་གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཆེ་བ་དེའི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་བཤད་ལ། གདགས་པ་ལས་ནི་ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཆུང་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་དང་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་རྒྱང་གྲགས་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པར་བཤད་ཅིང་། ས་ལས་ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་འབྲིང་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅུ་དང་ཆུང་དུ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཞིར་བཤད་དོ། །དེ་དག་ནི་དཀྱིལ་གྱི་ཚད་དེ་མཐའ་སྐོར་དུ་སུམ་འགྱུར་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །གླིང་བཞི་གཅིག་གི་སྐར་མའི་གྲངས་ནི། (དྲང་སྲོང་གར་གའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ལས།)དུང་འཕྱུར་གཉིས་དང་བྱེ་བ་བརྒྱད་དང་ས་ཡ་ལྔ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །སྐར་མ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་སྟེང་ན་ཐམས་ཅད་ལའང་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྐོར་བ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩིག་སྐྱབས་དང་། མདའ་ཡབ་དང་ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རྒྱུ་སྐར་ལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །

ཉི་མས་གླིང་བཞི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་འཁོར་བར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་ནམ་ཕྱེད་པ་དང་། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སུ་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཉི་མ་ཕྱེད་པ་དང་། བ་ལང་སྤྱོད་དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་རྣམས་དུས་གཅིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཡང་སའི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཚེ་ཉིན་ཞག་མཉམ་པ་དེའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟར་བགྲང་གི་གཞན་ན་ནི་ཆ་ཡོད་པར་བལྟའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་མི་མཉམ་པའི་དུས་སུ་ནི་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མ

ལོག་པའི་དུས་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱར་དང་སྟོན་དང་དགུན་དང་དཔྱིད་ལ་ཟླ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་རྩི་ལ། འདུལ་བ་ལས་དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་དང་དབྱར་ཐུང་ངུ་དང་དབྱར་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྔ་དགུན་ཟླ་ར་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་རིམ་པ་ལྟར་ཟླ་བ་བཞི་དང་བཞི་དང་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་དང་ཞག་གཅིག་གིས་ཆད་པའི་ཟླ་བ་གསུམ་དང་། ཡང་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་སྟེ་ཟླ་བ་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་གསུམ་དང་། ཡང་རེ་རེ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་དགུན་སྟོད་དང་དགུན་སྨད་དང་དཔྱིད་དང་སོ་ག་དང་དབྱར་དང་སྟོན་ཞེས་དྲུག་ཏུ་བྱེད་པའང་བཤད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་འདིར་ནི་(དབྱུ་གུ། སྨིན་དྲུག །སྐྱལ་པོ། རྒྱལ་དང་བཞི།)དགུན་དང་(རྟ་བ། བྱ་ཁྲ། ནག་པ། ས་ག་དང་བཞི།)དཔྱིད་དང་(གདུ་གུ། ཐྲ་ཉེ། བྱ་སྨྲོ། སྒྲོག་ཁྲུམས་དང་བཞི།)དབྱར་ཏེ་ཟླ་བ་བཞི་བཞི་པར་བཤད་པ་དེ་སྐབས་སུ་བབ་པས་དེ་ལ་དགུན་གྱི་ཟླ་བ་དང་པོ་ནི་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་འཛིན་པ་ལས་ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས། བདག་གིས་རྒྱ་སྐར་སྨིན་དྲུག་བརྗོད། །ཟླ་བ་ཉ་ཚེ་ཟླ་རངས་འགྱུར། །སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཞེས་བྱ་བ། །འདི་ནི་རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། ཐྲ་ཉེ་དང་ནི་སྨིན་དྲུག་ཀྱང་། །ལན་གཉིས་ཡོངས་སུ་འཁོར་བར་བྱེད། །ཅེས་སྨིན་དྲུག་གི་ཟླ་བ་ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་ཟླ་དང་པོ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་དྲི་བ་ལས། རྒྱལ་དང་དབོ་དང་ས་ག་ཅན། །ཆུ་སྟོད་ཁྲུམས་སྨད་སྨིན་དྲུག་ཅན། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ཟླ་ཕྱེད་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའོ་ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། ས་ག་དང་ནི་ཆུ་སྟོད་དང་། །དེ་བཞིན་ཁྲུམས་སྨད་སྨིན་དྲུག་དང་། །རྒྱལ་དང་དབོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད། །དྲུག་པོའི་མར་ངོ་བཅུ་བཞིར་བརྗོད། །ཅེས་སྨིན་དྲུག་གི་མར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་བཞི་ལ་གསོ་སྦྱོང་མི་ཐུབ་པ་བྱེད་པར་བཤད་ལ། གསོ་སྦྱོང་མི་ཐུབ་པའང་(འདུལ་བའི་མདོ་ལས། ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མ་ཚོག་པར་བྱའོ། །དུས་ཚིགས་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ་ཞེས་པ་དང་།)འགྲེལ་པ་ལས། དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། །ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་

ལུས་པ་ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར་ཞེས་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་ཕྱེད་ལུས་པ་ན་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དབྱུག་གུའི་ཟླ་བ་ཉིད་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་ཟླ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་སྨྲིག་ཁྲུམས་ཀྱིས་ཉ་བའི་ཟླ་བ་ནི་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་ཐ་སྐར་གྱི་ཟླ་བ་ཡིན་པས་དེའི་མར་ངོ་དང་ཐ་སྐར་གྱི་ཟླ་བའི་ཡར་ངོ་བསྡོམས་པ་ནི་དགུན་ཟླ་དང་པོ་དང་ཐ་སྐར་གྱི་ཟླ་བའང་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཡར་ངོ་ལ་(དབྱར་)ཉི་མ་ལྡོག་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟླ་བ་ཉ་ཚེ་ཟླ་རངས་འགྱུར་ཞེས་སྐར་མ་གང་གིས་ཉ་པ་དེ་ཡན་ཚོད་(ཀྱིས་)དེའི་ཟླ་(བ་རངས་ཞིང་རྫོགས་)བར་བཤད་པས་སྨྲིག་ཁྲུམས་ཀྱིས་ཉ་བའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་དབྱུག་གུའི་ཟླ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྨིན་དྲུག་གི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་གསོ་སྦྱོང་མི་ཐུབ་པ་འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་རང་གི་ཟླ་སྟོད་ཡིན་ཀྱང་ཟླ་བ་འགྲིབ་པ་ལ་ལྟོས་ན་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། སྟོན་ཟླ་ར་བའི་ཡར་གྱི་ངོ་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་ངོ་ཞེས་བཤད་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཆུ་དང་དབོའི་ཟླ་བ་ལ་དགུན་དང་། བྱི་ཞུན་དང་སྨྲིག་ཁྲུམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ལ་དབྱར་གྱི་ཉི་མ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ན་དགུན་རྒྱལ་དང་དབྱར་ཆུ་སྟོད་ལ་ལྡོག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ནི་སྟོན་ཟླ་ར་བ་སྟེ། དེ་ནི་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་(བྲ་ཉེ་དང་།)སྟོན་གྱི་ཟླ་བའི་མར་ངོ་དང་། སྟོན་ཟླ་ར་བ་ཆུ་སྟོད་ཀྱི་ཟླ་བའི་ཡར་ངོ་བསྡོམས་པ་སྟེ་དེའི་ཐ་མ་ནི་(ཆུ་སྟོད་ཟླ་བའི་)ཡར་ངོ་སྟེ། (སྟོན་ཟླ་བའི།)མར་ངོ་ནི་དང་པོ་ཡིན་པས་སྔར་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡར་ངོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་པས་ཕྱི་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཏཱིཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་། ཟླ་བ་ཐམས་ཅད་མར་གྱི་ངོ་སྔ་སྟེ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་མོ་རིང་དུ་སོང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུན་དུ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མོ་ཤིན་ཏུ་ཐུང་སྟེ། ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས་ལས་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་(ཚེས་བརྒྱད་ཚེས་

མ་ཐག་དབྱར་གྱི་)ཉི་མ་ལོག་སྐྱེ་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་(ནི་ཆུ་སྲང་གཉིས་དང་དབུགས་གསུམ་གྱིས་)རིང་བར་འགྱུར་ལ། ཉིན་མོ་ནི་རིང་བ་ལས་བཟློག་ནས་(ཆུ་སྲང་གཉིས་དང་དབུགས་གསུམ་གྱིས་)ཐུང་དུ་འགྱུར་རོ། །དགུན་རྣམས་ཀྱི་ནི་(ཟླ་བ་)བཞི་པ་(ནི་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་མགོའི་ཟླ་བའི་མར་ངོ་དང་དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་རྒྱལ་གྱི་ཟླ་བའི་ཡར་ངོ་བསྡོམས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་མཚན་མོ་ཤིན་ཏུ་རིང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉིན་མོ་ཤིན་ཏུ་ཐུང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས་ལས་མི་ཐུབ་པ་ལས་དེའི་རྗེས་ལ་ཉི་མ་ལོག་སྐྱེ་ཚེས་དགུ་)ལ། །(ནི་མཚན་མོ་)ཐུང་དུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགུན་གྱི་ཟླ་བ་བཞི་པ་ནི་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་མགོའི་ཟླ་བའི་མར་ངོ་དང་། དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་རྒྱལ་གྱི་ཟླ་བའི་ཡར་ངོ་བསྡོམས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཐ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚེ་མཚན་མོ་ཤིན་ཏུ་རིང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིན་མོ་ཤིན་དུ་ཐུང་སྟེ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས་ལས་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཉི་མ་ལོག་སྐྱེ་(རྒྱལ་གྱི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཕོངས་སུ་དགུན།)ཚེས་དགུའི་ཚེ་ནས་ནི་མཚན་མོ་(ཆུ་སྲང་གཉིས་དང་དབུགས་གསུམ་གྱིས་)ཐུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཉིན་མོ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་རིང་དུ་འགྱུར་རོ། །རང་གི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་འགའ་ཞིག་དང་སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་དང་ཕྱོགས་སྣང་གི་འགྲེལ་པ་ལས་ནི་དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་དང་དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་བཞི་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་དང་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གཉིས་ལ་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གྲོ་ཞུན་གྱི་ཟླ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་གྱི་ཟླ་བ་དང་པོ་བརྩི་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་དབྱར་ལྡོག་གི་ཡར་ངོ་(དང་མར་ངོ་ལ་ལྡོག་ན་རིམ་པ་ལྟར་སྟོན་ཟླ་ར་བ་དང་། དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་ལ། དགུན་ལྡོག་པའང་ཡར་ངོ་དང་མར་ངོ་ལ་ལྡོག་ན་རིམ་པ་ལྟར། དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་དང་། དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་པར་འཆད་ལ། འཇིག་རྟེན་པ་དག་ཀྱང་མགོ་དང་རྒྱལ་ལ་ཉི་མ་ལྡོག་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཟླ་སྨད་དང་ཟླ་སྟོད་ལ་ལྡོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །)ལ་ལྡོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་ཟླ་ར་བ་ཡིན་ལ། མར་ངོ་ལ་ལྡོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགུན་ལྡོག་ལའང་ཡར་ངོ་ལ་ལྡོག་ན་དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་དང་མར་ངོ་ལ་ལྡོག་ན་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ། འཇིག་རྟེན་པ་དག་ཀྱང་མགོའི་ཟླ་བ་ལ་ཉི་མ་ལྡོག་ན་རྒྱལ་

སྨད་དང་རྒྱལ་ལ་ལྡོག་ན་ཟླ་སྟོད་ལ་ལྡོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(འདི་ནི་དཔེ་བརྗོད་པ་ཙམ་སྟེ་དབྱར་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ལོག་ན་དགུན་བཅུ་དྲུག་ལ་ལྡོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ནུར་བས་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་དབྱར་ལྡོག་གི་ཤུལ་དུ་ལན་རེ་འཁོར་བས། ཉི་མ་བརྒྱད་གསུམ་དག་ལ་ལྡོག །ལྷ་འགྱུར་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །)ཚད་ཇི་ཙམ་ཞིག་གིས་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རིང་བ་(དང་ཐུང་བ་)ནི་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་ཐང་གཅིག་(རེ་རེས་)རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དགུ་བརྒྱའི་ཆ་སྟེ་དུས་འཁོར་བ་ལྟར་ན་དབུགས་འབྱུང་འཇུག་གནས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དབུགས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཆུ་སྲང་བཞི་བཞིས་རིང་ཐུང་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་ཆུ་སྲང་རེ་ལ་དབུགས་དྲུག་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཉི་མ་ལྡོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་ཚེས་དགུ་འབའ་ཞིག་ལ་(ཉི་མ་)ལྡོག་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགུ་ལ་ལྡོག་པ་གསལ་བའི་དཔེ་བྱས་ནས་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དབྱར་དགུ་ལ་ལོག་ན་དགུན་བཅོ་ལྔ་ལ་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞག་དྲུག་དྲུག་ཕྱིར་ནུར་པའི་ཕྱིར་ལོ་གསུམ་ན་ནི་དགུ་ལ་ལྡོག་པར་སོར་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཉི་མ་ལྡོག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་འགྲོ་ཚོའོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཉི་མ་ལྷོར་(ཟླ་བ་དྲུག་ཏུ།)འགྲོ་བ་ནི་དབྱར་གྱི་ལྡོག་པ་སྟེ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་དཀྱིལ་ནས་རྒྱ་བའི་ཚེ་ཉིན་མོ་ཤིན་ཏུ་རིང་ལ་མཚན་མོ་ཐུང་བར་ཡོད་པ་དེ་ལྷོར་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ནི་བྱང་ནས་ལྷོར་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དབྱར་གྱི་ལྡོག་པའོ། །གང་ཚེ་རིམ་གྱིས་ལྷོར་བགྲོད་དེ་འཛམ་བུའི་གླིང་ལས་དཔག་ཚད་དྲུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་ནས་འཆར་བ་དེའི་ཚེ་མཚན་མོ་རིང་ལ་ཉིན་མོ་ཤིན་ཏུ་ཐུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་བྱང་དུ་(ཟླ་བ་དྲུག་)ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ནི་དགུན་གྱི་ལྡོག་པ་སྟེ་འདིར་དགུན་ལྡོག་པ་ནི་བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་དུའང་དགུན་ལྡོག་པ་དང་། འདིར་དབྱར་ལྡོག་པ་ནི་སྒྲ་མི་སྙན་དུའང་དབྱར་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ་གླིང་གཞན་གཉིས་སུ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པར་འདོད་དེ། ཉི་མ་རིང་བ་དང་ཐུང་བའི་དུས་སུ་ཤར་ནུབ་དང་ལྷོ་བྱང་དུ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་ཐུང་ངུར་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཉི་མ་ལོག་ནས་ཟླ་གསུམ་དང་ཞག་གསུམ་ན།)མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་(ཡུད་ཙམ་བཅོ་ལྔ་བཅོ་ལྔ་)མཉམ་པ་ན་ཉེ་རིང་མེད་

པར་མཉམ་པོར་(འགྱུར་བ་གདགས་པ་ལས་དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་མཉམ་པར་བཤད་ཀྱང་བརྟག་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །མཉམ་དུས་དེར།)ཟླུམ་པོར་བསྐོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་བྲེ་ཆེན་མོ་ལས། ཉི་མ་དང་ནི་ཟླ་བ་དང་། །སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཚང་བ་དག །འཆར་བ་དང་ནི་ནུབ་པ་ན། །འཁོར་ལོའི་མཚོན་ཆ་བཞིན་དུ་རྒྱུ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་ག་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཚ་སྟེ། འོད་ཟེར་གླིང་གི་སྟེང་ནས་ཐད་ཀར་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མ་རིང་བའང་ཡིན་ཏེ། ཤར་ནུབ་ཏུ་རྒྱུ་བའི་ཐག་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགུན་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དེ་ཙམ་དུ་ཚ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གླིང་གི་སྟེང་གི་ཐད་ཀ་ནས་མི་འཕོག་པར་ཟུར་ནས་འདིར་ཟུར་གྱིས་འཕོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མ་ཐུང་བའང་ཡིན་ཏེ། ཤར་ནུབ་ཏུ་བགྲོད་པའི་ཐག་ཐུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་(མཁས་པ་དག་)འཆད་དོ། །(ཉེར་བགྲོད་ལ་ཉི་མ་ལྡོག་དུས་སུ་གླིང་ལས་དཔག་ཚད་དྲུག་དང་གཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་གིས་གླིང་ལས་ཉི་མ་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་དུ་ཡོལ་ནས་འོད་ཟེར་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་མཚོར་ཕོག་པས་རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱ་མཚོ་ལས་འབབ་པའི་ཆུ་རྣམས་དྲོ་ཞིང་ཆུ་ལ་སྐྱེས་པའི་ཤིང་སོགས་སྐྱེའོ། །དབྱར་བྱང་བགྲོད་དུས་སུ་དེ་ལས་ལྡོག་པས་གླིང་དྲོ་ལ། རྒྱ་མཚོ་གྲང་ངོ་། །དེ་ཡང་གདགས་པ་ལས་དེའི་ཚེ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མཐའ་མུར་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་མཚན་མོ་རིང་ལ། དབུས་ཡུན་རིང་པོས་སྤྱོད་བས་དཔྱིད་དང་དབྱར་ཉིན་མོ་རིང་ངོ་ཞེས་སོ། །གླིང་གང་གི་མཐའ་ནས་ཉི་མ་རྒྱུ་བ་ཐུང་ལ། དབུས་ནས་རྒྱུ་བའི་ཚེ་རིང་བ་ཡིན་ནོ། །)

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བ་རྣམས་ནི་ཟླུམ་པོར་བསྐོར་བ་ཉིད་ཉེ་རིང་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་ཟླ་བ་ཡར་གྱི་ངོ་ལ་དང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྣང་བ་དང་རངས་པ་སྣང་བ་དང་མར་གྱི་ངོ་ལ་འགྲིབ་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཤིན་དུ་ཉེ་བ་ལས་དེའི་འོད་ཟེར་ཟླ་བ་ལ་ཕོག་སྟེ་ཕར་ཕྱོགས་སུ་རང་གི་གྲིབ་མ་འབབ་པས་ཟླ་བ་མ་ལུས་པ་འགྲིབ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་(དེ་ཡང་གནམ་སྟོང་ལ་ཉི་ཟླ་སྦྱར་བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །)ཉི་མ་དང་རིང་བར་གྱུར་པ་དང་རང་གི་གྲིབ་མས་བསྒྲིབས་པ་ཆུང་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཟླ་བ་སྣང་བ་ཆེ་བར་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་ཟླ་བ་ཉི་མ་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་གྱུར་པས་རང་གི་གྲིབ་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་

བསྒྲིབས་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ཟླ་བ་མ་ལུས་པ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟླ་བའི་ཕྱེད་ནི་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ལ་ཕྱེད་ནི་བཻ་ཌཱུརྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཟླ་འོག་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ལས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་སྣང་སྟེ། ཆུ་ཤེལ་མ་ལུས་པ་སྣང་བའི་ཚེ་རངས་པ་སྣང་ལ། བཻ་ཌཱུརྱ་མ་ལུས་པ་སྣང་བའི་ཚེ་མི་སྣང་ཞིང་། དེ་དག་ཕྱེད་མར་སྣང་བའི་ཚེ་སྣང་བ་ཕྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གྲིབ་མ་ཟླ་འོག་འཇུར་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་བཤད་ལ། དེའི་ཟླ་འོག་ནི་ཕ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་གྱི་ངོས་ལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་སྟེ། མ་དང་འདྲ་ལ་བཻ་ཌཱུརྱ་ལས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཉི་ཟླ་དང་རྒྱུ་སྐར་ལ་གནས་པའི་ལྷ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ནང་དུ་བགྲང་བ་དག་ཡིན་ནོ། །(ཟླ་བའི་ར་རི་ནི་ལྷའི་དབང་པོས་བྱང་སེམས་རི་བོང་གི་གཟུགས་ལྷ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བྲིས་པའོ། །)

རི་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་རི་རབ་འདི་ལ་ཆུའི་མཚམས་ཡན་ཆད་ན་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་བར་གྱི་ཐག་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་བཅུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་བང་རིམ་དང་པོ་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་། གཉིས་པ་ནི་བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་ནི་བཞི་(གདགས་པ་ལས་བང་རིམ་འོག་མ་ཆུ་ལས་དཔག་ཚད་ཁྲིས་ཕྱིན་དུ་འཕགས་པར་བཤད་པས། བང་རིམ་བཞི་པ་ལས་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་དཔག་ཚད་སུམ་ཁྲིས་ཕྱིན་དུ་འཕགས་སོ། །བང་རིམ་དང་པོ་ནི་རི་རབ་ལས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ཕྱིར་འཕགས་ལ། གཞན་གསུམ་ཕྱེད་ཕྱེད་འཕགས་སོ། །)དང་། བཞི་པ་ནི་གཉིས་ཕྱིར་འཕགས་སོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ཆུའི་སྟེང་ནས་ཕྱིར་དཔག་ཚད་སུམ་ཁྲི་འཕགས་ལ། དེ་ནས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་སྟེང་དུ་འདས་པ་ན་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་དོ། །ཁྱི་མ་དག་ནི་ཆུའི་སྟེང་ནས་རི་རབ་བགས་ཀྱིས་སྨམ་དུ་སོང་སྟེ་དཔག་ཚད་ཁྲི་འཕགས་པ་ན་ཞུམ་པ་ནི་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་བཞེད་དོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་འཕགས་པ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལས་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་ཞུམ་པའི་ཚད་བཤད་པ་ནི་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་རབ་ནི་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་མཚོད་རྟེན་

ལྟར་ཧེ་ཕྲར་གྱུར་པར་འདོད་ལ། དེའི་དོན་ལ་བརྒྱད་ཁྲིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་བསྐོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བང་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་དང་པོ་ལ་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཞོང་ཐོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་མི་ཧྲག་གི་ཕྲེང་བ་ཐོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགུན་ཆང་གིས་རྟག་ཏུ་མྱོས་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་བདག་ཉིད་དང་དེ་དག་གི་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་གནས་སོ། །ཇི་ལྟར་བང་རིམ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ལྷ་དག་གནས་སོ། །ཡང་གི་སྒྲས་ནི་ཁོར་ཡུག་དང་གླིང་རྣམས་ཀྱི་རི་དང་ཤིང་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷའི་རིས་དེ་ན་ལྷ་ཐམས་ཅད་པས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་ཊཱི་ཀ་བྱེད་དག་ཆེ་བའི་དོན་ཡང་རབ་ཏུ་མང་བས་ཡིན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཆེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གདགས་པ་དང་ས་ལས་ནི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ཤར་དང་ལྷོ་དང་ནུབ་དང་བྱང་ན་(སྟེང་གི་ཕྱོགས་བཞི་ན་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སྟེ་མཐའ་སྐོར་དུ།) དཔག་ཚད་སྟོང་སྟོང་གིས་འཁོར་བའི་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་དང་། འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་། སྣ་ཚོགས་གཟུགས་དང་། ལྕང་ལོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕོ་བྲང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་དང་། འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་། མིག་མི་བཟང་དང་། རྣམ་ཐོས་སྲས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྷའི་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་ཏེ་གནས་ལ། རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་གཉིས་པ་ལག་ན་ཁྲག་ཐོགས་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་ཕྲེང་བ་ཐོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ལྷུན་པོའི་རྩེ་མོ་ན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། (དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། ཆོས་བཟང་དང་། མཐོང་བ་དང་། རི་རྩེ་དང་། ལེགས་མཐོང་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཤིང་གསེབ་དང་། ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་དང་། དགའ་བྱེད་དང་། རྣམ་མཛེས་དང་། ཡོངས་འདུ་དང་། འདྲེས་པའི་འགྲམ་དང་། ཚང་ཚིང་གི་འགྲམ་དང་། ནོར་བུའི་སྙིང་པོ་དང་། ཀུན་ཏུ་གསལ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། གསེར་ཕུག་གི་ཁང་པ་དང་། ཕྲེང་བའི་གྲིབ་མ་དང་། དམའ་བ་དང་། མཐོ་བ་ན་རྒྱུ་བ་དང་། བཀྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱེ་བ་དང་། སྤྱོར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཞིབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་

དང་། སྐུའི་སྒྲ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་མངོན་པར་ཆགས་པ་དང་། གཟི་བརྗིད་འབར་བ་དང་། ཟླ་བའི་གནས་ལྟར་རྒྱུ་བ་དང་། ཤིང་ས་ལ་ཟུང་དང་། མིག་ཕྱེ་ཞིང་འགྲོ་བ་དང་། བཙུམས་ནས་འགྲོ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་མདོག་བཟང་ཞིང་ཆེ་བ་དང་། ནོར་བུ་འཕྱུང་བ་དང་། རིས་མཐུན་པ་དང་། འཁོར་ན་གནས་པ་དང་། མཐོ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། གཟི་བརྗིད་མཆོག་དང་། གཟི་བརྗིད་ཕྲེང་དང་། མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ན་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན། ཆུ་དང་ཟླ་བ་བསྟན་པ་དང་། །འཛིན་བྱེད་ལྷུང་དང་མེ་དང་ནི། །ནམ་ལངས་འོད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་པོ་ནོར་གྱི་ལྷ་ཞེས་བྱ་ཞེས་པ་བརྒྱད་དང་། མ་སྐྱེས་རྐང་གཅིག་འཕེལ་དང་བསྟོད། །དྲག་པོ་དང་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ལྡན། །འཕྲོག་བྱེད་དེ་ནས་བདེ་འབྱུང་དང་། །སྤྱན་གསུམ་གཞན་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། །དབང་ལྡན་དང་ནི་ས་གསུམ་པ། །དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་བཅུ་གཅིག་དང་། དབང་པོ་བྱེད་པོ་ལམ་པ་དང་། །ཆར་འབེབས་སྟོད་བྱེད་སྟོན་མིན་འཕགས། །མིག་གཟུགས་ཁྱབ་འཇུག་འོད་ཅན་དང་། །ཆུ་བདག་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པ་ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཚོགས་བདག་དང་། སྨིན་དྲུག་གི་བུ་ནི་ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཞོན་ནུ་གཉིས་ཏེ་སོ་གསུམ་མོ། །)དེ་ན་ནོར་ལྷ་བརྒྱད་དང་། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཞོན་ནུ་གཉིས་ཏེ་དབང་པོ་དང་ཉེ་དབང་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ། རྣམ་པར་མཉམ་འཕྲུལ་དང་། རབ་འབབ་དང་། ལྷུང་བུ་དང་། ཡིད་སེང་སེང་པོ་དང་། མེ་ཏོག་གི་འཕྲུལ་ཐབས་དང་། དགའ་བའི་ཚལ་ལ་སོགས་པ་གནས་འཛམ་བུའི་གླིང་པ་ལ་བསྒྲག་ཏུ་ཉུང་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་རབ་དེའི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བརྒྱད་ཁྲི་སྟེ་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་འཆད་ལ། ལུང་གཞི་ལས་ཀྱང་། རི་རབ་ཀྱི་ངོས་རེ་རེ་ལའང་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་དེ། དེའི་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པས་ངོས་ཀུན་བསྐོར་ན་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་ལ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ནི་ཆུ་མཚམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །རི་རབ་དེའི་ཕྱོགས་མཚམས་གྲུ་བཞི་ན་གདགས་པ་ལྟར་ན་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལྔ་ཡོད་པ་མཐའ་སྐོར་ན་ལྔ་

བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱུས་འཁོར་བ། འཕང་དུ་ནི་འདི་དང་ས་ལས་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་འཕགས་པར་བཤད་ལ། གདགས་པ་ལྟར་ན་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་ལྔ་ཁྲིན་དུ་འཕགས་པའི་བརྩེགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་ལ་ནི་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གནས་ཏེ། དེ་དག་ནི་བག་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ནི་དེ་དག་གི་ཆ་ལུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་སྡེར་གཏོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་གདགས་པ་ལས་ནུབ་ལྷོ་ཤར་བྱང་རིམ་པ་བཞིན་དངུལ་དང་བཻ་ཌཱུརྱ་དང་ཤེལ་དང་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པར་བཤད་དོ། །རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་དེའི་དབུས་ན་གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་དོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ་མཐའ་སྐོར་ན་དཔག་ཚད་ཁྲིས་འཁོར་བ་ཡོད་དོ། །དེའི་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་(སམ་ཕྱེད་དང་གསུམ་)ཁྲིན་དུ་འཕགས་པ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྡུག་ལ་མཛེས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཀ་བ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་པས་བསྐོར་བ་དང་། ར་བ་དེ་ལ་གསེར་དངུལ་བཻ་ཌཱུརྱ་ཤེལ་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་རྩིག་སྐྱབས་དང་། ཁྲིན་དུ་འཕང་བ་དང་ཐུར་དུ་འཕང་བའི་མདའ་ཡབ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཟམ་པ་བརྒྱད་མ་བཞི་དང་། ནང་གི་ས་གཞི་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ་བར་བྱས་པ་མནན་ན་ནེམས་ཞེས་བྱེད་པ་བཏེག་ན་སྤར་ཞེས་བྱེད་པའི་མཉེན་པ་དང་ལྡན་པ་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བས་ཕུས་ནུབ་ཙམ་དུ་ཁེབས་ཤིང་དེ་དག་རླུང་གིས་རྙིང་པ་འདོར་ཞིང་གསར་པ་འགྲེམས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། གདགས་པ་ལས། ལྷ་རྣམས་བསོད་ནམས་དབང་གིས་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། །ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་ན་རླུང་ཆེན་ལྡང་། །མེ་ཏོག་རྙིང་པ་རྣམས་ནི་འདོར་བར་བྱེད། །མེ་ཏོག་གསར་བ་རྣམས་ནི་ལེགས་པར་འགྲེམ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་སྐར་མའི་གཟུགས་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་དང་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་ཅིང་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒོ་སྟོང་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བ་ཡོད་ལ། སྒོ་རེ་རེ་ལའང་སུམ་ཅུ་རྩ་

གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་སྲུངས་མ་གོ་ཆ་བགོས་ཤིང་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པའི་གནོད་སྦྱིན་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བཀོད་དེ་གནས་སོ། །དེའི་ལམ་སྲང་སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་ཞིང་ཙན་དན་གྱི་ཆུས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་ཡོད་ལ། དེའི་གཡས་གཡོན་ན་ཆུ་བསིལ་ཞིང་སྔང་རྩི་ལྟ་བུས་གང་ཞིང་མེ་ཏོག་དང་སྐད་སྙན་པ་འབྱིན་པའི་བྱ་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་རྫིང་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཕ་གུ་བརྩིགས་ཤིང་ཐེམ་སྐས་དང་ལྡན་པ་དང་། རྫིང་བུའི་ཉེ་འཁོར་ན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་གང་འདོད་པའི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་གོས་དང་རྒྱན་དང་རོལ་མོ་དང་བདུད་རྩི་ཁ་དོག་བཞི་པ་སྦྲང་རྩི་དང་སྦྲང་ཆང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཤིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་ཤིང་ཐང་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་སྣ་ཚོགས་སྐད་སྙན་པ་འབྱིན་པ་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཕ་གུས་བརྩིགས་ཤིང་ཆུ་བསིལ་ཞིང་སྦྲང་རྩི་ལྟ་བུས་གང་བ་མེ་ཏོག་དང་ཆུ་བྱ་སྐད་སྙན་པ་འབྱིན་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། གང་དུ་ལྷ་རྣམས་ཞུགས་ནས་ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་གྲུ་སྣ་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་འོབས་ཟབས་དང་ཁ་ཚོན་དུ་དཔག་ཚད་རེ་རེ་ཡོད་པ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐོར་བ་དང་། འོབས་དེའི་ཉེ་འཁོར་ནའང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཐང་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་སྣ་ཚོགས་སྐད་སྙན་པ་འབྱིན་པ་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་ཡང་ཐོག་དང་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་དང་ཁང་བཟང་དང་བསིལ་ཁང་དང་ལྟད་མོ་ལྟ་བའི་ས་དང་ཟམ་པ་རྣམས་ལྷའི་བུ་མོའི་ཚོགས་ཀྱིས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འདོད་ཡོན་དང་ལྡན་པ་དག་ན་ལྷ་རྣམས་རྩེ་ཞིང་དགའ་བས་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གདགས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །གྲོང་ཁྱེར་དེ༷འི་དབུས་ན༷་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ༷་པར༷་རྒྱལ༷་བྱེད༷་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ༷། དེའི་ངོ༷ས་རེ་རེ་ལ༷་དཔག་ཚད་ཉི༷ས་བརྒྱ༷་ལྔ༷་བཅུ༷་ཡོད་ཅིང་མཐའ་སྐོར་གྱིས་འཁོར་བ་གྱེན་དུ་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལས་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་ལྔ་འཕགས་པ་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བ་གམ་བརྒྱད་དང་བ་གམ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་གནས་ཁང་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷའི་བུ་མོ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་

རི་ལའང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་སིལ་སྙན་བདུན་བདུན་ཡོད་པས་བརྒྱ་ཕྱིན་བསུ་སྐྱེལ་དང་མི་སྐྱོ་བར་བྱེད་པར་གདགས་པ་ལས་བཤད་ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་བ་གམ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང་། བ་གམ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཁང་མིག་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷའི་བུ་མོ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལའང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ལས་རྫིང་དང་པདྨ་ནི་མ་བཤད་དོ། །ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ནང་ན་སྔར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་རྫིང་བུ་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱུས་འཁོར་བ་ཡོད་དོ། །གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྡུག་དེའི་ཕྱི་རོལ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུའི་ཤར་ན་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་ཅན་དང་། ལྷོ་ན་རྩུབ་འགྱུར་དང་། ནུབ་ན་འདྲེས་པའི་ཚལ་དང་། བྱང་ན་དགའ་བའི་ཚལ་ཞེས་བྱ་བས་བརྒྱན་ཏེ། རེ་རེའང་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་པ་མཐའ་སྐོར་གྱིས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་པ་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་རེས་བསྐོར་བ། དེའི་རྩིག་སྐྱབས་དང་མདའ་ཡབ་དང་ནང་གི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་པ་འདྲ་བར་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་དང་པོ་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་དོ། །གཉིས་པར་ནི་ལྷའི་བུ་དག་དེར་ཞུགས་པ་ན་ཤེས་པ་རྩུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པར་ནི་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་འདྲེས་ནས་སྤྱོད་ལམ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་གོ། །བཞི་པར་ནི་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་ཞིང་རྩེ་བར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཚལ་བཞི་པོ་དེ་དག་ན་རིམ་པ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་རྫིང་བུ་སྣ་ཚོགས་དང་། རྩུབ་འགྱུར་དང་འདྲེས་པ་དང་། དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱུས་འཁོར་བ་ཡོད་དོ། །ཚལ་དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུས་བཅད་པ་ན་ཤར་ཕྱོགས་ན་ས་གཞི་བཟང་པོ་སྣ་ཚོགས་ཅན་དང་། ལྷོ་ན་རྩུབ་འགྱུར་དང་། ནུབ་ན་འདྲེས་པ་ཅན་དང་། བྱང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཚལ་གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཕན་ཚུན་འགྲན་པ་ལྟ་བུ་བཞིའང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་ལྷའི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱང་རང་དགར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཡོད་དོ། །ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་

དང་། སྐྱིད་མོས་ཚལ་ནས་ས་གཞིའི་བར་དག་ན་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཚལ་དང་། ཚལ་ནས་ས་གཞིར་འགྲོ་བའི་ལམ་སྟར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཆུར་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་དག་ན་གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་ཤིང་རྟ་དང་ཁྱོགས་ཀྱི་བཞོན་པ་བཀོད་པ་དག་ཡོད་པ་ལ་ལྷ་རྣམས་ཞོན་ཏེ་ཚལ་དང་ས་གཞིར་འགྲོ་ཞིང་འདོད་ཡོན་གྱི་དགའ་བ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྡུག་དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི༷་བྱུང༷་ཤར་གྱི༷་མཚམས་ན༷་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡོངས༷་འདུ༷་ས་བརྟོལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། འདི་དང་ས་ལས་དཔག་ཚད་ལྔ་ཁྲུར་དུ་ཟུག་པར་བཤད་ལ། གདགས་པ་ལྟར་ན་རྩ་བ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཁྲུར་དུ་ཟུག་པ་སྙིང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་འཕགས་པ་སྙིང་དུ་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་ཀྱིས་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུར་ཁྱབ་པས་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་སྟེ༷་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པ་དེའི་མེ་ཏོག་དང་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་དྲི་ཡིས་རླི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུར་ལྡང་བ་རླི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་ལྡང་བ་(འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་བཅུར་གསལ་བ།)ཞིག་ཡོད་དོ། །འོ་ན་ལུང་བར་མའི་ཡོངས་འདུའི་མདོ་ལས། མེ་ཏོག་དྲི་ནི་རླི་ཕྱོགས་མིན་མི་འགྲོ། །རྩ་བའམ་རྒྱ་སྤོས་ཙན་དན་ཡང་མ་ཡིན། །མཁས་རྣམས་དྲི་ནི་རླི་ཕྱོགས་མིན་འགྲོ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་རླི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་ནི་ཤིང་དེའི་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་ཀྱིས་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུར་ཁྱབ་པས་དེ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤིང་གཞན་ལའང་ཡོད་ན་དེ་ཁོ་ནའི་ངོ་མཚར་བའི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་མིའི་མེ་ཏོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདོད་པར་བྱའོ། །(སའི་སྙིང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་གལ་ཏེ་རླི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་དྲི་འགྲོ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་དང་འདིའི་འབྱོར་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བས་རླི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་དྲི་ལྡང་བ་མི་འགལ་ཏེ། ལས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གྱིས་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་འདི་ན་མ་བརྟུངས་པར་ཐ་ལས་སྦྲ་མི་འབྱུང་ཡང་དེ་ན་མ་བརྟུངས་པར་ཡང་སྦྲ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་

བཤད་དོ། །)ས་སྟོན་སྡེ་པ་ནི་ཧྲི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་དྲིའི་ངད་ལྡང་ངོ། །གླིང་མེད་ན་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུར་ལྡང་ངོ་ཞེས་འདོན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤིང་དེ་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སྤྱོར་བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡིན་ནོ། །ཤིང་དེའི་དྲུང་ན་ལ་བ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་རྡོ་ལེབ་ཅེས་བྱ་བ་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་མཐའ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་པ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་དྲུག་དང་དཔག་ཚད་བཅོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡོད་པ་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ་ཞིང་རེག་ན་འཇམ་པ་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བས་ཕུས་ནུབ་ཙམ་དུ་ཁེབས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་དབུས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སེང་གེའི་ཁྲི་དང་དེའི་དྲུང་ན་ཉེ་དབང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་དང་བཅས་པ་དབྱར་ཟླ་བ་བཞིར་ལྷའི་འདོད་ཡོན་ལ་རྩེ་ཞིང་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གདགས་པ་ལས་བཤད་དོ། །གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་མཚམས་(དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་)ན་གང་དུ་ལྷ་རྣམས་འཁོར་ནས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བགྲོ་བར་བྱེད་པ་ཆོས་བཟང་ལྷའི་མདུན་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་སུམ་བརྒྱ་མཐའ་སྐོར་དུ་དགུ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ལས་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞིས་གྱེན་དུ་འཕགས་པ་མཛེས་ཤིང་བལྟ་ན་སྡུག་པ་ས་གཞི་དང་ཡ་ཐོག་དང་། བགབ་པ་དང་སྐྱི་བསྟུས་ཀྱི་གདུང་དང་ཡང་ཐོག་གི་རྩེ་བཞི་དང་ཕྱམ་རྟེན་དང་ཕྱམ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེལ་ལས་བྱས་པས། སྤྲིན་དཀར་པོའི་ཕུང་པོ་ལྟར་དཀར་བ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ལན་ཀན་གྱིས་བསྐོར་བ་ཕྱམ་དགུ་པོ་རེ་རེའང་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་གིས་བརྟེན་པ། དབུས་ན་བཻ་ཌཱུརྱའི་ཀ་བ་ཟུར་བརྒྱད་པ་གསལ་ཞིང་འཕན་མེད་པ་སྐྱི་བསྟུས་ཀྱི་གདུང་ལ་སྐྲ་རྩེ་ཙམ་གྱིས་མ་རེག་པ་དེའི་དྲུང་ན་བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་སྟོན་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་བཤམས་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་མཐར་ཉེ་དབང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གསེར་གྱི་ཁྲི་བཤམས་ཏེ་དེར་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་འདུས་ནས་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་ཆོས་སེམས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་མདུན་མ་བགྲོ་བར་བྱེད་དོ། །དེར་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས་པ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་སྤྱངས་མ་

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་གཡོག་ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་བུ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་ཚེས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་སྐྱུལ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཆོས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་སྤྲོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པ་ཐོས་ན་ལྷ་རྣམས་མི་དགའ་ཞིང་སྨོད་ལ། ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཐོས་ན་དགའ་ཞིང་བསྔགས་པར་བརྗོད་དོ། །ལྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་མདུན་ས་ཆོས་བཟང་དུ་རྒྱུ་བའི་ལམ་སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་གཉིས་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་ཞིང་ཅན་དན་གྱི་ཆུས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་གཡས་གཡོན་ན་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་ཤིང་ཐང་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་སྣ་ཚོགས་སྐད་སྙན་པ་ཡོད་དེ། འདིའི་ལྟར་ན་མདུན་ས་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ན་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མདུན་ས་དེ་ཡང་གདགས་པ་ལས། ཤར་ལྷོའི་མཚམས་ན་ཡོད་པར་བཤད་ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་མདུན་ས་དང་། ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་ནི་གྲོང་གི་ནང་ན་ཡོད་པར་བཤད་དེ་ཕྱོགས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་བཤད་དོ། །དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ནི་མདུན་ས་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་ལྟམ་པ་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་གཡུལ་ངོར་སྤྱོད་པའི་གླང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་དང་། སྐྱིད་སོས་ཚལ་དུ་སྤྱོད་པའི་གླང་པོ་ཆེ་ས་སྲུང་གི་བུ་གཉིས་ཀའང་མཐའ་དཔག་ཚད་བདུན་བདུན་གྱིས་འཁོར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ཚད་དུ་ཡོད་པ་རེ་རེའང་གླང་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླིང་ཕྲན་ཁམ་བུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ན་གནས་པ་རྟའི་རྒྱལ་པོ་སྤྲིན་གྱི་ཤུགས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྟ་གཡོག་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །ལྷའི་རྔ་བོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱིས་མཛོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་ན་ལྷའི་བུ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་བག་མེད་པར་གནས་ཞེས་ལྷའི་བུ་དག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མྱོས་པ་ལས་སྐུལ་བར་

བྱེད་པ་དང་། ཀྱི་ལྷ་རྣམས་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དམག་གི་འཚེ་བ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ། །

ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་བཤད་པ་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དེའི་སྟེང་ན་ནི་འཐབ་བྲལ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྩེགས་ནས་གནས་པ་ལས་འདོད་པ་སྤྱོད་པ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་དྲུག་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གཉིས་ན་ནི་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་དང་འཐབ་པ་ཡོད་དེ། (བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ལྷ་མིན་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་ཡི། །དཔལ་ལ་སྡང་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ། །དེ་དག་བློ་དང་ལྡན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡི། །སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མེད། །ཅེས་འབྱུང་བས།)འདི་ལྟར་ལྷ་མ་ཡིན་དང་ལྷ་རྣམས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་བུ་མོ་དང་ལྷའི་བདུད་རྩི་ལ་སེར་སྣ་དང་ཕྲག་དོག་གིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འཐབ་པ་ན་རིས་འགའ་ནི་ཐགས་བཟང་རིས་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་ག་འོང་ལ་རིས་འགའ་གོང་མ་དག་འོང་སྟེ། གསེར་དངུལ་བཻ་ཌཱུརྻ་ཤེལ་བཞིའི་གོ་ཆ་སྲབ་བ་རྣམས་གྱོན་ཞིང་རལ་གྲི་དང་མདུང་དང་འཕང་མདུང་དང་མདའ་གཞུ་ཐོགས་པའི་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་པ་ཆུ་མཚམས་ནས་འཐོན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྲུངས་མ་ལྟོ་ལས་དང་པོ་དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རོལ་མཚོ་ན་གནས་པ་དང་གཡུལ་སྤྲོད་ཅིང་དེ་དག་གིས་ཐུབ་ན་ལྡོག་ལ་གལ་ཏེ་མ་ཐུབ་ན་སྲུངས་མ་གཉིས་པ་གཞོང་ཐོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ཕྲེང་ཐོགས་པ་དང་། བཞི་པ་རྟག་མྱོས་པ་དང་། ལྟོ་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་ཏུ་རིམ་གྱིས་སོང་ཞིང་འོག་མ་འོག་མ་དང་བསྡོམས་ཤིང་འཐབ་པར་བྱེད་པ་ན་ཕལ་ཆེར་ནི་དེ་དག་གིས་བཟློག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་མ་བཟློག་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པོ་དག་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་སོང་སྟེ། ཀྱི་ལྷའི་དབང་པོ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག །བདག་ཅག་སྲུངས་མ་ལྟོ་པོ་དག་གིས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དམག་བཟློག་པར་མ་ནུས་སོ་(ཞིང་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་ལ་རྫེས་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག)ཞེས་ཞུ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་བསྐོས་ཏེ་གཡུལ་སྤྲོད་པར་བྱེད་དོ། །(གླང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ལ་

བསམས་པ་དང་། རབ་བརྟན་འཁོར་དང་བཅས་པ་འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་འོངས་ན་མགོ་བོ་སོ་གཉིས་དང་མགོ་བོ་རེ་རེ་ལ་མཆེ་བ་དང་ཟེར་དང་པདྨ་དང་། ལྷའི་བུ་མོ་དང་གཡོག་མོ་དང་སིལ་སྙན་རྣམས་བདུན་བདུན་སྤྲུལ་ནས་འོངས་པ་ལ་དབང་པོ་དང་ཉེ་དབང་རྣམས་ཞོན་ནས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་རྩུབ་འགྱུར་གྱི་ཚལ་དུ་འགྲོའོ། །དེར་རྩེས་པས་ལུས་སེམས་རྩུབ་པར་གྱུར་ཏེ། གཡུལ་འཁྲིད་པ་ལ་མོས་པས་དཔུང་གི་ཚོགས་བཞི་བཤམས་ཤིང་གོ་ཆ་དང་མཚོན་ཆ་བཞི་ཐོགས་ཏེ་རི་རབ་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཐབ་བོ། །སུ་ཕམ་ཡང་ལན་གསུམ་འཐབ་ལ། གང་ཕམ་ཡང་རང་རང་གི་གྲོང་དུ་བྲོས་ནས་སྒོ་བཅད་པས་ཐུབ་ཀྱང་སྐྲག་པ་འབྱུང་ངོ་། །)དེའི་ཚེ་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་རྒྱལ་ན་གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྡུག་གི་ནང་དུ་འདེད་པར་བྱེད་དོ། །(དེའི་ཚེ་མཚོན་ཆ་དང་རྔའི་དུམ་བུ་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་བའི་ཐོ་ལ་སྦྲུག་ཆགས་ཤི་བའི་ཁྲག་གིས་མཚོའི་ཁ་དོག་འགྱུར་བ་དང་། སྐར་ཕྲེང་གི་མཚོ་ཀུན་སྣང་ལ་དམག་ཇི་ལྟར་འཐབ་པའི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བས་ལྷ་མིན་ཤི་བའི་ཉེ་དུ་རྣམས་དམག་མ་ལོག་གོང་དུ་མྱ་ངན་བྱེད་སོགས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་བཤད་དོ། །)ལྷ་རྣམས་རྒྱལ་ན་རོལ་མཚོ་དང་པོའི་བར་དུ་འདེད་པར་བྱེད་དོ། །(ཇ་ལས་ལྷ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་མིན་རྣམས་ནི་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ། །དུད་འགྲོ་དག་བདའ་བར་བྱའོ། །བྲིད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བས་ལྷ་མིན་རང་གནས་སུ་ལྡོག་གོ། །)དེ་དག་ཕན་ཚུན་མགོ་དང་རྐེད་པ་ཆད་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ལ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཆད་པ་ནི་སླར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྷ་བུའི་འཐབ་མོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་འཐབ་བྲལ་དང་། ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་གཉིས་ལྷའི་བུ་མོ་རེ་རེའི་པང་དུ་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་མཚེ་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཡོངས་སྤྱོད་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་བས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་སྤྲུལ་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་ལ་ལའང་དགའ་བའི་ཕྱིར་དགའ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་མིང་གི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདོད་པ་པ་དེ་དག་འདོད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་ཅེ་ན། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྤྲད་པས་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་དེ་འོན་ཀྱང་(དེ་དག་གི་ཟས་ལ་མི་གཙང་བའི་རྒྱུ་མཐུན་མེད་པས་)ས་བོན་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ་རླུང་རྒྱུ་བས་

གདུང་བ་དང་བྲལ་བར་གནས་སོ། །འཐབ་བྲལ་བ་ནི་འཁྲུད་པ་ཙམ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་ལག་པ་བཅངས་པ་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་རྒོད་པ་ཙམ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་ཛེ་ཙམ་དུ་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྤྲས་ནས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གདགས་པ་ལས་བཤད་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་ས་བོན་འབྱུང་བ་མེད་ན་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། (རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིར་)བོང་ཚོད་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས་(སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་འཐབ་བྲལ་དང་དགའ་ལྡན་དང་འཕྲུལ་དགའ་དང་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་རྣམས་སུ་རིམ་པ་ལྟར་ལོ་དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུ་དང་།)ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དག་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཏུ་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་པང་དུ་རྫུས་ཏེ་མྱུར་བར་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་གང་དག་གི་པང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་དེ་དག་གི་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིར་ནི་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ལོ་དྲུག་དང་། འཐབ་བྲལ་དུ་ལོ་བདུན་དང་། དགའ་ལྡན་དུ་བརྒྱད་དང་། འཕྲུལ་དགར་དགུ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དུ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་བོངས་ཚོད་ལུས་ཀུན་རྫོགས་པ་དང་། (ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་སྤངས་པས།)གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ། །(འཆི་བ་ནའང་གོས་བཅས་སུ་འཆིའོ། །)གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫུན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པར་སྨྲ་བས་འཕགས་པའི་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་བཤད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་པའི་མི་རྣམས་དགའ་ལྡན་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་རིས་བཞི་ནི་འདོད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དག་ལ་དབང་ཕྱུག་གིས་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །(དེ་ཡང་རང་གི་རྣམ་སྨིན་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ལོངས་སྤྱོད་པས་སོ། །)འཕྲུལ་དགའ་བ་ནི་རང་གི་སྤྲུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ

བ་ཡིན་ནོ། །(དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་སོ། །)གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །(དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་སྤྲུལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་སོ། །)བདེ་བ་སྐྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས། (གསུངས་པའི།)དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་བཤད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་རེ་རེ་ལས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས་ས་དགུར་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གསུམ་ནི་འདོད་པ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པའི་གསུམ་ནི་(རྟོག་དཔྱོད་སྤངས་པའི།)ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པའི་གསུམ་ནི་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཡིན། (པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདོད་པའི་མི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །)གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་དང་པོའི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་དེ་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་དགའ་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་འདི་ནི་ཕལ་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མདོ་(རབ་ཏུ་བྱེད་པ་)ལས། མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དགེ་བ(ཡིན་ནོ། །)འོ་ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་ནས་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་རྣམས་བརྩེགས་ཏེ་གནས་ན་(གང་དག་ལྷའི་གནས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་བཤད་པ་)དེ་དག་གི་བར་ཐག་གི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། རང་རང་གི་གནས་ནས་གནས་འོག་མའི་གནས་ཀྱི་བར་ཐག་ཇི་སྲིད་པ་དེ་རང་གི་གནས་དེ་ནས་དེའི་གོང་མའི་གནས་སུའང་དེ་སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་གནས་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི(འི་རྩ་བའི་གནས་བང་རིམ་བཞི་པ་)ནས་འོག་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུའང་དེ་སྲིད་(དེ་བཞི་ཁྲི་)ཡིན་ནོ། །གནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་གནས་འོག་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཐབ་བྲལ་དུའང་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ས་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་མཐོང་མན་ཆད་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་བཞི་ཁྲི་དང་དེ་ནས་འོག་མིན་ལ་དཔག་ཚད་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་དག་ཏུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྫུ་

འཕྲུལ་དང་ལྡན་པའམ་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་པ་དེ་དག་གིས་གོང་མར་བགྲོད་པ་དང་གོང་མ་པ་དག་མཐོང་བའང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་དག་(འོག་མ་བས་གོང་མ།)མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་སྤྲུལ་པའི་གཟུགས་ཡིན་གྱི་དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པས་འོག་མས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གོང་མ་དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་རྒྱའི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། འཐབ་བྲལ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་ཚད་མཉམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་གོང་མ་གོང་མ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བསམ་གཏན་བཞིའི་ཚད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གླིང་བཞི་དང་སྟོང་ཆུང་ངུ་དང་སྟོང་གཉིས་བར་མ་དང་སྟོང་གསུམ་དང་མཉམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སྟོང་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་མཉམ་ལ་བཞི་པ་ལ་(འོག་གཞི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་མེད་པས།)ཚད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྟོང་གསུམ་བཤད་པ་ནི་གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་དབུས་ཀྱི་རི་རབ་དང་གསེར་གྱི་རི་རྣམས་དང་མཚོ་རྣམས་དང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྕགས་རིའི་བར་དང་འདོད་པའི་ལྷ་དྲུག་དང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་གླིང་བཞི་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་ས་ཡ་ཕྲག་གཅིག་ཡོད་དོ། །སྟོང་གཉིས་པ་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་གླིང་བཞི་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །སྟོང་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྕགས་རི་རེ་རེས་བསྐོར་ཏེ་གནས་སོ། །(དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་གསུམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།)དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གསུམ་དེ་ནི་མཐར་མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་དང་པོ་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི་སྟོང་གསུམ་དུ་མ་འདུས་ཏེ། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་དེར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི་ཞེས་སྨོས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སྟོང་ཆུང་ངུའི་འཇིག་རྟེན་

གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ནི། གླིང་བཞི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའོ་ཞེས་འོག་མིན་མན་ཆད་སྟོང་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ། །

ལུས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་ལ་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་ནི་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བསྟན་ཏོ། །(སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཚད་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། གང་གིས་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དེའི་ལུས་ནི་ཆེས་ཆེ་བར་འགྱུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དག་གི་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྲང་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་མི་དགེ་བ་ཆེ་ཆུང་གིས་ལུས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །)མི་རྣམས་ལས་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་ནི་ཆེ་བ་རྣམས་ཁྲུ་བཞི་པ་དང་ཆུང་བ་རྣམས་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྲུ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕྲ་རབ་རྡུལ་ལ་སོགས་པ་བསགས་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་རང་རང་གི་ཁྲུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །(སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། རེས་འགའ་ནི་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །རེས་འགའ་ནི་ཆུང་དུར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་རང་རང་གི་ཁྲུ་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞིའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །)ཤར་ལུས་འཕགས་པ་དང་ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད་པ་དང་བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སུ་མ་སུ་མ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁྲུ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་ཁྲུའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་(སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ཁྲུ་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་སྟེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའོ། །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་ཀྱང་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས།)རང་རང་གི་ནི་ཁྲུ་བཞི་པ(འམ་ཕྱེད་དང་བཞི་)པོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །གླིང་ཕྲན་རྣམས་ཀྱི་མི་རྣམས་ནི་གཙོ་བོའི་གླིང་གི་མིའི་

ལུས་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱེད་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་གྲག་གོ། །སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་དྲུག་པོའི་ལུས་ཚད་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པ་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་བཞི་གསུམ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་གཅིག་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་གཅིག་དང་བཞི་ཆ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྒྱང་གྲགས་དག་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །(སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་པས་ལྷག་གོ། །ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཚད་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དོ། །འཐབ་བྲལ་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དོ། །དེ་ཡན་ཆད་ནི་བཞི་ཆ་རེ་རེ་ལྷག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷའི་ཚད་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །)ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་ལུས་ཚད་མཉམ་པར་ས་ལས་བཤད་དོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཚངས་རིས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་ཕྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚངས་རིས་པ་དེའི་གོང་མ་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་པ་དང་། འོད་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དཔག་ཚད་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དཔག་ཚད་གཅིག་དང་། ཕྱེད་དང་གཉིས་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འོད་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཚད་མེད་འོད་ཡན་ཆད་ནི་ལུས་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྤྲིན་མེད་པ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚད་མེད་འོད་པ་དཔག་ཚད་བཞི་དང་། འོད་གསལ་བ་བརྒྱད་དང་། དགེ་ཆུང་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཚད་མེད་དགེ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དགེ་རྒྱས་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་། སྤྲིན་མེད་པ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ལ་གསུམ་དོར་བའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང་། བསོད་ནམས་སྐྱེད་པ་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། མི་ཆེ་བ་སྟོང་དང་། མི་གདུང་བ་ཉིས་སྟོང་དང་། གྱ་ནོམ་སྣང་བ་བཞི་སྟོང་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་བརྒྱད་སྟོང་དང་། འོག་མིན་པ་

ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ངོ་། །གཟུགས་མེད་པ་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཚད་མེད་ལ། དེ་ན་སྤྲུལ་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ནའང་ཚད་ངེས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཚེའི་ཚད་བསྟན་པ་ནི་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་ན་ནི་ཚེ་ལོ་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། ནུབ་དང་ཤར་གྱི་གླིང་གཉིས་ན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྟོ་མ་སྟོ་མའི་ཕྱེད་ཕྱེད་སྤངས་པས་ལྔ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱའོ། །འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ན་ཚེའི་ཚད་མ་ངེས་ཏེ། ཐ་མ་ཐུང་དུར་གྱུར་པ་ན་ནི་ཚེའི་ཚད་ལོ་བཅུ་པ་དང་དང་པོ་ནི་ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་དེ་དག་གི་བར་དུའང་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ་འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་མ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ལྷ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེས་ན་ཚེའི་ཚད་རང་གི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའོ། །རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་གོང་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཞག་དང་ལོ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ་སྟེ། (སྟོ་མའི་བཞི་འགྱུར་ཕྱི་མའི་ཚེ་ཚད་ཡིན་པས།)འདི་ལྟར་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་ནི་མིའི་ལོ་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་སྟོང་ཐུབ་པ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པས་མིའི་ལོ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཐུབ་པའི་བར་དུའོ། །(དེ་དག་ལ་མིའི་ལོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དང་པོ་ལ་ས་ཡ་ཕྲག་དགུ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ས་ཡ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་། གསུམ་པ་ལ་དུང་འཕྱུར་དང་བྱེ་བ་བཞི་དང་། ས་ཡ་བཞི་དང་། བཞི་པ་ལ་དུང་འཕྱུར་ལྔ་དང་བྱེ་བ་བདུན་དང་། ས་ཡ་དྲུག་དང་། ལྔ་པ་ལ་ཐེར་འབུམ་གཉིས་དང་། དུང་འཕྱུར་གསུམ་དང་ས་ཡ་བཞི་དང་། དྲུག་པ་ལ་ཐེར་འབུམ་དགུ་དུང་འཕྱུར་གཉིས་བྱེ་བ་གཅིག་ས་ཡ་དྲུག་ཡོད་དོ། །)གལ་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡན་ཆད་ན་ཉི་ཟླ་མེད་པས་ཉིན་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་སྣང་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཉི་ཟླ་མེད་ཀྱང་ཉིན་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་མེ་ཏོག་ཁ་ཟུམ་པ་དང་བྱ་སྐད་མི་འབྱིན་པ་དང་གཉིད་བློ་བ་ན་མཚན་མོ་དང་། མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་བ་དང་། བྱ་སྐད་འབྱིན་པ་དང་གཉིད་སངས་པ་ནི་ཉིན་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྣང་བའི་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པས་བྱེད་དོ། །ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཚེ་

ཚད་ནི་ས(འི་དངོས་གཞི་)ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་དང་འདྲའོ་ཞེས་བཤད་ལ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་སྟོང་སྒྲ་གཅན་གྱིས་ཐུབ་ཅིང་། མི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་དྲུག་སྟོང་མགུལ་ཕྲེང་དང་བརྟེན་པས་ཐུབ་ལ། མི་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བདུན་སྟོང་མེ་ཏོག་ཕྲེང་གིས་ཐུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཐགས་བཟང་རིས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ནི་མ་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཉིན་མཚན་མེད་དེ། ཉིན་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཅན་དེ་དག་གི་ཚེ་ཚད་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཚད་གཞལ་བའི་དཔག་ཚད་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་ཚད་ཀྱི་བསྐལ་པ་ཡིས་འཇལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ཅན་དང་པོ་སྐལ་པ་ཕྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་བསྐྱེད། །འོད་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ཚེ་ནི་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །སྤྲིན་མེད་བསྐལ་པ་གསུམ་དོར་རོ་ཞེས་འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་གྱ་ནོམ་སྣང་དང་ཤིན་ཏུ་མཐོང་གོ་རིམ་བསྒོར་ནས་གྱ་ནོམ་སྣང་གི་རྗེས་ལ་འོག་མིན་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཞི་གནས་ལྷས་མདོ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཤིན་དུ་མཐོང་དང་གྱ་ནོམ་སྣང་བའི་ཚེ་ཚད་རིམ་པ་ལྟར་བསྐལ་པ་བཞི་སྟོང་དང་། བརྒྱད་སྟོང་དུ་བཤད་དོ། །གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ལྷག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་(ལ་སོགས་པ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར།)བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་བཅུ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅུ་དང་། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་པས་བརྒྱད་ཅུ་ཐུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འོ་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བར་བསྐལ་ལམ་བསྐལ་ཆེན་ཡིན་ཞེ་ན། འོད་ཆུང་ནས་གཟུང་ནས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འོད་ཆུང་དེའི་འོག་མ་ཚངས་ཆེན་མན་ཆད་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱེད་བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐལ་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཚངས་ཆེན་པ་མ་ཤི་བར་སྣོད་འཇིག་པའི་མེ་འབར་བར་འགྱུར་བ་དང་། །སྟོངས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚངས་རིས་པ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་དང་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་པ་བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་

དང་ཚངས་ཆེན་པ་བར་བསྐལ་དྲུག་ཅུར་བར་བསྐལ་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་པ་ཡོད་དེ། སྟོད་འཇིག་འཆགས་ལ་བར་བསྐལ་རེ་རེ་ཡོད་ལ་སྟོད་འཆགས་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཚེ་ཚངས་པ་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྟོད་འཇིག་པའི་གོང་དུ་ཚངས་པ་ཤི་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བསྐལ་པ་བཞི་གསུམ་ཐུབ་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚངས་ཆེན་དང་འོད་ཆུང་གི་ཚེ་ཚད་ཀྱི་བར་ན་བར་བསྐལ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་དང་བཞི་བཅུ་དང་དྲུག་ཅུ་ལ་བསྐལ་པ་(རེ་རེའི་)ཐ་སྙད་དུ་མཛད་ནས་ཚངས་རིས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཚེ་ཚད་བསྐལ་པ་རེ་རེར་བཤད་དོ། །ངན་སོང་གི་ཚེའི་ཚད་ལ་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་ཚ་བའི་དམྱལ་བ་དྲུག་གི་ཚེ་ཚད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོའི་ཚེའི་ཚད་ཇི་ཙམ་བཤད་པ་དང་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་གི་ཉིན་ཞག་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (དང་པོ་དྲུག་སྔ་མའི་བརྒྱད་འགྱུར་ཕྱི་མའི་ཚེ་ཚད་ཡིན་པས།)འདི་ལྟར་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཚེ་ཚད་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཡང་སོས་པའི་(ཉིན་)ཞག་(གཅིག་)ཏུ་བརྩི་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་དང་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེས་ན་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ནི་རང་གི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་སྟོང་དང་བརྒྱད་སྟོང་དང་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཐུབ་པར་འདོད་པའི་ལྷ་དྲུག་པོ་རྣམས་དང་ལོའི་གྲངས་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །(འདིར་ཡང་ཡང་སོས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་མི་ལོ་ས་ཡ་ཕྲག་དགུ་དང་། རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་མིའི་ལོ་ཁྲག་ཁྲིག་བཅུ་དྲུག་དང་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ནས་ཚ་བའི་རང་ལོ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ལ་མིའི་ལོ་གདམས་གསུམ་གདམས་ཆེན་པོ་ལྔ་རབ་བཀྲམ་བརྒྱད་དང་རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཁྲག་ཁྲིག་དགུ་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བར་དུ་སྦྱར་བའོ། །)རབ་ཏུ་ཚ་བའི་དམྱལ་བས་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཕྱེད་ཐུབ་བོ། །མནར་མེད་པས་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་ཐུབ་པའོ། །དུད་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་ཚེ་མཆོག་ཏུ་རིང་བས་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་ཐུབ་སྟེ། ལུང་ལས། དགེ་སློང་དག་ཀླུ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་ཀླུ་ཆེན་པོ་སྟེ། བསྐལ་པར་གནས་པ་ས་འཛིན་པ་བྱའི་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གིས་མི་ཕྱིན་པ་ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་

གྱི་གཡུལ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞིང་སོ་སོར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་། ཉེར་དགའ་བོ་དང་། རྟ་མགོ་དང་། བཏང་བཟུང་དང་། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་། ཡུལ་འཁོར་སྲུང་དང་། ནག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། ཨེ་ལའི་འདབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤིན་ཏུ་ཐུང་བ་ནི་ཡུད་ཙམ་རེའི་ཚེའི་ཚད་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་མིའི་ཟླ་སྟོད་ལ་ཉིན་མོ་དང་། ཟླ་སྨད་ལ་མཚན་མོར་བྱས་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་གྲངས་སུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། བར་ཆད་མེད་པར་སྡུག་བསྔལ་བསྟེན་གྱུར་པ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་ཀྱི་ཞགས་པ་ཡི། །དྲྭ་བས་བཅིངས་པའི་ལུས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལོ། །ལྔ་སྟོང་དག་དང་ཁྲིར་ཡང་འཆི་མི་འགྱུར་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་མིའི་ལོའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ནི་མིའི་ལོ་བཅུ་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་གསུངས་ཏེ། (དེའི་ལྟར་ན་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་མི་ལོ་ས་ཡ་ཕྲག་གཅིག་དང་དགུ་འབུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་འཁོར་གྱི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་། ཉེ་འཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཚད་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །)གྲང་དམྱལ་གྱི་ཚེ་ཚད་ནི་ཏིལ་གྱི་སྦྲུངས་པ་མ་ག་དྷའི་བྲེའི་ཏིལ་ཁལ་བརྒྱད་ཙུས་གང་བའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཏིལ་གཅིག་སྟེ་རེ་རེ་ཕྱུང་བས་ཏིལ་དེ་དག་ཟད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་ཚེ་ཚད་ཡིན་ཏེ། ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་ཚེ་ནི་ཉི་ཤུར་བསྒྱུར་བའི་འགྱུར་གྱིས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རིང་ངོ་། །(སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་གྲང་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚེའི་ཚད་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ཁ་ཅིག་ཚ་དམྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐུབ་པར་འཆད་མོད་ཀྱི། ཚེའི་མཐའི་མདོ་ལྟར་ན་ཚ་དམྱལ་དང་པོ་དྲུག་པས་གྲང་དམྱལ་དང་པོ་དྲུག་རིང་བར་མངོན་ནོ། །)ཅི་སྐར་སྨོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་བར་མ་དོར་མི་འཆི་བར་ཚེ་ཚད་ལྟར་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་སྙན་པ་དག་ནི་སྟོང་

དུ་ངེས་ཏེ། བར་མ་དོར་འཆི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་མི་སྙན་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱིའི་ཚེ་ཚད་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཚེ་ཚད་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་འདིར་མ་སྨོས་པ་གདགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། བཀྲེས་སྐོམ་གླིང་བཞི་འདོད་ལྷ་ན། །གོང་མ་ན་མེད་གླིང་གསུམ་ན། །འབྲས་ཆན་ཟན་ཕྱེ་ཤ་འཁུར་བའི། །ཟས་ཟ་སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས། །མ་རྨོས་(མ་བཏབ་པའི་)འབྲས་ཀྱི་(ས་ལུའི་)འབྲུ་དག་ཟ། །འདོད་ལྷ་(ཁ་དོག་བཞི་པའི་)དྲི་དང་བདུད་(དང་སྦྲང་སོགས་ཆང་)རྩིའོ། །གོང་ན་ཁམ་ཟས་རྣམ་པར་སྤངས། །བཤང་གཅི་གླིང་བཞི་དག་ན་ཡོད། །ཡན་ཆད་ན་མེད་ཆར་བ་དག །འབབ་ཉེས་པ་དང་ལེགས་པ་དང་། །ལོ་ཉེས་ལོ་ལེགས་རྒྱུ་གེ་དག །གླིང་གསུམ་ན་ཡོད་སྒྲ་མི་སྙན། །འདོད་ལྷ་ཡན་ཆད་དེ་དག་མེད། །འཛིགས་དང་ཡིད་བདེ་རེས་འཇོག་ནི། །གླིང་གསུམ་དག་དང་འདོད་ལྷ་ལ། །སྒྲ་མི་སྙན་དང་གོང་ན་མེད། །ནོར་འབྱུ་གསེར་དངུལ་ནོ་ཚོང་དག །གླིང་གསུམ་ན་ཡོད་སྒྲ་མི་སྙན། །ལྷ་རྣམས་ཀུན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །བཞིན་མདོག་དཀར་ནག་སྦོ་སངས་དང་། །སྐྱུ་སྣང་(བཞི་ག་)གླིང་གསུམ་(དང་)འདོད་ལྷ་རྣམས། །སྦོ་སེར་དཀར་དམར་(བཞི་ག་དང་)སྒྲ་མི་སྙན། །(དང་གཟུགས་ཁམས་པ་)ཚངས་རིས་ཡན་ཆད་དཀར་པོར་གནས། །(ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁོ་ནའོ། །)ཆེད་དུ་བྱས་དང་མ་བྱས་པའི། །ཁང་པ་གླིང་གསུམ་འདོད་ལྷ་ན། །སྒྲ་མི་སྙན་དང་གཟུགས་ཁམས་པ། །ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ངེས། །བལ་གོས་རས་དང་ཟབ་དར་སོགས། །(ཕྱི་ཡང་གཉིས་ཀ་)གླིང་གསུམ་ན་ཡོད་སྒྲ་མི་སྙན། །(སྒྲ་མི་སྙན་པ་སྲུང་གཅིག་དང་། །འདོད་ལྷ་དྲུག་པའོ། །)འདོད་ལྷ་དྲུག་པོ་སྲུང་གཅིག་ནས། །དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཆ་ཡི་བར། །ཆེས་ཡང་སྦོ་སེར་དཀར་དམར་དག །དཔག་བསམ་ཤིང་ལས་འབྱུང་བར་བཤད། །གཟུགས་ཁམས་གོས་དང་བཅས་པར་སྐྱེ། །རང་ལུས་ཚད་ལས་ཉིས་འགྱུར་གྱིས། །ལྷག་པའི་གོས་དག་གོན་པར་བཤད། །བག་མ་ལེན་དང་གཏོང་བ་ནི། །གླིང་གསུམ་འདོད་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད། །སྒྲ་མི་སྙན་དང་གོང་ན་མེད། །ལུས་ལ་ཚ་དང་གྲང་བ་ནི། །གླིང་གསུམ་དག་ན་སྒྲ་མི་སྙན། །ལྷ་རྣམས་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཡིན། །དགུན་དཔྱིད་དབྱར་དང་སྟོན་རྣམས་ནི། །གླིང་བཞི་འདོད་ལྷ་རྣམས་ན་

ཡོད། །གོང་མ་ན་མེད་ཉིན་མཚན་དང་། །ཕ་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྫེ་བྲན་གླིང་གསུམ་འདོད་ལྷ་རྣམས། །སྒྲ་མི་སྙན་དང་གོང་ན་མེད། །ནོར་དང་འབྲུ་ཡོད་གླིང་གསུམ་ནའོ། །འབྲུ་ཡོད་ནོར་མེད་སྒྲ་མི་སྙན། །ནོར་ཡོད་འབྲུ་མེད་འདོད་ལྷ་རྣམས། །གཉིས་ཀ་མེད་པ་གོང་མ་ཡིན། །ཕ་མ་ནས་ནི་འབྲུའི་བར། །ཀུན་ལ་ཞེན་པ་གླིང་གསུམ་ན། །འབྲུ་མ་གཏོགས་ལ་ཞེན་པ་ནི། །འདོད་ལྷའོ་སྒྲ་མི་སྙན་དང་ནི། །གོང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཞེན་པ་མེད། །ཟླ་མཚན་སྲུམ་མ་བུ་བཅའ་བ། །གླིང་བཞི་ན་ཡོད་ལྷ་རྣམས་ནི། །རྫུས་སྐྱེས་ཁྲུ་བ་འབྱུང་བ་ཡང་། །མི་རྣམས་འདོད་ལྷ་རླུང་དག་རྒྱུ། །ཚེ་དང་ལུས་དང་འཁྲིག་པ་སྤྱོད། །རྩ་བར་བཤད་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས། །མཐོ་རིས་ཀྱི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་དག །ལུང་བཞིན་དུ་ནི་བསྡེབས་པ་ཡིན་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

## འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ།

**【རྩ་བ།】**

གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྡུལ་ཡིག་དང་། །སྐད་ཅིག་ཕྲ་རབ་རྡུལ་དང་ནི། །རྡུལ་ཕྲན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ལྕགས་ཆུ་རི་བོང་ལུག་དང་གླང་། །ཉི་ཟེར་རྡུལ་དང་སྲོ་མ་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་ནས། །སོར་ཚིགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྒྱུར། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་ཁྲུ། །ཁྲུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་ངོ་། །དེ་དག་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི། །རྒྱང་གྲགས་དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད། །དེ་བརྒྱད་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱའོ། །སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། །དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང་། །དྲུག་ཅུ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། །ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་ཟླ་གསུམ་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུ་འགྱུར། །ཞག་མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ཡི། །ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག །བསྐལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་པ། །འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དམྱལ་བ་ཡི། །སྲིད་པ་མེད་ནས་སྣོད་ཟད་པ། །འཆགས་པ་དང་པོའི་རླུང་ནས་ནི། །དམྱལ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུའོ། །བར་གྱི་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་

ནས། །ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུའོ། །དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་མར་འགྲིབ་པའི། །བསྐལ་པ་གཞན་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དང་། །ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་ཚེ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་འདི། །བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་གནས། །འཆགས་པ་དང་ནི་འཇིག་པ་དང་། །ཞིག་ནས་འདུག་པ་དག་མཉམ་མོ། །དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་ཆེན། །དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །འབྱུང་ངོ་མར་ནི་འགྲིབ་པ་ཡི། །བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ། །བསེ་རུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུས། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་འབྱུང་བ་ནི། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཕྲི། །གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །དེ་དག་གླིང་གཅིག་གླིང་གཉིས་དང་། །གསུམ་དང་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན། །ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཕས་བསུ་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམས་དང་། །མཚོན་བརྡེགས་པས་རྒྱལ་གནོད་པ་མེད། །ཁྲབ་མཚན་ཕུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྫོགས་པས་འཕགས་པ་ཡིན། །ཐོར་འབྱུང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས། །ལེ་ལོས་གསོག་འཇོག་བྱས་ནས་ནི། །འཇོན་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དཔོན་བསྟབས། །དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྷག་པས། །ཚེ་ཐུང་ལོ་ནི་བཅུ་ཡིན་ནོ། །བསྐལ་པ་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི། །མུ་གེ་དག་གིས་ཆར་ཕྱིན་ཏོ། །ཞག་རྣམས་དང་ནི་ཟླ་བ་དང་། །ལོ་བདུན་དག་ཏུ་གོ་རིམས་བཞིན། །མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་དག་གིས། །འཇིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན། །བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །དེ་དག་གི་རྩེ་མོ་རིམས་བཞིན། །དེ་ཡི་སྐྱོན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་འབྱུང་འཇིག་ཕྱིར། །མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག །དེ་ལྟར་ཆུ་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་། །མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་དེ་ནས་ནི། །མཇུག་ཏུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གསུམ་པའོ།། །།

ད་ནི་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ་དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་བསྟན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་བའི་མཐའ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། མིང་གི་ཆུང་བའི་མཐའ་ནི་ཡི་གེ་(གཅིག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལས་ཆུང་བའི་ཡི་གེ་མེད་པའི་ཕྱིར།)དང་། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐའ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་(ཏེ་སེ་གོལ་གཅིག་གི་ཡུན་གྱི་རེ་ལྡེའི་ཆ་གཅིག་ཡིན།)ནོ། །ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་བདུན་ལ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་དང་། ཇི་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྡུལ་བདུན་ལ་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྡུལ་ཕྲན་བདུན་ལ་ལྕགས་རྡུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་ཆུ་རྡུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་རི་བོང་གི་རྡུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་ལུག་གི་རྡུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་གླང་གི་རྡུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་སྲོ་མ་གཅིག་དང་། དེ་བདུན་ལ་སྲོ་མ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤིག་གཅིག་དང་། ཇི་ལྟར་སྲོ་མ་བདུན་ལ་ཤིག་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤིག་བདུན་ལ་ནས་དང་། དེ་བདུན་ལ་སོར་མོའི་ཚིགས་ཞེས་བྱ་བའོ། །(ཡིན་ཏེ་བཙོམ་ཞིང་བསལ་ཡང་དེ་ལས་ཆུང་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར།)དེའི་ཕྱིར་གོང་མ་གོང་མ་རེ་རེ་ནི་འོག་མ་འོག་མ་བདུན་བདུན་དུ་བསྒྱུར་རོ། །གདགས་པ་ལས་ནི། ལྕགས་ཆུ་གཉིས་མི་འབྱུང་བར་ཕྲ་རབ་རྡུལ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་དང་། ཉི་ཟེར་རྡུལ་དང་། རི་བོང་རྡུལ་དང་། ལུག་རྡུལ་དང་། གླང་རྡུལ་(འདི་དག་རྡུལ་འདུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྤུའི་རྩེ་མོ་ལ་བརྩི་བ་ལ་སོགས་ནི་མིན་ནོ། །)དང་། སྲོ་མ་དང་། ཨ་བ་ག་ན་དང་། བ་ཏི་ཀ་དང་། སོར་རྣམས་སྔ་མ་བདུན་བདུན་ལ་ཕྱི་མ་རེ་རེར་བཤད་ལ། རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་མོ་དང་། རྡུལ་ཆུང་ངུ་དང་། ཉི་ཟེར་རྡུལ་དང་། རི་བོང་རྡུལ་དང་། ལུག་རྡུལ་དང་། གླང་རྡུལ་དང་། སྲོ་མ་དང་། ཡུངས་འབྲུ་དང་། ནས་དང་། སོར་རྣམས་སྔ་མ་བདུན་བདུན་ལ་ཕྱི་མ་རེ་རེར་གསུངས་མོད་ཀྱི་མིང་ཐ་དད་ཙམ་ལས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ནི་ཆེ་ཆུང་མེད་དོ། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ཁྲུ་གང་ངོ་། །ཁྲུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་འདོམ་གང་ངོ་། །འདོམ་དེ་དག་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱང་གྲགས་ཡིན་ལ། གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་ཀྱིས་འཕགས་པ་དེ་ལ་ནི་དགོན་པར་འདོད་དོ། །རྒྱང་གྲགས་དེ་བརྒྱད་

ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཅེས་བྱའོ། །རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས་ནི། གཞུ་སྟོང་ལ་ཡུལ་མ་ག་དྷའི་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཚད་ཐམས་ཅད་འཇལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཚད་ལ་ལོ་བཤད་པ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འཇུར་བའི་དུས་སམ། རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དུས་ཞེས་དཔེར་མཛད་མོད་ཀྱི་དེ་ཡང་མི་ཤེས་པས་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ན་རེ་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་འདའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དག་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐང་གཅིག་གོ །ཐང་གཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཙམ་དང་། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གསུམ་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུར་བསྒྱུར་རོ། །ཟླ་བ་ཐམས་ཅད་ཞག་སུམ་ཅུ་སུམ་ཅུ་པོ་ནར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བསྟན་པ་ལྟར་འགྲེལ་པ་ལས། དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་ནས། །ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར་ཞེས་པ་དང་། (འདུལ་བའི་མདོ་ལས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མ་ཚོག་པར་བྱའོ། །དུས་ཚིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཟླ་བ་ཕྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ་ཞེས་པ་དང་།)འདུལ་བ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། (ཁ་བ་སོ་ག་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ཟླ་བར་གཉིས་དང་བཞི་ཡི་ནི། །མར་ངོ་ལ་ནི་བཅུ་བཞི་པའི། །གསོ་སྦྱོང་སྨོས་བརྗོད་དག་གིས་བྱ་ཞེས་པ་དང་།)དུས་རྣམས་མཐའ་དག་འཕོ་བས་ན། །ཟླ་ཕྱེད་གསུམ་གསུམ་རྗེས་ལ་འཆད། །ལོ་ལ་ཞག་རེས་མ་ཚང་བའི། །ཟླ་བ་དྲུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་གཟུང་སྟེ་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་གཉིས་ནི་འདས་ལ་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ལུས་པའི་མཚམས་སུ་ཞག་མི་ཐུབ་པ་རེ་རེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དབྱར་དགུན་འབྲིང་ཐུབ་སྟོན་དཔྱིད་འབྲིང་མི་ཐུབ་ཅེས་པས་དགུན་ཟླ་ར་བ་དང་། དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་དང་། དཔྱིད་ཟླ་འབྲིང་པོ་དང་། དབྱར་ཟླ་ར་བ་དང་། དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་དང་། སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོ་དྲུག་གི་མར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་བཞི་པ་རྣམས་ལ་ཟླ་བ་ཟད་པས་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་

བཞི་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་མི་ཐུབ་པའི་དོན་ནི་གནམ་ལྷས་ས་ལྷའི་དོད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ། གནམ་ལྷས་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཕོ་བོས་ནི་མ་དཔྱད་ལ་གཞན་གྱིས་དཔྱད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བར་མི་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དྲུག་ལོ་ཕྱི་མ་ལ་བླངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ནི་ལོ་གཅིག་གོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ལོ་ལྔ་ལྔ་ན་ཟླ་བཤོལ་འབྱུང་བས་ད་ལྟར་རྟ་བྱ་བྱི་བ་ཡོས་ལ་བཤོལ། །སྟོན་དགུན་དཔྱིད་དབྱར་འབྲིང་པོ་གཉིས། །ཞེས་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་འདོར་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་(ཤིན་ཏུ་ཕྲ་ཞིབ་ཆེ་བས་)ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་འདོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དེ། (ལུང་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་དམ་པ་ལ་ཞུ་བ་དང་། འདུལ་བྱེད་དང་། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། ལྔ་ཚན་དང་། བཅུ་དྲུག་ཚན་དང་། གླེང་གཞི་དང་། རྐང་པའམ་བསིལ་བུ་དང་། གཏམ་གྱི་གཞིའམ་དངོས་པོ་དང་། མ་ན་པི་ཀའམ་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྟ་བུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཕུང་པོ་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་སྟོན་པ་དང་། མ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། བྱིན་རླབས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། གླེང་གཞི་དང་། ངོ་བོ་དང་། འབྲས་བུ་དང་བདུན་སྟོན་པ་སྡེ་ལེའུ་ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལས་དྲུག་གླེང་གཞི་ལ་སྒོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས། སྒོ་དང་པོ་བཞི་ལ་བསྡོམས་ཚིགས་བཅུ་བཅུ། སྒོ་ལྔ་པ་ལ་བསྡོམས་ཀྱི་ཚིགས་དྲུག་ཡོད་པ་ལས་གླེང་བཞིའི་སྒོ་དང་པོའི་བསྡོམས་ཚིགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པའི་སྐབས་ལས་སྟོན་པ་མཉན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་ལོ་ལྔ་ལྔ་ན་བཤོལ་དོར་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ནས་ལོ་ལྔ་ལྔ་ན་བཤོལ་འདོར་རོ། །རྒྱལ་པོ་དག་ནི་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་བཤོལ་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་དག་གིས་རྒྱལ་པོའི་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང་། བློན་པོ་དག་འཕྱ་བར་གྱུར་ནས། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དགེ་སློང་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་པ་དང་། བཀའ་སྩལ་བ། དགེ་སློང་དག་བློན་པོ་རྣམས་འཕྱ་བ་ནི་ཡུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན། རྒྱལ་པོའི་གཞུང་བཞིན་དུ་ཡང་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར།)འདུལ་བའི་མདོ་ལས་ཟླ་བ་བཤོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། ལོ་དང་ཟླ་བ་ཟླ་བཤོལ་དག །རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིས་ཀྱང་ནི་བསྣུགས། །བཀའ་བཙན་གྲགས་

ལྡན་ཤེས་རབ་ཅན། །དཔུང་ལྡན་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་བཞིན་དུ་ལུང་དེ་ཉིད་ལས་སྐར་མ་བརྩི་བ་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཏེ། དགེ་སློང་དག་གིས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང་། སྐར་མ་བརྩི་བ་ལ་མཁས་པ་དག་འཕྱེ་ནས་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་གསོལ་བ་ན། དགེ་སློང་དག་སྐར་མ་བརྩི་བ་དག་འཕྱེ་བ་ནི་ཡུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་སྐར་མ་བརྩི་བ་དག་གི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ལ། འདུལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་སྐར་ནི་སྐར་མཁན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་དངོས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཐུབ་ན་བཤོལ་ཡང་ཐུབ་ལ། མི་ཐུབ་ན་བཤོལ་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །)དེ་ལྟ་བུའི་ལོས་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་མི་དང་ཚེ་དམྱལ་དྲུག་དང་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་འཇལ་ལོ། །

བསྐལ་པ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་། འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དང་། འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། གནས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། སྟོངས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བསྐལ་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་ནི་དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་མེད་པ་ནས་འགོ་བཙམས་ཏེ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཟད་པའི་བར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་འདི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུར་གནས་(ཤིང་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་མཐར་གྱུར།)པའི་རྗེས་ལ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཆད་དེ་(དེའི་ཚེ་གནས་པ་རྫོགས་ལ་འཇིག་པའི་འགོ་འཛུག་པ་ཡིན་ནོ་དེ་ལྟར།)སྔར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་ཟད་ན་གོང་དུ་སྐྱེ་བའམ། མ་ཟད་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་གྱི་དམྱལ་བར་སྐྱེས་ཏེ་དམྱལ་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། །(དེས་དམྱལ་བ་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ། །)དེའི་རྗེས་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱང་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ལྷོ་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ལ་(ལུང་མེད་པར།)ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐྱེས་ཏེ་(ཀྱི་མའོ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོགས་ཏེ། སྒྲ་དེ་ཚོགས་ཆུང་དུས་འཛམ་བུ་གླིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཐོས་ནས་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ་འཛམ་གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད།)ཤི་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་

ཤར་ནུབ་ཀྱི་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཀྱང་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་སྐྱེ་བས་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་སྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལའང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐྱེས་ཏེ། (སྔར་བཞིན་དུ་བསྒྲགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ། ཤི་ནས་)བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། (དེས་འདོད་པའི་བཅུད་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ། །)བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱང་(ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུའང་ཁ་ཅིག་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཀྱེ་མ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གཉིས་བསྒྲགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐོས་ཏེ་དེ་ལ་ཞུགས་པས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཤི་ནས་གཉིས་པར་སྐྱེའོ། །མེས་འཇིག་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཆུས་འཇིག་ན་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་སྐྱེས་ནས་གསུམ་པར་སྐྱེའོ། །དེ་ཙམ་སོགས་འགྲེའོ། །རླུང་གིས་འཇིག་ན་གསུམ་པ་ལ་བཞི་པ་སྐྱེས་ནས་བཞི་པར་སྐྱེའོ། །)བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་(སྔར་བཞིན་)ཐོབ་ནས་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་(མེས་འཇིག་པའི་ཚེ་དེ་ཙམ་གྱིས།)སེམས་ཅན་འཇིག་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་ཐོགས་སོ། །(སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའང་ཐོབ་ནས་འདོད་པ་ནས་ཤི་ནས་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་དུ་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །)དེའི་རྗེས་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་(སྣོད་འཕེན་པའི་ལས་ཟད་ནས།)སྣོད་འཇིག་པ་ལའང་བར་བསྐལ་གཅིག་གོ། །(གདགས་པ་ལས། དུས་མཐའི་ཚེ་ན་འཚོ་བའི་འཇིག་རྟེན་འདིར། །སྤྲིན་རྣམས་ཆུ་ནི་ཙུང་ཟད་གཏོང་མི་བྱེད། །ཉི་མ་གཅིག་པུས་རྩ་དང་གེལ་པ་དང་། །སྨན་དང་ས་བོན་ཤིང་མ་ཟད་པར་བྱེད། །ཉི་མ་གཉིས་པས་ལྟེང་ཀ་ཆུང་ངུའི་ཚོགས། །དེ་བཞིན་ཆུ་ཀླུང་ཆུང་ངུ་སྐམ་པར་འགྱུར། །ལྟེང་ཀ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་དང་ཀླུང་ཆེན་དང་། །ཆུ་རྣམས་ཉི་མ་གསུམ་པས་མེད་པར་བྱེད། །མི་མ་ཡིན་གནས་འཚོ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ། །མ་དྲོས་ཞེས་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འོང་ཞིང་། །གཙང་མའི་ཆུ་ཡིས་ཤིན་ཏུ་གང་བ་ནི། །ཉི་མ་བཞི་པ་ཡིས་ནི་སྐམ་པར་འགྱུར། །རིན་ཆེན་མང་པོས་གང་ཞིང་རབ་འཇིགས་ལ། །སེམས་ཅན་ཚོགས་ཆེན་དག་གིས་གནས་གྱུར་པ། །རྒྱ་མཚོ་དག་ནི་ཉི་མ་ལྔ་རྣམས་ཀྱིས། །ཡོངས་སུ་གདུང་བས་མ་ལུས་སྐམ་པར་འགྱུར། །ས་དང་གངས་དང་དེ་བཞིན་རི་རབ་དང་། །གསེར་གྱི་རི་དང་དེ་བཞིན་བདུན་

པོ་རྣམས། །ཉི་མ་དྲུག་པ་དག་གིས་རབ་གདུངས་པས། །ཀུན་ནས་དུད་པ་ཤིན་དུ་འཐོན་པར་བྱེད། །གང་
ཚེ་ཉི་མ་བདུན་པ་ཤར་གྱུར་ཅིང་། །འདིར་ནི་འོད་ཟེར་དྲ་བ་རབ་གཏོང་བ། །དེའི་ཚེ་ན་ས་དང་རི་རྣམས་
ཀུན། །ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་འབར་བར་འགྱུར་ཞེའོ། །འོད་ཟེར་དྲ་བ་རབ་འཇོམས་ལྡན་པ་ཡི། །ཉི་མ་དེ་བདུན་
རྣམ་པར་རྒྱུ་ཞེའོ། །ས་འདི་དང་ནི་དེ་བཞིན་གསེར་གྱི་གཞི། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བརྒྱད་རི་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དང་། །འདོད་ལྡན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁང་པ་དང་། །འདོད་པ་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །འདོད་
པའི་ལྷ་མང་ཤིན་དུ་ཡིད་འོང་བྲལ། །ཚངས་པའི་གནས་རྣམས་ཤིན་དུ་སྲེག་པར་བྱེད། །ཇི་སྐད་སྨྲས་བཞིན་
མ་ལུས་ཀུན་བསྲེགས་ནས། །དུས་མཐའི་ཉི་མ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་ལྡན་པ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་དབང་ནི་མེད་
འགྱུར་ཞིང་། །མི་རྟག་པས་ནི་བཅོམ་ནས་ཞིག་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ལྷུན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་དང་ས། །དེ་བཞིན་
མཐོ་རིས་ཟད་འགྱུར་ཤེས་ནས་ནི། །སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དག་གིས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར། །འཕགས་པའི་གནས་ལ་རྟག་
ཏུ་བློ་ཞོག་ཅིག །ཅེས་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་འཇིག་པའི་མེ་ཡང་ས་དེ་བས་བསྡུས་སོ། །ལས་ཐ་
དད་ལས་གྲུབ་པས་འདོད་མེས་གནོད་མི་នུས་པས་སོ། །ཆུས་འཇིག་པ་ནི། སྟོད་སྟོང་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
པའི་རང་གི་ས་པའི་ཆུ་ཁོ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་དུ་འཇིག་སྟེ་ལན་ཚ་ཆུར་བསྐྱུར་བ་ལྟར་འཇུ་
བར་བྱེད་དོ། །འདོད་པའི་ཆུ་ལ་དང་པོའི་ཆུ་དང་། དེ་ལ་གཉིས་པའི་ཆུ་འབྲེལ་ཏེ་དེའི་ཆུ་ནི་སྟོད་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགག་གོ། །རླུང་གིས་འཇིག་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་འཐོར་རླུང་རང་གིས་ས་པས་
བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སྟོད་ཀྱི་བར་དུ་འཐོར་ཏེ་འབྲེལ་ཚུལ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །)འཆགས་པ་ནི་མེས་
ཞིག་གནས་སྟོངས་པའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འོག་གཞིའི་རླུང་
གི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆགས་པ་ནས་བརྩམས་ནས་ནི་དམྱལ་བ་མནར་མེད་པར་སེམས་ཅན་
གཅིག་སྐྱེད་པའི་བར་དུའོ་སྟེ་སྟོད་འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་དང་། སེམས་ཅན་
འཆགས་པ་ལ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཐོགས་སོ། །དེ་ལ་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཆགས་
པའི་ཚུལ་ཕལ་ཆེར་ནི་བཤད་ཟིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འགྲེལ་པ་དང་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱི་ཊཱི་ཀར་
ལུགས་ཀྱིས་ན་ཐ་མར་འཇིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དང་པོར་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་(མེས་ཞིག་ན།)དང་པོར་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་
འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་རིམ་པ་ལྟར་འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་

གི་བར་དུ་(ས་དང་མ་འབྲེལ་བ་རྣམས།)འབྱུང་ངོ་། །འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་བྱུང་བ་དེའི་འོག་ཏུ་ནི་(འོག་གཞི།) རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་ཞིས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འཐབ་བྲལ་གྱི་བར་ནི་གླིང་བཞི་པ་རྣམས་མ་ཆགས་ཀྱི་གོང་དུ་ཡས་རིམ་གྱིས་འཆགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔར་སྨོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆུས་ཞིག་ན་(དང་པོར་)བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། རླུང་གིས་ཞིག་ན་(དང་པོར་)གསུམ་པའི་སྣོད་འཆགས་པའང་ཡིན་ནོ། །བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནི་(མེས་ཞིག་རྗེས་ཡིན་ན།)དང་པོར་ཁོ་ནར་འོད་གསལ་བའི་ལྷ་ནས་ཚེ་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་ནས་ཤི་འཕོས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟོང་པར་(དང་པོར།)སྐྱེའོ། །དེ་གཅིག་པུར་གྱུར་པས་སྐྱོ་སྟེ་བདག་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་གཞན་དག་ཀྱང་འདིར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་འདེབས་སོ། །དེའི་སྨོན་ལམ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྟེས་དབང་གིས་(བྱ་རོག་དང་ཏ་ལའི་ཚུལ་དུ།)བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་ཚེ་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་ཤི་ནས་དེར་སྐྱེའོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་ལུས་ཆེ་བ་དང་འབྲིན་པ་པོར་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་མེས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མུ་སྟེགས་པ་དག་གིས་ནི་གསེར་གྱི་པདྨའི་སྙིང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་གསེར་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དང་པད་མོའི་སྐྱེས་གནས་པ་ཞེས་ཀྱང་བསྒྲགས་སོ། །(འཕགས་པ་འོག་སར་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ནི། སོ་སྐྱེར་ངེས་སོ། །)ཕྱིས་སྐྱེས་པ་དེ་དག་ནི་ལུས་ཆུང་བ་དང་དེའི་འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཆགས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་དང་ནུབ་དང་ཤར་དང་ལྷོའི་གླིང་གི་མི་རྣམས་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས་གླིང་གསུམ་དུ་མི་དགེ་བ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེར་སྤྱད་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་སྟེ་དམྱལ་བ་མནར་མེད་པར་སེམས་ཅན་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་འཆགས་པ་རྫོགས་(ཤིང་གནས་)པ་(འགོ་བརྩམས་པ་)ཡིན་ནོ། །(དེ་ལ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུའོ། །)བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནས་འཆགས་ན་འང་(དགེ་རྒྱས་དང་བཞི་པ་ནས་འོག་མ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས།)ཚུལ་

དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གནས་པའི་བསྐལ་པ་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་རིམ་གྱིས་མར་འགྲིབས་ཏེ་བརྒྱད་ཁྲི་པར་གྱུར་པའི་བར་ནི་འཆགས་པར་གཏོགས་ལ། གང་གི་ཚེ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་འགྲིབ་སྟེ་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མིའི་ཚེ་ཚད་ལོ་བཅུ་པར་གྱུར་པའི་བར་ནི་(བར་གྱི)བསྐལ་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་ཡར་(བརྒྱད་ཁྲི་བར་)སྐྱེ་བ་དང་མར་(བཅུ་པའི་བར་དུ་)འབྲི་བའི་བསྐལ་པ་གཞན་ནི་(ཡར་འཕེལ་མར་འགྲིབ་ཟུང་རེ་རེ་བགྲངས་པས།)བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཡར་འཕེལ་བ་དང་མར་འགྲིབ་པ་གཉིས་གཉིས་རེ་རེར་འགྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་(ཉི་ཤུ་པ་)གཅིག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུའོ། །ཡར་ཇི་སྲིད་དུ་སྐྱེ་ཞེ་ན། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དེ་དག་ཚེ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡར་སྐྱེའི་དེ་ལས་མཐོ་བར་ཡང་ནི་མི་སྐྱེའོ། །བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་པོ་མར་འགྲིབ་པ་(རྐྱང་པ་གཅིག་)དང་། ཐ་མ་ཡར་འཕེལ་བ་(རྐྱང་པ་)གཅིག་དང་། དེ་དག་གི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་གཉིས་གཉིས་བསྡོམས་པ་ནི་དུས་མཉམ་སྟེ། དང་པོ་དང་ཐ་མ་ནི། (དལ་གྱིས་འགྲོ་བས།)འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་བུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ནི་མྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྤྱིལ་གྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཡར་སྐྱེ་བ་དང་མར་འབྲི་བའི་མཐའི་བར་བསྐལ་གཉིས་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཟུང་དག་མཉམ་ཞེ་ན། མགྱོགས་པ་དང་བུལ་བར་འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་ཏེ། མཐའི་བསྐལ་པ་གཉིས་ནི་དལ་གྱིས་འགྲོ་ལ། བར་མ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་མགྱོགས་པར་འགྲོ་བས་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་མོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་མགྱོགས་བུལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་མར་འབྲི་བ་ཉི་ཤུ་དང་ཡར་སྐྱེ་བ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ལ་བར་བསྐལ་དུ་བྱས་ནས་ཡ་ཐོག་དང་མ་ཐོག་གཉིས་ལའང་ཟུང་རེ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་སྔར་ཆགས་པ་འདི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འཆགས་པ་དང་འཇིག་པ་དང་ཞིག་ནས་འདུག་པ་སྟོངས་པའི་བསྐལ་པ་དག་ནི་གནས་པ་དང་དུས་མཉམ

པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བར་གྱི་བསྐལ་པ་དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །(བསྐལ་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔས་བསྡུས་སོ། །)

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི་བསྐལ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་བགྲངས་པའི་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ནི་སྐྲ་སྒྲོ་ལས་དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་མཐུན་ཞེས་འབྱུང་བས་དུ་དང་འཇུག་པ་མཐུན་པས་དུར་བྱས་ཏེ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་བརྒྱད་ཁྲི་པ་ནས་མར་འགྲིབ་པའི་ཚེ་ཚད་ལོ་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་འབྱུང་གི་བརྒྱད་ཁྲི་པ་ཡན་ཆད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཆགས་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡར་འཕེལ་བ་དང་བརྒྱ་ལས་མར་འགྲིབ་པའི་དུས་སུ་ནི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་འཁོར་བ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་དང་དུས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྙིགས་མ་(སྲོག་རྒྱུད་པ་ཚེའི་སྙིགས་མ། ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུད་པ་དུས་ཀྱི་སྙིགས་མ་སྟེ་འབྲས་བུ་རྣམས་རོ་དང་ནུས་པ་དང་མཐུ་ཆུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཁྱིམ་པའི་དགེ་ཕྱོགས་རྒྱུད་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྙིགས་མ། རབ་བྱུང་གི་དགེ་ཕྱོགས་རྒྱུད་པ་ལྟ་བའི་སྙིགས་མ། ལུས་རྒྱུད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྙིགས་མའོ། །དེ་དག་སྙིགས་མ་ཡིན་ཏེ། བོངས་ཚོད་དང་གཟུགས་དང་ནད་མེད་པ་དང་སྟོབས་དང་བློ་དང་དྲན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བརྟན་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ངན་སྙིགས་སུ་གྱུར་པས་སྙིགས་མའོ། །)ལྔ་ཤིན་དུ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ཀྱང་བསྐལ་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་དོ། །(ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། བསྐལ་པ་འགའ་ཞིག་ནི་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུར་ངེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྨོན་ལམ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་དུས་འགྲིབ་པའི་བར་གྱི་བསྐལ་པའི་ཚད་ནི་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །)གལ་ཏེ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པར་ལམ་བསྒོམ་དགོས་ན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་ལ། གསུམ་ཡིན་ན་གྲངས་མེད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཡི་གྲངས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུར་ཕྱིན་པ་ན་གྲངས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་

ཀྱི་གནས་གཞན་ཡོད་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུར་ལུང་སིལ་བུ་ལས་འབྱུང་བ་སྡོམ་དུ་བསྡུས་པ་ནི། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་དང་། །ས་ཡ་བྱེ་བ་དུང་འཕྱུར་རྣམས། །རྒྱུང་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཐེར་འབུམ་ཁྲག་ཁྲིག་རབ་བཀྲམ་དང་། །གཏམས་དཀྲིགས་མི་འཁྲུགས་ཁྲུད་ཕྱིན་དང་། །པང་སྟེང་དེད་འདྲེན་མཐའ་སྣང་དང་། །རྒྱུ་རིག་འོད་མཛེས་དབང་པོ་དང་། །ལེགས་ཕྱིན་རྟོགས་འགྲོ་བྱེད་རྟུལ་དང་། །རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་འཁོར་བརྡ་ཤེས་དང་། །རྣམ་བྱུང་དང་ནི་སྟོབས་མིག་རྣམས། །ཆེན་པོ་དང་ནི་བཅས་པ་སྟེ། །གྲངས་མེད་པ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །བར་ནས་བརྒྱད་ནི་མ་རྙེད་པས། །དུང་འཕྱུར་མན་ཆད་དག་ཏུ་ནི། །གང་ཡང་རུང་བ་བརྒྱད་བསྣན་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱང་ས་ལས་ནི། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ནི་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉིན་མཚན་དང་ཟླ་བ་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་དུ་བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བགྲང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་གྲངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་སྔ་མ་ཤོས་ཀྱིས་ནི་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ཕྱི་མ་ཤོས་ཀྱིས་ནི་གསུམ་པོ་ནས་འཐོབ་ཀྱི་ལྷག་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལའང་ཉིན་མཚན་ལ་སོགས་པས་བགྲང་བར་མི་ནུས་པས་གྲངས་མེད་ཅེས་བྱ་ལ། བསྐལ་ཆེན་དེ་དག་གཅིག་ནས་བགྲངས་པ་གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུར་ཕྱིན་པ་ལའང་གྲངས་མེད་ཅེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་མདོ་དག་ལས་གྲངས་མེད་མང་པོས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་གྲངས་མེད་སྔ་མའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་འཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་གྲངས་མེད་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་གྲངས་མེད་གསུམ་ག་ཚོགས་ལམ་མན་ཆད་དུ་འདོད་པར་འདོད་ལ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར། གྲངས་མེད་སུམ་ཅུ་རྩ་

གསུམ་ལ་སོགས་པར་ལམ་བསྒྲུབ་དགོས་པར་བཤད་མོད་ཀྱི། བྱང་ས་ལས་ནི་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འཐོབ་པ་མན་ཆོད་དང་། དེ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་ཀྱི་བར་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་གྲངས་མེད་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་འཐོབ་པར་བཤད་དོ། །(པད་དཀར་ལས། མཐེ་བོང་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་སངས་རྒྱས་སྐར་མ་ལ་དགའ་བ་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། མདོ་གཞན་ལ་ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཡང་བཤད་དོ། །)གྲངས་མེད་གང་ལ་སངས་རྒྱས་གང་བསྙེན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །(སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་པའི་ཞིང་དུ་འབྱུང་བའི་)རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བསྐལ་པ་ཡར་འཕེལ་བ་དང་། མར་འགྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་ཚོགས་ན་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཚོགས་ན་སྤྱོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་དགེ་བ་བཅུ་ལ་གོམས་པའི་རྒྱུས་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་མེད་པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྨྲ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཚོགས་ན་སྤྱོད་པ་ནི་བསྐལ་པ་འདི་སྲིད་ཅིག་ན་ཞེས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འབྱུང་བ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཕྲི་བ་ནི་སྔ་བ་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་ཚེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །(སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ནི་འབྱུང་སྟེ་ཀ་ནི་ཀ་ལ་སོགས་པའོ། །)དེ་མན་ཆད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་མི་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཡོད་ལ་དེས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དེ་ཡང་གསེར་དང་དངུལ་དང་ཟངས་དང་ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་བཞི་ཡིན་ནོ། །(འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་ངེས་སོ། །)དེ་རྣམས་ཀྱང་རྡོ་འཕངས་པའི་མདོ་ལས། རིམ་པ་ལྟར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་

པ་དང་གསུམ་པ་དང་གཉིས་པ་དང་གཅིག་པ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་གཅིག་དང་སྟོ་དང་ཤར་གྱི་གླིང་གཉིས་དང་བྱང་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་བཞི་ཆར་ལ་མས་རིམ་བཞིན་དུ་མངའ་བསྒྱུར་རོ་ཞེས་གདགས་པ་ལས་བཤད་དོ། །མདོ་ལས་ནི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ཁོ་ན་གསུངས་སོ། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དེ་དག་གླིང་བཞི་གཅིག་ཏུ(གང་གིས་དབང་བྱེད་པའི་གླིང་དུ།)དུས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་དུས་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་នོ། །འདི་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། གང་དག་སངས་རྒྱས་གཅིག་གིས་འདུལ་བར་མི་នུས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདུལ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་མཁྱེན་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་དང་མཐུ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ་འདི་ནི་གནས་མེད་ཀྱི་གཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་གཞན་ལས་ཤར་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ནའང་སངས་རྒྱས་དུ་མ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །(དེ་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཚོགས་བསགས་པ་དག་ལ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་ལ་གེགས་བྱེད་པ་སུ་ཡོད། དེས་ན་ཞིང་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་ཡང་གཞན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །མདོ་དེ་ནི་ཞིང་གཅིག་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་པའང་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བར་མཚུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ན་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་སྔར་མ་བཞིངས་པའི་སར་མཆོད་རྟེན་རྙིག་པ་དང་གླགས་བམ་བཞེངས་པ་དང་ཆོས་འཁོར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །)འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་བཞི་པོ་

དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི། (ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱིས།)ཕྱས་བསུ་བ་བྱེད་པ་དང་། དངུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་རང་འགྲོ་བ་དང་། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་གཡུལ་བཤམས་པ་ཙམ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་མཚོན་ཆ་བརྫམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕ་རོལ་པོས་འདུད་ཅིང་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་འགའི་ཡང་སྲོག་ལ་གནོད་པ་མེད་དེ། དེས་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤང་བས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དེ་དག་ལ་ཡོ་བྱད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་དྲུག་ཀྱང་ཡོད་དེ། གླང་པོ་དང་། རྟ་དང་། ནོར་བུ་དང་། བུད་མེད་དང་། ཁྱིམ་བདག་དང་། བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། རལ་གྲི་དང་། པགས་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་། ཚལ་དང་། ཁྱིམ་དང་། གོས་དང་། ལྷམ་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ཡང་འབྱུང་བར་གསུངས་ལ། ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་(མཛོད་སྤུ་དང་གཙུག་གཏོར་མ་གཏོགས་པ་)མཚན་སུམ་ཅུ་ཡང་ཡོད་དེ། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། །དག་དང་མཛེས་དང་གསལ་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་ཕོད། །ཅེས་དང་། ཉི་མ་རྣམས་ཀྱིས་འོད་བྱེད་པ། །མེ་ཁྱིར་རྣམས་དང་བག་འདྲ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་དང་ནི། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྣམས་བག་ཙམ་འདྲ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་གསལ་ལ་རྫོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ལ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་འགྲིབ་པའི་ཚུལ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་འཆགས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་ན་ཤིང་རྟའི་སྲོག་ཤིང་ཙམ་གྱི་ཆར་བབ་པས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཆུས་གང་བར་གྱུར་པ་རླུང་གིས་བསྡུས་ཤིང་འཐས་པར་བྱས་པས་སའི་སྟེང་དུ་སའི་རོའམ་བཅུད་ཁ་དོག་མར་གསར་འདྲ་བ་རོ་སྦྲང་རྩི་མ་བསྐོལ་བ་ལྟ་བུ་དྲི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཚེ་དང་ལས་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་དག་འོད་གསལ་གྱི་ལྷའི་རིས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་ནི་བསྐལ་པ་དང་པོ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཚེ་ནི་ཉི་

ཟླ་དང་རྒྱུ་སྐར་དང་དུས་ཚིགས་དང་ལོ་ཟླ་དང་ཉིན་མཚན་དང་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐ་དད་དང་གཤང་གཅི་དང་ཁང་ཁྱིམ་དང་མིང་དང་རིགས་དང་མདོག་དབྱིབས་ཐ་དད་ཀྱང་མེད་དེ་གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ཅི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་བསྐལ་པ་དང་པོ་པའི་མི་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་བཞིན་དུ་རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དབང་པོ་ཚང་བ་མཛེས་པ་ཁ་དོག་བཟང་བ་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བ་ཟས་སུ་ཟ་བ་ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རོ་ལ་བརྐམ་ཞིང་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་གིས་སའི་རོ་འཇིབ་མོས་བླངས་ཏེ་བསྣམས་ཤིང་ཟོས་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་ནས་ཟོས་ཏེ་ཁམ་གྱི་ཟས་དེ་དག་ཟོས་པས་ལུས་ལྕི་ཞིང་རྩུབ་ལ་འོད་ཀྱང་འགགས་ཏེ་མུན་པར་གྱུར་པ་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་ཟླ་དང་རྒྱུ་སྐར་དང་དུས་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་སྟེ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བས་གླིང་བཞིར་སྣང་བའི་བྱ་བ་བྱས་སོ། །(དེའི་ཚེ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ་ལྷའི་འོད་དེ་ཉིད་འདི་རེ་ཞེས་པས་ཉིན་མོ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནུབ་པ་ན་ལྷའི་འོད་དེ་དམར་པོར་གྱུར་པ་འདི་རེ་ཞེས་པ་ལ་མཚན་མོ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཟླ་བ་ཤར་བ་མཐོང་སྟེ་མུན་པ་བཀྲ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་ཟླ་བ་ཞེས་ཆགས་སོ། །ཡང་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ལྷའི་འོད་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་འདི་རེ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཉི་མ་ཞེས་ཆགས་སོ། །)དེ་ནས་གང་ཁ་ཟས་མང་དུ་ཟ་བ་དེ་ནི་ཁ་དོག་ངན་ཞིང་ལུས་ལྕི་ལ་གང་ཉུང་ངུ་ཟ་ན་དེ་ནི་ཁ་དོག་བཟང་བས་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་བྱུང་ཞིང་ཁ་དོག་བཟང་བའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དག་གིས་ངན་པ་རྣམས་ལ་བརྙས་པ་དང་མི་དགེ་བ་སྤྱད་པས་སའི་རོ་དེ་ནུབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སའི་རོའམ་བཅུད་ཟད་ནས་སྨྱུ་ངན་བྱས་པ་དང་སའི་ཞག་དྲི་རོ་སྡུམ་དང་འདྲ་བ་ཁ་དོག་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཟོས་པས་དེ་ཡང་སྡུམ་ལྟར་ནུབ་བོ། །དེ་ཟད་པ་ན་སྨྱུ་གུའི་ཚལ་དྲི་རོ་སྡུར་དང་འདྲ་བ་ཁ་དོག་ཀ་དམ་པུ་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ཟོས་སོ། །སའི་བཅུད་དང་ཞག་དང་སྨྱུ་གུའི་ཚལ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སོར་བཅུ་དྲུག་དང་བཅུ་གཉིས་

དང་བརྒྱད་ཡིན་པར་གཞན་དག་འཆད་དོ། །སྔ་མ་ལྟར་དེ་ཡང་ཟད་པ་ན་མ་རྫོགས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་སོར་བཞི་ཙམ་པ་ནང་བཏངས་ན་ནུབ་སྐྱེ་ནུབ་བཏངས་ན་ནང་སྐྱེ་བ་ཕུབ་ཤུན་མེད་པ་བྱུང་བ་ཟློས་སོ། །དེ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཆེས་རགས་ཤིང་རྩུབ་པ་ཡིན་པས་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བའི་ལམ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་དག་ཕན་ཚུན་དུ་བལྟས་པ་ན་སྔོན་གོམས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ན་གཞན་དག་གིས་(ལྷུན་པོ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་སུན་འབྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་།)ས་རྡུལ་ལ་སོགས་པ་གཏོར་ཞིང་སྨད་པས་དེའི་ཆེད་དུ་ཁང་(བྱ་བ་མིན་པ་དེ་བྱ་བའི་ཕྱིར།)ཁྱིམ་དག་བྱས་སོ། །དེ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་དང་པོའོ། །མ་རྫོགས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་འདོད་པ་ན་ལེན་པ་ན་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་(ནང་བར་ཟ་རྒྱུ་ནུབ་མོ་བསླངས་ནས་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགྲན་ནས།)གསོག་འཇོག་བྱས་པ་ན་ཕུབ་ཤུན་ཀྱང་བྱུང་ལ་དེ་བཏངས་པའི་ཤུལ་དུ་ཡང་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་མ་མཐུན་པར་སོ་སོར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་བགོས་ཏེ་གནས་པ་ནི་ཕན་ཚུན་(དུ་ལན་གསུམ་དུ་)རྐུ་འཕྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་(དེ་ལ་བསྡད་པར་གྱུར་ཏེ་ཚར་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཚོགས་ནས་བཅོས་ཤིང་།)དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་རང་བཞིན་བཟང་པོ་ཞིག་ཞིང་དཔོན་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་བསྐོས་ནས་ལོ་ཐོག་གི་དྲུག་ཆ་སྟེར་བ་བྱས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པས་འཁོར་མགུ་བར་བྱེད་པས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཞིང་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་ཕོངས་པ་ལས་སྐྱོབ་པས་ན་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དེ་ཡིན་ལ། (དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །)དེའི་ཁྱིམ་ལའང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་ཚེ་གང་དག་འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཁྱིམ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ་དགོན་པ་དང་ནགས་སུ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྲམ་ཟེ་དང་། རྐུ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་ལ་རྗེའུའི་རིགས་དང་། བྱེད་པ་ལ་དམངས་རིགས་དང་གདོལ་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་གྱུར་ཏེ་རིགས་ཐ་དད་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །མང་པོས་བཀུར་བའི་བུ་འོད་མཛེས་དང་། དེའི་

བུ་དགེ་བ་དང་། དེའི་བུ་དགེ་མཆོག་དང་། དེའི་བུ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་ཞེས་བྱེར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ང་ལས་ནུ་དང་མཛེས་པ་དང་ཉེ་མཛེས་དང་མཛེས་ཅན་དང་མཛེས་ལྡན་རྣམས་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ལྔ་ཞེས་བྱེར་རོ། །དེ་དག་ལས་རྒྱལ་པོའི་བརྒྱུད་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ནི་གདགས་པ་དང་། ལུང་གཞི་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་དག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །(དེའི་བུ་འོད་མཛེས་ཏེ། དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཆ་སྟོད་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་བུ་དགེ་བ་སྟེ། དེའི་ཚེ་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཏིལ་སྐྱེས་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་བུ་དགེ་མཆོག་སྟེ། དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྦྱིན་མཁྲིན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་བུ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཏེ། དེའི་ཚེ་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཏ་ལའི་རྗེ་དར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་སྟེ་གླིང་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ཕྱེད་ལ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྤྱོད་པ་ཅན་དང་། སེམས་པ་ཅན་དང་། ཉེར་རྟོགས་པ་ཅན་དང་། ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་པ་བཞི་བཤད་དེ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་འདི་ནས་བྱུང་བར་གསལ་ལོ། །དེའི་བརླ་གཡས་ལས་སྐྱེས་པ་མཛེས་པ་སྟེ་གླིང་གསུམ་ལ་དབང་ངོ་། །དེའི་བརླ་གཡོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཉེ་མཛེས་ཏེ་གླིང་གཉིས་ལ་དབང་ངོ་། །དེའི་ཞོལ་ལས་སྐྱེས་པ་མཛེས་ཅན་ཏེ། གླིང་གཅིག་ལ་དབང་བྱས་སོ། །དེའི་རྐང་མཐིལ་ལས་སྐྱེས་པ་མཛེས་ལྡན་ཏེ། གླིང་གཅིག་ལ་དབང་ངོ་། །འདི་མན་ཆད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ནི་གླིང་གཅིག་ལ་དབང་བ་ཤ་སྟག་ཏུ་བཤད་ཅིང་མཐར་སྒྲ་གཅན་ཟིན་གྱིས་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་མཐར་ཐུག་པར་བཤད་དོ། །ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ནི་མ་ག་དྷའི་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ། ཀོ་ས་ལའི་གསལ་རྒྱལ། བད་ས་ལའི་འཆར་བྱེད། འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རབ་སྣང་ལ་སོགས་པའོ། །)གང་གི་ཚེ་མང་པོས་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་པ་དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཡོག་པར་སྤྱོད་པའི་འདོད་ལོག་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་སྲོག་གཅོད་པ་དང་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་དུ་མ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་(མི་དགེ་བའི་)ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ལྷག་པར་སྤྱད་པས་ཚེ་དང་གཟུགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་འགྲིབས་ཏེ་ཚེ་ཤིན་ཏུ་ཐུང་བས་ལོ་ནི་(རིང་ཐོས་ཀྱང་།)བཅུ་པའི་བར་དུ་མར་འགྲིབ་པ་(ཡིན་པས་དེས་ན་ཕུང་ཀྲོལ་གྱི་རྩ་བ་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལེ་ལོ་)ཡིན་ནོ། །(དེའི་ཚེ་ན་བུ་མོ་ནི་ལོ་ལྔ་ནས་བག་མར་གཏོང་ངོ་། །ཁོས་ཀྱི་མཆོག་སྨྲའི་ལ་བ།

ཟས་ཀྱི་མཆོག་ཀོ་ཏ་པ། རྒྱན་གྱི་མཆོག་མཚོན་ཆ། རོ་ཁ་བ་མིན་པ་ལྭ་ནུབ་པོ། །མར་ཏིལ་མར་སྦྲང་རྩི་བུ་རམ་ལན་ཚྭ་ལྭ་ཡང་ནུབ་པོ། །མཚོན་གྱི་དུས་སུ་བསམ་པ་རྒྱུབ་པ་མཐོང་ཚད་ལ་སྣང་བའི་གནོད་སེམས་དྲག་པོ། མཚོན་ཆ་རྒྱུབ་པ་ཅི་བསླངས་མཚོན་དུ་གྱུར་ཏེ། རྣོན་པས་རི་དྭགས་མཐོང་བ་བཞིན། གཅིག་གིས་གཅིག་གསོད་པ་ཞག་བདུན་འབྱུང་ལ་དེས་ཤི་བ་ཐམས་ཅད་དམྱལ་བར་སྐྱེའོ། །མ་ཤི་བ་ཁ་ཅིག་འདུས་ནས་སྲོག་གཅོད་སྤངས་པས། ཚེ་དང་ཁ་དོག་དང་སྟོབས་དང་བདེ་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་ཏེ་དེ་དག་གི་བུ་བུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བཅུ་སྤངས་པས་བརྒྱད་ཁྲི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་མི་དགེ་བ་སྤྱོད་པས་བཅུ་པར་གྱུར་པ་ན་མི་མ་ཡིན་རྣམས་འབྲུགས་ནས་ནད་གསོར་མི་རུང་བ་ཟླ་བ་བདུན་བཏང་བས་ཕལ་ཆེར་འཆི་སྟེ་དེས་ཤི་བ་རྣམས་ཀྱང་དམྱལ་བར་སྐྱེའོ། །དེའི་ལྷག་མ་ཚོགས་ན་འཕྲིང་དུ་སྐྱེས་ནས་མི་དགེ་བཅུ་སྤངས་པས་བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེལ་ལ། དེ་ལས་ཡང་འགྲིབས་ནས་ལྷས་ཆར་མ་ཕབ་པས་མུ་གེ་ལོ་བདུན། ཟླ་བདུན། ཞག་བདུན་འབྱུང་བས་ཕལ་ཆེར་འཆི་ལ། ལྷག་མ་ལུས་ནས་ཆེར་སྐྱེ་བས་དེ་ཚད་ནས་བརྒྱད་ཁྲིར་འཕེལ་ལོ། །དེས་ཤི་བ་རྣམས་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །)དེའི་ཚེ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་དེ་མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་དང་། ནད་ཀྱི་བསྐལ་པ་དང་། མུ་གེའི་བསྐལ་པ་དག་གིས་ཚར་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་མུ་གེ་ནི་(འབྲུ་གབ་ཙེར་ཀུང་བ་)གབ་ཙེ་དང་། (རུས་པ་སྐམ་དང་བྲལ་བ།)རུས་གོང་དཀར་པོ་དང་། (འབྲུ་རེ་ཙམ་གྱི་)ཐུར་མས་འཚོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་ལ་སོགས་པའི་བསྐལ་པ་དེ་དག་ནི་ཞག་བདུན་པོ་རྣམས་དང་། ཟླ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དང་། ལོ་བདུན་དང་ཟླ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དག་ཏུ་མཚོན་ཆས་གསོད་པ་དང་ནད་དང་མུ་གེ་གསུམ་དང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །བར་བསྐལ་དེ་དག་ལས་ཐར་པའི་རྒྱུ་ནི་ཉིན་རེ་ཙམ་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བ་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྨན་དང་ཞལ་ཟས་འབུལ་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཁང་བུ་བརྩེགས་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། མཚོན་གྱི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་། ནད་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་། མུ་གེའི་བར་གྱི་བསྐལ་པའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལ་གང་གིས་ཉི་མ་གཅིག་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་ཞིང་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་གནས་པར་བྱེད་ན་དེ་མཚོན་གྱི་བར་གྱི་བསྐལ་པར་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་གིས་ཨ་རུ་ར་

གཅིག་ཙམ་ཡང་དགེ་འདུན་ལ་འབུལ་བར་བྱེད་ན་དེ་ནད་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐལ་པར་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་གིས་ཟས་ནལ་ཟེ་གང་ཙམ་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་ན་དེ་མུ་གེའི་བར་གྱི་བསྐལ་པར་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །(ས་ལས་སུམ་ཅུ་པ་ལ་མུ་གེ་དང་། ཉི་ཤུ་པ་ལ་ནད་དང་། བཅུ་པ་ལ་མཚོན་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་དུས་སུ་གླིང་གཉིས་སུ་གནོད་སེམས་ལྷག་པ་དང་། ཁ་དོག་ངན་པ་དང་། ཉམས་ཆུང་བ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་། སྐོམ་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་པ། བྱང་ན་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། །སྟོད་རགས་པ་ཆགས་པའི་ས་བོན་ནི་འཇིག་པའི་རྩེ་མོའི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་བྱུང་ངོ་ཡང་ན་རླུང་གི་འཇིག་རྟེན་གཞན་ནས་ཁྱེར་ནས་འོངས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །)

འཇིག་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ནི་མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་དག་གིས་སྟོད་འཇིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེས་འཇིག་པ་ནི་ཉི་མ་བདུན་གྱིས་འཇིག་སྟེ། གང་གི་ཚེ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུར་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཞིག་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་མེད་ཅིང་ཉི་མ་འདི་ཉིད་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཚ་བར་གྱུར་པས་ནི་ཆུ་ལས་གྱུར་པའི་རྩྭ་ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་རྣམས་སྐེམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པས་ནི་ཆུ་ཕྲན་དང་ལྟེང་ཀ་ཆེ་ཆུང་རྣམས་དང་། གསུམ་པས་ནི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། བཞི་པས་ནི་མཚོ་ཆེན་པོ་མ་དྲོས་པ་དང་། ལྔ་པས་ནི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའང་སྐེམ་པར་བྱེད་དོ། །དྲུག་པས་ནི་ས་ཆེན་པོ་དང་མཆོག་ཏུ་སྲ་བའི་རི་རབ་ལའང་དུ་བ་འཕྱུལ་བར་བྱེད་དོ། །བདུན་པས་ནི་ཐམས་ཅད་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་འབར་ཏེ་མེ་དེ་ཡང་རང་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཆུས་འཇིག་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་གནས་སུ་སྤྲིན་འཁྲིགས་པ་ལས་ཆར་ཆེན་པོ་བབས་ནས་ལན་ཚྭ་ཆུའི་ནང་དུ་ཞུ་བ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །རླུང་གིས་འཇིག་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་རི་རབ་ཀྱང་གཏོར་ཡད་དུ་བྱེད་ན་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་རླུང་གིས་འཇིག་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རླུང་གིས་སྐེམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མི་རླུང་ནད་ཅན་སྐམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གིས་གང་འཇིག་ཅེ་ན། མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་གསུམ་གྱིས་འཇིག་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་མན་ཆད་འཇིག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་

པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གསུམ་པོ་ནི་མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་གིས་འཇིག་པ་དེ་དག་གི་མ་ཞིག་པར་ལུས་པའི་རྩེ་མོ་ཡིན་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། (སྐྱེ་བའི་)བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་གི་སྐྱོན་རིམ་པ་ལྟར་རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བ་དང་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ནི་(སྐྱོན་ལ་)ཕྱི་རོལ་གྱི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མེད་དེ། གནས་བརྒྱད་པར་འཆད་པའི་སྐྱོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(ཁ་ཅིག་གནས་གཙང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ལྷག་མཐོང་སྐྱོད་པས་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་མི་ནུས་ལ། གཞན་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །)འོ་ན་བཞི་པའི་སྣོད་དེ་དག་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་མི་རྟག་སྟེ་བཞི་པ་(འདི་ཡན་ཆད་ན་རླུང་ལ་སོགས་པ་འོག་གཞི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ནི་མེད་ལ།)དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་ནི་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམ་ནི་མེ་ཡིས་ལན་བདུན་བཏུད་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆུ་ཡིས་འཇིག་པ་ལན་ཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་མེ་བདུན་བདུན་བཏུད་དེ་འཇིག་པའི་འོག་ཏུ་ཆུས་འཇིག་པ་རེ་རེ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཆུས་འཇིག་པ་ལན་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་ཡང་མེ་ཡིས་ལན་བདུན་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །མེས་བདུན་ཞིག་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ནི་དེའི་མཇུག་ཏུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ། (དེ་ལྟ་ན་གདགས་པ་ལས་དགེ་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་བསྐལ་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་ལེགས་པར་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདིར་ཚངས་ཆེན་གྱི་ཚེ་ཚད་བར་བསྐལ་དྲུག་ཅུར་བཤད་ཀྱང་སྣོད་འཆགས་འཇིག་གི་བར་བསྐལ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཚང་ངོ་། །གལ་ཏེ་སྣོད་འཆགས་མ་ཐག་སྐྱེས་ལ། འཇིག་ཁར་འཆི་འཕོ་བས་ཚང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྣོད་འཆགས་འཇིག་ལ་བར་བསྐལ་རེ་རེ་དང་། སེམས་ཅན་འཆགས་འཇིག་ལ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་བཅུ་དགུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་བའི་ཚེ་ཚད་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའང་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཐེམ་ལ། དགེ་རྒྱས་པའི་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བཤད་པའང་དེ་དང་འདྲ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དང་ཉེ་བས་དེ་སྐད་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆུས་འཇིག་པ་ནི་དུས་རིང་པོ་ན་འབྱུང་ལ། རླུང་གིས་འཇིག་པ་དེ་བས་ཀྱང་རིང་བ་ན་འབྱུང་ཞེ་ན། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ལས་ཏེ། དང་པོ་བས་གཉིས་པ་སྙོམས་འཇུག་

ཁྱད་པར་འཕགས་ལ། གཉིས་པ་ལས་གསུམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་ལུས་གནས་པའང་ཡུན་རིང་ལ་སྡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཚེ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ནི་འཆགས་པ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་དང་སྟོངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པ་ལ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ན་འཇིག་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ན་འཇིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་འགྲོ་ལྔ་སྐྱེ་གནས་རྟེན་འབྲེལ་དང་། །སྲིད་ཞི་ཟས་དང་སྡོད་བཅུད་ཚད་རྣམས་དང་། །འཇལ་བྱེད་བསྐལ་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ། །རྟོགས་པར་འདོད་པས་གནས་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གསུམ་པའི་བཤད་པའོ།། །།

# ༄། །བློ་སྦྱོང་སྙན་ངག་སྒྲ་རྒྱན།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

༄། །ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥ་ཡ། རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྒྱལ་ཁམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་གྱུར་ཅིག །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་སྙན་ངག་སྒྲ་རྒྱན་དང་། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་བྱ། །དར་དིར་འགྲོ་བའི་ཚོགས་རྣམས་མ་ལུས་ཀུན། །བན་བུན་དད་གཞི་དྲག་པོའི་ཀུན་སློང་དང་། །ཁྲལ་ཁྲོལ་བློ་གྲོས་ཡངས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །ལྷོན་ལྷིན་ལས་ཀྱི་སྡིག་སྒྲིབ་སྦྱང་བར་གྱིས། །མྱུར་བར་མྱུར་བར་སྡིག་སྒྲིབ་མ་སྦྱངས་ན། །རང་རེ་རང་རེའི་ལས་འདི་དབང་བཙན་པས། །བདེ་བར་བདེ་བར་ཤེས་ཀྱང་འདུག་དབང་མེད། །སྡུག་པར་སྡུག་པར་ཤེས་ཀྱང་འདོར་དབང་མེད། །སྐྱི་བོ་ཕལ་ཆེར་ཕལ་ཆེར་ལས་ཀྱིས་མནར། །ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་འཕགས་པ་སྐྱུར་ཆུང་སོགས། །རྒྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་ཉན་ཐོས་འབའ་ཞིག་ཀྱང་། །ལས་འབྲས་བདེན་པ་བདེན་པས་མནར་བར་གསུངས། །ལས་འདི་བདེ་སྡུག་དུ་མས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད། །དུས་གསུམ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཁྱེན་མ་མཁྱེན། །སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་སྤྱོང་མ་སྤྱོང་། །རང་ཉིད་གར་སོང་མེད་པར་འཁྱིལ་མ་འཁྱིལ། །དེ་ཕྱིར་ལས་འབྲས་བསླུ་བ་མེད་བསམས་ནས། །ད་ནི་དཀར་ནག་ལས་ལ་གདམ་ཀ་འཚལ། །དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྡིག་ལ་འཛེམས་པར་བྱ། །དོ་ནུབ་ནས་བཟུང་དགེ་ལ་འབད་པར་གྱིས། །དཀར་ནག་ལས་རྣམས་བསམ་པ་བཟང་ངན་ལགས། །བསམ་པ་བཟང་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་བཟང་། །བསམ་པ་དམན་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་དམན། །ཐམས་ཅད་བསམ་པ་དག་ལ་རག་ལས་པས། །མཉམ་

མཉམ་འགྲན་འདོད་བསམ་ངན་འཆང་བ་དང་། །ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཆགས་སྡང་རུས་ཞེན་འཛིན་པ་ཡང་། །རང་རང་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་རུ་མི་འདུག་གམ། །ཡང་ཡང་ལེགས་པར་སོམས་དང་ཤེས་ལྡན་རྣམས། །ཆོས་མིན་མདུན་མའི་ལམ་ལམ་བློ་བྲིད་མཁན། །འདོད་སྲིད་ཡིད་ཀྱི་ཕྱལ་ཕྱལ་ཙོལ་ཚུང་པོ། །བློ་སྣ་ཕར་ཕར་བྲིད་དུས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་། །ལྷས་བྱིན་ཆགས་སྡང་སྡང་ཞུགས་ཚུལ་ལ་ལྟོས། །དེ་བས་བསམ་པ་བཟང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད། །སེམས་འདི་དགེ་ན་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་ཡོད། །སེམས་འདི་མི་དགེ་དལ་འབྱོར་དོན་མེད་མེད། །སེམས་འདི་དགེ་བར་གྱིས་དང་གྲོགས་ཀུན་ཀུན། །དགེ་སེམས་ངང་ནས་གསུང་རབ་ཚིག་དོན་དེ། །ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད། །ཕྱི་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་བཞིན་དུ། །དབེན་པར་སོང་སྟེ་བསྒོམས་ན་ཡོད་དོ། །དེ་རྗེས་གཞན་ཕན་ཁོ་ནའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཕ་དང་མ། །དུ་མར་བྱས་པའི་དྲིན་ལ་སེམས་བཞིན་དུ། །ཕན་ཐོགས་ཅི་ནུས་གྱིས་དང་ཀུན་ལ་ཕན། །བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་དྲིན་དུ་བཟོ་བ་འདི། །འདི་དང་ཕྱི་མར་རང་གཞན་དོན་དུ་བཟང་། །བཟང་གི་དྲིན་ལན་ངན་གྱིས་འཇལ་བའི་མི། །མི་དེ་དུད་འགྲོ་ལས་ཀྱང་དམན་པར་གསུངས། །འགྲོ་དག་སྙིགས་མའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལ། །བུ་ལ་མ་ལྟར་བརྩེ་བའི་ཕན་སེམས་ཅན། །སེམས་ཅན་ཡོངས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ། །སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་སློབ། །དད་པས་གཞན་ལ་ཕན་བྱེད་སེམས་འདི་བཟང་། །བཟང་འདི་སེམས་བྱེད་ཕན་ལ་གཞན་པས་དད། །ཕན་ལ་སེམས་དུས་དགོས་པས་བསྟན་པར་རིགས། །རིགས་པར་བསྟན་པས་དགོས་དུས་སེམས་ལ་ཕན། །བཟང་སེམས་སྦྱོངས་དང་གནོད་སེམས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ། །ཉིང་འཛིན་བསྒོམས་དང་སྒྲིབ་གཉིས་ཤུགས་ལ་འདག །སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་དང་དགེ་བ་ངང་གིས་འཕེལ། །གཉེན་པོ་བསྟེན་དང་ཉོན་མོངས་རང་སར་འཇིལ། །དགྲས་ཀྱང་གཉེན་བྱེད་ཕན་བྱེད་གཉེན་ཀྱང་དགྲས། །བྱེད་ལ་སུ་སེམས་སྡང་སེམས་སུ་ལ་བྱེད། །བསམས་ན་ཐམས་ཅད་གཉེན་དང་ཕ་མར་འདུག །མདོར་ན་ཕྲག་སེམས་སྤྱོངས་ལ་དགེ་སེམས་བསྟེན། །རྒྱུད་ལ་གནོད་སེམས་མ་འཆང་ཕན་སེམས་ཚོངས། །ཐོས་དོན་སེམས་ཤིང་བསྒོམས་ལ་སེམས་

རྒྱུད་ཐུལ། །འཛིག་རྟེན་དོན་མེད་སྤྱོངས་ལ་དོན་ཡོད་བསྟེན། །ཅིས་ཏེ་ཅིས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་མི་སྤྱོང་ན། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་བསམ་པའི་འཁྲིར་སོ་ཡིན། །འདུ་འཛི་འདུ་ལོང་ཆོས་སུ་བསྒྱུར་ཐབས་འདིའི། །རང་ལ་རང་གི་ཤ་ཚའི་གྲོས་འདེབས་ཀྱིས། །དཀར་འབྲས་དཀར་ལ་ནག་འབྲས་ནག་པོ་ཞེས། །ཕན་འབྲས་བདེ་ལ་གནོད་འབྲས་སྡུག་པར་གསུངས། །བཤེས་དང་འགྲོགས་ལ་གཉེན་དང་ཕ་མ་ལྟར། །གཞན་ལ་ཐན་ཐུན་ཕན་ན་རང་ལ་ཕན། །གཞན་ལ་དམ་དུམ་གནོད་ན་རང་ལ་གནོད། །གཞན་བདེ་ཚང་ཚིང་བསྲེག་པའི་གནོད་སེམས་འདི། །སྡིག་སྒྲིབ་ལྷན་ལྷུན་གསོག་པའི་གཞོང་བ་ཡིན། །དོན་མེད་སྡིག་སྒྲིབ་གསོག་པ་རིང་དུ་སྤྱོངས། །ཆོས་མཛད་འདུག་ཚད་རྣམས་ལ་མོས་གུས་བསྐྱེད། །སེམས་ཅན་འདུག་ཚད་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་སྒོམས། །མཐོང་ཚད་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྨོན་ལམ་ཐོབ། །དེ་རྗེས་བདེ་བས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་སེམས། །སྒྲོ་དགའ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དཔྱད། །རྩོམ་པའི་ལྷད་མོ་ཚིག་ཏུ་སྤེལ་སྦྱོར་སྦྱར། །དད་ལྡན་ཡིད་ལ་ཆེས་ཆེར་ཆོས་འདི་འདུ། །སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་བསྟན། །རྩ་བ་འདི་ནི་སྙན་ངག་གོ་བདེར་ཡོད། །འགྲེལ་བ་གསུང་རབ་སྒྲུང་རྒྱུད་ཁོ་ནར་ཡོད། །ཚིག་ལ་གཟིགས་དང་རྩོམ་པའི་ལྷད་མོ་ཡོད། །དོན་ལ་སེམས་དང་དམ་ཆོས་བྱེད་ལུགས་ཡོད། །ཞུལ་བྱུང་གཞུང་ལུགས་གསུང་ཀུན་ཉུང་དུ་བསྡུས། །མི་ཡི་རིགས་ཀྱིས་གཟིགས་ཕྱིར་ཚིག་འདི་བྲིས། །ལེགས་ཤེས་བདེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ། །བློ་གྲོས་ཡོད་ཚོས་དགོངས་མོད་དོན་གོ་ཚངས། །འགའ་ཞིག་དོན་མེད་ཚིག་གི་མདུད་པ་རྩོམ། །གཞན་དག་འབྲེལ་མེད་ལྷུན་ཚིག་བབ་ཆོལ་སྨྲ། །སྡེབས་ལེགས་གསལ་བར་རྩོམ་པའི་རྩོམ་མཁན་ནི། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །ཕན་སེམས་སྙིག་ཕྲེང་འགྱུ་བས་ཉེར་མཛེས་པའི། །ཀུན་སློང་དགེ་སེམས་ཆར་སྤྲིན་འཁྲིགས་པ་ལས། །ཕུན་ཚོགས་བདེ་སྐྱིད་རིན་ཆེན་ཆར་བཞིན་བབ། །ཐམས་ཅད་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་གྱུར་ཅིག །བདག་དང་མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །ཡི་དམ་གསུང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟན་པར་བྱས། །ཕན་དང་དཔག་ཡས་བདེ་བ་མ་ལུས་དང་། །དོན་དམ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་ནི་ཤར་ཙོང་ཁ་

པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་ཚལ་དབུས་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱར་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།། །།

# ༄༅། །མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད།

## མཛོད་གནས་དང་པོའི་ས་བཅད།

༄༅། །འདིར་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་འཆད་པ་ལ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བཤད་པ་དགོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པར་བྱའོ། །དང་པོ་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་པ་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པ་དམ་བཅའ་བ། ཆོས་མངོན་པ་དང་མཛོད་བཤད་པ། དགོས་པ་དང་ལྡན་ཤིང་སྡོན་པས་གསུངས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་མཆོད་པ་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པ་དམ་བཅའ་བ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་དང་། བསྡུས་པ་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་དགོས་པ་ལ་གཉིས། མཆོད་པ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ། བཤད་པ་དམ་བཅའ་བའི་དགོས་པའོ། །གཉིས་པ་ཆོས་མངོན་པ་དང་མཛོད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་བཤད་པ་དང་། བརྟར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་བརྟར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་དང་ལྡན་ཤིང་སྡོན་པས་གསུངས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་དང་། བསྡུས་པ་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་དགོས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་བསྡུས་དོན་ལ་གཉིས། གང་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ངེས་ཚིག་གོ། །དང་པོ་གང་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ། གྲངས་ངེས། གཅིག་དང་ཐ་དད་དཔྱད་པའོ། །གཉིས་པ་

བཤད་པ་དགོད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ་གསུམ། གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། འབྲེལ་དང་། གནས་གང་ན་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པའོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་བརྒྱད། དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ། གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ། གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ། བཞི་པ་ལས་བསྟན་པ། ལྔ་པ་ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པ། དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ། བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ། བརྒྱད་པ་སྙོམས་འཇུག་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་མདོར་བསྡུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་། དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྡུ་བ་དང་། ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ལ་ལྔ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དགོས་པ་དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྔ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། མདོར་བསྡུས་པའི་དོན། ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ཕུང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ཕུང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ། དོན་ལྔ་བཤད་པ། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གཞན་ཡང་

འདིར་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་ཕུང་པོར་བསྡུ་བ་དང་། དེ་གཞན་ལ་སྦྱར་བའོ། །གསུམ་པ་ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད། བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། རྫས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་། མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །

## མཛོད་གནས་གཉིས་པའི་ས་བཅད།

གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་གནས་ལ་གཉིས། དབང་པོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞར་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་དྲུག །དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ། དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། དབང་པོའི་འཐོབ་པ་དང་གཏོང་བ་བཤད་པ། དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ཞར་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་དོན་དངོས་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ་གཉིས། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་གཅིག་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་གཅིག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་བཤད་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ་ལྔ། མཚན་ཉིད་དང་། རྫས་དང་བཏགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཁམས་དང་སའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་

འབྱུང་བ་དང་། སྤྱིའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་ལྔ། ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཞར་ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་དང་། སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་དང་། འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དགུ། །ཐོབ་པ་བཤད་པ། མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ། སྐལ་མཉམ་བཤད་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་བཤད་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ། སྲོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ། མཚན་ཉིད་བཤད་པ། མིང་གི་ཚོགས་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ཞར་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། རྐྱེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དྲུག །བྱེད་རྒྱུ། ལྷན་གཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་དང་དྲུག་གོ། །གསུམ་པ་རྐྱེན་བཤད་པ་ལ་ལྔ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྐྱེན་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ། རྒྱུའི་རྐྱེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

## མཛོད་གནས་གསུམ་པའི་ས་བཅད།

གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་། རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ལྔར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་

གནས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་པ་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འཆི་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་ལ་གཉིས། གང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་གནས། གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་ལ་གསུམ། བར་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོ། བར་སྲིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད། བར་སྲིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སོ། །གསུམ་པ་བར་སྲིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་གཉིས། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་གནས་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། གང་གིས་གནས་པའི་ཟས་སོ། །དང་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང། སྲིད་པ་བཞི་བཤད་པའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་དྲུག །གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། མཚོན་པའི་དཔེ་དྲུག་སྟོན་པའོ། །གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། འཆི་བའི་སེམས་དང་། འཆི་བའི་ཚུལ་དང་། ཤི་ནས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཚད་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཚད་ལ་གསུམ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་བཤད་པ། མཚོ་བཤད་པ། གླིང་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་གླིང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་རྒྱུ་མཚན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་ཚད་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལས་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་དོན་དངོས་ལ་གཉིས། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་བསྟན་པ་དང་། དུས་ཀྱི་ཚད་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཚད་ལ་གཉིས། ལོ་བཤད་པ་དང་། བསྐལ་པ་བཤད་པའོ། །

## མཛོད་གནས་བཞི་པའི་ས་བཅད།

བཞི་པ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལས་དངོས་སྟོན་པའོ། །གཉིས་པ་ལས་དངོས་སྟོན་པ་ལ་གཉིས། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་རིག་བྱེད་ལ་གཉིས། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། ངག་གི་རིག་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ལ་བདུན། ངོ་བོ་དང་སའི་ཁྱད་པར་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང་། ལྡན་པའི་ཚུལ་དང་། འཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་། གཏོང་བའི་ཚུལ་དང་། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །གཉིས་པ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལ་ཀུན་སློང་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གསུམ། སྡོམ་པའི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །གཉིས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། ༡ ལས་གསུམ་ཚན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ༢ སྦྱོང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ༣ དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། ༤ ཐུབ་པ་དང་གཙང་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ༥ ཉེས་སྤྱོད་ལེགས་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ༦ དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ་དང་། ༧ ལས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་དབྱེ་བ་དང་། ༨ རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་དབྱེ་བ་དང་། ༩ འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ༡༠ སྒྲིབ་པ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། ༡༡ མཚམས་མེད་ལྔ་བཤད་པ་དང་། ༡༢ དེ་དང་ཉེ་བ་ལྔ་བཤད་པ་དང་། ༡༣ བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ་དང་། ༡༤ ཆ་མཐུན་

གསུམ་བཤད་པ་དང་། ༧༥ རིག་པས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལས་གསུམ་བཤད་པ་དང་བཅོ་ལྔའོ། །དྲུག་པ་དགེ་བཅུ་མི་དགེ་བཅུར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བདུན། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་སློང་དང་། གཞི་དང་། ངོ་བོ་དང་། ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྡན་པའི་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །

## མཛོད་གནས་ལྔ་པའི་ས་བཅད།

ལྔ་པ་ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པའི་གནས་འཆད་པ་ལ་གསུམ། ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་དང་། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས། ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་བཅུ། ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ་དང་། ལྡན་པའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་དུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། གོ་རིམ་དང་། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་། ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །བཅུ་པ་ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཟག་པ་བཤད་པ། ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། ཉེར་ལེན་བཤད་པ། ཕྲ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དོན་བཤད་པ། ཀུན་སྦྱོར་བཤད་པ། འཆིང་བ་བཤད་པ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བཤད་པ། ཀུན་དཀྲིས་བཤད་པ། དྲི་མ་བཤད་པ། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ། སྒྲིབ་པ་ལྔ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ཕྲ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་ལ་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །

## མཛོད་གནས་དྲུག་པའི་ས་བཅད།

དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་གནས་འཆད་པ་ལ་ལྔ། མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཤད་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། སློམ་པ་པོའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཚོགས་ལམ་དང་། སྦྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ལ་གཉིས། ལམ་སློམ་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་། བསློམ་བྱའི་ལམ་མོ། །གཉིས་པ་བསློམ་བྱའི་ལམ་ལ་གཉིས། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་འདིར་ལམ་གྱི་སྤྱིའི་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས། ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཚོགས་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ཚོགས་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སོ། །གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་ལྔ། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྒྲ་དོན་དང་། ལུས་རྟེན་ནོ། །བཞི་པ་སློམ་པ་པོའི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་པ་དང་། ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་མཐར་གྱིས་པ་ལ་བཞི། རྒྱུན་ཞུགས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་དང་། དགྲ་བཅོམ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་བཤད་པའོ། །བཞི་པ་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཞུགས་པ་བཤད་པ་དང་། གནས་པ་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་བདུན། ས་དང་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཆོས་ཀྱི་

འཁོར་ལོའི་ཁྱད་པར་དང་། ཁམས་དང་དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། རིགས་དང་ཉམས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དབང་པོ་འཕོ་བའི་ཁྱད་པར་རོ། །ལྔ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་ལྔ། ཟས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། གོ་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ངོ་བོ་དང་སའི་ཁྱད་པར་དང་། ཤེས་ནས་དད་པའི་ཁྱད་པར་དང་། མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །

## མཛོད་གནས་བརྒྱད་པའི་ས་བཅད།

བརྒྱད་པ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་བསྟན་པའི་གནས་ལ་གསུམ། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་། ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད། ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། ས་དང་བརྟེན་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཏུ་བཞག་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། ལྡན་པའི་ཚུལ་དང་། ཐོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའོ། །དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྡུ་བའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཤད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འཕགས་པ་ཀོ་ན་དང་ཐུན་མོང་བ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་བྱིས་པ་དང་ཐུན་མོང་བའོ། །དང་པོ་འཕགས་པ་ཀོ་ན་དང་ཐུན་མོང་བ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཉོན་མོངས་མེད་པ་

དང་། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་དང་། དེ་དག་འཐོབ་ཚུལ་ལོ། །

## མཛོད་གནས་བརྒྱད་པའི་ས་བཅད།

བརྒྱད་པ་སྙོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་གནས་འཆད་པ་ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ལ་བདུན། ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཡན་ལག་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། འཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་། ཉེར་བསྡོགས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ་གསུམ། གཟུགས་མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དོན་ངོས་བཟུང་བའོ། །བཞི་པ་འཐོབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། དག་པ་བ་འཐོབ་ཚུལ་དང་། སྙོམས་འཇུག་ཟག་མེད་འཐོབ་ཚུལ་དང་། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་འཐོབ་ཚུལ་ལོ། །ལྔ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་བཞི། གང་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་གཞི། ཇི་ལྟར་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ། རྟེན་དང་། གང་ཟག་གོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤདཔ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་དངོས་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ཡོན་ཏན་དངོས་ལ་བཞི། ཚད་མེད་བཞི། རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཟིལ་གནོན་བརྒྱད། ཟད་པར་བཅུའོ། །སྤྱིའི་དོན་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང་དེ་འཛིན་པ་བཤད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཟུང་བ་ལ་སྨྲོན་དོར་བ་དང་། གཞན་བསྟན་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་བག་ཡོད་པར་གདམས་པའོ།། ||

ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བའི་ས་བཅད་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུས་པའོ། །

པོད་བཅུ་དྲུག་པ།

# མཛོད་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ། སྟོད་ཆ།

སེར་ཤུལ་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
གཙོ་སྒྲིག་པ། དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་བློ་ཤེས།

*

གཙུག་ལག་ཕྲིང་བ་པར་སྒྲིག་ཁང་གིས་པར་གཞི་བསྒྲིགས།

*

དེབ་ཚད། 787mm × 1092mm 1/16
དཔར་ཤོག 80.5 དཔར་གྲངས། 0001—1000
2017ལོའི་ཟླ་2པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
2017ལོའི་ཟླ་2པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

དེབ་ཆ་ཚང་ལ་(1-3) སྒོར། 148.00

第十六册

# 俱舍新班教材·上册

色须寺高级佛学院 编纂
主编：拉然格西降巴洛西


*

宗拉昌瓦排版工作室排版

*

开本：787mm×1092mm 1/16 印张：80.5
2017年2月第1版第1次印刷 印数：0001-1000册

定价（全3册）：148.00元



**版权所有 侵权必究**

11 དབུ་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དང་ཊཱིཀ་ཆེན་སྟོད་ཆ།

12 དབུ་རྙིང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དང་ཊཱིཀ་ཆེན་སྨད་ཆ།

13 འདུལ་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ། སྟོད་ཆ།

མཚོ་ཊཱིཀ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྟོད་ཆ།

14 འདུལ་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ། སྨད་ཆ།

མཚོ་ཊཱིཀ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བར་ཆ།

15 འདུལ་རྙིང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

མཚོ་ཊཱིཀ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྨད་ཆ།

16 མཛོད་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ། སྟོད་ཆ།

མཆིམས་མཛོད་གནས་དང་པོ་གསུམ།

17 མཛོད་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ། སྨད་ཆ།

མཆིམས་མཛོད་གནས་བཞི་པ།

18 མཛོད་རྙིང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

མཆིམས་མཛོད། སྨད་ཆ།

19 སྔགས་གསར་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་དང་སྔགས་ཀྱི་ས་ལམ། ཤེར་སེང་རྒྱུད་ཊཱིཀ

20 སྔགས་རྙིང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་དེབ།

རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས།

བསྐྱེད་རིམ་སྙིང་པོ་དང་རྫོགས་རིམ་སྙིང་པོ།

定价：148.00元（全3册